

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2023

Utgiftskapittel: 20–51, 1600–1651

Inntektskapittel: 3024–3051, 4600–4634, 5341, 5351, 5580, 5605, 5692–5693

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2023

Utgiftskapittel: 20–51, 1600–1651

Inntektskapittel: 3024–3051, 4600–4634, 5341, 5351, 5580, 5605, 5692–5693

Innhold

Del I	Innleiing	9	Kap. 43	Stortingets ombod for kontroll med forvaltninga	46
1	Oversikt	11	Kap. 44	Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvakings- og tryggingsteneste	49
1.1	Område	11			
1.2	Hovudoppgåver og organisering ...	11			
1.3	Oversikt over budsjettframlegget for Finansdepartementet	12	Kap. 45	Noregs institusjon for menneskerettar	50
2	Nokre viktige oppgåver i 2023	14	Kap. 51	Riksrevisjonen	51
2.1	Statens pensjonsfond	14	Kap. 3051	Riksrevisjonen	53
2.2	Regelverksarbeid på finansmarknadsområdet	14			
2.3	Forenklings- og fornyingsarbeid	14			
3	Oppfølging av oppmodingsvedtak	18	Programområde 23	Finansadministrasjon	54
3.1	Stortingssesjon 2021–2022	19	<i>Programkategori 23.10</i>	<i>Finansadministrasjon</i>	54
3.2	Stortingssesjon 2020–2021	23	Kap. 1600	Finansdepartementet	54
3.3	Stortingssesjon 2019–2020	24	Kap. 4600	Finansdepartementet	62
3.4	Stortingssesjon 2018–2019	25	Kap. 1602	Finanstilsynet	63
3.5	Stortingssesjon 2016–2017	25	Kap. 4602	Finanstilsynet	69
4	Oversiktstabeller for budsjettet	26	Kap. 5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet	70
4.1	Bruk av stikkordet «kan overførast»	29	Kap. 1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	70
Del II	Budsjettframlegget for 2023 ...	31	Kap. 4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	75
5	Nærare omtale av løyvingsframlegga m.m.	33	<i>Programkategori 23.20 Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon</i>		76
			Kap. 1610	Tolletaten	76
			Kap. 4610	Tolletaten	83
			Kap. 1618	Skatteetaten	84
			Kap. 4618	Skatteetaten	95
			Kap. 1619	Skatteklagenemnda	97
Programområde 00	Konstitusjonelle institusjonar	33	<i>Programkategori 23.30 Offisiell statistikk</i>		98
			Kap. 1620	Statistisk sentralbyrå	98
			Kap. 4620	Statistisk sentralbyrå	106
	<i>Programkategori 00.30 Regjeringa</i>	33	<i>Programkategori 23.40 Andre føremål</i>		107
Kap. 20	Statsministerens kontor	34	Kap. 1632	Kompensasjon for meirverdiavgift	107
Kap. 21	Statsrådet	35	Kap. 1633	Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift	108
Kap. 24	Regjeringsadvokaten	35	Kap. 1634	Kompensasjon for inntektssvikt som følgje av koronaviruset	108
Kap. 3024	Regjeringsadvokaten	36	Kap. 1645	Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak	109
	<i>Programkategori 00.40 Stortinget og tilknytte organ</i>	37	Kap. 4634	Kompensasjon for inntektssvikt som følgje av virusutbrotet	110
Kap. 41	Stortinget	37			
Kap. 3041	Stortinget	45			
Kap. 42	Stortingets ombodsnemnd for Forsvaret	45			

Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.	111	6.1.1	Om arbeidet med likestilling og mangfald	121
<i>Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag m.m.</i>	111	6.1.2	Status for 2021	121
Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m.	112	6.1.3	Lønskartlegging for 2021 – prosentdelar	122
Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløyising ...	113	6.2	Etatane under Finansdepartementet	123
<i>Programkategori 24.20 Statlege krav, avsetningar m.m.</i>	114	6.2.1	Sjukefråvær	123
Kap. 5341 Avdrag på uteståande fordringar	115	6.2.2	Etnisitet	123
Kap. 5351 Overføring frå Noregs Bank	115	6.3	Programkategori 00.30 Regjering	124
Kap. 5605 Renter av kontantar i statskassa og av andre fordringar	116	7	Omtale av klima- og miljørelevante saker	127
Kap. 5692 Utbyte av statens kapital i Den nordiske investeringsbanken	117	7.1	Finansdepartementet	127
Kap. 5693 Utbyte av aksjar i ymse selskap m.m.	117	7.2	Statistisk sentralbyrå	127
Del III Andre saker	119	Forslag		130
6 Likestilling og mangfald	121	Vedlegg		
6.1 Finansdepartementet	121	1	Tilsetjingsvilkåra for leiarane i heileigde statlege føretak	138

Tabelloversikt

Tabell 3.1	Oversikt over oppmodingsvedtak	18	Tabell 5.6	Svarrespons i undersøkingar frå SSB. Prosent	99
Tabell 5.1	Tolletaten – nøkkeltal frå grensekontrollen	78	Tabell 5.7	Oppgåvebør ved rapportering til SSB. Årsverk	100
Tabell 5.2	Tolletaten – grensekontroll – beslagsstatistikk	79	Tabell 5.8	Statistikkpubliseringar	100
Tabell 5.3	Skatte- og avgiftsproveny (i mrd. kroner)	85	Tabell 5.9	Innanlandsk statsgjeld per 31. desember 2021	111
Tabell 5.4	Tilsegningsordninga ved oppfølging av konkursbu	96	Tabell 6.1	Samla sjukefråvær i pst.	123
Tabell 5.5	Aktualiteten til statistikken – veker frå utgangen av referanseperioden til publisering	99	Tabell 6.2	Tilsette med innvandrarbakgrunn	123

Figuroversikt

Figur 1.1	Verksemder på Finansdepartementets område i 2023	11	Figur 5.1	Skatteetatens arbeid med fastsetjing av skattar og avgifter ...	84
-----------	---	----	-----------	---	----

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2023

Utgiftskapittel: 20–51, 1600–1651

Inntektskapittel: 3024–3051, 4600–4634, 5341, 5351, 5580, 5605, 5692–5693

*Tilråding frå Finansdepartementet 30. september 2022,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Støre)*

Del I
Innleiing

1 Oversikt

1.1 Område

I denne proposisjonen kjem departementet med framlegg om utgifter og inntekter under programområde 00 *Konstitusjonelle institusjonar*, programområde 23 *Finansadministrasjon*, medrekna skatte- og avgiftsadministrasjonen, og programområde 24 *Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.* Ansvar for løyvingane, medrekna rekneskapsavlegging, under programkategoriane 00.30 *Regjeringa* og 00.40 *Stortinget og tilknytte organ* ligg til høvesvis Statsministerens kontor og Stortingets egne institusjonar. Av praktiske grunnar vert desse programkategoriane førte opp i Finansdepartementets proposisjon, og beløpa er tekne med i oversikt over løyvingar på Finansdepartementets område. Framlegg under programkategori 00.40 er i samsvar med framlegget frå stortingsadministrasjonen.

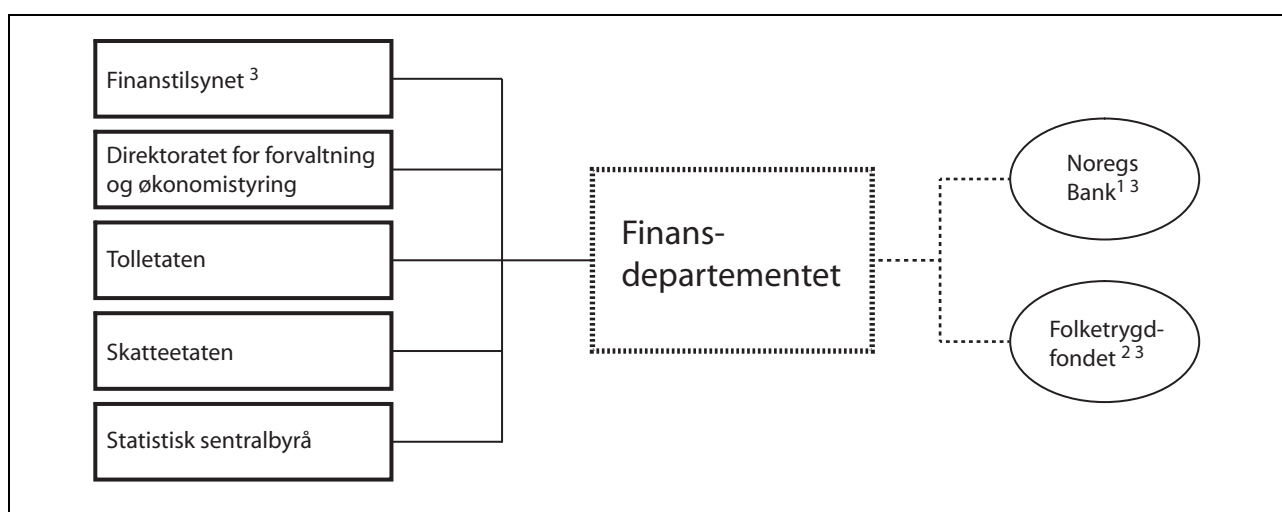
1.2 Hovudoppgåver og organisering

Finansdepartementet med underliggjande etatar har ansvar for m.a. å

- medverke til eit høveleg grunnlag for vedtak i den økonomiske politikken og i budsjettarbeidet
- sikre finansieringa av den offentlege verksemda gjennom skattar og avgifter
- samordne arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyringa i staten
- forvalte statleg formue og gjeld
- medverke til eit offisielt statistikk- og datagrunnlag til bruk i offentleg og privat verksemd
- medverke til velfungerande finansmarknader

Politikken på dei ovannemnde områda er omtalt i Meld. St. 1 (2022–2023) *Nasjonalbudsjettet 2023*, Prop. 1 S (2022–2023) *Statsbudsjettet for budsjettåret 2023* og Prop. 1 LS (2022–2023) *Skatter, avgifter og toll 2023*. Proposisjonen her omfattar i fyrste rekkje forvaltninga og administrasjonen på desse områda.

Nedanfor er ei oversikt over verksemder på Finansdepartementets område.

Figur 1.1 Verksemder på Finansdepartementets område i 2023

¹ Ansvarstilhøvet mellom Noregs Bank og statsmaktene i m.a. budsjettsaker og administrative saker er regulert av lov 21. juni 2019 nr. 31 om Norges Bank og pengevesenet mv.

² Fondet er særskilt rettssubjekt, jf. lov 29. juni 2007 nr. 44 om Folketrygdfondet.

³ Verksemd med eige styre.

1.3 Oversikt over budsjettframlegget for Finansdepartementet

Programområde under departementet

(i 1 000 kr)

Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjonar	2 406 099	2 568 025	2 654 550	3,4
Programområde 23 Finansadministrasjon	51 147 378	53 312 764	55 202 586	3,5
Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.	83 765 398	10 250 600	89 986 700	777,9
<i>Sum utgifter</i>	<i>137 318 875</i>	<i>66 131 389</i>	<i>147 843 836</i>	<i>123,6</i>
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjonar	41 665	31 000	31 600	1,9
Programområde 23 Finansadministrasjon	4 221 280	3 568 254	3 820 176	7,1
Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.	22 400 097	11 641 350	23 184 400	99,2
<i>Sum inntekter</i>	<i>26 663 042</i>	<i>15 240 604</i>	<i>27 036 176</i>	<i>77,4</i>

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjonar

Programområde 00 *Konstitusjonelle institusjonar* omfattar regjeringa og Stortinget med underliggjande institusjonar. Framlegg til løyving for 2023 under dette programområdet utgjer 2 654,6 mill. kroner som reelt er om lag det same som i saldert budsjett 2022. Under programkategori 00.30 *Regjeringa*, er det ein auke med vel 2,1 mill. kroner. Utgiftene til løn m.m. auker her med om lag 12 mill. kroner, medan arbeidet til koronakommisjonen med ei 2022-løyving på 5 mill. kroner er avslutta. Budsjettansvar for ein del sikkerheitstiltak vert overført til Politiet, og dette òg utgjer 5 mill. kroner.

Under programkategori 00.40 *Stortinget og tilknytte organ*, gjer ein framlegg om å auke løyvingane med nærmare 84,4 mill. kroner eller 3,9 pst. Endringane gjeld stort sett løns- og prisjusteringar. Framlegget under denne programkategorien er utarbeidd og fremja av stortingsadministrasjonen.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programområde 23 *Finansadministrasjon* omfattar skatte- og avgiftsadministrasjon, offisiell statistikk, finansadministrasjon og nokre andre føremål. Det samla framlegget til løyving for 2023 under dette programområdet utgjer nærmare

55 202,6 mill. kroner. Det er ein auke med vel 1 889,8 mill. kroner eller 3,5 pst. frå saldert budsjett 2022. Det meste av auken – 1 520,0 mill. kroner – gjeld kompensasjon for meirverdiavgift til kommunar m.fl.

Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.

Programområdet omfattar utgifter til renter og avdrag på den innanlandske statsgjelda og på statskassa sine krav. Departementet sine renter og avdrag på statsgjeld er budsjetterte til 89 986,7 mill. kroner. Hovudgrunnen til auken her med 79 781,1 mill. kroner frå saldert budsjett 2022 er forfall av eit obligasjonslån som per 31. august 2022 stod til rest med 78 457 mill. kroner etter nedbetalingar i juni og august. Det er òg rekna med 1 279,1 mill. kroner høgare utgifter til renter m.m. enn i saldert budsjett 2022.

Inntekter

Samla inntekter, utanom skattar og avgifter, utgjer 26 527,9 mill. kroner. Av det er 17 183,7 mill. kroner utbyte og renteinntekter, m.a. 8 600,0 mill. kroner i overføring frå overføringsfondet i Noregs Bank og 5 879,3 i renter frå statskassas foliokonto i Noregs Bank. Statens renteinntekter av foliokontoen og andre krav i 2023 er omtalte i

kap. 5605 *Renter av kontantar i statskassa og andre fordringar*. Det er gjort greie for skattar og avgif-

ter i ein særskild proposisjon – Prop. 1 LS (2022–2023) *Skatter, avgifter og toll 2023*.

Utgifter fordelte på postgrupper

		(i 1 000 kr)			
Post-gr.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
01–29	Statens egne driftsutgifter	22 817 515	23 893 956	24 354 636	1,9
30–49	Nybygg, anlegg o.a.	393 104	513 900	493 700	-3,9
50–89	Overføringar til andre	40 103 256	41 723 533	44 538 500	6,7
90–99	Utlån, statsgjeld o.a.	74 005 000		78 457 000	–
	Sum under departementet	137 318 875	66 131 389	147 843 836	123,6

2 Nokre viktige oppgåver i 2023

Nedanfor er det gjort greie for nokre av dei viktige oppgåvene Finansdepartementet skal utføre i 2023, i tillegg til å samordne den økonomiske politikken.

2.1 Statens pensjonsfond

Stortinget har i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond gjeve Finansdepartementet ansvaret for forvaltninga av fondet. Den operasjonelle forvaltninga av Statens pensjonsfond utland (SPU) og Statens pensjonsfond Noreg (SPN) er det høvesvis Noregs Bank og Folketrygdfondet som tek hand om, jf. § 2 i lova. Departementet har fastsett føresegner for forvaltninga i særskilde mandat for Noregs Bank og Folketrygdfondet. Her er det gjort greie for referanseindeksar og rammer for forvaltninga, og ein finn føresegner om risikostyring, rapportering og ansvarleg investeringspraksis. Mandata er i hovudsak prinsippbaserte, og dei føreset at Noregs Bank og Folketrygdfondet fastset meir detaljerte interne reglar.

Den samla marknadsverdien av Statens pensjonsfond var 11 972 mrd. kroner ved inngangen til andre halvår 2022. Av dette var 11 657 mrd. kroner i SPU og 315 mrd. kroner i SPN. Langsiktig og god forvaltning av denne fellesformuen er ei viktig oppgåve.

Målet med investeringane i Statens pensjonsfond er høgast mogleg avkastning innafor akseptabel risiko. Fondet skal vere ein ansvarleg investor innafor den overordna finansielle målsettinga.

Finansdepartementet fastset investeringsstrategien for fondet og følgjer opp forvaltninga.

Arbeidet med Statens pensjonsfond er nærare omtalt i Meld. St. 9 (2021–2022) *Statens pensjonsfond 2022* og i Meld. St. 1 (2022–2023) *Nasjonalbudsjettet 2023*.

2.2 Regelverksarbeid på finansmarknadsområdet

På finansmarknadsområdet har det gjennom mange år vore arbeidd mykje med å utvikle og til-

passe rammevilkåra for finansnæringa gjennom føremålstenlege lover og forskrifter. Regelverket skal medverke til at finansmarknadene og finansføretaka er effektive. Samstundes skal regelverket fremje tryggleik, soliditet og stabilitet i finansmarknaden. Det er lagt stor vekt på at den samla reguleringa skjer på ein konsistent måte for ulike typar finansføretak, med lik regulering av lik type risiko, uavhengig av kva slag finansføretak som tek risikoen. Interessene til kundane skal òg takast vare på. Regelverksarbeidet speglar i stor mon arbeidet med nye reglar i EU/EØS, i tillegg til enkelte nasjonalt initierte prosessar. Rapporteringa av gjennomførte regelverksoppgåver og gjennomgang av prioriterte regelverksoppgåver er omtalt i del II av proposisjonen under kap. 1600 Finansdepartementet.

Arbeidet med finansiell stabilitet er delt mellom Finansdepartementet, Finanstilsynet og Noregs Bank. Ein omtale av dette arbeidet og stoda i dei internasjonale finansmarknadene er gjeven i Meld. St. 1 (2022–2023) *Nasjonalbudsjettet 2023* og i den årlege finansmarknadsmeldinga som har meir utførleg omtale av utviklinga i finansmarknadene, utsiktene for finansiell stabilitet og finansmarknadsreguleringa. Meld. St. 12 (2021–2022) *Finansmarknadsmeldingen 2022* vart lagd fram i april 2022 og drøfta då Stortinget behandla Innst. 445 S (2021–2022).

2.3 Forenklings- og fornyingsarbeid

Skatte- og avgiftsområdet

Skatteetaten består no av eit direktorat og seks divisjonar med landsdekkjande ansvar for kvar sine fagområde. Etaten har 57 skattekontor fordelt rundt i landet.

Skatteetaten moderniserer systemporteføljen sin. Moderniseringa effektiviserer etatens interne prosessar, men gjev òg enklare tenester for innbyggjarane og forenkling for næringslivet. Ny skattemelding for lønstakarar og pensjonistar vart ferdig utvikla i 2022 inkludert løysing for papirbrukarar. Det er ein del av Sirius-prosjektet. For inntektsåret 2020 dekte løysinga 4,2 mill. skattepliktige. Førebelse røynsler og vurderingar er at

den nye skattemeldinga gjev forventa gevinstar, mellom anna betre støtte til dei skattepliktige si eigenfastsetjing, meir korrekte eigenfastsette skattemeldingar og redusert manuelt saksbehandlingsbehov. I 2021 lanserte prosjektet òg ein pilot for enkeltpersonføretak. Denne vart nytta av 4 500 enkeltpersonføretak for inntektsåret 2020, og som rapporterte frå eit sluttbrukarsystem, fordelt på seks ulike leverandørar. I tillegg vart det utvikla ein pilot for upersonlege skattepliktige (selskap) og som vart lansert i mars 2022. I 2023 skal prosjektet levere skattemelding for inntektsår 2022 for alle lønstakarar, pensjonistar og enkeltpersonføretak. For upersonleg skattepliktige (selskap) skal det leverast ei storskalaløysing, inkludert førehandsfastsetjing for inntektsår 2023. Når dette er lansert i mars 2023, skal prosjektet utvikle ei løysing for alle skattepliktige for inntektsår 2023, og som vil verte lansert i mars 2024. Dei gamle løysingane vil berre verte haldne opne for endringar for tidlegare år.

Etaten utviklar òg eit nytt IT-system for meirverdiavgift. Ei ny løysing for meirverdiavgiftregistrering vart lansert i 2020, med tilhøyrande ny saksbehandlarløysing. Den nye løysinga har gradvis vorte innført frå september 2020 til juni 2021. I tillegg har etaten arbeidd med ny mva-melding som vart innført frå 2022. Innrapportering vil anten skje direkte frå sluttbrukarsystem eller via portalen «Mi meirverdiavgift». Målet er at flest mogleg skal levere via sluttbrukarsystemet. I 2023 skal prosjektet fullføre moderniseringa av mva-fastsetjing og overlevere løysinga til vidare utvikling og forvaltning. Skatteetaten vil då ha eit moderne IT-system som kan ta imot mva-meldingar rett frå rekneskapssystem, og som legg til rette for maskinell og risikobasert saksbehandling og ein digital dialog med brukarane. Prosjektet vil òg i 2023 leggje til rette for at det gamle systemet med tida kan fasast ut.

I 2022 starta programmet *Fremtidens innkreving*, som er planlagt ferdig i 2028. Skatteetaten skal, i samarbeid med Nav, Brønnøysundregistera, politiet, Lånekassa og fleire andre etatar, modernisere statleg innkrevjing ved å harmonisere og koordinere tenester, lovverk, prosessar, IT-system og brukarflater. Innkrevjing av skattar, avgifter og andre pengekrav skal effektiviserast gjennom datadeling og moderniserte og integrerte løysingar med brukar i sentrum. Programmet er planlagt gjennomført i tre steg. Fyrste steg (2022–2024) er særleg innrette mot forbetringar for næringslivet. Fyrste halvår 2022 var prega av oppstartsaktivitetar, og i andre halvår skal dei fyrste, mindre leveransane ligge føre. For 2023 er

det venta auka progresjon. Året vil i tillegg verte prega av to større anskaffingar; ny økonomikjerne (ERP) og saksbehandlingsløysing (CRM).

Finansdepartementet og Skatteetaten samarbeider om eit framlegg til ny lov om innkrevjing av statlege krav m.m. Målet er å få ei samordna, systematisk og moderne lov, som gjev eit oversiktleg og brukarvenleg regelverk. Ved utforminga av lova vil det òg verte lagt stor vekt på at lova er godt tilpassa ei digital forvaltning. Ei ny innkrevjingslov er ein naudsynt føresetnad for å realisere delar av gevinstane av programmet *Fremtidens innkreving*, jf. omtala ovanfor. Ein tek sikte på å sende eit framlegg til ny lov på høyring våren 2023.

Skatteetaten har omfattande digitale prosessar og ein stor og kompleks IT-systemportefølje. Vel fungerande og sikre IT-system i etaten er avgjerande for verksemda. Etaten vil difor òg i 2023 styrkje arbeidet med informasjonstryggleiken i eiga system for å oppretthalde stabile og tilstrekkeleg sikre system.

Tiltaka er omtalte under kap. 1618 *Skatteetaten* òg.

Tolletaten

Tolletaten arbeider med eit nytt hovudlaup for innførsel av varer til Noreg (digital tollbehandling – «Digitoll»). I det nye hovudlaupet skal informasjon om varer og transport sendast til Tolletaten digitalt seinast ved grensepassering. Føremålet er mellom anna å effektivisere oppgåveløysinga for både næringslivet og Tolletaten. For aktørar som fortollar på grensa, betyr dette at ein, i normal-situasjonen, slepp å stanse for å få behandla papira sine i ekspedisjonen. Prøveprosjektet med digital informasjonsinnhenting og automatisert grensepassering (ekspressfortolling) ved tollstadene Ørje og Svinesund har vorte evaluert. Løysinga er god, men kan betrast slik at næringslivet i større grad tek ho i bruk. Etaten arbeider med å forbetre løysinga. Tolletaten vil i 2023 samarbeide med næringslivet for at digital tollbehandling skal kunne takast i bruk i stor skala.

Svalbard vart etablert som eige tollområde i mai 2022. Dagens ordning for kontroll vart etablert på svært kort tid og er basert på ei minimumsløysing. Ei viktig oppgåve for etaten vert å gradvis utvikle kontrollen med vareførselen. Etaten må mellom anna vurdere behov for regelverksutvikling, samt etablere naudsynt systemstøtte til kontroll.

Tiltaka er òg omtalte under kap. 1610 *Tolletaten*.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) legg til rette for effektiv ressursbruk i staten gjennom å levere standardiserte og effektive tenester til statlege verksemder. Gjentekne, regelbaserte oppgåver med store volum gjer slike tenester godt eigna for digitalisering og automatisering, og DFØ har arbeidd målretta med dette i fleire år. Den stendige utviklinga av tenestene bidreg både til effektivisering av arbeidet og auka kvalitet på prosessane.

Direktoratet bidreg òg til at staten får lågare investerings- og driftskostnader ved å kjøpe løysingar som mange kundar kan nytte. Fleire store og komplekse verksemder skal verte kundar av DFØ. Universiteta i Bergen, Oslo og Tromsø vart kundar av DFØ i 2021 og 2022, medan Noregs teknisk-naturvitskaplege universitet (NTNU) vert etter planen løns- og rekneskapskunde av DFØ frå 2023. Dei store verksemdene er sterkt delaktige i utviklinga av nye løysingar som òg resten av staten kan nytte.

Regjeringa arbeider òg med å utvikle DFØ til eit kompetansesenter for offentleg ressursbruk for å styrkje merksemda og kompetansen på effektiv ressursbruk i forvaltninga. DFØ leverer fleire tenester knytt til organisering, leiing, styring og gode avgjerdsgrunnlag i staten.

Finansområdet

I 2021 vart det sett ned eit utval som går gjennom verksemda til Finanstilsynet og skal utarbeide utkast til ein ny finanstilsynslov, som betre reflekterer utviklinga i regelverk og i tilsynsomfang og -metodikk.

Elles ventar tilsynet ytterlegare oppgåveauke. Særleg gjer omfattande regelverksutvikling i EU at tilsynet må bruke betydelege ressursar på å utvikle tilsvarende norsk regelverk. For å gjere Finanstilsynet betre i stand til å møte desse krava er det innarbeid ei styrking av budsjettet. Vidare auke i Finanstilsynets oppgåver skjerpar likevel òg kravet til effektiv utnytting av tilsynet sine ressursar og til prioritering av innsatsen på dei ulike tilsynsområda. Redusert saksbehandlingstid gjennom systematisk forbetring av interne arbeidsprosessar, samstundes som eksterne og interne kvalitetskrav skal møtast, er sentralt.

Frå og med 2022 har Finanstilsynet trappa opp digitaliseringsarbeidet i eit eige digitaliseringsprosjekt. Satsinga som er føresett å vare i fem år, vert retta inn mot automatisering av forvaltningsoppgåver, digitalisering av tilsynsprosessar, meir

effektiv rapportering og datafangst, betre analyseløysingar og auka deling av data. Tilsynet vil mellom anna ta i bruk kunstig intelligens på innsamla data for å avdekkje mønster og ulovleg aktivitet i verdipapirmarknaden. Det vil òg auke den maskinelle behandlinga og kontrollen med dokument og lydfiler. Prosjektet kjem i tillegg til anna laupande digitaliseringsarbeid i verksemda, og tilsynet er dessutan i ferd med å revidere sin digitaliseringsstrategi.

Modernisering av statistikkproduksjonen

Det er vedteke eit nasjonalt program for offisiell statistikk for 2021 til 2023. Fyrste program gjeld ein kort periode, og SSB må i 2022 starte arbeidet med å utarbeide framlegg til program som skal dekkje behovet for statistikk i neste periode. SSB må i 2023 rekne med å bidra i regjeringa sitt arbeid med handsaming og vedtak av nytt program som skal gjelde frå 2024. Framlegget skal fremjast etter samråd med *Utvalet for offisiell statistikk*, og utvalet bør òg involverast i oppfølginga av regjeringas handsaming i 2023.

SSB skal utvikle og fremje tiltak for kvalitetssikring og kompetansebygging innan det norske statistikkssystemet i samråd med *Utvalet for offisiell statistikk*. Eit system for kvalitetssikring er etablert, og årlege rapportar om kvaliteten i den norske offisielle statistikken skal publiserast. Desse rapportane gir grunnlag for å vurdere tiltak for betre kvalitet i offisiell statistikk og endringar i systemet for kvalitetssikring.

Teknologiske endringar gjev tilgang på meir data og nye datakjelder. Det skapar nye høve til statistikkutvikling, men fører òg til auka etterspurnad etter statistikk og analysar frå SSB. SSB må bruke stordata og nye metodar for å utvikle ny statistikk og nytte ressursane sine betre. Det er naudsynt å effektivisere og fornye, og ikkje minst å frigjere ressursar som kan gje rom for utvikling. SSB må heile tida utvikle statistikkproduksjonen for å møte auka krav frå brukarane, samstundes som verksemda skal effektiviserast. I det daglege arbeidet er det naudsynt at verksemda veg effektivitet opp mot andre kvalitetsindikatorar.

SSB held fram arbeidet med å etablere ei moderne IT-plattform. Utviklingsarbeidet inneber mellom anna nye løysingar for datalagring og datafangst og prosessforbetringar i dei statistikkproduserande avdelingane. Rutineprosessar som i dag krev mykje arbeidsinnsats, kan i større grad standardiserast og automatiserast, og slik skape rom for å nytte fleire nye datakjelder og lage meir statistikk, analyse og formidling som er godt til-

passa ulike brukaromsyn. I tillegg til at forenkla produksjonsprosessar kan gje rom for vidare kontinuerleg utvikling, vil auka bruk av nye datakjelder og medverke til å redusere oppgåvebøra for oppgåvegevarar.

Transaksjonsdata, kvitteringsdata frå daglegvarekjedene og andre stordata kan gjere at arbeidet med statistikk vert meir effektivt, at oppgåvebøra vert mindre tung og at statistikken vert meir rettvissande eller kan dekkje nye område. SSB har allereie stødd seg på aggregerte transaksjonsdata for å betre kvaliteten på førebels nasjonalrekneskap i 2020, og arbeider no med å kunne nytte same data for å lage betre indeksar for omsetjing i detaljhandelen og nokre av tenestenæringane. Bruken av desse data kan òg lette oppgåvebøra for næringslivet og gje moglegheit for auka aktualitet.

I 2022 gjennomfører SSB ei ny forbruksundersøking og utforskar å nytte meir detaljerte transaksjonsdata. Erfaringane så langt er at transaksjonsdata og kvitteringsdata er gode kjelder til å betre kvaliteten på undersøkinga. Kanskje kan dei òg minske oppgåvebøra for privatpersonar og gje grunnlag for hyppigare statistikk om forbruket i dei norske hushalda.

Budsjettgevinstar frå endra jobbreisevanar

Pandemien har ført til endra jobbreisevanar. Redusert reiseaktivitet vil både redusere reiseutgifter i verksemdene og spare reisetid for dei tilsette. Sjølv om reiseaktiviteten er høgare no enn under pandemien, vil nivået på reiseaktiviteten truleg vere varig redusert. I Saldert budsjett 2022 vart det lagt til grunn eit gevinstuttak på om lag 7 pst. av reiseutgiftene før pandemien. Ved budsjettrevisjonen våren 2022 vart gevinstuttaket auka til om lag 14 pst. i andre halvår 2022. Regjeringa foreslår å auke gevinstuttaket i 2023 til om lag 20 pst. av reiseutgiftene før pandemien. Dette inneber eit auka gevinstuttak under Finansdepartementet, herunder òg programkategori 00.30 Regjeringa, på 28 mill. kroner samanlikna med Saldert budsjett 2022.

Namngjeving av mottakarar av tilskot

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har vurdert praksis for namngjeving i statsbudsjettet av mottakarar av tilskot. Slik namngjeving utgjer unntak frå føresegnene i økonomiregelverket. I somme tilfelle kan namngjeving

vere føremålstenleg, til dømes der føremålet er viktig og det berre finst ein aktuell tilbydar. Namngjeving kan likevel òg gje mindre effektiv måloppnåing sidan mottakarar vert skjerma frå konkurranse.

Tilskot vert som regel løyvd over postar i 70-serien i kontoplanen for statsbudsjettet. Finansdepartementet har i 2022 to slike postar – kap. 1600 Finansdepartementet, post 70 Forsking og allmennopplysning om finansmarknaden og kap. 1618 Skatteetaten, post 70 Tilskot.

Finansmarknadsfondet som vert administrert av Forskningsrådet, kunngjer utdeling av midlar frå kap. 1600, post 70. Fordeling skjer etter konkurranse mellom søkjarar.

Over Skatteetatens post 70 er det gjeve midlar til forsking og utdanning på skatte- og avgiftsområdet ved fleire universitet. Det er her funne betre i samsvar med kontoplanen å flytte midlane til ein ny post 50 med nemninga *Skatte- og avgiftsforsking*.

Kompensasjonsutrekningar i samband med innføring av ny premiemodell for statlege verksemdar frå 2022

Statens pensjonskasse (SPK) innførte frå og med 2022 ein ny hendingsbasert og verksemdsspesifikk premiemodell for statlege verksemdar. Det vart lagt opp til at omlegginga skulle vere om lag budsjettneutryl på innføringstidspunktet, ved at dei verksemdene dette gjeld, fekk ein reduksjon eller auke i løyvinga i tråd med endra premie, samanlikna med kva som ville følgd av gammalt premiesystem. Saka var omtalt i Prop. 1 S (2021–2022) Arbeids- og sosialdepartementet, s. 28–29.

Etter at ein gjennomførte utrekningane av kompensasjonen er det registrert forhold som gjer at verksemdene samla er noko overkompenserte. Dette kjem av at utrekningane i saldert budsjett 2022 av pensjonspremiar etter gammal premiemodell var baserte på estimert pensjonsgrunnlag per 1. januar 2022. Grunnlaget vart ved ein feil ikkje oppjustert med lønsveksten gjennom året. Det inneber at premieanslaga etter gammal modell skulle vore noko høgare, og at kompensasjonen skulle vore noko lågare. Under programkategori 00.30 Regjeringa utgjer dette vel 0,45 mill. kroner, under programkategori 00.40 Stortinget og tilknytte organ vel 1,85 mill. kroner og under programområde 23 Finansadministrasjon nærare 16,5 mill. kroner. Desse beløpa er innarbeidd i budsjettframlegget.

3 Oppfølging av oppmodingsvedtak

Nedanfor er det gjeve ei oversikt over oppfølging av oppmodingsvedtak under Finansdepartementet. Oversikta omfattar alle vedtak frå stortingssesjonen 2021–2022 og alle vedtak frå tidlegare sesjonar der rapporteringa ikkje vart varsla avslutta i Prop. 1 S (2021–2022) eller som kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 144 S om *Anmodnings- og utredningsvedtak i stortings-sesjonen 2020–2021* meinte at ikkje var utkviterte. I nokre tilfelle er det samstundes med rapporteringa her gjeve ei meir omfattande framstilling av oppfølginga i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023 eller i Meld. St. 1

(2022–2023) Nasjonalbudsjettet 2023. I slike tilfelle er det vist til kor denne framstillinga finst i desse dokumenta.

Sjølv om det i tabellen nedanfor er oppgitt at rapporteringa vert avslutta, vil det stundom vere slik at oppfølging av alle sider av vedtaket ikkje er sluttført. Dette kan t.d. gjelde oppmoding om å vareta særlege omsyn i politikktutforminga på eit område, og der oppfølginga vil kunne gå over fleire år. I slike tilfelle vert Stortinget orientert om oppfølginga slik som elles gjennom omtale av det relevante politikkområdet i andre dokument til Stortinget.

Tabell 3.1 Oversikt over oppmodingsvedtak

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering vert avslutta (Ja/Nei)
2021–2022	35-9	Fritak for vegbruksavgift for avansert biodrivstoff	Ja
2021–2022	35-13	Tiltak for auka elbilde i leasing- og varebilmarknaden	Ja
2021–2022	35-17	Utgreiing av ein klimaavtale med petroleumsbransjen	Ja
2021–2022	35-30	Differensiert elavgift	Ja
2021–2022	35-31	Evaluering av NOKUS-reglane	Nei
2021–2022	35-32	Rapportering på ulikskap	Ja
2021–2022	35-33	Rapportering på ulikskap i formuar	Ja
2021–2022	35-34	Verdsetjingsmetode for bustader	Nei
2021–2022	35-36	Utvida land-for-land-rapportering (LLR) etter rekneskapslova	Nei
2021–2022	35-37	Intensivere internasjonalt arbeid mot skattetilpassingar	Ja
2021–2022	35-38	Tiltak mot skattetilpassingar	Ja
2021–2022	35-39	Eigedomsskatt	Ja
2021–2022	35-40	Kompensasjonsordning for auka miljøavgifter	Ja
2021–2022	36	Straumprisar	Ja
2021–2022	411	Fritak for uttaksmeirverdiavgift ved utdeling til veldedig formål	Ja
2021–2022	782	Vurdere kven som bør vere ekskludert frå å sitje i Noregs Banks styrande organ	Nei

Tabell 3.1 Oversikt over oppmodingsvedtak

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering vert avslutta (Ja/Nei)
2021–2022	829	Innføre mva på prisar over 500 000 kroner for elbilar	Ja
2020–2021	104	Vurdere den kommunale handlefridomen i formuesskatten	Nei
2020–2021	176	Forslag til ei ordning med differensiert tvangsmulkt	Ja
2020–2021	849	Endring av meirverdiavgiftsreglane ved omtvista krav i entreprisar	Ja
2020–2021	1174	Utval om kontantane si rolle i samfunnet	Nei
2020–2021	1176	Samarbeidsløysingar for sparebankar	Ja
2020–2021	1177	Kapitalkrav for norske sparebankar	Ja
2020–2021	1250	Eigedomsskatt – utgreiing og vurdering av eit tak for bustader og fritidsbustader	Nei
2019–2020	707	Kulturmiljømeldinga – vedlikehald av privateide kulturminne og kulturmiljø	Nei
2019–2020	784	Reiarlagskatteordninga	Nei
2018–2019	188	Skattefrie satsar ved kostgodtgjering på reiser	Ja
2016–2017	48	Land-for-land rapportering	Nei
2016–2017	1040	Sikre behovet hos bustadkjøparar for meir tid i bustadhandelen	Nei

3.1 Stortingssesjon 2021–2022

Fritak for vegbruksavgift for avansert biodrivstoff

Vedtak nr. 35-9, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringa utarbeide forslag om fritak for vegbruksavgift for drivstoffblandinger med 100 prosent avansert biodrivstoff og melde tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av nasjonalbudsjettet for 2022 og framlegg til statsbudsjett for 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022). Saka vart omtalt i Meld. St. 2 (2021–2022) Revidert nasjonalbudsjett 2022. Der viste regjeringa til at det verken vil vere formålstenleg eller praktisk mogleg å fritta reint, avansert biodrivstoff dersom dagens omsetningskrav til biodrivstoff skal vidareførast. Det vart òg peikt på at eit slikt tiltak truleg er i strid med EØS-avtala. På denne bakgrunn meinte regjeringa at det ikkje bør fremjast framlegg om fritak for vegbruksavgift for reint, avansert biodrivstoff. Regjeringa skriv i omtalen at «Anmodningsvedtak nr. 35 punkt 9 (2021–2022) anses med dette som fulgt

opp». I Innst. 450 S (2021–2022) tok finanskomiteen omtalen til orientering.

Tiltak for auka elbil del i leasing- og varebilmarknaden

Vedtak nr. 35-13, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringa, i revidert nasjonalbudsjett 2022, foreslå tiltak for å øke elbilandelen i leasingmarkedet og innenfor varebilmarkedet, herunder konkrete forslag som vil ha umiddelbar effekt i 2022, for å hindre at disse markedene blir en barriere for å nå målet om at alle nye personbiler og lette varebiler i 2025 skal være nullutslippsbiler. Utredninga skal se på fjerning av skattefordeler til biler med utslipp i leasingmarkedet, støtteordningar til elvarebiler, og CO₂-komponenten i engangsavgiften for nyttekjøretøyer med forbrenningsmotor, den skal vidare se på om det kan gjerast grep i støtteordningene til elbil som kan gi næringsdrivende styrkede og mer like fordelar som privatpersoner.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av nasjonalbudsjettet for 2022 og framlegg til statsbudsjett for

2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022). I Meld. St. 2 (2021–2022) *Revidert nasjonalbudsjett 2022* varsla regjeringa at den vil «utrede nøytral merverdiavgift for leasing mv., og et forslag til regelendringer vil bli sendt på høring. Siktemålet er å fjerne skattefordelen som det er vist til i anmodningsvedtaket.» Vidare viste regjeringa til at eingongsavgifta vart auka i statsbudsjettet og at ytterlegare innstramningar i eingongsavgifta for varebilar kunne ha uheldige konsekvensar for transportnæringa. Regjeringa vurderte òg auka Enova-stønad til varebilane som lite aktuelt. Regjeringa skriv i omtalen i revidert nasjonalbudsjett at «Anmodningsvedtak nr. 35-13 (2021–2022) anses med dette som fulgt opp.» I Innst. 450 S (2021–2022) tok finanskomitéen omtalen til orientering. Saka er òg omtalt i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 16.

Utgreiing av ein klimaavtale med petroleumsbransjen

Vedtak nr. 35-17, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen utrede en klimaavtale med petroleumsbransjen for å redusere klimagassutslippene fra norsk olje- og gassproduksjon, herunder egnede virkemidler for å framskynde omstillingen på norsk sokkel. Denne avtalen skal sørge for at CO₂-utslippene fra oljeproduksjonen på sokkelen ikke skal overskride et fastsatt utslippstak.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 1 (2021–2022) Nasjonalbudsjettet 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022). Departementet legg til grunn at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom vurderinga i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 17.

Differensiert elavgift

Vedtak nr. 35-30, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen utrede et bunnfradrag i elavgiften slik at det er mulig å skjerme de som har et lavt forbruk fra høye strømpriser.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 1 LS (2021–2022), jf. Innst. 2 S (2021–2022). I Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 8, har regjeringa greidd ut eit botnfrådrag i elavgifta. Eit botnfrådrag er ikkje eigna til å skjerme dei som har eit lågt elektrisitetsforbruk frå høge strømprisar. Regjeringa vil difor ikkje arbeide vidare med ei differensiert elavgift. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Evaluering av NOKUS-reglane

Vedtak nr. 35-31, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen om i løpet av 2022 å gjennomføre en grundig evaluering av dagens skatteordning for NOKUS-selskap, herunder også vurdere hvordan denne ordningen samvirker med kildeskatt.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 1 LS (2021–2022), jf. Innst. 2 S (2021–2022). Det vil ikkje vere hensiktsmessig å gjennomføre ei grundig evaluering av NOKUS-reglane i 2022. Årsaka til det er at ein bør avvente den internasjonale utviklinga på området og særleg innføringa av ei to-pilarløysing for skattlegging av store multinasjonale konsern i Noreg. Regjeringa følgjer difor i fyrste omgang opp oppmodingsvedtaket ved i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 18, å gje ein kort omtale av forholdet mellom NOKUS-reglane og reglane om kjeldesatt på renter og royalty, og vidare varsle at Finansdepartementet vil kome nærare tilbake til ei vurdering av NOKUS-reglane når to-pilarløysinga for skattlegging av store multinasjonale konsern er innført i norsk rett.

Rapportering på ulikskap

Vedtak nr. 35-32, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen fra og med statsbudsjettet 2023 rapportere om fordeling og ulikhet på grunnlag av flere parametere enn i dag. Eierinntekter skal inngå i rapporteringen så snart det er praktisk mulig. Rapporteringen skal bidra til å nå målet om å redusere økonomisk ulikhet.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av nasjonalbudsjettet for 2022 og framlegg til statsbudsjett for 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022).

Vedtaket er følgt opp i Meld. St. 1 (2022–2023) Nasjonalbudsjettet 2023, kapittel 6.

Rapportering på ulikskap i formuar

Vedtak nr. 35-33, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen fra og med statsbudsjettet 2023 legge fram beregninger for formuesulikheten i Norge, hvor det også tilstrebes at formuesobjekter som i dag undervurderes i formuesstatistikken inngår med sin reelle markedsverdi.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av nasjonalbudsjettet for 2022 og framlegg til statsbudsjett for 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022). Vedtaket er følgt opp i Meld. St. 1 (2022–2023) *Nasjonalbudsjettet 2023*, kapittel 6.

Verdsetjingsmetode for bustader

Vedtak nr. 35-34, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen endre metoden for verdsetting av dyre boliger slik at verdsettingen bedre samsvarer med eiendommenes reelle markedsverdi.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av nasjonalbudsjettet for 2022 og framlegg til statsbudsjett for 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022). Departementet vil kome tilbake til Stortinget ved eit passande høve.

Utvida land-for-land-rapportering (LLR) etter rekneskapslova

Vedtak nr. 35-36, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen om at en forskrift om utvidet land-for-land-rapportering blir utformet slik at selskaper blir pliktige til å opplyse om regnskapsstørrelser for alle land, inkludert støtte-land hvor skatt ikke betales.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av nasjonalbudsjettet for 2022 og framlegg til statsbudsjett for 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022). I Prop. 1 S (2021–2022) opplyste Finansdepartementet, i samband med oppmodingsvedtak nr. 48 av 15. november 2016, at det på EU-nivå vart oppnådd semje om nye reglar på området som oppmodingsvedtaket gjeld, og at det tok sikte på å utarbeide og høyre framlegg til lovendingar, basert på forventa EØS-rettslege skyldnader, der òg oppmodingsvedtaket vil verte følgt opp. EU-reglane vart offentleggjorde i november 2021. Direktivet er per no ikkje innlemma i EØS-avtalen. Finansdepartementet tek sikte på å utarbeide og høyre framlegg til lovendingar, baserte på nye EU-reglar.

Intensivere internasjonalt arbeid mot skatte-tilpassingar

Vedtak nr. 35-37, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen intensivere arbeidet mot internasjonale skattetilpassingar og skatteflukt gjennom å aktivt arbeide for effektive multi-

laterale løsnings i internasjonale fora, og implementere nødvendige løsninger og tiltak i det norske skattesystemet.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 1 LS (2021–2022), jf. Innst. 2 S (2021–2022). Departementet legg til grunn at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom omtala i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 19.

Tiltak mot skattetilpassingar

Vedtak nr. 35-38, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen utrede muligheter for ytterligere tiltak mot skattetilpassing, utover OECDs/Inclusive Frameworks konsensusløsning om endringer i fordeling av beskatningsrett og minimumsskatt (to-pilarløsningen).»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 1 LS (2021–2022), jf. Innst. 2 S (2021–2022). Departementet legg til grunn at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom omtala i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 19.

Eigedomsskatt

Vedtak nr. 35-39, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med kommunesektoren, utrede endringer i regelverket for eigedomsskatt slik at aktører med stor eigdomsmasse ikke kommer uforholdsmessig gunstig ut sammenlignet med vanlige boligeiere.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av nasjonalbudsjettet for 2022 og framlegg til statsbudsjett for 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022). Departementet legg til grunn at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom vurderinga i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 20.

Kompensasjonsordning for auka miljøavgifter

Vedtak nr. 35-40, 2. desember 2021

«Stortinget ber regjeringen utrede en modell for omfordelende kompensasjon for økte miljøavgifter innen statsbudsjettet for 2023.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 1 LS Tillegg 1 (2021–2022) *Endring av Prop. 1 LS (2021–2022) Skatter, avgifter og toll 2022*. Departementet legg til grunn at oppmodingsved-

taket er følgt opp gjennom vurderinga i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 21.

Straumprisar

Vedtak nr. 36, 2. desember 2022

«Stortinget ber regjeringen raskt komme tilbake til Stortinget med mulige tiltak som kan redusere den økonomiske belastningen for husholdningene på kort sikt og spesielt se på tiltak som kan avhjelpe grupper som rammes spesielt hardt av ekstraordinære høye strømpriser.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 1 (2021–2022) Nasjonalbudsjettet 2022, jf. Innst. 2 S (2021–2022).

Regjeringa har foreslått og Stortinget har vedteke ei rekkje mellombelse tiltak for å handtere dei høge straumprisane, jf. Prop. 77 S (2021–2022) og Innst. 251 S (2021–2022), Prop. 58 S (2021–2022) og Innst. 151 S (2021–2022), Prop. 51 S (2021–2022) og Innst. 119 S (2021–2022) og Prop. 115 S (2021–2022) og Innst. 450 S (2021–2022). Stortinget har fatta vedtak om:

- Straumstønadsordning for hushaldningar og burettslag
- Stønad til energieffektivisering
- Auka bustønad
- Auka rammetilskot til kommunane
- Straumstipend til studentar
- Tilskot til idrettslag og frivillige organisasjonar
- Tilskot til jordbruks- og veksthusnæringa.

I tillegg er elavgifta redusert, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og Innst. 2 S (2021–2022).

Departementet legg til grunn at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Fritak for uttaksmeirverdiavgift ved utdeling til veldedig formål

Vedtak nr. 411, 3. mars 2022

«Stortinget ber regjeringen vurdere om dagens merverdiavgiftsregler for varer til frivillig sektor er for rigide eller skaper barrierer mot sirkulære verdikjeder, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av dokument 8:41 S (2021–2022) Representantforslag frå stortingsrepresentantane Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Robstad om å innføre fritak for merverdiavgift for varer som gis til veldedige

formål, for å redusere kasting og destruering av brukbare varer, jf. Innst 172 S.

I Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 22, er det mellom anna omtalt at Skattedirektoratet er gjeve i oppdrag å gjere greie for meirverdiavgift for varer som vert gjevne bort, i staden for å bli kasta. Oppdraget omfattar òg å vurdere endring av føresegna, for at slike varer skal kunne verte gjevne til velgjerrande føremål utan meirverdiavgiftskostnader for gjevaren. Regjeringa har vidare omtalt at det i fyrste rekkje er unntak frå avgiftsplikt med ordinær sats som skapar moglege barrierar mot sirkulære verdikjeder. Eventuell økonomisk støtte til sirkulære verdikjeder bør verte gjevne i form av tilskot.

Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Vurdere kven som bør vere ekskludert frå å sitje i Noregs Banks styrande organ

Vedtak nr. 782, 13. juni 2022

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvem som bør være utelukket fra å sitte i Norges Banks styrende organer, jf. sentralbankloven § 2-3 fjerde ledd og § 2-6 tredje ledd.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av eit representantforslag frå stortingsrepresentantane Guri Melby, Sveinung Rotevatn og Sofie Høgestøl om å flytte Noregs Bank Investment Management (NBIM) ut av Noregs Bank og innføre strengare habilitetsreglar rundt utnemningar i banken, jf. Dokument 8:149 S (2021–2022) og Innst. 353 S (2021–2022). Departementet vil kome tilbake til Stortinget med ei vurdering.

Innføre mva på prisar over 500 000 kroner for elbiler

Vedtak nr. 829, 17. juni 2022

«Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2023 innføre moms på kjøpsbeløpet for elbiler over 500 000 kroner. Momsfritaket skal holdes uendret frem til 2025. I forbindelse med innføring av kjøpsavgifter for elbil skal det sikres at konkurransefordelen til elbiler i alle personbilsegment opprettholdes.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 2 (2021–2022) Revidert nasjonalbudsjett 2022. Departementet legg til grunn at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom vurderinga i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 7.

3.2 Stortingssesjon 2020–2021

Vurdere den kommunale handlefridomen i formuesskatten

Vedtak nr. 104, 26. november 2020

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av det framtidige mulighetsrommet for endring av formuesskatten, der både statens inntekter og kommunenes handlingsrom for konkurranse om skattebetingelser mellom kommuner belyses.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 5 (2019–2020), *Levende lokalsamfunn for fremtiden – Distriktsmeldingen*, jf. Innst. 88 S (2020–2021). Oppmodingsvedtaket vart kort omtalt i Prop. 1 LS (2021–2022). Der kjem det fram at svaret frå departementet på oppmodingsvedtaket vil vente til etter at *Inntektssystemutvalget* har kome med innstillinga si. Utvalet la 29. august 2022 fram NOU 2022: 10 *Inntektssystemet for kommunene*. Rapporten skal no på høyring. I lys av dette vil regjeringa kome tilbake med svar på oppmodingsvedtaket i forbindelse med dei årlege budsjetta.

Forslag til ei ordning med differensiert tvangsmulkt

Vedtak nr. 176, 3. desember 2020

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til en ordning med differensiert tvangsmulkt, og komme tilbake med en vurdering av et slikt forslag til Stortinget på en egnet måte.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 1 S (2020–2021), jf. Innst. 2 S (2020–2021).

Saka er omtalt i Prop. 114 LS (2021–2022) *Endringar i skatte-, avgifts- og tollavgivninga m.m. og folketrygdloven (arbeidsavklaringspengar m.m.)* punkt 9.2. Departementet orienterte her om at det er vurdert ulike ordningar med differensiering av tvangsmulkt etter kjenneteikn ved verksemdene, men ingen av desse vert vurderte som eigna. I staden er det grunn til å differensiere mellom dei ulike meldingstypene. Dei siste åra har Skattedirektoratet på fleire område sett ned talet på dagar ei tvangsmulkt lauper. Direktoratet følgjer med på verknaden av desse endringane og vurderer å setje ned talet på laupedarar for fleire typar av meldingar. Det vert òg vurdert å setje ned satsen for tvangsmulkt for enkelte meldingar. Det er naudsynt med forskriftsendringar, og Skattedirektoratet vil sende framlegg om slike endringar på

allmenn høyring. I Innst. 450 S (2021–2022) punkt 4.12.2 tok finanskomiteen omtalen til orientering. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Endring av meirverdiavgiftsreglane ved omtvista krav i entreprisar

Vedtak nr. 849, 27. april 2021

«Stortinget ber regjeringen foreta nødvendige forskrifts- og/eller regelendringer slik at innberetning og betaling av merverdiavgift ved bygge- og anleggsvirksomhet suspenderes inntil omtvistede krav er avklart, og komme tilbake med nødvendig budsjettmessig oppfølging snarest og senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Dokument 8:116 S (2020–2021), jf. Innst. 348 S (2020–2021). Vedtaket må sjåast i samheng med oppmodingsvedtak nr. 163 (2020–2021).

I Prop. 1 LS (2021–2022), punkt 22, har regjeringa omtalt saka. Regjeringa har opplyst at saka reiser statsstøtterettslege problemstillingar som bør verte avklarte med EFTAs overvåkingsorgan (ESA) før ein eventuelt vedtek ei regelendring, og at ein slik prosess vil kunne ta inntil 18 månader. Regjeringa har difor ikkje gjort eit framlegg i tråd med Stortingets vedtak. Regjeringa har likevel skissert eit framlegg i tråd med det Stortinget har bede om, slik at Stortinget kan vedta ei regelendring dersom Stortinget ynskjer det. Ved Innst. 3 S (2021–2022) tok Stortinget omtalen til orientering.

Etter dialog med ESA vil regjeringa leggje opp til ei litt anna innretning på ei ordning med utsett tidfesting, og som ikkje vil utfordre statsstøtteregelverket. Regjeringa omtaler i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 7, eit framlegg om ei ordning med utsett iverksetjing av omtvista krav med grunnlag i tilverknadskontraktar. Etter planen vert saka sendt på høyring hausten 2022, med sikte på at ordninga kan tre i kraft frå 1. januar 2023. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Utval om kontantane si rolle i samfunnet

Vedtak nr. 1174, 9. juni 2021

«Stortinget ber regjeringen nedsette et offentlig utvalg som skal vurdere kontantenes rolle i samfunnet fremover.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 31 (2020–2021) *Finansmarkedsmeldingen 2020*, jf. Innst. 582 S (2020–2021). Regjeringa vil følgje opp vedtaket og tek sikte på å setje ned eit utval innan utlaufet av 2022.

Samarbeidsløysingar for sparebankar

Vedtak nr. 1176, 9. juni 2021

«Stortinget ber regjeringa sikre sparebankene fleksibilitet til å benytte fellesløsningar i samarbeid med andre sparebanker innanfor forsvarlige rammer.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Dokument 8:250 S (2020–2021), jf. Innst. 539 S (2020–2021). Oppfølginga av vedtaket er drøfta i Meld. St. 12 (2021–2022), *Finansmarkedsmeldingen 2022*, kapittel 2.5.1. I Innst. 445 S (2021–2022) tok finanskomiteen omtalen til orientering. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgd opp gjennom dette.

Kapitalkrav for norske sparebankar

Vedtak nr. 1177, 9. juni 2021

«Stortinget ber regjeringa aktivt bruke handlingsrommet som finnes overfor EU, for å sikre at kapitalkravene til norske sparebanker ikke blir vesentlig strengere enn kravene til konkurrentene deres.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Dokument 8:250 S (2020–2021), jf. Innst. 539 S (2020–2021). Oppfølginga av vedtaket er drøfta i Meld. St. 12 (2021–2022) *Finansmarkedsmeldingen 2022*, kapittel 2.5.2. I Innst. 445 S (2021–2022) tok finanskomiteen omtalen til orientering. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgd opp gjennom dette.

Eigedomsskatt – utgreiing og vurdering av eit tak for bustader og fritidsbustader

Vedtak nr. 1250, 16. juni 2021

«Stortinget ber regjeringa legge fram en helhetlig utredning om eiendomsskatten og herunder utrede et tak for eiendomsskatt på ordinære

boliger og hytter, og komme tilbake til Stortinget på eigna måte.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga Prop. 192 S (2020–2021) *Kommuneproposisjonen for 2022*, jf. Innst. 660 S (2020–2021). Regjeringa vil vurdere korleis vedtaket skal følgjast opp og vil kome tilbake til Stortinget om saka.

3.3 Stortingssesjon 2019–2020

Kulturmiljømeldinga – vedlikehald av privateide kulturminne og kulturmiljø

Vedtak nr. 707, 16. juni 2020

«Stortinget ber regjeringa i samband med bevaringsstrategiene, fremme forslag om hvordan staten kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljøer til jevnt, godt vedlikehold gjennom skatte- og avgiftsinsentiver.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 16 (2019–2020) – *Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold*, jf. Innst. 379 S (2019–2020). Oppmodingsvedtaket vil verte følgd opp i samråd med Klima- og miljødepartementet og i samsvar med nye bevaringsstrategiar som Klima- og miljødepartementet førebur. Finansdepartementet vil kome tilbake til Stortinget om saka.

Reiarlagskatteordninga

Vedtak nr. 784, 19. juni 2020

«Stortinget ber regjeringa utrede og vurdere endringer i rederiskatteordningen slik at selskaper innanfor ordningen i tillegg til virksomhet som kvalifiserer for rederibeskatning kan drive virksomhet som ikke er støtteberettiget, og som skal beskattes ordinært. Status for saken skal omtales i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 2 (2019–2020), jf. Innst. 360 S (2019–2020). Finansdepartementet arbeider med oppfølging av vedtaket og vil kome tilbake til Stortinget om saka. Saka er nærare omtalt i Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 15.

3.4 Stortingssesjon 2018–2019

Skattefrie satsar ved kostgodtgjering på reiser

Vedtak nr. 188, 12. desember 2018

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det i 2019 settes like skattefrie satsar ved kostgodtgjørelse for tjenestereiser og pendleropphold utenlands som innenlands.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 1 LS (2018–2019), jf. Innst. 3 S (2018–2019). Ved ein inkurie vart vedtaket ikkje sendt frå Stortinget før i oktober 2021. I Prop. 1 LS (2022–2023), kapittel 14, opplyser ein at dei skattefrie satsane for kostgodtgjering vart endra i samsvar med oppmodingsvedtaket frå 1. januar 2019. Like satsar følgjer av forskrift om takseringsreglar 2019 §§ 1-2-2 og 1-2-4 og av satsforskriften 2020 §§ 3 og 4. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp.

3.5 Stortingssesjon 2016–2017

Land-for-land rapportering

Vedtak nr. 48, 15. november 2016

«Stortinget ber regjeringen sørge for at selskap som etter forslagene i land-for-land-rapportering til skattemyndighetene, også blir pliktige til å rapportere etter regnskaps- og verdipapirloven, og at selskapene skal rapportere betalt inntektskatt og påløpt inntektsskatt, antall ansatte, akkumulert fortjeneste, resultat før skattekostnad, summen av inntekter fra transaksjoner med nærstående/ikke nærstående foretak og bokført egenkapital.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 120 L (2015–2016) *Endringer i ligningsloven (land-for-land-rapportering til skattemyndighetene)* og tilhøyrande Innst. 42 L (2016–2017). I Prop. 1 S

(2021–2022) opplyste Finansdepartementet at det på EU-nivå vart oppnådd semje om nye reglar på området som oppmodingsvedtaket gjeld, og at det tok sikte på å utarbeide og høyre framlegg til lovendringar basert på forventa EØS-rettslege skyldnader, der òg oppmodingsvedtaket vil verte følgt opp. I Innst. 141 S (2021–2022) opplyste kontroll- og konstitusjonskomiteen at regjeringa si omtale vert teken til etterretning. EU-reglane vart offentleggjorde i november 2021. Direktivet er per no ikkje innlemma i EØS-avtalen. Finansdepartementet tek sikte på å utarbeide og høyre framlegg til lovendringar, basert på nye EU-reglar.

Sikre behovet hos bustadkjøparar for meir tid i bustadhandelen

Vedtak nr. 1040, 20. juni 2017

«Stortinget ber regjeringen sikre boligkjøpernes behov for mer tid i bolighandelen gjennom forskriftene til eiendomsmeglingsloven eller ved å fremme forslag for Stortinget om endringer i avhendingsloven.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Dokument 8:123 S (2016–2017) *Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Line Henriette Hjemdal, Hans Fredrik Grøvan, Kjell Ingolf Ropstad og Geir Sigbjørn Toskedal om tiltak for å styrke forbrukernes rettigheter i handel med bolig*, jf. Innst. 477 S (2016–2017).

Eit utval vart sett ned 11. oktober 2019 for å revidere eigedomsmeklingslova. Utvalet overleverte si utgreiing, NOU 2021: 7 *Trygg og enkel eiendomsmegling — Evaluering av eiendomsmeglingsloven og forslag til en fremtidsrettet regulering*, 4. juni 2021. Utgreiinga inneheld mellom anna framlegg til endringar som skal sikre forbrukarar meir tid i bustadhandelen. Utgreiinga har vore på høyring til oktober 2021 og ligg no til vurdering i departementet.

4 Oversiktstabeller for budsjettet

Utgifter fordelt på kapittel

(i 1 000 kr)

Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
Regjeringa					
20	Statsministerens kontor	109 662	100 181	97 084	-3,1
21	Statsrådet	167 119	173 969	176 589	1,5
24	Regjeringsadvokaten	120 476	125 815	128 428	2,1
	<i>Sum kategori 00.30</i>	<i>397 257</i>	<i>399 965</i>	<i>402 101</i>	<i>0,5</i>
Stortinget og tilknytte organ					
41	Stortinget	1 287 983	1 412 285	1 471 778	4,2
42	Stortingets ombodsnemnd for Forsvaret	7 721	7 766	7 991	2,9
43	Stortingets ombod for kontroll med forvaltninga	95 667	94 287	99 038	5,0
44	Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvakings- og tryggingsteneste	35 843	35 105	41 265	17,5
45	Noregs institusjon for menneske-rettar	25 956	26 040	26 857	3,1
51	Riksrevisjonen	555 672	592 577	605 520	2,2
	<i>Sum kategori 00.40</i>	<i>2 008 842</i>	<i>2 168 060</i>	<i>2 252 449</i>	<i>3,9</i>
	<i>Sum programområde 00</i>	<i>2 406 099</i>	<i>2 568 025</i>	<i>2 654 550</i>	<i>3,4</i>
Finansadministrasjon					
1600	Finansdepartementet	505 748	531 121	534 219	0,6
1602	Finanstilsynet	450 563	475 260	500 518	5,3
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	976 488	926 057	938 984	1,4
	<i>Sum kategori 23.10</i>	<i>1 932 799</i>	<i>1 932 438</i>	<i>1 973 721</i>	<i>2,1</i>

(i 1 000 kr)					
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
	Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon				
1610	Tolletaten	1 766 766	1 789 007	1 832 195	2,4
1618	Skatteetaten	7 929 947	8 339 682	8 404 436	0,8
1619	Skatteklagenemnda	73 831	72 090	73 803	2,4
	<i>Sum kategori 23.20</i>	<i>9 770 544</i>	<i>10 200 779</i>	<i>10 310 434</i>	<i>1,1</i>
	Offisiell statistikk				
1620	Statistisk sentralbyrå	864 982	895 547	914 431	2,1
	<i>Sum kategori 23.30</i>	<i>864 982</i>	<i>895 547</i>	<i>914 431</i>	<i>2,1</i>
	Andre føremål				
1632	Kompensasjon for meirverdiavgift	29 750 763	31 180 000	32 700 000	4,9
1633	Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift	8 395 984	9 100 000	9 300 000	2,2
1634	Kompensasjon for inntektssvikt som følge av koronaviruset	429 306			0,0
1645	Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak	3 000	4 000	4 000	0,0
	<i>Sum kategori 23.40</i>	<i>38 579 053</i>	<i>40 284 000</i>	<i>42 004 000</i>	<i>4,3</i>
	<i>Sum programområde 23</i>	<i>51 147 378</i>	<i>53 312 764</i>	<i>55 202 586</i>	<i>3,5</i>
	Statsgjeld, renter og avdrag m.m.				
1650	Statsgjeld, renter m.m.	9 760 398	10 250 600	11 529 700	12,5
1651	Statsgjeld, avdrag og innløysing	74 005 000		78 457 000	100,0
	<i>Sum kategori 24.10</i>	<i>83 765 398</i>	<i>10 250 600</i>	<i>89 986 700</i>	<i>777,9</i>
	<i>Sum programområde 24</i>	<i>83 765 398</i>	<i>10 250 600</i>	<i>89 986 700</i>	<i>777,9</i>
	<i>Sum utgifter</i>	<i>137 318 875</i>	<i>66 131 389</i>	<i>147 843 836</i>	<i>123,6</i>

Inntekter fordelt på kapittel

(i 1 000 kr)					
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
	Regjeringa				
3024	Regjeringsadvokaten	33 451	20 700	21 300	2,9
	<i>Sum kategori 00.30</i>	<i>33 451</i>	<i>20 700</i>	<i>21 300</i>	<i>2,9</i>

(i 1 000 kr)

Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
Stortinget og tilknytte organ					
3041	Stortinget	5 420	8 000	8 000	0,0
3051	Riksrevisjonen	2 794	2 300	2 300	0,0
	<i>Sum kategori 00.40</i>	<i>8 214</i>	<i>10 300</i>	<i>10 300</i>	<i>0,0</i>
	<i>Sum programområde 00</i>	<i>41 665</i>	<i>31 000</i>	<i>31 600</i>	<i>1,9</i>
Finansadministrasjon					
4600	Finansdepartementet	124	200	50	-75,0
4602	Finanstilsynet	442 094	13 300	13 700	3,0
4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	238 306	198 100	183 600	-7,3
5580	Sektoravgifter under Finans- departementet	454 510	485 260	508 318	4,8
	<i>Sum kategori 23.10</i>	<i>1 135 034</i>	<i>696 860</i>	<i>705 668</i>	<i>1,3</i>
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon					
4610	Tolletaten	40 100	60 200	61 100	1,5
4618	Skatteetaten	2 328 842	2 548 000	2 818 600	10,6
	<i>Sum kategori 23.20</i>	<i>2 368 942</i>	<i>2 608 200</i>	<i>2 879 700</i>	<i>10,4</i>
Offisiell statistikk					
4620	Statistisk sentralbyrå	235 509	263 194	232 808	-11,5
	<i>Sum kategori 23.30</i>	<i>235 509</i>	<i>263 194</i>	<i>232 808</i>	<i>-11,5</i>
Andre foremål					
4634	Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbrotet	481 795		2 000	100,0
	<i>Sum kategori 23.40</i>	<i>481 795</i>		<i>2 000</i>	<i>100,0</i>
	<i>Sum programområde 23</i>	<i>4 221 280</i>	<i>3 568 254</i>	<i>3 820 176</i>	<i>7,1</i>
Statlege fordringar, avsetningar m.m.					
5341	Avdrag på utestående fordringar	6 000 786	700	6 000 700	857142,9
5351	Overføring frå Noregs Bank	15 169 207	10 113 000	8 600 000	-15,0
5605	Renter av kontantar i statskassa og av andre fordringar	1 229 334	1 423 250	8 496 600	497,0
5692	Utbyte av statens kapital i Den nordiske investeringsbanken		104 100	86 400	-17,0
5693	Utbyte av aksjar i ymse selskap m.m.	770	300	700	133,3
	<i>Sum kategori 24.20</i>	<i>22 400 097</i>	<i>11 641 350</i>	<i>23 184 400</i>	<i>99,2</i>
	<i>Sum programområde 24</i>	<i>22 400 097</i>	<i>11 641 350</i>	<i>23 184 400</i>	<i>99,2</i>
	<i>Sum inntekter</i>	<i>26 663 042</i>	<i>15 240 604</i>	<i>27 036 176</i>	<i>77,4</i>

**4.1 Bruk av stikkordet
«kan overføres»**

(i 1 000 kr)

Kap.	Post	Nemning	Overført til 2022	Forslag 2023
20	21	Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen	4 728	-
41	21	Spesielle driftsutgifter	2 750	4 200
1600	21	Spesielle driftsutgifter	41 440	96 382
1618	22	Større IT-prosjekt	58 400	549 400
1620	21	Spesielle driftsutgifter	2 233	219 308

Del II
Budsjettframlegget for 2023

5 Nærare omtale av løyvingframlegga m.m.

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjonar Programkategori 00.30 Regjeringa

Utgifter under programkategori 00.30 fordelte på kapittel

(i 1 000 kr)

Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
20	Statsministerens kontor	109 662	100 181	97 084	-3,1
21	Statsrådet	167 119	173 969	176 589	1,5
24	Regjeringsadvokaten	120 476	125 815	128 428	2,1
	Sum kategori 00.30	397 257	399 965	402 101	0,5

Statsministerens kontor og Statsrådet

Statsministerens kontor støttar statsministeren i arbeidet med å leie og samordne arbeidet i regjeringa, m.a. ved å førebu, gjennomføre og følgje opp regjeringskonferansane.

Visse saker vert behandla i Statsrådet under Kongen si leiing. Det gjeld til dømes framlegg til nye lover, budsjettframlegg og andre framlegg til vedtak i Stortinget. Statsministerens kontor har saman med fagdepartementa ansvar for å førebu, gjennomføre og følgje opp Statsrådet sine møte hos Kongen. Vidare samordnar kontoret regjeringsmedlemmane si deltaking i enkelte debattar og munnlege spørjetimar på Stortinget. Kontoret skal òg støtte statsministeren i internasjonalt arbeid. Dessutan har kontoret arbeidsgjevvarfunksjonar for regjeringsmedlemmane og andre politikarar i departementa.

Statsministerens kontor har tre avdelingar (administrativ og konstitusjonell avdeling, innanriksavdelinga og internasjonal avdeling) og ein kommunikasjonsseksjon.

Regjeringsadvokaten

Hovudoppgåvene til Regjeringsadvokaten er å føre sivile rettssaker på vegner av staten og gje fråsegner om rettslege spørsmål. Regjeringsadvokaten har som mål at staten får dekt behovet sitt for advokattenester på ein god måte, og slik at dei tildelte ressursane vert utnytta best mogleg sett under eitt. Brukarane skal oppfatte embetet som serviceinnstilt, målretta og effektivt. Saksbehandlinga skal vere rask og god.

Brukarane til Regjeringsadvokaten er dei statlege organa, dvs. regjeringa, departementa og verksemdene under departementa. Saksfeltet omfattar alle område av staten si verksemd. Viktige område er domstolskontroll av offentlege styresmakter (skatt, trygd, konsesjonar, ekspropriasjon m.m.), skadebotsaker, eigeidomsaker, saker om arbeids- og tenestetilhøve m.m. I tillegg fører Regjeringsadvokaten saker for internasjonale domstolar, t.d. Menneskerettsdomstolen i Strasbourg og domstolane i EU og EØS.

Kap. 20 Statsministerens kontor

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	92 389	95 181	97 084
21	Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, <i>kan overførast</i>	17 273	5 000	
	Sum kap. 20	109 662	100 181	97 084

Rapport 2021**Post 01 Driftsutgifter**

Statsministerens kontor har støtta statsministeren i å leie og samordne arbeidet til regjeringa, m.a. med å førebu, gjennomføre og følgje opp regjeringskonferansane. Om lag 80 pst. av utgiftene i 2021 var løn og godtgjersler til tilsette. Andre større utgifter var husleige og reiseutgifter.

Budsjett 2023**Post 01 Driftsutgifter**

Løyvinga under kap. 20 *Statsministerens kontor* dekkjer vanlege driftsutgifter for kontoret. Framlegget inneber ei budsjetttramme på 97,1 mill. kroner.

Implementeringa av ny sikkerheitslov

Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) tok til å gjelde 1. januar 2019, og alle sektorar arbeider med å implementere lova. Føremålet med lova er å tryggje dei nasjonale sikkerheitsinteressene og å førebyggje, avdekkje og motverke sikkerheitsstrugande verksemd. Dei nasjonale sikkerheitsinteressene blir tryggja ved at departementa identifiserer grunnleggjande nasjonale funksjonar (GNF) innanfor sine ansvarsområde, verksemd av avgjerande betydning for GNF vert underlagde sikkerheitslova, og naudsynte sikringstiltak for skjermingsverdige verdiar vert gjennomførte. For å ivareta føremålet med lova, vil GNF-prosessen

vere ein kontinuerleg prosess. Denne prosessen kan føre til endringar når det gjeld identifiserte funksjonar og skjermingsverdige verdiar, kva for verksemd er av vesentleg og avgjerande betydning, og i kva grad ei verksemd er avhengig av eksterne ressursar (andre verksemd). Kva som vil krevjast for å oppnå eit forsvarleg sikkerheitsnivå, kan òg bli endra.

Statsministerens kontor har identifisert følgjande grunnleggjande nasjonale funksjonar i eigen sektor: *SMK GNF 1: Statsministerens kontors virksomhet, handlefrihet og beslutningsdyktighet* omfattar kontoret si rolle som fagleg sekretariat for politisk leiing, utøving av myndigheit og styring og oppfølging av underliggjande verksemd.

Statsministerens kontor har kartlagt avhengigheter og varsla ansvarlege verksemd. Vi har ikkje verksemd i eigen sektor som er av vesentleg eller avgjerande betydning for GNF. Identifisert GNF er innmeld til tryggingsovervakingsorganet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, kan overførast

I statsråd 24. april 2020 vart det oppretta ein uavhengig kommisjon som skal gjennomgå og trekkje lærdom frå covid 19-utbrotet i Noreg (Koronakommisjonen). Kommisjonen leverte sin andre og siste rapport 26. april 2022.

Kommisjonen er dermed ferdig med sitt arbeid, og det er ikkje lenger behov for posten.

Kap. 21 Statsrådet

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	167 119	173 969	176 589
	Sum kap. 21	167 119	173 969	176 589

Rapport 2021**Post 01 Driftsutgifter**

Større utgifter i 2021 har vore godtgjersle til regjeringa og dei politisk tilsette i departementa, investeringar i Regjeringa si biltjeneste, reiseutgifter og husleige for pendlarbustader.

Budsjett 2023**Post 01 Driftsutgifter**

Løyvinga under kap. 21 *Statsrådet* skal dekkje godtgjersle til regjeringsmedlemmane, statssekretæranane og dei politiske rådgjevarane, og ein del andre utgifter knytt til den politiske leiinga ved Statsministerens kontor og i departementa. Det

gjeld m.a. utgifter til bustad for pendlarar, heimreiser, besøksreiser for familie og tenestereiser.

Nærare reglar om kva for ytingar den politiske leiinga kan få dekt, finst i «*Reglement om arbeidsvilkår for departementenes politiske ledelse*», fastsett ved kongeleg resolusjon 28. mars 2003. Reglementet er supplert og utfyllt i «*Håndbok for politisk ledelse*», som vert gjeve ut av Statsministerens kontor.

Framlegget inneber ein budsjetttramme på 176,6 mill. kroner. Frå 2023 tek politiet over ansvaret for kostnader i samband med tryggingstiltak for regjeringa. I framlegget er det difor innarbeidd ein reduksjon på 5 mill. kroner mot tilsvarande auke på kap. 440 Politiet, post 01 Driftsutgifter.

Kap. 24 Regjeringsadvokaten

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	110 218	110 715	112 828
21	Spesielle driftsutgifter	10 258	15 100	15 600
	Sum kap. 24	120 476	125 815	128 428

Rapport 2021

I 2021 kom det inn 1 189 nye saker til Regjeringsadvokaten, ein nedgang på 8 pst. i høve til 2020.

Utviklinga går i retning av at både fråsegnssaker og rettssaker vert større og meir kompliserte. Det har særleg samanheng med at rettskjeldematerialet er meir omfattande og samansett, og at sakene oftare har eit internasjonalt tilsnitt. Difor aukar behovet for spesialkompetanse innan menneskerettar, EØS-rett og allmenn folkerett.

Av dei nemnde sakene er 864 rettssaker (892 i 2020), 157 rådgjevande fråsegner (208 i 2020) og 158 høyringar (176 i 2020). Blant rettssakene

utgjer områda trygd, psykisk helsevern og utlendingssaker framleis ein stor del.

Utlendingssakene viser ein nedgang til 75 saker (91 saker i 2020). Talet på psykisk helsevernsaker var 366 i 2021, ein auke frå 364 saker i 2020. Talet på trygdesaker hadde ein nedgang frå 101 saker i 2020 til 89 i 2021.

Arbeidsmengda for dei tilsette hos Regjeringsadvokaten er høg. Noko vert løyst ved å setje ut saker til private advokatar og ved noko eigenprosedyre i etatane. Sakene som vert sett ut til private advokatar, er helst slike som det er mange relativt like av. Viktige saker må behandlast av Regjeringsadvokaten.

Budsjett 2023**Post 01 Driftsutgifter**

Framlegget inneber ei budsjetttramme på 112,8 mill. kroner for 2023. Løyvinga skal fyrst og fremst dekkje løns- og driftsutgifter hos Regjeringsadvokaten. Regjeringsadvokaten si budsjett-ramme har blitt styrka over fleire år, blant anna for å auke kapasiteten på område som er særleg viktige og som det er pågang på frå regjering og forvaltning.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Løyvinga skal dekkje prosessutgifter og utgifter til leige av advokatar. Nokre sakstypar, til dømes utlendings- og trygdesaker, er tyngjande fordi det er så mange einskildsaker. Talet på nye rettssaker er uvisst.

Framlegget inneber ei budsjetttramme på 15,6 mill. kroner.

Kap. 3024 Regjeringsadvokaten

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Vederlag for utgifter i rettssaker	33 451	20 700	21 300
	Sum kap. 3024	33 451	20 700	21 300

Post 01 Vederlag for utgifter i rettssaker

Inntektsframlegget dekkjer inntekter som følger av at staten vert tilkjend sakskostnader i sivile

saker der Regjeringsadvokaten er prosessfullmektig. Inntektene er vanskeleg å anslå, og der vert difor gjort framlegg om ei ramme for 2023 på 21,3 mill. kroner.

Programkategori 00.40 Stortinget og tilknytte organ

Utgifter under programkategori 00.40 fordelt på kapittel

		(i 1 000 kr)			
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
41	Stortinget	1 287 983	1 412 285	1 471 778	4,2
42	Stortingets ombodsnemnd for Forsvaret	7 721	7 766	7 991	2,9
43	Stortingets ombod for kontroll med forvaltninga	95 667	94 287	99 038	5,0
44	Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvakings- og tryggingsteneste	35 843	35 105	41 265	17,5
45	Noregs institusjon for menneskerettar	25 956	26 040	26 857	3,1
51	Riksrevisjonen	555 672	592 577	605 520	2,2
	Sum kategori 00.40	2 008 842	2 168 060	2 252 449	3,9

Kap. 41 Stortinget

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	943 515	1 018 485	1 053 178
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	1 592	2 400	4 200
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	107 320	147 400	155 000
50	Sannings- og forsoningskommisjonen	10 000	10 000	2 900
70	Tilskot til partigruppene	209 493	210 600	232 600
72	Tilskot til Det Norske Nobelinstituttts bibliotek	1 500	1 500	1 500
73	Kontingentar, internasjonale delegasjonar	14 366	16 500	17 000
74	Reisetilskot til skular	197	5 400	5 400
	Sum kap. 41	1 287 983	1 412 285	1 471 778

Samfunnsoppdrag, hovudoppgåver og organisering

Oppgåvene og arbeidsordninga til Stortinget som konstitusjonelt organ er nedfelte i Grunnlova, lover, stortingsvedtak og konstitusjonell praksis. Stortingets konstitusjonelle hovudoppgåver er å vedta lover, løyve pengar til rådvelde for regjeringa og føre kontroll med regjering og forvaltning.

Eit folkestyre skal både bevare og fornye. Bevare fordi det dannar ramma for fellesskapet vårt. Fornye fordi det aldri må miste aktualiteten sin. Men først og fremst må eit folkestyre vere levande. Eit levande folkestyre er visjonen vår.

Samfunnsoppdraget for Stortingets administrasjon er å organisere og utvikle det parlamentariske arbeidet og leggje til rette for at stortingsrepresentantane kan vareta verva sine. Samfunnsoppdraget er vidare å formidle kunnskap om folkestyret og Stortingets verksemd. Administrasjonen skal òg ta vare på Stortingets bygningar, historiske verdiar og kunst.

Det administrative arbeidet skal utførast effektivt og med god kvalitet. Administrasjonen skal opplevast som relevant, profesjonell og samfunnsmedviten av stortingsrepresentantane og andre målgrupper.

Resultat i 2021

Koronapandemien har påverka drifta i administrasjonen også i 2021. Hovudfokuset har vore å sikre at den parlamentariske kjerneverksemda blir halden ved lag samstundes med at ein til kvar tid overheld dei gjeldande smittevernkrava frå helsemyndighetene. Administrasjonen har overvaka smittesituasjonen og har gjennom pandemien vurdert behov for å justere tiltaka.

Stortinget har i 2021 vore utsett for alvorlege dataangrep. Handteringa av desse har vore ressurskrevjande, og Stortingets administrasjon har i etterkant av hendingane gjennomført uavhengige evalueringar med tanke på læring og forbetring. Fleire viktige bemanningstiltak blei sette i gang på hausten, og organisatoriske tiltak blir vidareførte i 2022.

Hausten 2021 sette media søkjelys på dei økonomiske ordningane til representantane, særleg knytt til pendlarbustadordninga. På bakgrunn av det som kom fram, blei det starta ei rekkje gjennomgangar av ordningane til representantane. Representantordningsutvalet blei nedsett av presidentskapet og skal vurdere innretninga framover for alle økonomiske ordningar for representan-

tane. Presidentskapet har i tillegg gjeve ei innstilling der Riksrevisjonen skal gjere særlege undersøkingar av dei økonomiske ordningane for representantane. Administrasjonen engasjerte advokatfirmaet Grette for å gjennomføre ein ekstern skatterevisjon i 2021. Rapporten frå dette arbeidet blei levert i desember.

Utover handtering av pandemi og dataangrep og oppfølging av gjennomgangane av ordningane til representantane, som nemnd over, har administrasjonen i 2021 hatt dei følgjande overordna prioriteringane i arbeidet sitt:

- levere på samfunnsoppdraget (formålet) med høg kvalitet og effektivitet
- vere i gang med å hente ut effektar frå strategiske tiltak som skal gje ei betre samla brukaroppleving med mindre ressursbruk (program for modernisering og effektivisering)
- heilskapleg stortingstorg
- digitalisering av den parlamentariske saksbehandlinga
- kompetanse- og samhandlingsplan i den parlamentariske saksbehandlinga
- tale-til-tekst
- leggje praktisk til rette på ein god måte og utnytte moglegheitene i formidlingsarbeidet i samanheng med stortingsvalet i 2021

Vidare rapportering på resultat frå 2021 følgjer under og er innretta etter formåla i strategien til Stortingets administrasjon.

Formål 1: Organisere og utvikle det parlamentariske arbeidet

Stortingets administrasjon har vareteke funksjonar knytte til verksemda Stortinget utøver som konstitusjonelt organ, medrekna Stortingets saksbehandling og arbeidsordning, forretningsorden, løyvingsreglement, komitéreiser og formelle spørsmål i tilknytning til verksemda i komiteane og det internasjonale arbeidet. Administrasjonen har dessutan henta inn og lagt til rette for faktagrunnlag til arbeidet i Stortinget, og dokumentert verksemda i Stortinget.

Eitt av dei prioriterte tiltaka i 2021 retta seg mot digitalisering av den parlamentariske saksbehandlinga. Basert på konseptvurdering og planlegging våren 2021 blei gjennomføringsprosjektet StorSak sett i gang hausten 2021. Hovudoppgåva til prosjektet er å få på plass ei moderne, fleksibel og framtidretta IT-plattform som varetek krav til informasjons- og dokumentasjonsforvaltning. Prosjektet er eit stort og viktig digitaliseringsinitiativ, og er forventa å vere ferdigstilt ved årsskiftet 2023/24.

Eit anna prioritert tiltak i 2021 var å etablere eit samarbeid for kompetanseutvikling og betre samhandling for alle medarbeidarar i den parlamentariske dokumentproduksjonen. Hausten 2021 blei ei rekkje felles kurs i dokumenthandtering og parlamentarisk saksbehandling starta. Det blei også etablert eit samarbeid med digitaliseringsprosjektet StorSak. Målet er at medarbeidarar skal få moglegheit til å bidra til å utnytte potensialet som ligg i ny teknologi.

I 2021 blei digitale høyringar vidareførte og vidareutvikla. Ingen komitéreiser blei gjennomførte våren 2021. Det blei gjennomført nokre få komitéreiser innanlands hausten 2021. Enkelte komitear har valt å erstatte fysiske reiser med digitale møte.

Administrasjonen har gjennom året lagt til rette for det internasjonale arbeidet til stortingspresidenten, presidentskapet, utanriks- og forsvarskomiteen, internasjonale delegasjonar og stortingsrepresentantane. Dette omfattar også deltaking på valobservasjonar.

Formål 2: Leggje til rette for at representantane kan vareta verva sine

Administrasjonen har levert tenester for å gje stortingsrepresentantane gode føresetnader for å vareta vervet sitt. Tenestene er tilpassa aktivitetsnivået i Stortinget, slik at dei framstår som relevante og tilgjengelege for brukarane, samstundes som ressursbruken er effektiv.

Det blei levert ei rekkje praktiske tenester, og administrasjonen leverte også relevante fakta, analysar og drøftingar til stortingsrepresentantane, slik at dei hadde eit fagleg grunnlag for dei politiske vurderingane sine. Administrasjonen har også gjeve opplæring i informasjonssøk til representantar og politiske rådgjevarar og sørgt for at stortingsrepresentantane har kunnskapsressursar lett tilgjengeleg.

Administrasjonen har ytt administrative tenester til stortingsrepresentantane når det gjeld løn, godtgjersler, reiser, bustader, pensjonar, forsikringar, arbeidsforhold og velferdsordningar. Arbeidsprosessar knytte til tenestetilbodet er blitt kontinuerleg forbetra for på ein effektiv måte å kunne levere gode og relevante tenester til brukarane. Dette gjeld eksempelvis reinhald, kafeteria og intern eigedomsdrift.

Stortingets administrasjon har arbeidd systematisk med tydeleg og rettidig kommunikasjon til representantar og tilsette i gruppesekretariata. I 2021 blei dette arbeidet ytterlegare profesjonalisert. Administrasjonen utvikla og vidareførte

fleire interne informasjonskampanjar gjennom året, blant anna relatert til IT-sikkerheit og koronapandemien. Det har i tillegg vore gjennomført fleire ulike former for sikkerheitsorienteringar.

Eit av dei prioriterte prosjekta, Heilskapleg stortingsstorg, har som mål å betre brukaropplevinga for representantar og tilsette i parti-gruppesekretariata. Hausten 2021 etablerte prosjektet eit nytt felles bemanna kontaktpunkt, forenkla bestillingsløysningane og gav brukarane betre oversikt over tenestane. Samstundes blei det sett i gang et arbeid med å innføre ein ny tenesteleveransemodell og nye arbeidsformer for tenesteleveransar frå administrasjonen. Dette arbeidet held fram i 2022.

I 2020 inngjekk administrasjonen avtale om innkjøp av ei teknologisk løysing for bruk av taleatrkjenning i produksjonen av stortingsreferatet. Løysinga blei levert i 2021 og er sett i drift våren 2022.

Knytt til stortingsvalet har administrasjonen levert mange tenester for å sikre best mogleg støtte til representantane. For å sikre ein smidig og verdig avgang for avtroppande representantar og samstundes gje informasjon og støtte og leggje til rette for nye representantar, slik at dei så raskt som mogleg skulle kunne utføre vervet sitt, blei alle arbeidsoppgåver knytte til valet organiserte i eit prosjekt. Prosjektet fokuserte på effektiv ressursforvaltning og på å skape ei god brukaroppleving for representantane. Stortingstorget og medarbeidarar frå prosjektet Val 2021 har handtert mottak av 67 nye representantar, med praktisk støtte og vidareformidling av informasjon.

Administrasjonen har jobba med heilskapleg tilnærming til samhandling om oppgåver, saksbehandling og bevaring av tilhøyrande dokumentasjon. Dette gjev betre digital samhandling og moderne dokumentasjonsforvaltning, som igjen bidreg til auka effektivitet og betre dokumentasjonsfangst og atffinning. Arbeidet er organisert som et prosjekt, SIDA, og ved slutten av året 2021 var konseptfasen i ferd med å slutførast. Arbeidet i prosjektet skal gjennomførast i perioden 2022–2024.

Formål 3: Formidle kunnskap om folkestyret og verksemda til Stortinget

Som i 2020 var Stortinget i store delar av 2021 stengt for besøkjande, grunna smittevern under koronapandemien. For at institusjonen skulle kunne oppfylle oppdraget sitt om formidling av folkestyret uavhengig av fysiske besøk, blei det digitale formidlingstilbodet utvida.

Stortingsvalet 2021 fall saman med at det var 100 år sidan Karen Platou som første kvinne blei vald til fast plass på Stortinget. På denne bakgrunnen initierte Stortingets administrasjon to større formidlingssatsingar i 2021: Val 2021 og Kvinner på Stortinget 1921–2021.

Som ein del av satsinga på formidling ved stortingsvalet blei to heildigitale læringsspel lanserte for bruk i klasserommet. *Valet er ditt* for ungdomsskulen blei gjort tilgjengeleg to veker før valet, og *Regjeringskabalen* for den vidaregåande skulen kom under regjeringsforhandlingane i oktober. I løpet av fire knappe månader, frå september til skuleslutt før jul, hadde om lag 18 000 elevar gjennomført eitt av spela i sitt eige klasserom.

Hundreårsmarkeringa Kvinner på Stortinget 1921–2021 skapte merksemd om demokratispørsmål, framveksten av eit likestilt folkestyre og Stortinget som institusjon. Av formidlingstiltak kan nemnast plakattutstilling på Eidsvolls plass, artiklar, filmar og postar til sosiale media.

Av anna formidling blei blant anna plakattutstillinga *Politikkens kunst* sett opp på Eidsvolls plass, og hundreårsjubileet for det norske flagget blei markert gjennom heile 2021.

Stortinget.no, Stortingets viktigaste kanal for informasjon om arbeidet dei folkevalde gjer og sakene dei behandlar, hadde totalt over 4 millionar besøk i 2021, det høgste talet nokosinne. Nettinnhald knytt til stortingsvalet fekk svært mykje trafikk. Gjennom året blei også dei skreddarsydde undervisningssidene på *stortinget.no* oppdaterte.

Talet på følgjarar på Stortingets sosiale medium auka jamt gjennom året for alle kanalar. Ei av dei viktigaste satsingane i 2021 var den nye Instagram-kanalen *Stortinget Ung*, som blei lansert hausten 2020.

Talet for presse møte og pressekonferansar var i 2021 på same nivå som tidlegare år, men med større behov for tilrettelegging frå administrasjonen si side på grunn av koronasituasjonen. Media har retta mykje merksemd mot Stortingets administrasjon i 2021, både om dataangrepet og om dei økonomiske ordningane for representantane. Dette har ført til mange mediehendingar og eit stort tal krav om innsyn i dokument.

Formål 4: Ta vare på Stortingets bygningar, historiske verdiar og kunst

Administrasjonen har forvalta, drifta og halde ved like Stortingets bygningsmasse for å gje gode og trygge rammer for det parlamentariske arbeidet.

Det er i 2021 blant anna gjennomført tilstandsanalyser for bygningsmassen som underlag for langsiktige planar og prioritering av tiltak. Verneplan for stortingsbygningen er fullført i 2021 og blir lagd fram for godkjenning i 2022.

Som oppfølging av «*Rapport om evaluering av Stortingets byggeprosjekt Prinsens gate 26 mv.*» har administrasjonen arbeidd med å tilpasse arbeidsformer på eigedomsområdet. Det er også utarbeidd ein prosjektmodell for eigedomsprosjekt, som blir implementert i 2022. Tiltaka skal bidra til å sikre gode grunnlag for vedtak i forkant av og under gjennomføring av eigedomsprosjekt.

Statsbygg er engasjert for gjennomføring av ein konseptfase for tekniske og bygningsmessige oppgraderingar av stortingsbygninga sitt tilbygg mot Akersgata. Arbeid med oppgradering av Akersgata 21 (2.–5. etasje) blei også sett i gang i 2021. Dei bygningsmessige tiltaka skal bidra til ytterlegare arealeffektivisering og moglegheit for betre fysisk samhandling i administrasjonen. Tiltaka vil også bidra til å gje Stortinget auka fleksibilitet i arealdisponering ved framtidige bygningsmessige tiltak av større og mindre omfang.

Stortingets administrasjon har peika ut tre miljøføringar som skal prioriterast. Desse føringane er:

1. Vi gjennomfører miljøvenleg eigedomsforvaltning, byggutvikling og eigedomsdrift.
2. Innkjøpa våre bidreg til miljø- og klimavenlege løysingar.
3. Vi legg til rette for miljøvenlege val hos representantar, tilsette og andre brukarar av Stortinget.

Administrasjonen jobba med operasjonalisering av dei overordna miljøføringane samstundes som det blei arbeidd med utgreiing og innføring av eit miljøleiiingssystem. Det er sett i gang oppdatering av Stortingets styrande dokument for miljøarbeid, og arbeidet har som mål å bidra til eit meir systematisk og heilskapleg miljøarbeid.

I 2021 har administrasjonen arbeidd vidare med forvaltning av Stortingets kunstsamling og historiske gjenstandar. Administrasjonen har utvikla eit planverk for forvaltning av Stortingets samling av kunstverk, historiske og spesielt verdifulle gjenstandar. Evakueringsplanar, som ein øver på i samarbeid med Oslo brann- og redningsetat, inngår i planverket.

I løpet av 2021 er nivået på dei fysiske sikrings tiltaka for Stortingets bygningsmasse blitt kartlagde. Dette vil inngå som eit element i den heilskaplege sikkerheitsstyringa. Administrasjonen har utarbeidd eit prinsippdokument for sikkerheit

og beredskap med tilhøyrande dokumentstruktur, som ledd i etablering av eit leiingssystem for sikkerheit og beredskap. I tillegg er det etablert og implementert eit beredskapsplanverk med ulike delplanar.

Viktige utfordringar

Stortingets administrasjon søkjer å prioritere gode og effektive leveransar på samfunnsoppdraget. Administrasjonen har ein strategi som gjev retning for vidare utviklingsarbeid og legg føringar for verksemdsplanlegginga for åra framover. Dei følgjande tre satsingsområda er prioriterte i strategien:

- Moderne arbeidsplass: Vi er éin administrasjon som står saman om leveransane, feila og suksessane våre.
- Brukarorientert oppgåveløysing: Saman jobbar vi effektivt og profesjonelt for å skape gode brukaropplevingar.
- Ansvarleg institusjonsforvaltar: Vi bidreg til å fornye og bevare folkestyret og tilliten til Stortinget.

Som nemnd over blei det hausten 2021 starta fleire eksterne gjennomgangar av representantordningane. Gjennomgangane vil halde fram gjennom 2022 og dels 2023.

Representantordningsutvalet skal levere rapporten sin i 2023. Gjennomgang og behandling av innhaldet i rapportane er viktig for å sikre tillit til både Stortinget som institusjon og til stortingsrepresentantane. Dei pågåande gjennomgangane vil venteleg avklare framtidige ordningar, behov og vilkår for stortingsrepresentantar og spørsmål knytte til kontroll og rapportering. Gjennomgangane vil få konsekvensar for korleis administrasjonen innrettar det vidare arbeidet sitt i 2023 og i tida framover.

Administrasjonen etablerte i 2022 ein internrevisjonsfunksjon og har sett i gang eit arbeid for å styrkje internkontrollen. Administrasjonen ser fram til å få dei ulike rapportane, konklusjonane og anbefalingane og vil bidra til å avklare framtidige ordningar for Stortinget og representantane.

Dataangrepet og evaluering og gjennomgang av dette vil også danne grunnlag for sikringsarbeid i 2023. Stortinget vil fokusere på å samstemme forslag til beredskapsplanverk og -tiltak mot det til kvar tid gjeldande trussel- og risikobiletet. Auka grad av digitalisering og betre og meir moderne teknologiske løysingar, både i den parlamentariske og den administrative saksbehandlinga, vil bidra til sikrare og meir effektive

løysingar og auka og sikrare dokumentasjonsfangst.

Mål og prioriteringar i 2023

Stortingets administrasjon jobbar etter dei følgjande overordna prioriteringane for 2023:

- levere på samfunnsoppdraget (formålet) med høg kvalitet og effektivitet
- følgje opp gjennomgangane av Stortingets ordningar
- prioritere sikkerheits- og beredskapsarbeidet
- gjennomføre strategiske utviklingstiltak
- planleggje for meir kostnadseffektive og berekraftige lokale
- vidareutvikle formidlingsaktivitetane om folkestyret på digitale plattformer, og gjennom stadlege tilbod i Stortingets lokale

Formål 1: Organisere og utvikle det parlamentariske arbeidet

Stortingets administrasjon skal vareta alle funksjonar som knyter seg til verksemda Stortinget utøver som konstitusjonelt organ, medrekna Stortingets saksbehandling og arbeidsordning, forretningsorden, løyvingsreglement, komitéreiser og formelle spørsmål i tilknytning til verksemda i komiteane og det internasjonale arbeidet. Administrasjonen skal hente inn og leggje til rette for faktagrunnlag til arbeidet i Stortinget, og dokumentere verksemda i Stortinget.

Arbeidet med løysing for digitalisering av den parlamentariske saksbehandlinga, StorSak, held fram ut året 2023. Målet er at Stortinget skal utveksle, behandle, offentliggjere og bevare parlamentarisk informasjon digitalt og effektivt, med god kvalitet. Det skal leggjast til rette for meir effektiv utveksling av informasjon ved bruk av felles strukturar og standardar, eksternt og internt. Ei felles arbeidsflate for informasjon og oppgåver knytte til parlamentarisk saksbehandling skal bidra til ein open og smidig oppgåveflyt. Saksbehandlinga vil skje i ei heilskapleg, digital verdikjede, og manuelle, rutinemessige oppgåver skal automatiserast der det er formålstenleg.

Ei framtidig løysing skal leggje til rette for ei heilskapleg forvaltning av parlamentarisk informasjon og sørge for at parlamentarisk dokumentasjon blir gjort digitalt tilgjengeleg for allmenta. Dokumentfangsten til arkiv skal i størst mogleg grad automatiserast. Prosjektet vil i 2023 bruke tid på å forbetre, kvalitetssikre og stabilisere dei nye løysingane som er utvikla, i tillegg til opplæring og andre førebuande aktivitetar for å kunne ta det

nye saksbehandlingssystemet i bruk på ein god måte i januar 2024.

Stortinget har under pandemien opparbeidd seg god erfaring med bruk av digitale verktøy i det parlamentariske arbeidet. I komitéarbeidet har dette gjeve auka fleksibilitet, ved at komitémøte og høyringar kan avviklast digitalt når det er formålstenleg. Tilbakemeldingane frå deltakarane på digitale høyringar (høyringsinstansane) er gjennomgåande positive. Auka bruk av digitale verktøy krev god digital kompetanse, noko administrasjonen vil arbeide for å styrkje i tida framover. Stortinget vil også jobbe vidare for å styrkje sikkerheita i dei digitale løysingane i lys av det gjeldande trussel- og risikobiletet.

Formål 2: Leggje til rette for at representantane kan vareta verva sine

Administrasjonen skal levere gode tenester, slik at stortingsrepresentantane har dei beste føresetnadene for å vareta verva sine. I 2023 vil arbeidet med å betre tenestene til stortingsrepresentantane, med meir effektiv ressursbruk i administrasjonen, halde fram. Heilskaplege tenesteleveransar vil saman med digitale sjølvhjelps-løysingar gje stortingsrepresentantane tilgang til tenestene frå administrasjonen på ein meir effektiv måte. Forenkling for stortingsrepresentantane står, saman med større grad av digitalisering, sentralt i arbeidet på dette området i åra som kjem.

I 2023 vil administrasjonen halde fram arbeidet med å greie ut om dei faglege spørsmåla Stortinget ønsker klargjorde. Administrasjonen vil levere relevante fakta, analysar og drøftingar til stortingsrepresentantane som eit fagleg grunnlag for dei politiske vurderingane deira. Informasjonskjelder som blir stilte til rådvelde, skal i størst mogleg grad vere tilgjengelege på digitale einingar, uavhengig av kvar stortingsrepresentantane oppheld seg.

EØS-avtalen og andre internasjonale avtalar påverkar norsk politikk. Arbeidet administrasjonen gjer med kunnskapstenester på det internasjonale området, må vere robust og fleksibelt nok til å møte framtidige behov. Administrasjonen går i 2022 gjennom tenestene på dette området, og tenestene vil i 2023 bli justerte i samsvar med framtidige behov.

Administrasjonen skal arbeide vidare med å forbetre kommunikasjonen om tenestene administrasjonen har som er retta mot representantar og tilsette. Riktig og målretta kanalbruk skal sørgje for at relevant informasjon er lett tilgjengeleg,

og det skal vere enkelt å halde seg oppdatert på endringar og hendingar.

Nedstenging og reiserestriksjonar har gjort det tydeleg at interparlamentarisk kontakt gjennom fysiske møte har ein verdi som digitale møte berre delvis kan erstatte. Ein vil difor streve etter å vende tilbake til ein normalitet på dette punktet, samstundes som ein utnyttar dei moglegheitene som digitale møte gjev, der denne forma for samhandling er formålstenleg. I samband med reiser vil ein fokusere ytterlegare på sikkerheit, som person-, helse- og informasjonssikkerheit. Den endra sikkerheitspolitiske situasjonen i Europa har alleire påverka og vil også vidare påverke internasjonalt parlamentarisk samarbeid. I 2023 har Noreg presidentskapen for Nordisk råd, og dermed vertskapsansvaret for den årlege hovudsesjonen med inntil 1 000 deltakarar.

Administrasjonen har behov for ei heilskapleg tilnærming til samhandling om oppgåver, saksbehandling og bevaring av tilhøyrande dokumentasjon. Behovet inneber å understøtte vegen mot ein moderne arbeidsplass, der det blir lagt til rette for betre samhandling og moderne dokumentasjonsforvaltning som bidreg til auka effektivitet og betre dokumentasjonsfangst og atfinning. I arbeidet inngår å erstatte dagens teknologiske løysingar for dokumentlager og bevaring. Det er sett i gang eit prosjekt for å utvikle ei ny løysing for administrativ saksbehandling, samhandling og dokumentasjonsforvaltning. Planen er at gjennomføringsfasen for prosjektet skal starte hausten 2022. Prosjektet blir gjennomført i perioden 2022–2024.

Administrasjonen skal levere ei rekkje praktiske tenester innanfor områda vakthald, resepsjonsdrift, møterom/digitale tenester, reinhald og kantine m.m. Arbeidet med vidareutvikling av tenester held fram i 2023 gjennom standardisering, auka samhandling og styrking av fagmiljø gjennom auka grad av automatisering og digitalisering. Tenester skal være relevante for brukarane, i takt med digital endring og forventingar frå innbyggjarane.

Ei av dei prioriterte miljøføringane til administrasjonen er å leggje til rette for at representantar, tilsette og andre kan ta miljøvenlege val. Innan serviceområdet blei reinhaldstenesta i 2022 sertifisert i medhald av nordisk miljømerking, og arbeidet skal vidareførast for å kome i møte nye revisjonskrav i 2023. Miljøarbeidet skal framleis stå i fokus i 2023, blant anna med ytterlegare reduksjon av ikkje-miljøsertifiserte tekstilar, plastforbruk og matsvinn, og med auka gjenbruk og kjeldesortering.

Stortingets administrasjon vil arbeide vidare med sikkerheit og beredskap for endå betre å samstemme forslag til beredskapsplanverk og -tiltak mot det til kvar tid gjeldande trussel- og risikobiletet. Leingssystem for sikkerheit og beredskap skal vidareutviklast som ein del av arbeidet med styring og kontroll på dette området. Arbeidet har ein heilskapleg tilnærming, og det skal arbeidast systematisk på tvers av dei ulike fagavdelingane.

Formål 3: Formidle kunnskap om folkestyret og verksemda til Stortinget

Stortingets kommunikasjons- og formidlingsarbeid skal bidra til å bygge tillit til, forståing for og oppslutning om Stortingets rolle i demokratiet. Kommunikasjonen med omverda skal vere aktiv og relevant og opne for samhandling mellom folket og dei folkevalde og vere særleg retta mot barn og unge, vaksne med låg demokratisk deltaking og personar som i sitt profesjonelle virke er i kontakt med Stortinget. I tillegg er det eit viktig oppdrag å kommunisere til allmenta det løpande parlamentariske arbeidet i Stortinget, og å formidle den historiske utviklinga av folkestyret vårt.

Nettstaden www.stortinget.no gjev brukarane tilgang til all informasjon om sakene som blir behandla i Stortinget, møte og høyringar, og utgjer kjerneinformasjonen om det parlamentariske arbeidet. Administrasjonen vil arbeide med å vidareutvikle tenester som gjer det enkelt å halde seg oppdatert på det som skjer i Stortinget.

For å bidra til større openheit og ei brei offentlegheit om det som skjer i Stortinget, jobbar Stortinget kontinuerleg med å leggje til rette for at pressa kan vareta samfunnsoppdraget sitt på best mogleg måte.

Gjennom sosiale medium, filmar og arrangement kan alle setje seg inn i og lære om kva oppgaver Stortinget har, og arbeidet som blir utført.

I 2023 skal formidlingsaktivitetane utviklast vidare. Det vil skje både gjennom fysisk formidling i form av omvisingar, utstillingar og interaktive læringsspel i Stortinget, og gjennom arbeidet med å utvikle tilbodet og breidda i den digitale formidlinga.

Eidsvolls plass er ein av Noregs viktigaste arenaer for ytringsfridom og engasjement. Stortingets administrasjon forvaltar bruken av plassen og legg til rette for at det kan haldast demonstrasjonar og markeringar. Administrasjonen jobbar vidare med å forenkle bestillinga av Eidsvolls plass.

For å nå alle målgruppene i formidlingsarbeidet vil administrasjonen arbeide med universell

utforming i samsvar med generelle retningslinjer og krav. I digitaliseringa av den parlamentariske saksbehandlinga er dette aktuelt på fleire område. Sentrale kjelder i stortingsarkivet, som digitaliserte stortingsforhandlingar og avgraderte referat frå møte for stengde dører og den utvida utanriks- og forsvarskomiteen, er digitalt tilgjengelege, men ikkje universelt utforma. Arbeidet med universell utforming vil starte i 2022 og halde fram i 2023.

Ei taleattkjenningsløyising som automatisk skriv ut ein første versjon av talarinnlegga frå stortingsalen, basert på lydfil, blei sett i drift våren 2022. Som del av arbeidet med universell utforming vil vi vurdere om løysinga kan brukast til andre formål, som til dømes teksting av video.

Ved internasjonale besøk og møte på Stortinget er omvising ofte sentralt, med formidling av Stortingets rolle i demokratibygging. Pressa har ei viktig rolle for å sikre eit velfungerande demokrati. Dette er ein dimensjon som også blir framheva når parlamentarikarar frå andre land besøker Stortinget.

I 2023 skal Stortinget gje ut Norges Lover for andre gang etter at Lovsamlingsfondet bestemte at 2018-utgåva skulle være den siste utgåva deira på grunn av manglande lønsemd. Første gang Stortinget stod som ansvarleg utgjevar, var i 2021, og det er bestemt at ny utgåve av Norges Lover skal gjevast ut annakvart år framover.

Formål 4: Ta vare på Stortingets bygningar, historiske verdier og kunst

Stortingets administrasjon skal arbeide med god og sikker forvaltning, drift og vedlikehald av bygningsmassen for å sikre gode og trygge rammer for det parlamentariske arbeidet. Gjennomførte kartleggingar og analysar gjev god oversikt over tilstanden til bygningsmassen og behova til brukarane. Revidert plan for strategiske avgjerder på eigedomsområdet vil frå 2023 danne grunnlaget for langtidsplanlegging av arealbruk og investeringar i eigedom, bygg og anlegg.

I 2022 blir ombygging av Akersgata 21 ferdigstilt. Ombygginga legg til rette for nye arbeidsformer og ei effektiv arealutnytting. Det blir i 2023 også planlagt for meir kostnadseffektive og berekraftige lokale, blant anna gjennom planlegging av oppgradering av tilbygget mot Akersgata og utgreiing av framtidig arealbehov for komitéarbeid og høyringar. Statsbygg er engasjert som rådgjevar i utgreiing i tidleg fase for moglege framtidige byggeprosjekt som blir gjennomførte i tråd med reglementet for Stortingets bygge- og

leigesaker. Administrasjonen skal også fokusere på å sikre at innkjøp som skal gjerast, bidreg til miljø- og klimavenlege løysingar.

For å vareta Stortingets arkitektoniske og kulturhistoriske verdiar er det utarbeidd verneplaner ved framtidige endringar og ombyggingar. Administrasjonen har også utvikla forvaltningsplan og evakueringsplan for kunst og historiske gjenstandar. Vidareutvikling og forvaltning av desse områda held fram i 2023.

Det skal utformast ein skulptur av Anna Rogstad til oppføring på Eidsvoll's plass. Anna Rogstad var den første kvinna som møtte på Stortinget, som vararepresentant i 1911.

Budsjett for 2023

Stortingets administrasjon jobbar aktivt med effektivisering og auka kostnadskontroll, og dette vil prege budsjettet og ressursbruken òg i 2023. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei måla og prioriteringane som er omtalte ovanfor, jf. mål og prioriteringar i 2023. Løyvinga blir fordelt på følgjande postar:

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar godtgjersler for stortingsrepresentantar og løn for tilsette, og utgifter til Stortingets kjøp av varer og tenester. Stortingets administrasjon har lagt til grunn ein vekst i løn og godtgjersle på 3,4 prosent i 2023.

For 2023 ber ein om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 41, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende meirinntekter under kap. 3041, post 01 Salsinntekter, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overførast

I Innst. 271 S (2018–2019) blei det varsla at det skulle setjast ned eit utval som skulle evaluere lov om Riksrevisjonen og verksemda til Riksrevisjonen. Til utvalsarbeidet blei det foreslått ei løyving på 3,6 millionar kroner for 2021. Nedsetjinga av utvalet blei utsett til etter framlegginga av rapporten frå utvalet for å greie ut Stortingets kontrollfunksjon, og utvalet blei først oppnemnt våren 2021, jf. Innst. 341 S (2020–2021). Utvalet starta arbeidet hausten 2021 og skal levere rapport innan 1. september 2023. Den ubrukte løyvinga for 2021 blei overført til 2022. Det blir budsjettert med 4 000 000 kroner i 2023.

For representantordningsutvalet blir det budsjettert med 200 000 kroner. Budsjettforslaget er

basert på at utvalet leverer rapporten sin i januar 2023. Sekretariatet blir i hovudsak bemanna av Stortingets administrasjonen, men med innlån av ein medarbeidar frå Finansdepartementet i 50 prosent stilling. For utvalsgodtgjersle er det lagt opp til å følgje statens satsar og regelverk.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Tildeling på post 45 skal nyttast til å gjennomføre vedlikehalds- og utviklingstiltak i Stortingets bygningsmasse. Langtidsplan for arealbruk og investeringar i eigedom, bygg og anlegg vil danne grunnlag for prioritering av bygningsmessige tiltak innanfor årleg budsjetttramme.

På IT-området er investeringane delte inn i basisaktivitetar som blir utførte årleg, og større aktivitetar som blir utførte med sykliske mellomrom. Av større aktivitetar er det viktig å gjennomføre ytterlegare tiltak for å styrkje sikkerheita.

Posten vil òg bli brukt til å finansiere to store prosjekt: digitalisering av den parlamentariske saksbehandlinga og ny løysing for administrativ saksbehandling, samhandling og dokumentfangst. I tillegg blir posten også nytta til andre, mindre kjøp av investeringsmessig karakter, og til utvikling av digital formidling.

Post 50 Sannings- og forsoningskommisjonen

Kommisjonen som skal granske fornorskingspolitikken og uretten overfor samar, kvenar og norskfinnar (sannings- og forsoningskommisjonen), blei nemnd opp ved eit stortingsvedtak 14. juni 2018. Kommisjonen skal vere ferdig med arbeidet sitt innan 1. juni 2023 og overlevere rapporten til Stortingets presidentskap. Kommisjonen er sett saman av tolv medlemmer og har eit fagleg kompetent sekretariat som for tida består av fire årsverk. Sekretariatet fekk ytterlegare to årsverk i 2020.

Det er ein føresetnad at kommisjonen innhentar personlege erfaringar ved at dei oppsøker samiske og kvenske/norsk-finske miljø i dei aktuelle distrikta. Kostnadane i samband med verksemda til kommisjonen i 2023 er berekna til 2,87 millionar kroner. Sekretariatet for kommisjonen er lokalisert ved UiT (Noregs arktiske universitet i Tromsø), og medarbeidarane er tilsette ved UiT. Midlar til drift av kommisjonen og sekretariatet vil bli tildelte UiT, med rekneskaps- og rapporteringsplikt til Stortinget.

Post 70 Tilskot til partigruppene

Posten omfattar tilskot frå Stortinget til gruppesekretariata i partia og uavhengige representantar. Tilskotet til kvar av stortingsgruppene er avhengig av representasjonen til partiet på Stortinget.

Post 72 Tilskot til Det Norske Nobelinstituttts bibliotek

Posten omfattar tilskot til biblioteket ved Nobelinstituttet.

Post 73 Kontingentar til internasjonale delegasjonar

Posten omfattar kontingentane til Nordisk råd, OSSE PA og IPU.

Post 74 Reisetilskot til skolar

Posten omfattar støtte til søkjarar frå skolar som besøker Stortinget.

Kap. 3041 Stortinget

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Salsinntekter	3 046	5 700	5 700
03	Leigeinntekter	2 374	2 300	2 300
	Sum kap. 3041	5 420	8 000	8 000

Post 01 omfattar salsinntekter, og post 03 omfattar leigeinntekter.

Kap. 42 Stortingets ombodsnemnd for Forsvaret

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	7 721	7 766	7 991
	Sum kap. 42	7 721	7 766	7 991

Hovudoppgåver og organisering

Den 1. oktober 2021 tredde lov om Stortingets ombodsnemnd for Forsvaret i kraft. Den nye lova avløyste instruksen om Ombodsmannen og Ombodsmannsnemnda som med få endringar hadde verka sidan 21. april 1952.

Den nye lova er i det vesentlege ei modernisert vidareføring av instruksen ho avløyser. På enkelte punkt er det skjedd ei utvikling. Ombodsnemnda skal ikkje lenger ta stilling til om det ligg føre brot på rettar eller plikter i enkeltsaker. Denne funksjonen er no overført til Sivilombodet. Nemnda skal vere eit pådrivar- og interesseombod, som skal verke for å ta opp systemskeiv-

skapar, feil og manglar ved regelverk og elles krittikkverdige forhold på gruppenivå. Lova inneber dessutan eit oppdrag om å delta i internasjonalt samarbeid, og gjev òg ei avklaring og styrking av mandatet overfor Forsvarets veteranar.

Den nye lova gjer ingen inngrep i innretninga av ombodsnemnda. Ho har ein leiar – som har endra tittel frå «ombodsmann» til «forsvarsombod» – ein nestleiar og fem medlemmer. Kontoret til nemnda består av 3,8 årsverk fordelte på fire personar. Her er forsvarsombodet, som har full stilling, medrekna.

Under den gamle ordninga var det ei hovudoppgåve for ombodsnemnda – i praksis for ombodsmannen og kontoret – å behandle enkelt-

saker. Den nye lova legg opp til at nemnda skal behandle større, generelle problemstillingar, med tilhøyrande behov for større grad av sjølvstendig utgreiingsarbeid og saksførebuing frå kontoret enn tidlegare.

Dei nemnde nyttilførte eller presiserte oppgåvene i form av internasjonalt samarbeid og Forsvarets veteranar krev innsats over tid. Det same gjeld kjende problemstillingar som Forsvarets EBA (eigedom, bygg og anlegg), PBU (personleg klednad og utrusting) og personellstrukturen.

Ombodsnemnda forventar at dei nye arbeidsoppgåvene og den nye arbeidsforma som følgjer av det nye rettsgrunnlaget, vil gjere det nødvendig å styrkje kontoret med ei fagstilling. Nemnda vil i tida framover vere særleg merksam på dette. Det same gjeld i kva grad det bør opprettast ein egen konto for budsjettering av internasjonalt samarbeid, til dømes på post 75 for *Internasjonale organisasjoner og nettverk*, mellom anna sett hen til løyvingreglementet. Utgiftene vil omfatte deltaking på og sponsorbidrag til akademiske prosjekt og møte-, kurs- og konferanseverksemd, særleg aktivitet som blir halden i regi av Geneva Centre for Security Sector Governance (DCAF).

Melding til Stortinget

Ombodsnemnda sender årleg melding om verksemda si til Stortinget – Dokument 5. Gjenpart av meldinga blir send til Forsvarsdepartementet og til Forsvarets organ og avdelingar. Nemnda kan òg, når det er behov, sende særskilt melding til Stortinget.

Mål og prioriteringar for 2023

Ombodsnemnda oppfattar Forsvarets EBA (eigedom, bygg og anlegg) og personellstruktur som

betydelege utfordringar for Forsvaret, som både knyter an til mandatet for nemnda og formålet om å «fremme og beskytte rettighetene og interessene» til personellet og samtidig «ved sitt arbeid også søke å medvirke til å effektivisere Forsvaret», jf. lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret § 1.

Når det gjeld rettsstillinga for veteranane, ønskjer ombodsnemnda i løpet av 2023 å gjere ei sjølvstendig vurdering av i kva grad erstatningsordningane for dei skadde veteranane fungerer i tråd med Stortingets vilje.

I 2023 vil ombodsnemnda halde fram med å delta aktivt i internasjonalt samarbeid i regi av den internasjonale organisasjonen DCAF (Democratic Control of Armed Forces), ikkje minst gjennom den årlege internasjonale konferansen for militære ombudsordningar, ICOAF (International Conference Ombudsman for Armed Forces), som blir driven av DCAF. På vegner av nemnda har forsvarsombodet i 2022 skrive under på ein intensjonsavtale som skal gjere det lettare for ombudsordningane i dei ulike landa å kome saman og utveksle erfaringar. Ein viktig del av denne verksemda er å bidra til utviklinga av demokratisk kontroll med væpna styrkar i land som ikkje har tradisjon for det. Nemnda ønskjer òg å bidra til utviklinga av og styrkje undervisninga i krigens folkerett, det vil seie reglane om krig. Det er eit fagfelt som er uløyeleg bunde til rettsstillinga for soldatane og til rettane og interessene deira.

Post 01 Driftsutgifter

Posten inneheld lønsutgifter og utgifter til kjøp av varer og tenester.

Kap. 43 Stortingets ombod for kontroll med forvaltninga

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	95 667	94 287	99 038
	Sum kap. 43	95 667	94 287	99 038

Hovudoppgåver og organisering

Sivilombodets formål og oppgåver følger av lov om Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen av 18. juni 2021. Sivilombodet er valt av Stortinget for ein periode på fire år.

Som tillitsvald for Stortinget skal Sivilombodet føre kontroll med at det i den offentlege forvaltninga ikkje blir gjort urett eller feil mot den enkelte borgaren. Ombodet skal òg bidra til at forvaltninga respekterer og sikrar menneskerettane. Desse oppgåvene blir først og fremst varetakne gjennom undersøkingar og behandling av klager frå enkeltpersonar, organisasjonar og selskap. Ombodet står fritt til å ta opp dei spørsmåla han eller ho meiner er av interesse, og kan setje i verk saker av eige tiltak. Slike undersøkingar er i hovudsak baserte på kjennskap til forhold i forvaltninga det kan vere grunn til å ta opp særskilt. Sivilombodet er òg nasjonal førebyggjande mekanisme for førebygging av tortur og anna grufull, umenneskeleg eller nedverdiggande behandling eller straff. Vidare søkjer ombodet å hindre urett gjennom ulike kommunikasjonstiltak, slik som føredragsverksemd. Gjennom meldingane sine til Stortinget gjev Sivilombodet informasjon om korleis Grunnlova, lover og Stortingets vedtak i praksis blir brukte i forvaltninga, og om verksemda som følgjer av førebyggingsmandatet.

Kontora til ombodet er organiserte i tre avdelingar som behandlar klagesaker innanfor ulike rettsområde: ei allmenn afdeling, ei eining for førebygging av tortur og ei administrasjonsavdeling.

Rapport for 2021

Lov om Stortingets ombud for kontroll med forvaltninga (sivilombodslova) tredde i kraft 1. juli 2021. Med dette fekk Sivilombodet eit kortare, enklare og kjønnsnøytralt namn.

Pandemien medførte òg i 2021 ei noko endra arbeidsform. Sivilombodet har likevel jobba med å hindre urett både ved å behandle klager og ved å vareta førebyggingsmandatet på andre måtar.

Årsmeldingane for 2021 blei overleverte Stortinget i mars 2022. Sivilombodets årsmelding i Dokument 4 (2021–2022) gjer greie for hovudinntrykk frå klagesaksbehandlinga i 2021. I dokumentet omtaler ombodet òg enkelte utviklingstrekk i forvaltninga, baserte på meir generelle erfaringar, og orienterer om drifta av verksemda. Årsmeldingane for Sivilombodets førebyggingsseining, Dokument 4:1 (2021–2022), gjev ein nærare omtale av førebyggingsarbeidet i 2021.

Klagesaksbehandling

Det kom inn 4 032 saker til Sivilombodet i 2021. Det er ein liten auke samanlikna med føregåande år, og det høgste talet på klager nokosinne. I tillegg er 22 saker tekne opp på eige initiativ. Desse sakene er ressurskrevjande, men viktige. Den auka saksmengda fører til stabilt høg saksavvikling, både for realitetsbehandla og avviste saker. Ombodet jobbar målbevisst med å auke talet på rettkomne klager.

Det blei avslutta 4 103 saker i 2021. Av desse blei 33 prosent rekna som realitetsbehandla. Dei aller fleste av desse er vurderte på bakgrunn av dei tilsende dokumenta, og ordna eller avslutta utan at ombodet fann grunn til å gå vidare med dei. For mange av sakene blir utfallet likevel positivt for klagaren, ved at ei sak løyser seg mens ho er til behandling hos Sivilombodet. Dette skjer ofte etter ein telefonførespurnad eller brev til det aktuelle forvaltningsorganet. 108 saker blei avslutta med kritikk eller oppmoding om å sjå på saka på nytt.

19 prosent av sakene valde ombodet ikkje å gå vidare med, mens 48 prosent ikkje kunne behandlast av formelle grunnar. Andelen saker som ikkje er realitetsbehandla, har auka samanlikna med tidlegare år.

Det er eit mål å bruke så kort tid som mogleg på saker som må avvisast. I 2021 har Sivilombodet halde fram med nedgangen i saksbehandlingstida for saker som er avslutta etter å ha vore tekne opp med forvaltninga. Slik kan tida utnyttast betre på saker som krev undersøkingar i forvaltninga. Saksbehandlingstida må sest i samanheng med saksinngangen.

Sivilombodets førebyggingsarbeid

Førebyggingsseininga mot tortur og umenneskeleg behandling ved fridomskenking blei oppretta hos Sivilombodsmannen i 2014, i tråd med tilleggsprotokollen til FNs torturkonvensjon (OPCAT). Førebyggingsseininga har tilgang til å besøkje alle stader der personar har fått fridomen sin teken frå seg, for å førebyggje tortur og anna grufull, umenneskeleg eller nedverdiggande behandling eller straff.

I 2021 har førebyggingsseininga gjennomført ti besøk til ulike stader for fridomskenking: ni besøk til bustader for menneske med utviklingshemming i høvesvis Hamar og Kristiansand kommune og eitt besøk til politiarresten i Oslo politidistrikt. I tillegg har eininga publisert tre rapportar baserte på besøk som blei gjennomførte i

2020: to av desse frå besøk til sjukeheimar i høvesvis Nordre Follo og Åsgårdstrand kommune og ein frå besøket deira til bustader for personar med utviklingshemming i Drammen kommune. Koronapandemien reduserte moglegheitene deira til å gjennomføre fysiske besøk, spesielt i den første halvdel av 2021. Ombodet prioriterte difor òg å gjennomføre ei overordna nasjonal kartlegging av barn i arrest. I løpet av 2021 har dei òg hatt dialog med sju stader som dei besøkte i perioden 2018–2020, for å følgje opp korleis tilrådingane deira er blitt gjennomførte.

Førebyggingseininga har òg gjennomført regelmessige møte med det rådgjevande utvalet sitt. I tillegg har dei halde ei rekkje presentasjonar om funna og tilrådingane sine i ulike forum som til dømes konferansar og fagutdanningar. Dei har halde oppe samarbeidet med relevante fagmiljø internasjonalt, mellom anna som paneldeltakar på eit arrangement som blei halde i det danske Folketinget om bruk av isolasjon som straff.

Menneskerettsarbeid

Sivilombodets generelle arbeid på menneskerettsfeltet har òg i 2021 blitt prega av pandemien. Aktivitetar som delegasjonsbesøk og internasjonalt samarbeid har vore avgrensa til digital kontakt.

I 2021 har Sivilombodets arbeid med menneskerettane primært skjedd gjennom behandlinga av klagesaker som vedkjem Noregs menneskerettslege forpliktingar. Ombodet avslutta òg ei sak som blei teken opp av eige tiltak. Saka gjaldt spørsmålet om i kva grad kontrollen kriminalomsorga gjer med telefonsamtalane til innsette, oppfyller vilkåra for lovlege inngrep i rettane etter EMK artikkel 8 og Grunnlova § 102.

Mål og budsjett for 2023

Sivilombodets to mandat er fastsette i lov, og verksemda har difor stabile føringar for kva hovudmål som skal nåast kvart år. Ein stor del av verksemda til ombodet går årleg ut på å gjennomføre undersøkingar og gjere rettslege vurderingar av utvalde spørsmål. I fleire år har det vore eit mål at ombodet skal prioritere arbeidsinnsatsen der han får størst betydning. Dette vil òg vere av vesentleg betydning framover, og er reflektert i strategi- og plandokument.

Den store auken i talet på klager dei seinare åra er venta å vare ved. Det blir viktig, men krevjande, å kunne handtere denne veksten òg i 2023.

Målet om å bli betre kjende har vore følgt opp gjennom fleire år. Dette er eit mål òg for 2023. Det er spesielt ønskjeleg å rette innsatsen mot grupper av klagarar ombodet i større grad burde få inn klager frå.

Leggje til rette for klager frå barn

I Innst. 409 L (2020–2021) og Dokument 21 (2020–2021) er det gjeve føringar om at Sivilombodet skal leggje betre til rette for å ta imot klager frå barn, og at saksbehandlinga til ombodet skal tilpassast barn sine behov. I 2021 har ombodet sett i gang eit prosjekt for å greie ut korleis desse føringane skal realiserast i verksemda, og teke omsyn til dei særlege rettane barn har etter menneskerettslova og Grunnlova. Prosjektgruppa held fram med arbeidet sitt i inneverande år og i åra som kjem.

For å tilpasse arbeidet og rutinane til ombodet slik at dei betre skal kunne behandle klager frå barn, krevst det at det blir sett av ressursar til dette føremålet. For å oppfylle føringane frå Stortinget blir budsjettet konsekvensjustert for dette føremålet.

Førebyggingsmandatet

I 2023 vil Sivilombodet vidareføre besøka sine til stader der menneske har fått fridomen teken frå seg. Avgjerd om kor mange og kva stader som skal besøkjast, vil bli basert på ei risikovurdering av aktuelle sektorar og stader og ei vurdering av tilgjengeleg kapasitet. Etter snart ni års drift og 88 gjennomførte besøk til nesten alle sektorar som fell inn under mandatet deira, sit Sivilombodet på unik og omfattande innsikt i kva som utgjer risikofaktorar for krenkingar og umenneskeleg behandling for fridomskenka i Noreg. Denne kunnskapen forpliktar ombodet til å jobbe ikkje berre med å gjennomføre nye besøk, men med systematisk oppfølging av overordna funn og tilrådingar som dei har gjort sidan førebyggingseininga blei etablert.

Sivilombodet ser at dagens bemanningssituasjon diverre avgrensar kva moglegheiter dei har til å sikre systematisk oppfølging av tilrådingane deira på nasjonalt nivå. Dette gjeld mellom anna tilrådingane som gjeld psykisk helsevern og barnevernet, og dei store utfordringane som dei beskriv i særskild melding til Stortinget om isolasjon i norske fengsel (Dokument 4:3 (2018–2019)).

Post 01 Driftsutgifter

Budsjettveksten er i hovudsak knytt til styrking av utgifter til bemanning, for betre å kunne vareta oppgåvene til ombodet.

Posten omfattar lønsutgifter og utgifter til Sivilombodets kjøp av varer og tenester.

Kap. 44 Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvåkings- og tryggingsteneste

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	33 612	35 105	41 265
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	2 231		
	Sum kap. 44	35 843	35 105	41 265

Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvåkings- og tryggingsteneste (EOS-utvalet) er eit permanent utval, oppretta av Stortinget i 1996. Utvalet har sju medlemmer. Medlemene blir valde for eit tidsrom på inntil fem år av Stortinget i plenum. Medlemene kan nemnast opp att etter innstilling av Stortingets presidentskap éin gong.

Hovudoppgåver

EOS-utvalet skal føre regelmessig tilsyn med etterretnings-, overvåkings- og tryggingsteneste (EOS-teneste) som blir utført i den sivile og militære forvaltninga. Oppgåvene til kontrollutvalet er å gjennomføre inspeksjonar, undersøkje klager og ta opp saker av eige tiltak som utvalet ut frå formålet finn det rett å behandle. Hovudformålet er å vareta rettstryggleiken til den enkelte og sjå til at tenestene respekterer menneskerettane.

Det blir årleg gjeve ei ugradert melding til Stortinget om verksemda til utvalet, og ugraderte særskilde meldingar ved behov.

Rapport for 2021

Utvalet har i 2021 gjennomført 18 inspeksjonar, fordelte på alle EOS-tenestene. Flest inspeksjonar har vore gjennomført i PST og E-tenesta. I tillegg undersøkte utvalet 13 saker av eige tiltak i 2021, mot 16 saker i 2020. Sakene utvalet har undersøkt av eige tiltak, er hovudsakeleg funn frå inspeksjonane.

Utvalet undersøker klager frå enkeltpersonar og organisasjonar. Det kom inn 25 klager til utvalet i 2021, mot 29 klager i 2020. Klager og førespurnader som fell innanfor kontrollområdet til

utvalet, blir undersøkte i den eller dei tenestene klaga rettar seg mot. Utvalet praktiserer generelt sett ein låg terskel for å behandle klagesaker.

Utvalet meiner at ressursbruken har vore effektiv i 2021. Samla sett er utvalet fornøgd med resultat og måloppnåing i 2021. Koronapandemien og vakansar har medført at EOS-utvalet òg i 2021 har hatt lågare kostnader enn det som er tilfelle i eit normalår. Utvalet vedtok på forsommaren 2021 å utvide kontorkapasiteten i lokala sine i tråd med langtidsplanen for styrking av sekretariatet som blei presentert for presidentskapet i april 2021. Innanfor den tildelte ramma for flytting til Kriposbygget på Bryn i Oslo, saman med det ovannevnte budsjettmessige handlingsrommet, har utvalet utvida kontorkapasiteten sin med ytterlegare tolv kontorplassar. Denne utvidinga har skjedd utan at det har gått ut over ordinær drift. Dei resterande kostnadene for utvidinga blir i sin heilskap dekte gjennom mindreforbruket som blir overført frå 2021 til 2022.

Nærmare opplysningar om verksemda er gjevne i årsmeldinga for utvalet for 2021 (Dokument 7:1 (2021–2022)).

Mål for 2023

Den faglege verksemda i utvalet blir i hovudsak styrt av kva som kjem fram gjennom inspeksjonsverksemda og klagesaker, og av dei signala Stortinget gjev ved behandlinga av årsmeldingane for utvalet og særskilde meldingar. I tillegg tek utvalet opp saker på bakgrunn av opplysningar som kjem fram i offentlegheita.

Rammene for verksemda til utvalet er fastsette i lov om kontroll med etterretnings-, overvåkings-

og sikkerhetstjeneste (EOS-kontrolover). I medhald av EOS-kontrolover § 7 andre ledd skal den årlege tilsynsverksemda til utvalet bli gjennomført ut frå behov og minst omfatte fleire inspeksjonar årleg av E-tenesta sentralt, NSM, PST sentralt og Forsvarets tryggingssavdeling. I tillegg skal utvalet foreta ein årleg inspeksjon av PST-einingar i minst to politidistrikt, og av minst éin av E-tenesta sine stasjonar eller etterretnings-/tryggingsteneste ved militære stabar og avdelingar. Vidare er utvalet pålagt å ha minst éin årleg inspeksjon hos høvesvis Etterretningsbataljonen og Forsvarets spesialstyrkar. Utvalet kan òg undersøkje bistanden politiet gjev til PST, eller andre delar av forvaltninga om det er nødvendig ut frå kontrolloppgåva. Overordna påtalemyndigheit, det vil seie statsadvokatane og Riksadvokaten, er fritekne frå kontrollområdet.

Utvalet vil òg i 2023 gjennomføre inspeksjonar i tråd med krava, i tillegg til å behandle innkomne klagesaker og undersøkje saker av eige tiltak i

EOS-tenestene. Utvalet undersøker òg saker innanfor kontrollområdet som har vore gjenstand for offentleg kritikk.

Ny lov om Etterretningstjenesten tredde i kraft 1. januar 2021. Dei etterfølgjande kontrolloppgåvene utvalet i dag har med verksemda til E-tenesta blir vidareførte, og den nye lova gjev utvalet fleire kontrollpunkt i E-tenesta. I ny lov om Etterretningstjenesten er tenesta gjevne heimlar til å gjere bruk av ein ny metode kalla «tilrettelagt innhenting av grenseoverskridende elektronisk kommunikasjon» (tilrettelagd innhenting). EOS-utvalet er pålagt å føre løpande kontroll med denne metoden, noko som inneber ein betydeleg auke i omfanget av oppgåvene til utvalet.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar godtgjersle til medlemene i utvalet og løn til dei tilsette i sekretariatet, og utgifter til det utvalet kjøper av varer og tenester.

Kap. 45 Noregs institusjon for menneskerettar

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap		Forslag 2023
		2021	Saldert budsjett 2022	
01	Driftsutgifter	25 956	26 040	26 857
	Sum kap. 45	25 956	26 040	26 857

Hovudoppgåver og organisering

Noregs institusjon for menneskerettar (NIM) blei oppretta 1. juli 2015 som eit organ organisatorisk lagt under Stortinget. Føremålet og oppgåvene til institusjonen følgjer av lov om Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter av 22. mai 2015 nr. 33 (NIM-lova), og instruks om Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter, som blei vedteken av Stortinget 30. april 2016.

NIM blir leia av eit styre og ein direktør. Styret har det overordna ansvaret for den faglege verksemda, økonomien og drifta til den nasjonale institusjonen. Stortinget vel både styre og direktør. Styret er vald for ein periode på fire år, mens direktøren er vald for ein periode på seks år. Stortinget utnemnde i mars 2019 Adele Matheson Mestad som direktør for perioden 2019–2025.

NIM skal bidra til å styrkje gjennomføringa av menneskerettane, særleg ved å overvake og rapportere om menneskerettane si stilling i Noreg, medrekna å leggje fram tilrådingar for å sikre at

Noreg oppfyller dei menneskerettslege forpliktingane sine, gje råd til Stortinget, regjeringa, Sameetinget og andre offentlege organ og private aktørar om gjennomføringa av menneskerettane, informere om menneskerettane, medrekna å rettleie enkeltpersonar om nasjonale og internasjonale klageordningar, fremje opplæring, utdanning og forskning på menneskerettane, leggje til rette for samarbeid med relevante offentlege organ og andre aktørar som arbeider med menneskerettane, og delta i internasjonalt samarbeid for å fremje og beskytte menneskerettane. NIM skal ikkje prøve enkeltsaker om krenking av menneskerettar. Stortinget har føresett at institusjonen skal vere samlokalisert med, og administrativt knytt til, Sivilombodet.

Rapport for 2021

Det følgjer av § 11 i NIM-lova at NIM årleg skal gje ei årsmelding til Stortinget om institusjonen si verksemd og utviklinga av menneskerettssituasjo-

nen i Noreg. Årsmeldinga, *Dokument 6* (2020–2021), blei levert Stortinget 29. mars 2022. Årsmeldinga dekkjer eit breitt spekter av område, men er ikkje uttømmende. I meldinga gjev NIM tilrådingar på nokre område der dei meiner norsk lovgjeving eller praksis anten bryt med menneskerettane, det er rom for forbetring eller det er særlege utfordringar som myndigheitene bør vere merksame på.

Mål og budsjett for 2023

NIM har eit særst breitt mandat, då menneskerettane har betydning for nær sagt alle rettsområde. Institusjonen byggjer arbeidet sitt på 27 ulike område av rettar. Desse områda dannar grunnlag både for den systematiske overvakinga institusjonen gjer av menneskerettssituasjonen og for den interne arbeidsdelinga innanfor den juridiske analyseavdelinga. Det breie mandatet gjev NIM eit unikt høve til å følgje det store biletet og skape dialog med dei ulike menneskerettsaktørane. NIMs visjon er eit sterkt og heilskapleg menneskerettsvern for alle. Det betyr at NIM må jobbe breitt innanfor ei heil rekkje felt og ha tilsvarende brei kunnskap i organisasjonen. I NIMs strategi for 2022–2024 er det sett overordna mål om å vere ein sterk fagleg rådgjevar, brubyggjar, vaktbikkje og formidlar. Ut frå breidda i NIMs mandat krev dette ei tydeleg prioritering av

arbeidsinnsatsen, og ein stab som må ha god ekspertise på svært mange rettsområde. Ein stor grad av spesialisering er nødvendig.

Institusjonen vil framleis arbeide internt for å ha ei tydeleg leiing og sikre at arbeidsprosessane er effektive og gode. Måla som blir følgde opp i 2023, er å:

- bidra til at staten gjer best mogleg menneskerettslege vurderingar
- førebyggje og hindre menneskerettsbrot
- lage undervisningsopplegg om menneskerettane til ungdomsskular og vidaregåande skular
- bidra til å styrkje kommunane sitt arbeid med menneskerettsansvaret sitt
- bidra til å styrkje bevisstheita om dei menneskerettslege aspekta knytt til utviklinga av informasjonsteknologi
- bidra til informasjonsflyt og samarbeid på menneskerettsfeltet, både i sivilsamfunnet og mellom sivilsamfunnet og myndigheitene
- delta aktivt i internasjonalt samarbeid og bidra til å styrkje dei nasjonale institusjonane i land der menneskerettane er under press

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter og utgifter til kjøp av varer og tenester.

Kap. 51 Riksrevisjonen

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	527 772	563 977	576 820
75	Internasjonale organisasjonar og nettverk	27 900	28 600	28 700
	Sum kap. 51	555 672	592 577	605 520

Hovudoppgåver og organisering

Riksrevisjonen blir leia av eit kollegium som består av fem riksrevisorar. Stortinget vel riksrevisorar til kollegiet for fire år om gongen. Formålet, oppgåvene og rammevilkåra til Riksrevisjonen følgjer av *lov om Riksrevisjonen* av 7. mai 2004 nr. 21 og *instruks om Riksrevisjonens virksomhet* av 11. mars 2004. Riksrevisjonen skal gjennom revisjon, kontroll og rettleiing bidra til at staten sine inntekter blir betalte inn som føreset, og at midlane og verdiane til staten blir brukte og for-

valta på ein økonomisk forsvarleg måte, og i samsvar med Stortingets vedtak og føresetnader, jf. riksrevisjonslova § 1.

Riksrevisjonen gjennomfører tre hovudkategoriar av undersøkingar:

- årleg pålagde, faste revisjonsoppgåver som finansiell revisjon og innan selskapskontrollen
- revisjonsoppgåver Riksrevisjonen vel sjølv, ut frå si vurdering av kva som er aktuelt og relevant for Stortinget og for allmenta
- undersøkingar som Stortinget pålegg Riksrevisjonen å gjennomføre

Riksrevisjonen består av sju avdelingar og av seksjonar for internasjonalt arbeid og stab. Av dei sju avdelingane er det fem avdelingar som driv med revisjon, ei avdeling for metodestøtte og utvikling og ei administrasjonsavdeling. Hovudkontoret ligg i Oslo. Riksrevisjonen har òg regionalt nærvær med kontor i Tromsø, Bodø, Trondheim, Bergen og Kristiansand og på Hamar.

Riksrevisjonens visjon for planperioden 2018–2024 er «Revisjon til nytte for morgendagens samfunn». Det er definert tre hovudmål:

- Riksrevisjonen skal vere den fremste leverandøren samfunnet har av aktuell og relevant offentlig revisjon.
- Riksrevisjonen skal gjennomføre revisjon og kontroll av høg kvalitet.
- Riksrevisjonen skal vere ein effektiv organisasjon.

Rapport 2021

Riksrevisjonen rapporterer årleg til Stortinget om revisjonen av statsrekneskapen og alle verksemdsrekneskapar som inngår i statsrekneskapen. For rekneskapsåret 2020 har Riksrevisjonen revidert 233 verksemder. Resultatet av dette arbeidet blei overlevert Stortinget 9. november 2021 i Dokument 1 (2021–2022). Denne rapporten inneheld òg sju etterlevingsrevisjonar.

Den årlege selskapskontrollen er gjennomført i 2021 òg. Resultatet av dette arbeidet er rapportert til Stortinget 12. desember 2021 i Dokument 3:2 (2021–2022). Riksrevisjonen har òg rapportert 13 forvaltningsrevisjonar til Stortinget i 2021. Ved inngangen til 2022 er det sett i gang ytterlegare 20 forvaltningsrevisjonar og åtte etterlevingsrevisjonar.

Trass i pandemien som òg prega 2021, har Riksrevisjonen gjennomført hovuddelen av undersøkingane i tråd med planane. Ved bruk av digitale løysingar og med god dialog med forvaltninga har ein kunna gjennomføre undersøkingane frå heimekontor. På Forsvarsdepartementets område blir sikkerheitsgradert informasjon behandla, noko som gjer det vanskeleg å gjennomføre undersøkingar frå heimekontor. Dette fekk konsekvensar for Forsvaret og Forsvarsmateriell, der det ikkje var mogleg å revidere heile årsrekneskapen. Det er òg andre undersøkingar på forsvarsområdet som blei påverka av pandemien.

I tråd med den vedtekne strategien skal Riksrevisjonen levere kontroll og revisjon av høg kvalitet og på ein effektiv måte. Digitalisering og automatisering står sentralt. I 2019 starta eit arbeid med å leggje til rette for meir effektiv innhenting

av data til Riksrevisjonens undersøkingar, kor ein kan gjere fleire og betre analysar og dermed auke kvaliteten i arbeidet. Tiltaka har gjeve betre undersøkingar samtidig som ressursane blir brukte betre. Talet på årsverk er redusert gjennom fleire år, utan at det har påverka talet på undersøkingar som blir leverte.

Riksrevisjonen er medlem i organisasjonen for riksrevisjonar, INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions). Som medlem i INTOSAI har Riksrevisjonen teke ansvar for å vere vertskap for INTOSAI Development Initiative (IDI), som har som mål å styrkje riksrevisjonar i utviklingsland. Her er IDI det viktigaste verkemiddelet. I tillegg til arbeidet i IDI har Riksrevisjonen i 2021 samarbeidd med riksrevisjonane i Zambia, Sierra Leone og Uganda, og den regionale organisasjonen for riksrevisjonar i det sørlige Afrika, AFROSAI-E. Det fleirårige samarbeidet med Myanmars riksrevisjon blei avslutta som ein konsekvens av militærkuppet i 2021. I 2021 brukte Riksrevisjonen nærare 8,2 millionar kroner på utviklingsarbeid, mot 8,3 millionar kroner i 2020. Tala blir rapporterte årleg til Development Assistant Committee (DAC) i OECD.

Riksrevisjonen har orientert Stortinget om verksemda i 2021 i Dokument 2 (2021–2022).

Mål og budsjett for 2023

For 2023 vil Riksrevisjonen vidareføre arbeidet med digitalisering og automatisering og samtidig levere undersøkingar med same kvalitet og i same omfang som i 2021. Arbeidet med digitalisering og automatisering er organisert i form av eit program. Moderniseringsprogrammet blei etablert i 2017 og skal vare heile planperioden. Programmet skal sikre at Riksrevisjonen har ei systematisk styring av utviklingsarbeidet i strategiperioden og leggje til rette for at dei realiserer gevinstar frå utviklingstiltaka. Det blir òg drive utviklingsarbeid i revisjonen gjennom å bruke innovative metodar og teknologi. Utviklingsarbeidet er venta å gje gevinstar i form av høgare kvalitet, økonomiske innsparingar, redusert tids- og ressursbruk og frigjering av tid og ressursar til andre prioriterte oppgåver.

Riksrevisjonen har etablert eit eige utviklingsprogram for informasjonsforvaltning. Det handlar mellom anna om prosessane med å hente inn, arbeide med, lagre, finne att, bruke om att og dele informasjon. Programmet består av tiltak for å byggje ein ny, framtidsretta grunnmur for informasjonsforvaltning. Det vil påverke alle arbeidsprosessar i Riksrevisjonen og bidra til å styrkje dei

strategiske satsingsområda for verksemda. For 2022 og framover gjeld desse tiltaka:

- implementering av nye digitale kommunikasjonsløysingar til bruk internt og til møte med reviderte verksemder og andre eksterne aktørar
- utvikling av ei framtidig dataplattform for Riksrevisjonen, som både omhandlar sikker utveksling og mottak av data, lagring og vidare arbeid med dataa
- metodeutvikling og kartlegging av moglegheitene for ei meir automatisert gjennomføring av den finansielle revisjonen (forprosjekt)

Riksrevisjonen har sett i gang eit arbeid med å auke kapasiteten til å behandle sikkerheitsgradert informasjon. Ein ventar at arbeidet blir ferdig i 2022, og at Riksrevisjonen i åra som kjem, kan behandle sikkerheitsgradert informasjon i undersøkingane sine på ein meir effektiv måte.

Riksrevisjonen har som mål å redusere reiseverksemda si for å redusere klimaavtrykket. Gjennom pandemien er det utvikla rutinar og skaffa nytt utstyr som gjer verksemda i stand til å reise mindre, samtidig som god kommunikasjon mellom hovudkontoret og regionskontora og mellom revisor og revidert etat blir halden oppe. Dette arbeidet vil bli vidareført i åra framover. Målet er at reiseutgiftene skal reduserast med 35 prosent for perioden 2017–2024.

Riksrevisjonen vil vidareføre vertskapet for IDI og halde fram med dette samarbeidet i 2023. Òg utviklingssamarbeidet med riksrevisjonane i andre land vil bli vidareførte på nokolunde same nivå som i 2021. Riksrevisjonen startar opp aktivi-

tetar i eit prøveprosjekt i Albania der moglegheitene for eit breiare samarbeid i åra som kjem, blir vurderte. Det vil òg bli gjennomført sonderingar og nokre oppstartsaktivitetar i fleire andre land.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter og utgifter til Riksrevisjonens kjøp av varer og tenester og dekkjer drifta til verksemda ved hovudkontoret og dei seks regionskontora.

For 2023 ber ein om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 51, post 01 *Driftsutgifter*, mot tilsvarende meirinntekt under kap. 3051, post 02 *Refusjon utland*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Post 75 Internasjonale organisasjonar og nettverk

Budsjettposten gjeld tilskot til drifta av INTOSAI Development Initiative (IDI). IDI er organisert som ei stifting med eit styre og eit sekretariat. IDI har som mål å styrkje offentleg revisjon i utviklingsland, og gjennom dette bidra til godt styresett, utvikling og kamp mot fattigdom. Som vertskap for IDI har riksrevisor i rolla som dagleg leiar oppgåva som styreleiar i IDI.

IDI's utviklingsprogram får finansiering frå fleire land og organisasjonar. Fleire riksrevisjonar gjev òg støtte til IDI gjennom å låne ut tilsette og å tilby tenestene sine. Tilskotet frå Riksrevisjonen finansierer drifta for IDI i tråd med intensjonen i Innst. S. nr. 8 (1998–99).

Kap. 3051 Riksrevisjonen

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Refusjon innland	1 948	2 000	2 000
02	Refusjon utland	846	300	300
	Sum kap. 3051	2 794	2 300	2 300

Riksrevisjonen vil få refusjonar i samband med inngått leigeavtale med IDI-sekretariatet og internasjonale revisjonsoppdrag. For post 02 *Refusjon*

utland ber ein om meirinntektsfullmakt – sjå forslag ovanfor under post 01 *Driftsutgifter*.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programkategori 23.10 Finansadministrasjon

Utgifter under programkategori 23.10 fordelt på kapittel

(i 1 000 kr)					
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
1600	Finansdepartementet	505 748	531 121	534 219	0,6
1602	Finanstilsynet	450 563	475 260	500 518	5,3
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	976 488	926 057	938 984	1,4
	Sum kategori 23.10	1 932 799	1 932 438	1 973 721	2,1

Kap. 1600 Finansdepartementet

(i 1 000 kr)					
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	
01	Driftsutgifter	400 169	415 521	423 537	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	92 079	101 700	96 382	
70	Forskning på og allmennopplysning om finansmarknaden	13 500	13 900	14 300	
	Sum kap. 1600	505 748	531 121	534 219	

Hovudoppgåver

Arbeidsoppgåvene til Finansdepartementet kan delast inn i fem hovudområde:

1. Samordning av den økonomiske politikken, som omfattar
  - overvaking og analyse av den økonomiske utviklinga
  - finanspolitikk
  - pengepolitikk
  - inntekts- og fordelingspolitikk
  - strukturpolitikk, mellom anna verkemåten til arbeidsmarknaden og produktmarknadene
  - samordning av regjeringa sitt arbeid med berekraftig utvikling
  - internasjonalt økonomisk samarbeid

- offisiell statistikk, irekna overordna styring av Statistisk sentralbyrå
2. Arbeidet med formues- og gjeldsforvaltning, som omfattar
    - investeringsstrategien til Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Noreg, irekna rammeverk for ansvarleg forvaltning
    - oppfølging av forvaltninga av rammeverket for Statens pensjonsfond
    - statleg gjeldsforvaltning
  3. Arbeidet med statsbudsjettet, som omfattar
    - avgjersler om utgifter og inntekter på statsbudsjettet under dei einskilde fagdepartementa
    - tiltak som legg til rette for effektivitet og god offentleg ressursbruk

- utgreiing av økonomiske og administrative verknader av offentlege tiltak
  - forvaltning av prosjektmodellen til staten med kvalitetssikring av større statlege investeringsprosjekt, forvaltning og utvikling av regelverket for økonomistyring i statsforvaltninga, tiltak for å leggje til rette for økonomistyringa i verksemdene og overordna styring av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring
  - saker frå fagdepartementa med økonomiske og administrative følgjer
4. Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet, som omfattar
- skatte- og avgiftsframlegg som ledd i den samla finanspolitikken
  - utvikling av regelverk for skattar, avgifter og toll
  - fordelingsverknadene av skatte- og avgiftssystema og verknader på inntektene til det offentlege og ressursutnyttinga i økonomien
  - overordna styring av Skatteetaten og Toll-etaten
  - internasjonalt samarbeid på skatte-, avgifts- og tollområdet
5. Arbeidet med finansmarknadsspørsmål, som omfattar overordna styring av Finanstilsynet og utforming av regelverk for og overvaking av
- finansføretaka (bankar, andre kredittinstitusjonar, forsikringsselskap, m.m.)
  - verdipapirmarknaden og infrastrukturføretaka for verdipapirmarknaden (autoriserte marknadsplassar, verdipapirregister m.m.)
  - eigeidomsmeklarar, rekneskapsførarar og revisorar
  - struktur- og konkurransepolitikk for finansmarknaden
  - finansiell stabilitet

Rapport

Økonomisk politikk og forvaltning av statsgjelda

Arbeidet med å utforme og samordne den økonomiske politikken til regjeringa er ei av hovudoppgåvene til Finansdepartementet, jf. nasjonalbudsjettet og revidert nasjonalbudsjett. Sjå nærare i Meld. St. 1 (2022–2023) *Nasjonalbudsjettet 2023* for ein nærare omtale av stoda i landets økonomi og utsiktene framover. Departementet si vurdering av korleis pengepolitikken vert utøvt går fram av den årlege finansmarknadsmeldinga.

For 2023 ber Finansdepartementet om fullmakter for statleg opplåning i Prop. 1 S (2022–2023) *Statsbudsjettet for budsjettåret 2023 (Gul*

bok), medan Meld. St. 1 (2022–2023) *Nasjonalbudsjettet 2023* inneheld ein generell omtale av gjeldsforvaltninga.

Finansdepartementet overførte i 2015 alle operative oppgåver på statsgjeldområdet til Noregs Bank. Banken utfører oppgåvene etter eit mandat frå Finansdepartementet. Mandatet gjev banken i oppdrag å dekkje statens lånebehov slik dette er definert av departementet, samt forvalte uteståande statsgjeld.

Formuesforvaltning

Departementet rapporterte om forvaltninga av Statens pensjonsfond i 2021 i Meld. St. 9 (2021–2022) *Statens pensjonsfond 2022*.

Meldinga drøfta mellom anna fleire sider ved strategien for Statens pensjonsfond og gjorde greie for resultatene i forvaltninga og arbeidet med ansvarleg forvaltning. For Statens pensjonsfond utland vart det i meldinga mellom anna gjort greie for ein gjennomgang av den aktive forvaltninga i fondet og for handsaminga av klimarisikoen fondet tar på seg.

Departementet gjorde òg greie for oppnevninga av eit utval som skal vurdere dei langsiktige perspektiva for SPU. For Statens pensjonsfond Noreg (SPN) vart varsla ei ny, brei vurdering av kva ein skal gjere med aksjeporteføljen si storleik på Oslo Børs. Meldinga inneheld òg analysar av resultatene i forvaltninga av SPU og SPN i 2021 og ein brei omtale av arbeidet med ansvarleg forvaltning.

Sjå elles omtale i del I, pkt. 2.2 Statens pensjonsfond.

Arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyring i staten

Finansdepartementet forvaltar ordninga med ekstern kvalitetssikring av statlege investeringsprosjekt med anslått kostnadsramme over ein fastsett terskelverdi. Ordninga skal bidra til betre avgjerdgrunnlag før vedtak i store investeringsprosjekt vert fatta.

Finansdepartementet samla krav som gjeld utgreiing, planlegging og kvalitetssikring av store investeringsprosjekt i eit eige rundskriv, R-108/19, som trådte i kraft 21. september 2019. Det er fastsett ein terskelverdi på 300 mill. kroner for digitaliseringsprosjekt og 1 mrd. kroner for prosjekt elles. Kvalitetssikringa skal utførast av særleg kvalifiserte private verksemdar som etter konkurranse har fått ein rammeavtale med Finansdepartementet. I september 2019 inngjekk Finansdepartementet avtale med sju ulike føretaks-

konstellasjonar. Rammeavtala gjeld i 2 år med opsjon på forlenging i 2 år. Finansdepartementet har nytta opsjonen til å forlengje rammeavtalen fram til september 2023. I løpet av dei to fyrste avtaleåra er det gjennomført 18 eksterne kvalitetssikringar (KS1) av utgreiingar av konseptval. Det er òg gjort 21 eksterne kvalitetssikringar (KS2) av kostnadsestimat og styringsunderlag for planlagde investeringsprosjekt før desse er lagde fram for Stortinget. Finansdepartementet arbeidar vidare med fagleg utvikling av metodikk for utgreiing og god prosjektstyring i staten som ein del av ordninga.

Finansdepartementet har sidan 2002 finansiert eit eige tverrfagleg forskingsprogram – Concept-programmet. Dette skal utvikle ny kunnskap om tilrettelegging, kvalitetssikring og styring av store statlege investeringsprosjekt. Målet er å sikre gode konseptval, ressursutnytting og effekt av investeringane. Programmet skal vektleggje tidlegfasen i prosjekta, frå den fyrste ideen oppstår til endeleg finansiering av gjennomføringa er vedteken. Programmet er organisatorisk forankra ved NTNU, og tilhøvet mellom institusjonen og Finansdepartementet er formalisert i ein samarbeidsavtale.

Etter kvart som tidlegare kvalitetssikra prosjekt vert fullførte, samlar Concept røynsldata som kan samanliknast på tvers av prosjekt og sektorar for å gje kunnskap og råd til dei som skal ta avgjerder og stå for kvalitetssikring av statens investeringsprosjekt. Concept-programmet har utvikla evalueringsformatet og prøvd det ut slik at ein kan evaluere verknadene etter kvart som prosjekta vert ferdige og har vore i drift ei stund. I 2020 vart det levert 2 evalueringar av ferdige prosjekt og igangsett fire nye evalueringar. Programmet driv i tillegg metodeutvikling, følgjeforskning og formidling av kompetanse til statleg sektor. Forskingsresultata og publikasjonane til Concept-programmet er fritt tilgjengelege frå nettsidene til programmet.

Finansdepartementet har sidan 2016 gjort djupare analyse av utvalde område for effektivisering og betre målretting av ressursbruken over statsbudsjettet (områdegjennomgangar). Målet med arbeidet er å identifisere og leggje til rette for budsjettinn sparingar, moglegheit for betre måloppnåing med uendra ressursbruk eller å finne nye måtar å løyse oppgåver på som kan gje redusert kostnadsvekst på sikt. I 2021 er det gjort slike analysar av bustadsløysingar og helse- og omsorgstenester for eldre og utanrikstenesta. I 2022 er det sette igang analysar om namngjevne tilskotsmottagere, innovasjon og meir effektive

løysingar – læring av koronapandemien og arbeidsmarknadstiltak. Finansdepartementet held òg fram arbeidet med å utvikle rammeverket for analysane og leggje til rette for betre produksjon og bruk av data i fleire delar av forvaltninga. DFØ understøtter Finansdepartementet i arbeidet.

Skatte- og avgiftsområdet

Ei av hovudoppgåvene på skatte- og avgiftsområdet er arbeidet med skatte- og avgiftsopplegget i statsbudsjettet. Departementet har greidd ut og utarbeida dei skatte-, avgifts- og tollforslaga som vert fremja i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023.

EØS og skatt

EØS-retten pregar i stor mon arbeidet med skattar og avgifter. Dette gjeld sjølv om EUs arbeid med og reglar for harmonisering av skattar og avgifter ikkje er omfatta av EØS-avtalen. Årsaka er at EØS-avtalen inneber at òg skattar og avgifter må vere i samsvar med dei fire fridomane. I tillegg vert det norske skatte- og avgiftssystemet i stor grad nytta til å gje statsstøtte. Slik støtte må utformast innfor dei rammene som EØS-avtalen gjer. Om lag 80 pst. av statsstøtta i Noreg vert gitt i form av ulike skatte- og avgiftsfordelar.

Departementet arbeider for å sikre at skatte- og avgiftsreglane er utforma i tråd med dei forplikingane som følgjer av EØS-avtalen, og at utviklinga av EU-/EØS-retten skjer på eit høve som tener norske interesser. Mellom anna vert det arbeidd med å klarleggje handlingsrommet for å gjere skatte- og avgiftssystemet best mogleg, og å aktivt påverke EU-/EØS-retten slik at den i endå større grad tener norske interesser. Sentrale mål er til dømes å få meir tenlege reglar for å avgjere om ei verksemd er i økonomiske vanskar, og difor ikkje kan få statsstøtte. Eit anna døme er å verne det norske skattefundamentet. Dette arbeidet har òg ei side mot arbeidet som skjer i OECD.

Skattlegging av store fleirnasjonale konsern

Skattlegging av fleirnasjonale konsern reiser problemstillingar som omfattar mange land og krev internasjonale løysingar. Gjennom OECD/G20 sitt BEPS-prosjekt (Base Erosion and Profit Shifting Project) er det oppnådd semje om ei rekkje tiltak mot flytting av overskot og utholing av skattegrunnlag. Den digitale økonomien forsterkar utfordringane med skattlegging av fleirnasjonale konsern, samstundes som nye problem-

stillingar oppstår. *Inclusive Framework* (IF) er eit samarbeidsorgan med 141 medlemsland som vert oppretta for å følgje opp BEPS-prosjektet. Den 8. oktober 2021 vart medlemslanda i IF samde om hovudelementa i ein internasjonal reform for skattlegging av store multinasjonale konsern. 137 av medlemslanda har per i dag slutta seg til denne semja. Løysinga består av to hovuddelar omtalt som pilarar (to-pilarløysinga). Noreg deltek i arbeidsgrupper under IF som arbeider vidare med dei detaljerte løysingane og ein plan for gjennomføring av dei to pilarane. OECD har sidan februar 2022 fortløpande sendt ut utkast til modellreglar for dei ulike elementa i pilar 1 på høyring. Det vert òg arbeidd med ein multilateral konvensjon. For pilar 2 er det utforma modellreglar som vart ferdige og offentleggjorde i desember 2021.

Grunnrenteskattar

Særskatten for petroleumsselskap vart lagt om til ein kontantstraumskatt frå inntektsåret 2022, jf. Prop. 88 LS (2021–2022), Innst. 440 L og Innst. 441 S. Omlegginga gjev eit meir nøytralt skattesystem, men fører til mellombels auka arbeid for styresmaktene og for skattytarane.

Departementet har greidd ut forbetringar av skattlegginga av næringar der det er særleg høg avkastning på grunn av stadbunden grunnrente. Mellom anna har det vore høyring av eit framlegg om endringar i grunnrenteskatten for betre å leggje til rette for fastprisavtalar på straum.

Verdsetjing av fritidseigedom

Til 2010-budsjettet vart det utvikla eit nytt verdsetjingssystem for bustader i formuesskatten. Dette omfatta ikkje fritidseigedom. I samband med behandlinga av Meld. St. 4 (2015–2016) *Bedre skatt – En skattereform for omstilling og vekst*, fatta Stortinget 31. mai 2016 vedtak 738 nr. 15 som del av forliket om skattereform:

«Regjeringen bes gjennomgå og forbedre systemet for verdivurdering av fritidseigedom.»

Framlegg til eit nytt verdsetjingssystem for fritidsbustader i formuesskatten var på høyring frå Finansdepartementet fram til 7. januar 2022. Dagens regelverk for å fastsetje formuesverdiar av fritidsbustader er lite treffsikkert og kan gje vilkårlege utslag. Framlegget vil betre formuesgrunnlaga av fritidsbustader vesentleg. Det vil òg

auke likebehandlinga av skattytarane. Å innføre ein ny verdsetjingsmodell krev administrative førebuingar og tilpassingar. Departementet tek sikte på at det skal vere mogleg å innførte nytt verdsetjingssystem frå 2026. Sjå nærare omtale av saka under kap. 1618 *Skatteetaten*.

Samordning av reglane for innkrevjing av offentlege krav

Finansdepartementet arbeider med å samordne og modernisere reglane for Skatteetatens innkrevjingsoppgåver (skattebetalingslova, SI-lova og bidragsinnkrevingslova), i samarbeid med Skatteetaten. Prosjektet vil i hovudsak samordne dei tre lovene som i dag gjeld for Skatteetatens innkrevjingsoppgåver. Føremålet er eit moderne og meir brukarvennleg regelverk som legg til rette for å gjere Skatteetatens innkrevjingsoppgåver meir effektive.

Finansmarknadsområdet

Regelverksarbeidet på finansmarknadsområdet har i stortingssesjonen 2021–2022 resultert i desse lovendingane og lovframlegga:

Stortinget vedtok 17. desember 2021, etter framlegg i Prop. 223 L (2020–2021), *Lov om endringer i pensjonslovgivningen mv. (pensjon fra første krone og dag, garanterte pensjonsprodukter)*.

Stortinget vedtok 17. desember 2021, etter framlegg i Prop. 233 LS (2020–2021), *Lov om forsikringsformidling (forsikringsformidlingsloven)*.

Stortinget vedtok 17. desember 2021, etter framlegg i Prop. 235 LS (2020–2021), *Lov om endringer i verdipapirhandelloven (EU-gjenopprettingsprospekt mv.)*.

Stortinget vedtok 29. mars 2022, etter framlegg i Prop. 43 LS (2021–2022), *Lov om endringer i finansforetaksloven mv. (gjennomføring av EØS-rett, egen pensjonskonto)*.

Stortinget vedtok 29. mars 2022, etter framlegg i Prop. 42 LS (2021–2022), *Lov om endringer i finansforetaksloven mv. (obligasjoner med fortrinnsrett)*.

Stortinget vedtok 13. juni 2022, etter framlegg i Prop. 84 LS (2021–2022) *Lov om endringer i verdipapirhandelloven mv. (samleproposisjon)*.

Stortinget vedtok 13. juni 2022, etter framlegg i Prop. 83 LS (2021–2022) *Lov om endringer i verdipapirhandelloven (flagging)*.

Finansdepartementet la 17. juni 2022 fram Prop. 130 L (2021–2022) *Lov om regnskapsførere (regnskapsførerloven)*.

Budsjett 2023

I kap. 2 i del I av denne proposisjonen er det omtalt nokre viktige oppgåver for Finansdepartementet i 2023. Dessutan går det fram av rapportdelen ovanfor at fleire av dei sakene som er omtalte der, krev oppfølging i seinare år.

Formuesforvaltning

Departementet sitt arbeid med Statens pensjonsfond går ut på å utvikle den langsiktige investeringsstrategien til fondet, fastsetje og følgje opp retningslinjer for forvaltninga, irekna fondet si rolle som ansvarleg investor. I tillegg til eigne ressursar nyttar departementet eksterne fagmiljø i inn- og utland.

Arbeidet med å utvikle investeringsstrategien for fondet i 2023 tek utgangspunkt i dei måla som er skildra i Meld. St. 9 (2021–2022) *Statens pensjonsfond 2022*. Sjå nærare omtale i del I, pkt. 2.1 Statens pensjonsfond, i proposisjonen her og i Meld. St. 1 (2022–2023) *Nasjonalbudsjettet 2023*.

Skatte- og avgiftsområdet

Prop. 1 LS Skatter, avgifter og toll

Departementet bruker kvart år betydelege ressursar på utgreiing og utarbeiding av skatte-, avgifts- og tollforslag som vert fremja i statsbudsjettet. Førebuing av skatte- og avgiftsopplegget i statsbudsjettet for 2024 vil vere ei viktig oppgåve i 2023.

EØS og skatt

Arbeidet for å sikre at skatte- og avgiftsreglane er best mogleg, innanfor rammene av forpliktingane som følgjer av EØS-avtalen, held fram i 2023. Alle skatte- og avgiftsforslag som departementet arbeider med må vurderast i lys av dette.

Skattlegging av store, fleirnasjonale konsern

Arbeidet med globale løysingar for meir effektiv og rettferdig skattlegging av store, fleirnasjonale konsern held fram i 2023. Noreg deltek i arbeidsgrupper under *Inclusive Framework* som arbeider vidare med dei detaljerte løysingane og ein plan for gjennomføring av dei to pilarane i to-pilarløysinga. Sjå nærare omtale av dette arbeidet og framdrifta i Meld. St. 2 (2021–2022) *Revidert nasjonalbudsjett 2022*, pkt. 4.2.

Verdsetjing av fritidseigedom

Arbeidet med eit nytt verdsetjingssystem for fritidseigedom held fram i 2023. Sjå nærare omtale av saka under kap. 1618 *Skatteetaten*. Departementet vil kome tilbake til Stortinget på eigna måte.

Samordning av reglane for innkrevjing av offentlege krav

Arbeidet med å samordne og modernisere reglane for Skatteetatens innkrevjingsoppgåver held fram i 2023. Sjå òg omtale av saka under rapport for 2021. Finansdepartementet tek sikte på å sende eit framlegg til ny lov på høyring i 2023. Prosjektet er ein naudsynt føresetnad for å modernisere innkrevjingsområdet gjennom programmet *Fremtidens innkreving*. Programmet er ei tverrsektoriell satsing som starta i 2022. Programmet vil leggje til rette for å samordne og modernisere IT-systemporteføljen, prosessane og regelverket på innkrevjingsområdet. Programmet er leia av Skatteetaten. I tillegg skal Skatteetaten samarbeide med politiet, Nav, Lånekassa og Brønnøysundregistranane om å utvikle samanhengande tenester.

Finansmarknadsområdet

I 2023 vil m.a. desse lovsakene og utgreiingane krevje særleg innsats på finansmarknadsområdet:

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til føresegner om gjennomføring i norsk lov og forskrift av den såkalla PRIIPS-forordninga. Utkastet skal sikre gjennomføring i norsk rett av EØS-reglar som svarer til Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 1286/2014 om nøkkelinformasjonsdokument om samansette og forsikringsbaserte investeringsprodukt (PRIIPS-forordninga). Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til gjennomføring av regelverk om kapitaldekning for verdipapirforetak. Utkastet skal sikre gjennomføring i norsk rett av EØS-reglar som svarer til forordning (EU) 2019/2033 om krav til verdipapirforetak og direktiv (EU) 2019/2034 om tilsyn med verdipapirforetak. Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til gjennomføring av den såkalla SMB-forordninga. Utkastet skal sikre gjennomføring i

norsk rett av EØS-reglar som svarer til forordning (EU) 2019/2115 om fremjinga av SMB-vekstmarknader. Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Finansdepartementet har hatt på høyring NOU 2019: 1 frå Verdipapirlovutvalget. Utgreiinga inneheld framlegg til revisjon av føresegna om overtakingstilbod i verdipapirhandelloven kapittel 6 med tilhøyrande forskrifter. Finansdepartementet vil vurdere framlegga frå utvalet i lys av høyringsfråsegnene.

Finansdepartementet har hatt på høyring NOU 2021: 1 frå Verdipapirlovutvalget, med utkast til endringar i føresegna i verdipapirhandelloven om tilsynsmyndigheit, sanksjonskompetanse og klageordning. Utvalet foreslår mellom anna at marknadsoperatørane ikkje lenger skal utføre myndighetsoppgåver. Finansdepartementet vil vurdere framlegga frå utvalet i lys av høyringsfråsegnene.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til gjennomføring av regelverk om sentrale motpartar. Utkastet skal sikre gjennomføring i norsk rett av EØS-reglar som svarer til forordning (EU) 2019/834 (EMIR-Refit) og venta EØS-reglar som svarer til forordning (EU) 2019/2099 (EMIR 2.2). Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til føresegner om gjennomføring av EØS-reglar som svarer til den såkalla SFTR-forordninga, forordning (EU) 2015/2365. Styresmaktene skal gjennom krav til transaksjonsregister få informasjon om risiko ved verdipapirfinansieringstransaksjonar. Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til føresegner om lovbrotsgebyr og leiingskarantene, mellom anna i finansføretakslova. Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat med utkast til føresegner som gjennomfører dei offentlegrettslege delane av direktivet om bustadlån (direktiv 2014/17/EU) i norsk lov og forskrift. Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Finansdepartementet har hatt på høyring NOU 2021: 10 frå Verdipapirlovutvalget, med utkast til føresegner om gjennomføring i norsk lov og forskrift av den såkalla folkefinansieringsforordninga. Utkastet skal sikre gjennomføring i

norsk rett av venta EØS-reglar som svarer til Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1503/2020 om europeiske tilbydarar av folkefinansieringstenester til næringsverksemd. Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat med utkast til føresegner om gjennomføring av reglar som svarer til forordning (EU) 2019/518 og forordning (EU) 2021/1230 om betalningar over landegrensene i norsk lov. Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Finansdepartementet har hatt på høyring NOU 2021: 7 frå Eiendomsmeulingsutvalget, med utkast til føresegner om endringar i eigedomsmeulingslova. Finansdepartementet vil vurdere framlegga frå utvalet i lys av høyringsfråsegnene.

Finansdepartementet har sendt på høyring eit framlegg frå Finanstilsynet om forskriftsregler om forbod mot returprovisjonar. Høyringa har frist 18. november 2022. Finansdepartementet vil følgje opp framlegget.

Regjeringa sette 3. september 2021 ned eit utval som skal gjennomgå og vurdere finanstilsynslova og Finanstilsynets verksemd. Utvalet skal utarbeide utkast til ny finanstilsynslov som reflekterer utviklinga både i regelverket og i tilsynsomsfang og -metodikk, og som legg til rette for gode rammer for Finanstilsynets verksemd framover. Finansdepartementet vil i 2023 sende utgreiinga på høyring og vurdere framlegga frå utvalet i lys av høyringsfråsegnene.

På oppdrag frå Finansdepartementet greier Verdipapirlovutvalet ut norsk gjennomføring av nye EU-regler om berekraftsrapportering frå føretak. Framlegga frå utvalet vil verte sende på høyring, og Finansdepartementet vil vurdere framlegga frå utvalet i lys av høyringsfråsegnene.

Finanstilsynet greier på oppdrag frå Finansdepartementet ut norsk gjennomføring av forventa EØS-reglar om grønne obligasjonar. Framlegga vil verte sende på høyring, og Finansdepartementet vil vurdere framlegga frå Finanstilsynet i lys av høyringsfråsegnene.

Det er venta at EU vil forhandle ferdig ei pakke med rettsakter på kvitvaskingsområdet i løpet av 2023. Desse rettsakta vil, dersom dei er akseptable for Noreg, gjere det naudsynt med utgreiing før det er mogleg å gjennomføre dei i norsk rett.

Finansdepartementet tek sikte på å setje ned eit offentleg utval som skal vurdere kontantane si rolle i samfunnet framover, i tråd med Stortingets oppmodingsvedtak nr. 1174 (2020–2021).

Rettsakter frå EU

Arbeidet med å utvikle det norske regelverket for finansmarknadsområdet hengjer nært saman med arbeidet med å tilpasse og ta inn nye EU-rettsakter i EØS-avtalen. Finansdepartementet vil prioritere dette innlemmingsarbeidet i 2023 òg.

I tråd med den internasjonale utviklinga mot styrka regulering av og tilsyn med finansmarknadene har EU utarbeidd særskilte mykje regelverk for

- finansføretak (bankar og andre kredittinstitusjonar, forsikringsføretak, m.m.),
- verdipapirføretak, verdipapirfond, infrastrukturføretak for verdipapirmarknaden m.m.,
- rekneskap, rekneskapsførarar og revisorar, og
- tiltak mot kvitvasking og finansiering av terror.

Dette er dels direktiv, med krav til utforminga av regelverket i dei einskilde medlemslanda, og dels forordningar, som gjeld direkte i heile EU. Det aller meste av regelverket i EU på desse områda er EØS-relevant og skal difor takast inn i EØS-avtalen og gjennomførast i norsk rett. Direktiv som er teke inn i EØS-avtalen, skal gjennomførast med eigen norsk regeltekst i lov eller forskrift. Forordningar skal gjennomførast ved tilvising, enten i lov eller forskrift, til EUs regeltekst, slik denne er tilpassa i EØS-avtalen.

Dei tre EØS/EFTA-landa Liechtenstein, Island og Noreg klarlegg seg imellom kva ein treng av tilpassing til EU-rettsaktene og diskuterer dette med representantar for EU. Når partane er einige, kan rettsaktene takast inn i EØS-avtalen ved vedtak i EØS-komiteen.

Vedtaka i EØS-komiteen trer normalt i kraft med ein gong, med mindre EU-rettsakta enno ikkje er i kraft. Dersom det krevst stortingsvedtak, til dømes ny lovgjeving, er det vanleg å ta såkalla konstitusjonelt atterhald, slik at vedtaket i EØS-komiteen ikkje trer i kraft før det er gjeve melding om at konstitusjonelle krav er oppfylte. I slike tilfelle vert det normalt gjort framlegg om at Stortinget gjev samtykkje til innlemming, enten i særskild proposisjon eller saman med eit lovforslag.

EØS-arbeidet på finansmarknadsområdet er òg drøfta i kap. 3 i Meld. St. 1 (2022–2023) *Nasjonalbudsjettet 2023*.

Arbeidet med statsbudsjett og økonomistyring i staten

Finansdepartementet vil vidareføre finansieringa av forskingsprogrammet Concept ved NTNU for å utvikle ny kunnskap om tilrettelegging, kvalitets-

sikring og styring av store statlege investeringsprosjekt. Hovudlinene i Concept-programmet vert vidareførte i 2023. Programmet skal evaluere store statlege investeringsprosjekt som no er komne i driftsfasen og vektleggje forskning på tidlegfasen i prosjekta, frå den fyrste ideen oppstår til endeleg finansiering av gjennomføringa er vedteken. I tillegg driv programmet med metodeutvikling, følgjeforskning og kompetansebygging. Forskinga skal vere fritt tilgjengeleg for alle som søker kunnskap om prosjektstyring i staten.

Samfunnstryggleik og beredskap

På Finansdepartementets ansvarsområde skal det arbeidast systematisk med samfunnstryggleik. Beredskapen for å kunne handtere ekstraordinære hendingar skal vere god. Departementet og dei underliggjande etatane har beredskapsplanverk for å kunne handtere uynskte hendingar, og desse vert jamleg oppdaterte. Finansdepartementet samarbeider òg mellom anna med Nasjonalt tryggingssorgan og Direktoratet for samfunnsstryggleik og beredskap. Fleire etatar under Finansdepartementet forvaltar omfattande produksjonssystem som behandlar store informasjonsmengder. Informasjonstryggleik er ein viktig del av Finansdepartementets styringsdialog med underlagde etatar.

Ei sentral utfordring i finanssektoren er å halde betalingsformidlinga og andre deler av den finansielle infrastrukturen ved lag slik at samfunnet får dekt behovet for mellom anna betalings-tenester. Dette er av Direktoratet for samfunnsstryggleik og beredskap identifisert som ein samfunnskritisk funksjon, kalt Finansielle tenester. Finansdepartementet har det overordna ansvaret for varetakelsen av denne funksjonen. Departementet har òg ansvar for viktige samfunnsfunksjonar som handtering av statens inntekter (proveny), Folkeregisteret og Tolletatens kontroll med den grensekryssande vareførsel. Kontroll av vareførselen over grensa har mellom anna som føremål å motverke ulovleg inn- og utførsel av farlege og ulovlege varer. Tolletaten byggjer i stor grad kontrollen på risikoanalysar og etterretning, og etaten vil i 2023 arbeide vidare med å gjere val av kontrollobjekt meir effektivt. I denne samanhengen starta etaten i 2019 ei satsing (Treffsatsinga) som mellom anna inneber å utvikle ny digitalisert systemstøtte for oppgåver i alle ledd av kontrollprosessane til etaten, jf. eigen omtale under kap. 1610 Tolletaten.

Finansdepartementet arbeider òg med beredskapen for Statens pensjonsfond utland.

Departementet deltek òg jamleg i sektorvise og nasjonale øvingar innan sikkerheit og beredskap. Til dømes deltok departementet i 2022 på øvinga Cyber 22, ei større øving for finanssektoren.

Særleg om arbeidet med ny lov om nasjonal sikkerheit

Lov om nasjonal sikkerheit (tryggingslova) tok til å gjelde 1. januar 2019, og alle sektorar arbeider med å gjennomføre føresegnene i lova. Føremålet med lova er å tryggje nasjonale sikkerheitsinteresser og å førebyggje, avdekkje og motverke sikkerheitstrugande verksemd. Dei nasjonale sikkerheitsinteressene skal tryggjast ved at kvart departement identifiserer grunnleggjande nasjonale funksjonar (GNF-ar) innanfor sitt ansvarsområde, slik at verksemdar av avgjerande betydning for GNF-ar kan underleggjast sikkerheitslova, og ein kan setje i verk naudsynte sikringstiltak for dei skjermingsverdige verdiane i verksemdene. For å vareta føremålet med lova, vil GNF-arbeidet i departementa vere ein kontinuerleg prosess. Arbeidet kan gje endringar i dei identifiserte GNF-ane og skjermingsverdige verdiar, kva for verksemdar som er av vesentleg og avgjerande betydning, og i kva grad ei verksemd er avhengig av eksterne ressursar (til dømes andre verksemdar). Kva som krevst for å oppnå eit forsvarleg sikkerheitsnivå, kan òg verte endra undervegs.

I tråd med føresegna i tryggingslova, har Finansdepartementet tidlegare identifisert og innmeldt departementet sine GNF-ar til Nasjonalt tryggingsorgan.

Statlege verksemdar som Finansdepartementets underleggjande etatar og Noregs Bank, er allereie underlagt tryggingslova. Finansdepartementet har i 2021–2022 arbeidd med å identifisere andre verksemdar med vesentleg eller avgjerande viktighet for GNF-ane, samt med å underleggje desse lova der det er naudsynt. Arbeidet vil halde fram i 2023. For verksemdar som vert underlagde lova, vil departementet i samråd med verksemda òg vurdere om verksemda eig eller forvaltar skjermingsverdige verdiar. Utpeiking av eventuelle skjermingsverdige verdiar vil gjerast av departementet i samråd med verksemdene og meldes inn til tryggingsorganet. Departementet vil så setje fristar for gjennomføring av sikringstiltak.

Post 01 Driftsutgifter

Driftsløyvinga dekkjer lønsutgifter og andre utgifter til drift av departementet. For 2021 vart talet på

årsverk rekna til 290. Lønsrelaterte utgifter utgjer nær 80 pst. av løyvinga. Av andre driftsutgifter utgjer lokaleige den største einskildposten. For 2023 foreslår departementet ei løyving på 423,5 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overførast

Posten omfattar hovudsakleg utgifter til forskingsoppdrag, utgreiingsarbeid og ein del særlege innkjøp.

Forskingsmidlane vert m.a. brukte til program om skatteøkonomi i regi av Noregs forskingsråd. Vidare er det frå 2021, i kjølvatnet av virusutbrotet, sett i verk eit program som ser nærare på den økonomiske behandlinga av krisa som følgje av utbrotet, der det òg vert samanlikna med tidlegare krisar som finanskrisa og oljeprisfallet i 2014–2015. Til dette programmet er det sett av 15 mill. kroner for 2023.

Kostnader som er knytte til Concept-programmet, eit forskingsarbeid for å utvikle ny kunnskap om tilrettelegging, kvalitetssikring og styring av store statlege investeringsprosjekt, vert belasta kap. 1600, post 21. Hovudlinene i Concept-programmet vert vidareførte. Programmet skal evaluere store statlege investeringsprosjekt som no er komne i driftsfasen og vektleggje forskning på tidlegfasen i prosjekta, frå den fyrste ideen oppstår til endeleg finansiering av gjennomføringa er vedteken.

Tidlegare vart utgifter til kjøp av tenester frå Statistisk sentralbyrå (SSB) for å halde ved like det økonomiske modellapparatet finansiert her. Frå 2022 vert dette modellarbeidet i sin heilskap finansiert over grunnløyvinga til SSB på kap. 1620.

Midlane på posten vert òg brukte til ei rekkje særskilte utgreiingsoppgåver. Det kan vere kostnader til utgreiingsutval som regjeringa har sett ned på departementet sitt ansvarsområde, eller kjøp av eksterne konsulenttenester, m.a. i samband med departementet si oppfølging av Statens pensjonsfond. Etikkrådet er administrativt ein del av Finansdepartementet. Det gjev råd til Noregs Bank om utelukking og observasjon av verksemdar.

Departementet held fram med å gjere djupare analyse av utvalde område for å skape effektivisering og betre handlingsrom i budsjettet. I 2022 har det vore arbeidd med analysar om bustadløyvingar og helse- og omsorgstenester for eldre, tilskotsmottakarar som er namngjevne, innovasjon og læring av koronapandemien og arbeidsmarknads-

tiltak. For å styrkje merksemda og kompetansen om offentleg ressursbruk, har regjeringa starta med å utvikle DFØ til eit kompetansesenter for offentleg ressursbruk. Departementet styrkjer satsinga på DFØ i 2023 og vil nyttiggjere seg av DFØ i arbeidet med områdegjennomgangar og andre analysar av offentleg ressursbruk.

For 2023 foreslår departementet ei løyving på 96,4 mill. kroner.

Post 70 Forsking og allmennopplysning om finansmarknaden

Føremålet med Finansmarknadsfondet er å medverke til auka kunnskap om og forståing for verke måten til finansmarknadene, gjennom forskning og allmennopplysning. Fondet vart skipa i 2002 med ei avsetjing etter omdanning og sal av Oslo Børs og Verdipapirsentralen. Fondet vart erstatta med vanlege utgiftsløyvingar over statsbudsjettet i 2013, sjå Prop. 1 S (2012–2013) *Finansdepartementet*. Løyvingsmodellen skal halde dei reelle tildelingane om lag like store som dei var med fondet. For 2022 vart det løyvd 13,9 mill. kroner, og for 2023 foreslår Finansdepartementet ei løyving til Finansmarknadsfondet på 14,3 mill. kroner. Kostnader til administrative tenester er budsjettert under Forskingsrådets budsjettkapittel, kap. 285, post 55. Forskingsrådet tek hand om tildelingane og rekneskapsførselen på vegner av Finansdepartementet.

Finansmarknadsfondet kan òg dele ut gåve midlar og fekk i 2021 ein større donasjon frå ein bank.

Fullmakt til å rette opp uopplåra differansar og feilføringar i statsrekneskapar frå tidlegare år

Frå tid til anna oppstår det differansar i rekneskapen hos rekneskapsførarane i staten. Nokre av differansane vert ikkje oppklåra endå det er gjort mykje for å finne ut kva dei kjem av. Det hender òg at beløp vert tilviste og posterte feil i statsrekneskapen, og at feilen fyrst vert funnen etter at årsrekneskapen er avslutta.

På grunn av eittårsprinsippet vil retting av slike feil, med motsett postering i rekneskapen for eit seinare år, medføre at den rekneskapen òg vert galen. Slik Finansdepartementet ser det, er det mest korrekt at uopplåra differansar og andre feil vert retta opp i statsrekneskapen med posteringar over kontoen for forskuvingar i balansen. Då vil desse posteringane ikkje påverke løyvingsrekneskapen det året rettinga vert gjort. Rettinga må skje etter ei posteringsoppmoding frå vedkomande departement og i) etter at ein har gjort det ein kan for å oppklåre differansen og ii) berre når feilposteringa ikkje kan rettast på nokon annan måte.

Det må hentast heimel frå Stortinget i kvar sak før posteringsoppmoding kan sendast til Finansdepartementet. For mindre beløp bør Finansdepartementet ha fullmakt.

Stortinget vedtok ved behandling av Innst. S. nr. 252 (1997–98), jf. St.prp. nr. 65 (1997–98), å gje Finansdepartementet ei fullmakt for budsjett- og rekneskapsåret 1998. Denne fullmakta er teken opp att i budsjett dokumenta kvart år sidan. Departementet gjer framlegg om same fullmakt for budsjett- og rekneskapsåret 2023, jf. framlegg til romartalsvedtak VII.

Fullmakt til postering mot mellomværet med statskassen

I Gul bok 2020 orienterte Finansdepartementet om endringar i føresegnene om økonomistyring i staten med verknad frå 2020, mellom anna om mellomværet med statskassa, jf. òg rundskriv R-101 frå Finansdepartementet. Mellomværet syner om ei statleg verksemd eller rekneskapsførande statleg ordning har pengar til gode frå statskassa eller skyldar pengar til ho. Verksemdar med mellomvære vil ha eit unntak frå kontantprinsippet. Som for 2022 vert det òg for 2023 gjort framlegg om tre fullmakter som heimlar slike unntak for Skatteetaten – sjå framlegg til romartalsvedtak IX.

Kap. 4600 Finansdepartementet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
02	Ymse refusjonar	124	200	50
	Sum kap. 4600	124	200	50

Post 02 Ymse refusjonar

Posten omfattar refusjonar frå andre offentlege verksemdar som Finansdepartementet samarbeider med. Sidan det er uvisst kor store refusjonane vert, ber Finansdepartementet om fullmakt til å

overskride løyvingane under kap. 1600, post 01 *Driftsutgifter* og post 21 *Spesielle driftsutgifter*, med eit beløp tilsvarande meirinntekter under kap. 4600, post 02 *Ymse refusjonar*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Kap. 1602 Finanstilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	429 655	439 960	464 518
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	20 908	35 300	36 000
	Sum kap. 1602	450 563	475 260	500 518

Samfunnsoppdrag og organisering

Samfunnsoppdraget til Finanstilsynet er å bidra til finansiell stabilitet og velfungerande marknader. Dette er naudsynte vilkår for tillit til det finansielle systemet, ei stabil økonomisk utvikling og vern av forbrukarar og andre brukarar av finansielle tenester.

Finanstilsynet skal sjå til at føretaka under tilsyn etterlever lover og reglar. I dette arbeidet nyttar tilsynet ei rekkje verkemiddel, anten kvar for seg eller i kombinasjon. Verkemidla er tilsyn, overvaking og kontroll, forvaltning, regelverksutvikling samt informasjon og kommunikasjon. Finanstilsynet har tilsyn med mellom anna bankar, finansieringsføretak, kredittføretak, betalingsføretak, forsikringsføretak, pensjonsføretak, forsikringsformidlarar, verdipapirføretak, fondsforvaltarar, eigedomsmeklingsføretak, inkassoføretak, rekneskapsførarar og revisorar. I tillegg har tilsynet kontroll med prospekt og finansiell rapportering frå noterte føretak og følgjer opp åtferda i verdipapirmarknaden.

Finanstilsynets styre har eit overordna ansvar for verksemda. Styret har fem medlemar og er supplert med to representantar frå dei tilsette ved behandling av administrative saker. Medlemene og varamedlemene vert peikte ut av Finansdepartementet for ein periode på fire år. Sitjande styre vart oppnemnd vinteren 2022. Finanstilsynsdirektøren har ansvaret for den daglege leiinga av Finanstilsynet og vert tilsett av Kongen for eit åremål på seks år.

Finanstilsynet hadde ei bemanning tilsvarande 294 utførte årsverk i 2021.

Resultat i 2021

Nedanfor følgjer ein nærare omtale av arbeidet i Finanstilsynet i 2021. Sjå òg nærare omtale av tilsynet sine aktivitetar i Meld. St. 12 (2021–2022) *Finansmarkedsmeldingen 2022*.

Solide og likvide finansføretak

Finanstilsynet vurderer laupande soliditeten, risikoen og risikohandteringa i finansføretaka. Soliditeten i føretaka er følgd opp gjennom ein kombinasjon av stadlege tilsyn, pilar 2-vurderingar (krav til kapital ut over minstekrava for finansføretak), dokumentbasert tilsyn, makroøkonomisk overvaking og stresstestar. Utviklinga i norsk og internasjonal økonomi vert følgd laupande, og det er utarbeidd analysar og vurderingar av utsiktene for finansiell stabilitet. Med bakgrunn i den store uvissa under koronapandemien oppmoda mellom anna Det europeiske råd for systemrisiko (ESRB) om å avgrense eller avstå frå utbyte. Finanstilsynet følgde opp dette i eigne oppmodingar til føretaka og i råd til Finansdepartementet i 2020 og 2021.

Dei finans- og pengepolitiske tiltaka har bidrege til å avgrense den negative verknaden pandemien har hatt på norsk økonomi i 2020 og 2021, og dermed utlånstapa for bankane.

På grunn av pandemien vart det òg i 2021 gjennomført færre tilsyn enn planlagt, og ein god del av dei stadlege tilsyna vart gjennomførte digitalt. Finanstilsynet gjekk gjennom og vurderte modellane til seks bankar som har eigne modellar for å berekne kapitalkrav (IRB), basert på bankane sine eigne estimat for risikoparametarar. Tilsynet

har i 2021 gjennomført 26 soliditets- og likviditetsvurderingar (SREP) og fatta pilar 2-vedtak for to føretak. Pilar-2-vedtak er krav til kapital i føretak ut over minstekravet og bufferkravet for risikoane, som føretaka er utsette for.

I 2021 var berekraftsrisiko tema under alle dei vanlege tilsyna med bankar, forsikringsføretak og pensjonskassar.

Robust infrastruktur

Robust finansiell infrastruktur er ein avgjerande føresetnad for sikre betalingssystem, handel, pris-setjing og oppgjær i finansmarknaden. Låg risiko for systemsvikt og god beredskap for raskt å kunne rette opp svikt er difor avgjerande. Gjennom konsesjonskrav og tilsyn med mellom anna finansføretak, betalingsføretak og infrastrukturføretak bidreg Finanstilsynet til at føretaka har tilfredsstillande styring og kontroll av IKT-risiko og annan operasjonell risiko. Det er mellom anna gjennomført tilsyn med den multilaterale handelsplattforma til Oslo Børs, og det er gjeve løyve til Verdipapirsentralen etter ny verdipapirsentrallov.

Under koronapandemien har Finanstilsynet hatt meir merksemd på infrastrukturen i marknaden og på den auka risikoen pandemien har ført til for både infrastrukturen og føretaka i finansmarknaden. Etter kvart som situasjonen stabiliserte seg, normaliserte Finanstilsynet overvakinga si. Så langt tilseier erfaringa at infrastrukturføretaka på verdipapirmarknadsområdet var robuste nok til å handtere stressituasjonen, som koronapandemien utløyste.

Overvaking av potensielle trugsar mot IT-systema til verksemder har vore ei prioritert oppgåve, og det har vore laupande samarbeid med ulike styresmakter i Noreg for å ta vare på tryggleiken i den finansielle infrastrukturen. Det vart rapportert fleire IKT-hendingar i 2021 enn i 2020, men det vart ikkje observert spesielle avvik i drifta av betalingssystema på grunn av krisa.

Finanstilsynet leier Beredskapsutvalet for finansiell infrastruktur (BFI). I tillegg til dei faste møta i BFI vart det under koronapandemien halde ei rekkje møte for informasjonsutveksling om tiltak i føretaka og forhold som kunne forstyrre den finansielle infrastrukturen eller påverke den finansielle stabiliteten. Ein har vore særleg merksam på samfunnskritiske verksemder og funksjonar.

Finanstilsynet gjennomførte i 2021 regelmessige møte med Nordic Financial CERT (NFCERT) om trugselbiletet og samhandling i samband med at Finanstilsynet har rolla som sektorvist responsmiljø (SRM). Tilsynet har òg

gjennom tilsyn, overvaking og kontroll følgd opp den operasjonelle risikoen i betalingssystema, oppgjærssystema og IKT-systema til føretaka innanfor alle tilsynsområda. Tilsynet registrerte 299 uynskte IKT-hendingar i 2021. Tilsynet har òg hatt beredskap for å handtere digital sårbarheit og tryggleikshendingar, og dessutan følgd utviklinga av digital kriminalitet.

Finanstilsynet publiserer ei årleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse), som oppsummerer arbeidet med IKT-tryggleik i finanssektoren og korleis bransjen og einskildføretak etterlever regelverket.

Finanstilsynet har i 2021 òg følgd utviklinga av ny finansiell teknologi i finansmarknaden og gjeve rettleiing til nye, teknologibaserte aktørar i finansmarknadene. Tilsynet har òg følgd opp arbeid i Finanstilsynets regulatoriske sandkasse, der tre prosjekt har levert sluttrapport sidan oppstarten i 2020. Finanstilsynet heldt elles fram samarbeidet med dei regulatoriske sandkassene i Arkivverket og Datatilsynet i 2021.

Investorvern

Påliteleg og tilstrekkeleg informasjon er naudsynt for å sikre at verdipapirmarknadene kan bidra til god allokering og prising av kapital. Finanstilsynet bidrar til at laupande og periodisk informasjon frå noterte føretak er rettvise og rettidig, og at prospekt er i tråd med krav i verdipapirhandelloven. Finanstilsynets tilsyn med revisorar for mellom anna børsnoterte føretak, bidrar til at årsrekneskap held god kvalitet. Gjennom tilsyn med verdipapirføretak og effektiv og rask handheving av åtferdsreglane i verdipapirmarknaden, bidreg Finanstilsynet til marknadsdisiplin og til å ivareta interessene til investorar og noterte føretak.

Kapitalmarknaden var òg i 2021 prega av usikkerheit omkring koronapandemien. Likevel var det svært sterk emisjonsaktivitet på dei regulerte marknadene Oslo Børs og Euronext Expand. I 2021 utførte Finanstilsynet eit tematilsyn med fleire verdipapirføretak og deira rådgjeving og innhenting av kapital for utvalde utferdarføretak, som er tekne opp på den multilaterale handelsfasiliteten Euronext Growth Oslo.

Finanstilsynet har i 2021 oppretthalde eit godt tilsyn med verdipapirmarknaden og informasjonstiltak for å tryggje investorvernet, trass i ekstraordinære oppgåver under pandemien. Finanstilsynet utførte mellom anna tilsyn med 40 rekneskapsførarar og 31 revisjonsføretak. Tilsynet følgde opp 34 brot på rapportering av kortsal

(shortsale) og 52 brot på meldeplikta ved verdipapirhandel i 2021, noko som er ei auke frå 2020.

Forbrukarvern

Godt forbrukarvern er viktig for den einsskilte forbrukaren og for tilliten til aktørane i finansmarknaden. Tenestetilbydarane skal ta vare på interessene til kundane og ta omsyn til at kundane skal kunne forstå eigenskapane til produkta. Finanstilsynet følgjer opp forbrukarvernet gjennom tilsyn med at føretaka tilbyr og formidlar lån, forsikrings- og pensjonsprodukt, fondsprodukt og andre finansielle instrument og dessutan eigedom på ein forsvarleg måte. Tilsynet med inkassoføretaka styrkjer òg forbrukarvernet. Oppfølging av soliditets- og tryggleikskrav bidreg til tryggleik for at produktleverandørane kan overhalde pliktene overfor kundane.

I 2021 har Finanstilsynet bidrege til forbrukarvernet ved mellom anna å utføre 17 tilsyn med verdipapirføretak, 15 med eigedomsmeklingsføretak, 6 med inkassoføretak og 3 tilsyn med gjeldsinformasjonsføretak. På alle desse fire føretaksområda vart det gjennomført fleire tilsyn enn i 2020. Elles har Finanstilsynet i 2021 delteke i ei felleseuropeisk tilsynsundersøking av verdipapirføretaka si etterleving av EØS-regelverket for produkthandtering. Tilsynet har òg delteke i ei anna felleseuropeisk tilsynsundersøking om kostnader i UCITS-fond, som er ein type fond som tilfredsstillar felleseuropeiske reglar. Føremålet med denne undersøkinga var å kartleggje om investordokumentasjonen opplyser klårt om kostnadene og om fondet vert belasta med unødige kostnader.

Forbrukarane er avhengige av god informasjon, og Finanstilsynet svarer på mange førespurnader frå forbrukarane i 2021.

Effektiv krisehandtering

Beredskap for å kunne handtere kritiske situasjonar er viktig for tilliten til det finansielle systemet. Finanstilsynet har beredskap for å behandle kriser i så vel enkeltføretak som marknader, for å redusere risikoen for omfattande og varige skadeverknader for finanssektoren og kundar. Krav til at bankar og verdipapirføretak utarbeider gjenopprettingsplanar og at Finanstilsynet utarbeider krisehandteringsplanar, vil bidra til at kritiske forhold vert behandla tilfredsstillande. Beredskap for å kunne gje rask og relevant informasjon til allmenta, er ein sentral del av kriseberedskapen. Det laupande tilsynsarbeidet gjev Finanstilsynet god

kjennskap til verksemda i føretaka og bidreg til effektiv krisehandtering.

Finanstilsynet har utarbeidd 13 krisetiltaksplanar og fastsett minstekrav til summen av ansvarleg kapital og konvertibel gjeld (MREL) for 15 bankar. I 2021 har Finanstilsynet òg vurdert gjenopprettingsplanane til 19 bankar. I 2021 vidareutvikla tilsynet metodikk og malverk for å utarbeide krisetiltaksplanar og fastsetje MREL.

Gjennom 2021 heldt Finanstilsynet fram med å samarbeide tett med dei europeiske tilsynsstyresmaktene, både om å handtere konsekvensane av pandemien og om å følgje opp den generelle kriseberedskapen i føretaka. Tilsynet samarbeidde òg med Noregs Bank og hadde tett kontakt med Finansdepartementet om kriseberedskapen.

I 2021 brukte Finanstilsynet mykje ressursar på å førebu og behandle offentleg administrasjon av Optin Bank ASA, som vart den tredje norske banken eller bankfilialen sett under offentleg administrasjon sidan 1989.

Finanstilsynet deltok i 2021 i ei felles kriseøving i samarbeid mellom Bankenes sikringsfond, Finansdepartementet og Norges Bank. Temaet for øvinga var handtering av ein bank som kom i alvorlege problem og som etter kvart måtte gjennom krisehandtering.

Innsats mot økonomisk kriminalitet

Finanssektoren skal sjølv førebyggje at finansføretak og andre aktørar vert utnytta i kriminelle aktivitetar. Finanstilsynet fører tilsyn med at føretaka etterlever pliktene i regelverket for nedkjemping av kvitvasking og terrorfinansiering. Finanstilsynet fører òg tilsyn med at aktørane i verdipapirmarknaden overheld reglane mot innsidehandel og marknadsmisbruk. Ulovleg verksemd svekkjer tilliten til finansmarknadene og undergrev verksemda for føretak som driv innanfor regelverket. Tilsynsverksemda bidrar til å førebyggje kriminalitet i føretak under tilsyn. Ved mistanke om alvorleg økonomisk kriminalitet, vert forholdet meldt til politiet.

Fleire bankar har dei siste år auka innsatsen mot kvitvasking og terrorfinansiering. Samstundes har tilsyn avdekt mange tilfelle av svak etterleving av regelverket. Finanstilsynet har, til liks med tilsynsstyresmakter i andre land, trappa opp aktiviteten på dette området.

I 2021 har Finanstilsynet mellom anna gjennomført stadleg kvitvaskingstilsyn i 5 bankar og avslutta 2 dokumentbaserte kvitvaskingstilsyn med 54 bankar, i tillegg til kvitvaskingstilsyn med 80 andre typar rapporteringspliktige føretak. I

2021 fekk 3 bankar, 10 revisjonsføretak, 9 rekneskapsførarar og 4 eigedomsmeklingsføretak lovbrotsgebyr for manglande etterleving av regelverket mot kvitvasking

Tilsynsrøynsle syner at fleire føretak har auka innsatsen mot kvitvasking og terrorfinansiering betydeleg. Samstundes har tilsyn og avdekt at etterlevinga av regelverket framleis er mangelfull i mange tilfelle. Finanstilsynet har i 2021 samarbeidd med andre styresmakter, slik som Kripos, fleire politidistrikt, Skatteetaten, Tolletaten og Økokrim, om fleire einskildsaker.

Samla resultatvurdering

Koronapandemien prega framleis Finanstilsynets oppgåver og aktivitetar i 2021. Smittverntiltak førte ved fleire høve til at det ikkje var mogleg å gjennomføre stadlege tilsyn som planlagt, og trass i digitale verktøy, vart aktiviteten noko redusert.

Etter kvart som pandemien drog ut i tid, måtte Finanstilsynet justere planar og omprioritere aktivitetar for å kunne følgje opp konsekvensane for finanssektoren og tilsynets eiga verksemd, samstundes som planlagde aktivitetar vart gjennomførte i størst mogleg grad.

Trass i påverkinga frå pandemien har Finanstilsynet samla sett oppretthalde eit godt aktivitetsnivå, og departementet meiner resultata for 2021 er tilfredsstillande. Departementet er mellom anna godt nøgd med Finanstilsynets arbeid med soliditeten i bankane og digitalisering i 2021.

Auka digitalisering av tilsynet sine prosessar har bidrege til å effektivisere arbeidsprosessar i ei tid då Finanstilsynet framleis må vente stramme budsjett. Det er viktig at Finanstilsynet held fram med å ha merksemd på digitaliseringsarbeidet, både i digitaliseringsprosjektet og i arbeidet gjennom digitaliseringsstrategien for Finanstilsynet. Etter kvart som nye prosessar vert digitaliserte, skal det leggjast vekt på gevinstrealisering. Sjå òg nærare omtale under *Mål og prioriteringar i 2023*.

Viktige utfordringar framover

Finansmarknadsreguleringa utgjer eit viktig grunnlag for Finanstilsynets arbeid med samfunnsoppdraget, og gjennom regelverksutvikling kan rammeverket betrast. Det meste av arbeidet med regelverksutvikling vil framleis verte gjeve som oppdrag frå Finansdepartementet, men òg deltakinga i dei europeiske tilsynsstyresmaktene EBA, ESMA og EIOPA utgjer ein sentral del av regelverksarbeidet. Trass i omfattande reguleringsreformar sidan den internasjonale finans-

krisa, må Finanstilsynet framleis rekne med betydeleg arbeid med gjennomføring av EØS-reglar og anna regelverk. Dette mellom anna for å tilpasse reglane til den teknologiske og marknadsmessige utviklinga. Finanstilsynet må i dette arbeidet ta omsyn til heilskapen i det norske finansielle systemet og koplingane til realøkonomien.

Tilsynsaktiviteten i Finanstilsynet skal ha høg kvalitet, vere risikobasert og byggje på beste praksis internasjonalt. I det europeiske tilsynssamarbeidet vert det arbeidd både med meir harmoniserte tilsynsmetodar og fleire fellestilsyn i medlemslanda. Finanstilsynet må innrette tilsynsaktivitetane og rettleiinga av føretaka etter dette.

Finanstilsynets arbeid med omfattande regelverksutvikling og fleire oppgåver skjerpar kravet til effektiv ressursutnytting og til prioritering av innsatsen, slik at samla måloppnåing vert høgast mogleg.

Digitalisering set nye krav til Finanstilsynet. Generelt fører digitalisering til hyppige endringar i prosessar og produkt på finansområdet. Innovasjon i prosessar og produkt kan reise nye regulatoriske spørsmål og bidra til auka kompleksitet og risiko for føretaka som Finanstilsynet må følgje opp. Nye digitale tenester stiller mellom anna nye krav til forsvarleg forbrukarvern og informasjonstryggleik. Samstundes som ein må innrette regelverksutviklinga for å kunne dekkje nye teknologiar og marknader, bør ein leggje vekt på at regelverket ikkje utilsikta skal vere til hinder for bruk av ny teknologi og nye forretningsmodellar. Frå 2022 er Finanstilsynet inne i eit femårig digitaliseringsprosjekt, som trappar opp digitaliseringa i tempo og omfang. Prosjektet skal medverke til effektivisering, forenkling og betre kvalitet i tilsynsarbeidet. For næringslivet skal prosjektet etter kvart bidra til lågare rapporteringskostnader.

Utvalet som gjennomgår finanstilsynsloven frå 1956 og verksemda til Finanstilsynet, legg tidleg i 2023 fram si tilråding til ny lov. Tilsynet må deretter rekne med å bidra i det vidare lovarbeidet.

Både på forsikringsområdet og verdipapirområdet må Finanstilsynet sjå til at føretaka rettar seg etter god forretningsskikk i sals- og rådgjevingsverksemda. Endringane i fondsmarknaden, med innføring av ny produktregulering og nye kategoriar av fond, må følgjast opp. Oppfølging av krisehandteringsreglane vil framleis krevje ressursar i Finanstilsynet. Mellom anna må tilsynet følgje opp bankane sine gjenoppretingsplanar, medan tilsynet sjølv skal fastsetje krisetiltaksplanar for kvar bank.

Finanstilsynets ansvarsområde er dei siste åra vorte utvida. Tilsynet vil òg få nye oppgåver i tida framover. Tilsynet har mellom anna fått fleire tilsynsoppgåver retta mot investorar, noterte føretak og på kvitvaskingsområdet mot tenestetilbydarar innan virtuell valuta.

Korleis klima- og berekraftsrisiko verkar inn på aktørar i finansmarknadene, har fått monaleg meir merksemd dei seinare åra. Finansføretaka må identifisere og følgje opp risikoane dei er eksponert mot, medan overvaking og tiltak mot systemverknader er ei viktig oppgåve for styremaktene.

Mål og prioriteringar i 2023

Finanstilsynets samfunnsoppdrag og hovudmål er utdjupa i seks delmål. Det er fastsett følgjande delmål for Finanstilsynet for 2023:

- Solide og likvide finansføretak
- Robust infrastruktur
- Vern av investorar
- Forbrukarvern
- Effektiv krisehandtering
- Innsats mot kriminalitet

Resultata for 2021 var prega av koronapandemien. Departementet ventar at resultata i 2023 samla sett minst skal vere på same nivå som før pandemien. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verksemda. I oppfølginga av etaten tar departementet omsyn til at dette er mål der oppfyllinga vert påverka av mange forhold, som Finanstilsynet ikkje direkte kan styre, men der Finanstilsynet kan bidra til at måla vert nådde.

Viktige prioriteringar i 2023 vert:

Makrotilsyn

Finanstilsynet skal leggje vekt på makrotilsyn og utviklinga i makroøkonomiske forhold. Røynsler har vist at risiko i makroøkonomien kan skape finansielle kriser, og makrotilsyn må difor vere ein viktig del av grunnlaget for eit effektivt tilsyn. Makrotilsynet skal vere særleg retta mot den gjensidige påverknaden innanfor det finansielle systemet og mellom det finansielle systemet og realøkonomien. Dette arbeidet har òg stor betydning for Finanstilsynets føresetnader for å gje råd til Finansdepartementet om makroregulering, inkludert reguleringa av utlånspraksis i bankane og krav til soliditet og likviditet.

Arbeid med soliditet og likviditet i finansføretaka

Gjennom stadlege tilsyn, oppfølging av dei interne modellane som dei største føretaka bruker og anna laupande tilsynsverksemd, skal Finanstilsynet bidra til at føretaka har god soliditet, er likvide, har robust finansiering, eigna leiing og ei forsvarleg risiko- og verksemdstyring. Finanstilsynet skal òg medverke til dette overfor utanlandske føretak i Noreg, mellom anna i samarbeidet med andre tilsynsstyresmakter og i val av tiltak, som Finanstilsynet set i verk eller tilrår av omsyn til risikotilhøva på den norske marknaden. Solide og likvide finansføretak og god verksemdstyring er ein føresetnad for finansiell stabilitet, der norske og utanlandske føretak i Noreg er i stand til å oppfylle sine skyldnader overfor kundane og kan ta hand om sine samfunnsfunksjonar. Klimarisiko skal òg inngå i tilsyn med risiko og risikostyring i føretaka, medan nye reglar om verdipapirisering mellom anna føreset at Finanstilsynet kontrollerer at kredittrisiko vert overført til investorane.

Tilsyn med distribusjon av utlån, pensjons- og fondsprodukt samt andre finansielle instrument

Pensjonsprodukt med investeringsval og sparing i fondsprodukt inneber at kundane sjølv ber avkastningsrisikoen, og gjennom låneopptak pådreg kundane seg gjeld. Gjennom tilsyn skal Finanstilsynet medverke til at føretaka tilbyr og formidlar produkta på ein forsvarleg måte, der dei tek vare på interessa til kundane og tek omsyn til føresetnadene deira for å forstå eigenskapane til produkta og konsekvensar av sine avgjerder. Finanstilsynets oppgåver er utvida gjennom strengare krav til distributørar av forsikringsprodukt og vil verte ytterlegare utvida gjennom nye krav til distributørar av utlån til forbrukarar.

Tilsyn med aktørane i betalings-, handels- og oppgjersystema og annan finansiell infrastruktur

Alvorleg svikt eller samanbrot i den finansielle infrastrukturen kan ramme finanssektoren og vitale samfunnsfunksjonar hardt. Nye og avanserte digitale løysingar og nye aktørar og leverandørar kan medverke til auka effektivitet, men kan òg auke risikoen i det finansielle systemet. Finanstilsynet skal bidra til at aktørane har tilfredsstillande styring og kontroll av IKT-risiko, cyberisiko og annan operasjonell risiko.

Tilsyn med etterleving av kvitvaskings- og terrorfinansieringsregelverket

Manglande etterleving av kvitvaskings- og terrorfinansieringsregelverket aukar risikoen for at føretaka vert brukte til kriminalitet, og det aukar risikoen for omdømetap for føretaka og sviktande tillit til det finansielle systemet. Tilsynsverksemda har avdekt vesentlege svakheiter i etterleving av kvitvaskingsregelverket hos finansføretaka og andre rapporteringspliktige, og arbeidet må framleis ha prioritet. Arbeidet på dette området skal leggjast opp slik at ein unngår unødvendige byrder, særleg for privatpersonar og små og mellomstore verksemdar.

Tilsyn med verdipapirmarknaden

Finanstilsynet må mellom anna følgje opp utvida rapporterings- og meldeplikter for aktørane etter dei nye reglane om marknadsåtfærd, nye tilsynsoppgåver etter den nye lova om verdipapirsentralar og innføring av nye fondstypar. Vidare er det framlegg frå eit offentleg utval om at dei offentlege oppgåvene som i dag er delegerte til Oslo Børs og som gjeld oppfølging av pliktige tilbod og laupande informasjonsplikt, skal overførast til Finanstilsynet. Dersom oppgåvene vert flytta, må dei integrerast med verksemda elles. Departementet behandlar desse framlegga.

Overvaking av nye teknologiar og marknader

Teknologiske endringar i korleis finansielle transaksjonar kan gjennomførast og kva for egedelar som kan omsetjast i digitale marknader, kan skape eit uoversiktleg bilete for styresmakter og forbrukarar. Mellom anna inneber utviklinga innan tenester og egedelar basert på desentraliserte løysingar, både moglegheiter og utfordringar av betydelege dimensjonar. Aktivitetar i nye marknader som i avgrensa grad er regulerte, kan påverke stabiliteten i finanssystemet og gjere det meir krevjande å ta i vare eit godt forbrukarvern. Finanstilsynet må følgje med på utviklinga og vurdere kva risiko ho utgjør for den norske finansmarknaden og norske forbrukarar.

Regelverksutvikling

Finanstilsynet må delta i internasjonal regelverksutvikling og løyse oppdrag frå Finansdepartementet. Dette mellom anna for å tilpasse reglane til nye EØS-reglar, den teknologiske og marknadsmessige utviklinga i Europa og Noreg, samt til endringar i

mål og forventningar hos ålmenta om kva for problem finansmarknadsreguleringa skal løyse.

Digitalisering og effektiv tilsynsverksemd

Vidare auke i Finanstilsynets oppgåver skjerpar kravet til effektiv utnytting av ressursane til tilsynet og til prioritering av innsatsen, slik at samla måloppfylling vert høgast mogleg. Det er viktig at Finanstilsynet følgjer beste praksis for tilsynsarbeid og tek i bruk tilgjengeleg teknologi for å betre verksemda internt og tenestene mot føretak og tilsynsobjekta. Finanstilsynet må kontinuerleg arbeide med å effektivisere arbeidsprosessar.

Frå 2022 har Finanstilsynet trappa opp digitaliseringsarbeidet gjennom eit femårig digitaliseringsprosjekt. Prosjektet kjem i tillegg til anna digitaliseringsarbeidet i tilsynet, og skal rettast mot automatisering av forvaltningsoppgåver, digitalisering av tilsynsprosessar, meir effektiv rapportering og datafangst, betre analyseløysingar og auka deling av data. Tilsynet vil mellom anna søkje å ta i bruk kunstig intelligens på innsamla data for å avdekkje mønster og ulovleg aktivitet i verdipapirmarknaden. Det vil òg auke den maskinelle behandlinga og kontrollen med dokument og lydfilet.

Tiltaka skal medverke til effektivisering, forenkling og betre kvalitet i tilsynsarbeidet. For næringslivet skal satsinga på sikt gje lågare kostnader i form av enklare rapportering, mindre dobbeltrapportering, lettare tilgang til tal og effektiv samhandling med Finanstilsynet. For 2023 er det sett av 21,5 mill. kroner til dette arbeidet. Etter planen skal tiltaka gje gevinstar frå 2023, som gradvis vil auke i åra etter.

Styrking av Finanstilsynet

Løyvinga til Finanstilsynet er for 2023 styrkt. Styrkinga heng saman med at Finanstilsynet dei seinare åra har fått nye tilsynsområde og fleire oppgåver innan til dømes regelverksutvikling, forvaltning og rettleiing. Deltakinga i dei europeiske tilsynsorganana er ei viktig årsak til veksten i oppgåver og behovet for auka kapasitet.

Budsjett for 2023

Departementet foreslår å setje budsjettramman til Finanstilsynet for 2023 til 500,5 mill. kroner. Nominelt er dette drygt 25,2 mill. kroner høgare enn saldert budsjett 2022. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor, jf. Mål og prioriteringar i 2023.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter og andre driftsutgifter. For 2023 foreslår departementet ei løyving på 464,5 mill. kroner som nominelt er cirka 24,5 mill. kroner høgare enn Saldert budsjett 2022. Finanstilsynet må framleis leggje stor vekt på å sikre rasjonell og effektiv drift.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Posten omfattar utviklingstiltak for IKT-systema i Finanstilsynet og effektivisering av tilsynsprosesser.

sar. Nye krav til tilsyn og tilsynsmetodar stiller omfattande krav til tilpassingar og utvikling av IKT-system som støtte for tilsynsarbeidet. For 2023 gjeld det mellom anna vidare arbeid med å tilfredsstille nye og endra europeiske rapporteringskrav og leggje til rette for naudsynt analyse. Arbeid med å modernisere Finanstilsynets IKT-plattform, samt følgje opp tiltaka i digitaliseringsstrategien, vil verte prioritert og ligg til grunn for den klåre auken på denne posten frå 2022 av. For 2023 gjer departementet framlegg om å løyve 36 mill. kroner, som er 700 000 kroner meir enn i Saldert budsjett 2022.

Kap. 4602 Finanstilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
03	Sakshandsamingsgebyr	14 326	12 800	13 200
86	Vinningsavståing og gebyr for regelbrot m.m.	427 768	500	500
	Sum kap. 4602	442 094	13 300	13 700

Post 03 Sakshandsamingsgebyr

Posten omfattar hovudsakleg gebyr frå den operative prospektkontrollen for omsetjelege verdipapir. Vidare inngår gebyr for behandling av søknader om å drive verksemd som betalingsføretak og e-pengeføretak, om inkassoløyve og om løyve til å opptre som opplysningsfullmektig.

Finanstilsynet skal sjå til at gebyra i størst mogleg utstrekning reflekterer dei reelle kostnadene ved saksbehandlninga. Eventuelle avvik mellom dei pålagde gebyra og kostnadene Finanstilsynet har ved prospektkontroll, vert fordelte året etter på dei noterte føretaka, anten som ei tilleggsutlikning eller som ei nedsetjing av utlikninga til andre tilsynsutgifter.

Slike etterutrekningar vert av praktiske årsaker førde på kap. 5580 *Sektoravgifter under Finansdepartementet, post 70 Finanstilsynet, tilsynsavgift*.

Gebyr ved tildeling av inkassoløyve er fire gonger rettsgebyret. Betalte gebyr vert trekte frå i berekning av tilsynsavgifta for inkassoføretaka. Saksbehandlingsgebyr for betalingsføretak og e-pengeføretak, samt opplysningsfullmektig, er fastsett i forskrift til kr 30 000. Betalte gebyr vert trekte frå i berekning av tilsynsavgifta for betalingsføretak og e-pengeføretak og opplysningsfullmektig.

Post 86 Vinningsavståing og gebyr for regelbrot m.m.

Vinningsavståing og gebyr for regelbrot m.m. vert rekneskapsførte under Finanstilsynet sitt inntektskapittel. Desse er ikkje ein del av grunnlaget for utlikning av tilsynsavgift. Det er vanskeleg å anslå storleiken på inntektene då dei heng saman med om Finanstilsynet avdekkjer forhold som gir grunnlag for reaksjonar. Budsjettet vert difor sett til kr 500 000 ved inngangen av året.

Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
70	Finanstilsynet, bidrag frå tilsynseiningane	454 510	485 260	508 318
	Sum kap. 5580	454 510	485 260	508 318

Utgiftene til Finanstilsynet vert fullt ut dekte av føretaka som er under tilsyn etter finanstilsynslova § 1 eller annan lovheimel. Finansieringa av utgiftene er heimla i finanstilsynslova § 9. Lovreglane er supplerte med forskrifter. Brukarbetalinga er ein funksjon av budsjetterte tilsynsutgifter same året. I tillegg til utgiftene på kap. 1602 kjem posteringar på kap. 1633 *Nettordning, statleg betalt meirverdiavgift*, og til frådrag kjem inntektene på

kap. 4602 *Finanstilsynet*, post 03 *Sakshandsamingsgebyr*. Dessutan kan utlikningsgrunnlaget i 2023 korrigerast med verknader av løyvingsendringar etter saldert budsjett 2022, mellom anna i samband med lønsoppgeret.

Betalinga frå tilsynseiningane i 2023 er budsjettert til 508,3 mill. kroner. I tillegg kjem inntektene frå sakshandsamingsgebyr, jf. omtale ovanfor.

Kap. 1605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	953 517	899 309	909 884
22	Opplæringskontoret OK stat	10 361	9 248	11 200
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	12 610	17 500	17 900
	Sum kap. 1605	976 488	926 057	938 984

Samfunnsoppdrag, hovudoppgåver og organisering

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har som samfunnsoppdrag å bidra til effektiv ressursbruk i staten og til at staten når sine mål gjennom god styring, organisering, leiing og gode avgjerdsgrunnlag. DFØ er statens fagorgan for økonomistyring, gode avgjerdsgrunnlag for statlege tiltak, organisering og leiing i staten, og for innkjøp i offentleg sektor, samt ansvarleg for å støtte statlege verksemder i arbeidsgjeverrolla. DFØ er òg leverandør av fellestenester til forvaltninga innanfor løn og rekneskap. DFØ skal sørge for ei heilskapleg tilnærming og utvikling av områda det har ansvar for.

DFØ leverer fellestenester på løn og rekneskap og forvaltar konsernsystema for statsrekneskapen og statens konsernkontoordning. DFØ inngår og forvaltar felles innkjøpsavtalar på vegner av stat-

lege verksemder. DFØ forvaltar utgreiingsinstruksjonen, reglement for økonomistyring og føresegner om økonomistyring (økonomiregelverket i staten). DFØ formidlar kunnskap om korleis statlege verksemder skal etterleve utgreiingsinstruksjonen og økonomiregelverket. DFØ gjer analysar av organisering og verkemåte i forvaltninga, gjev faglege råd og rettleiing om mellom anna mål- og resultatstyring, samfunnsøkonomiske analysar, leiing, arbeidsgjeverrolla, tilskot og offentlege innkjøp. DFØ utarbeider og tilbyr verktøy for å utvikle statleg styring og leiing. DFØ gjev leiarar og tilsette i statlege verksemder tilbod om kompetanseutvikling på sine fagområde. Innanfor fagområda sine undersøker og analyserer DFØ tilstand, utvikling og endringsbehov i norsk forvaltning.

DFØ er lokalisert på fire stader – i Stavanger, Trondheim, Oslo og Harstad – og hadde per 31. desember 2021 ei bemanning tilsvarande 658 utførte årsverk.

Resultat i 2021

Finansdepartementet fastsette nye hovudmål for DFØ frå 2021. Målstrukturen uttrykker dei ynskete effektane av DFØs samla verkemiddelbruk og består av fire hovudmål og 23 styringsparametrar med tilhøyrande resultatmål.

Hovudmål 1: DFØs kundar har effektiv økonomistyring

DFØ leverer løns- og rekneskapstenester internt i staten. Per 31. desember 2021 fekk 91 prosent av statlege verksemder levert lønstenester frå DFØ, medan 81 prosent fekk levert rekneskapstenester. Ved å tilby standardiserte løns- og rekneskapstenester med eit stort volum, oppnår staten stor driftsfordelar. DFØ tenestemodell vart endra i 2020 og består av ein grunnpakke med standardtenester innanfor kvart område. Grunnpakken kan utvidast med fleire tilleggstenester som kundane sjølv vel. 70 prosent av lønns- og rekneskapskundane nyttar seg av den nye tenestemodellen.

DFØ deltek i det nordiske Finance Benchmarking-programmet til EY AS. I undersøkinga vert DFØ samanlikna med andre offentlege verksemder som tilbyr fellestenester, og med resultat frå internasjonale undersøkingar. DFØ oppnår gode resultat, sjølv om kostnadseffektiviteten no er i ferd med å flata ut. Utflatinga kjem av at DFØ alt har effektivisert mange av prosessane over fleire år. Undersøkinga viser òg at DFØ samla sett har auka sin digitale modenskap for alle prosessar. Samanlikna med dei andre verksemdene i undersøkinga oppnår DFØ best skår i fem av seks prosessar. I DFØs kunde- og brukarundersøking i 2021 svarte 84 prosent av lønskundane og 83 prosent av rekneskapskundane at DFØs økonomitenester medverkar til effektivitet og gevinstar for verksemda. Nærare 90 prosent av kundane synest DFØs tenester gjev god støtte i styringa av verksemda og at DFØs økonomiske data er lett tilgjengelege. Dei fleste rekneskapskundane har tilgang til tenesta *Økonomiinfo*. I kunde- og brukarundersøkinga svarer over 85 prosent av respondentane at dei synest informasjonen her gjev grunnlag for god styring. På økonomitenestemrådet tilbyr DFØ no ei ny standardpakke som inneber at prosessar som ein del av kundane tidlegare har utført manuelt, vert gjorde digitalt av DFØ. DFØ tilbyr òg fleire tilleggstenester til kundane. Jo meir funksjonalitet og tenester kundane tar i bruk, jo større effekt har løysingane. November månad i 2021 var ein milepæl med over 1 million innloggingar på DFØs app.

Hovudmål 2: Offentleg sektor gjer effektive og berekraftige innkjøp

Området offentlege innkjøp er stort, og i 2021 vart om lag 650 mrd. kroner nytta til innkjøp over offentlege budsjett. DFØ er statens fagorgan på området offentlege innkjøp. Ansvarer inneber mellom anna å gje råd, rettleie og formidle kunnskap om innkjøp i offentleg sektor. DFØ arbeider òg for å effektivisere offentlege innkjøp, samt betre etterlevinga av regelverket for offentlege innkjøp. I tillegg til fagansvaret for offentlege innkjøp i stort, har DFØ ansvar for Statens innkjøpssenter, som blant anna inneber å leggje til rette for at staten oppnår effektiviseringsgevinstar gjennom felles innkjøpsavtaler.

I 2021 vart fagområdet for offentlege innkjøp for fyrste gong ein del av DFØs kunde- og brukarundersøking. Undersøkinga viser mellom anna at 76 prosent av brukarane er nøgde med tilrettelegging for auka bruk av digitale verktøy i heile innkjøpsprosessen. Eit fleirtal av dei som har nytta tenester som Doffin, kriterievegvisaren for berekraftige innkjøp, eBevis og marknadsplassen for skytenester, oppgjer at dei er nøgde. Dessutan svarar 57 prosent av brukarane at dei er samde i at DFØs tenester på innkjøp skaper auka effektivitet i eiga verksemd.

Hovudmål 3: Statsforvaltninga bygger på kunnskap, er utviklingsorientert og har god styring, organisering og leiing

Gjennom forvaltninga av reglement og føresegnene om økonomistyring i staten samt forvaltninga av utgreiingsinstruksen, bidrar DFØ til at statleg styring er tilpassa eigenart, risiko og vesentlegheit, og at ho er retta mot overordna mål og effektiv ressursbruk. DFØ utviklar rettleiingar, verktøy og metodar, og bidrar i utgreiingsarbeid på området.

DFØs tenestetilbod omfattar mellom anna utgreiingsinstruksen, samfunnsøkonomiske analysar, arbeidsgjevarstøtte, leiing, mål- og resultatstyring, etatsstyring, verksemdstyring, risikostyring, internkontroll, evalueringar og tilskot. Kompetansenestene på området skal gjere det tydeleg for departementa og statlege verksemder kva krav regelverket set og kva som er god praksis for utøving av statleg arbeidsgjevarrolle, styring, gode avgjerdsgrunnlag og leiing. DFØs kunde- og brukarundersøking i 2021 syner at 87 prosent av brukarane meiner at DFØs regelverksforvaltning er tydeleg og kunnskapsbasert.

Vidare oppgjer 92 prosent at dei er nøgde med DFØs tenester knytte til utgreiingsinstruksen. Tilsvarende del i 2020 var 93 prosent.

DFØ fekk i 2021 eit utvida mandat til å støt Finansdepartementet i arbeidet med betre ressursbruk. Det inkluderer mellom anna å arbeide med områdegjennomgangar og hjelpe til med auka kunnskap og merksemd om effektiv ressursbruk i forvaltninga. DFØ deltok i områdegjennomgangen om bustadløyisingar og helse- og omsorgstenester for eldre og i Finansdepartementets arbeid med å utvikle rammeverk for områdegjennomgangar.

DFØ har dei seinaste åra gjort fleire analysar og utgreiningar som aukar kunnskapen om statleg styring og statleg forvaltning. Evalueringar og tilbakemeldingar frå brukarane syner at DFØs analysar vert oppfatta som nyttige. Sentrale tema i 2021 har mellom anna vore nye vegar til ein kunnskapsbasert forvaltningsutvikling, nye organisasjonsformer i staten, dokumentasjons- og arkivfunksjonen i staten, utviklinga i talet på arbeidsforhold i stats- og sentralforvaltninga samt følgjevalueringa av Nærpolitireforma og erfaringar frå statlege reformer. I tillegg har DFØ levert fleire analysar innanfor temaet innovasjon og samordning. Oppdragsgjevarane gjev analysane ein gjennomsnittleg skår på 5, på ein skala frå 1–6.

Kunde- og brukarundersøkinga i 2021 viser at 89 prosent av brukarane jamt over er nøgde med DFØs betalingsformidlingstenester. DFØ forvaltar og vidareutviklar den obligatoriske ordninga for statsrekneskapen. Kunde- og brukarundersøkinga viser at brukarane jamt over er nøgde med DFØs tenester for rapportering til statsrekneskapen, inkludert rådgjeving. Delen nøgde var uendra frå 2020.

I 2021 gjennomførte DFØ opp mot 40 digitale kompetansetiltak innanfor fagområda styring, leiing, arbeidsgjevarstøtte, utgreiingsinstruksen, samfunnsøkonomisk analyse, tilskot og statleg rekneskap. I evalueringane gav deltakarane ein gjennomsnittleg skår på 5,2 på ein skala frå 1–6 ved vurderinga om digitale arrangement fungerer godt.

DFØ har i 2021 registrert ei endring i bruk av tenestene for støtte til arbeidsgjevarar. Bruken gjeld meir komplekse problem, og Statens arbeidsgjevarportal vart i aukande grad nytta for å finne arbeidsgjevarpolitisk fagstoff, verktøy, maler og røynsler frå andre verksemder. Samstundes ser ein at brukarane er meir nøgde. Brukarane gav ein skår på 4,8 på ein skala frå 1–6 i 2021, marginalt opp frå 4,7 i 2020. Statens arbeidsgjevarstøtte er eit tilbod til alle verksemder i det statlege tariffområdet, òg dei som ikkje er kundar av DFØ. Brukarane kan både spørje skriftleg og drøfte problemstillingar munnleg. Denne tenesta vart stadig meir brukt i 2021.

Opplæringskontoret for statlege verksemder (OK stat) har vidareført arbeidet med å få statlege verksemder til å verte lærebedrift, og for å auka talet på lærlingar i staten, især i Nord-Noreg. OK stat har i 2021 medlemar med lærlingar frå alle fylkeskommunar. Ved utgangen av 2021 var det registrert 207 lærlingar, ein auke frå 179 i 2020.

Traineeprogrammet i staten for personar med høgare utdanning og hol i CV-en eller nedsett funksjonsevne har vore eit viktig tilbod til statlege verksemder for å bidra til større mangfald og inkludering.

I 2021 og 2022 har DFØ utvikla og levert fleire tilbod til leiarar i staten. Direktoratet har mellom anna utvikla eit eittårig heilskapleg leiarutviklingsprogram for om lag 260 leiarar i alle embeta hos Statsforvaltaren. Programmet inneheld faglege tema som berekraft, digital transformasjon og tillitsbasert styring og leiing. Eit anna tilbod er ulike digitale kompetansetiltak om tema som digital transformasjon for leiargrupper, leiaropplæring i arbeidsgjevarrolla og medråderett.

Program for toppleiargrupper i staten har vore ein viktig leveranse til toppleiarane i forvaltninga sidan piloten i 2015. Programmet vert avslutta i 2022. Totalt vil 62 toppleiargrupper og nesten 500 leiarar ha gjennomført programmet.

Hovudmål 4: Offentlegheita kan enkelt ta i bruk informasjon om resultat og ressursbruk i forvaltninga

Gjennom forvaltning av statsrekneskapen og produksjon av statistikk og rapportar, bidrar DFØ til å gje offentlegheita informasjon om statleg ressursbruk. DFØs ansvar for forvaltning av statsrekneskapen inkluderer mellom anna å levere månadlege løyving- og kapitalrekneskap til departementa og årleg å setje opp desse to rekneskapane til den årlege stortingsmeldinga om statsrekneskapen.

Portalen *statsregnskapet.no* som vart lansert i 2017, gjer rekneskapsinformasjon frå statlege verksemder tilgjengeleg og gjer det mogleg å samanlikne på ein enkel måte. Portalen gjev allmenta enklare og betre tilgang til informasjon om statleg ressursbruk.

DFØs nettsider for rapportar og statistikk vert hyppig brukte og inneheld ei rekkje produkt som får mykje merksemd. Mellom anna publiserer DFØ årleg ein rapport og statistikk om utvikling i talet på tilsette i statsforvaltninga.

Gjennom nettportalen for kunnskapsdokument i offentleg sektor (KUDOS) får offentlegheita tilgang til evalueringsrapportar og liknande dokument som belyser måloppnåing, resultat og effektivitet i statsforvaltninga på éin stad. Døme på

slike dokument er riksrevisjonsrapportar, områdegjennomgangar, utgreingar, NOU-er og årsrapportar. Løysinga erstattar Evalueringsportalen, og ein førebels nettportal vart tilgjengeleg frå desember 2021.

Samla resultatvurdering

Finansdepartementet meiner DFØs resultat i 2021 syner at brukarane og kundane jamt over er nøgde og at enkeltoppdrag i hovudsak er leverte i tråd med departementet sine forventningar. DFØ har i fleire år hatt gode resultat i benchmarking-program der direktoratets økonomitjenester vert samanlikna med andre offentlege verksemdar som tilbyr fellestjenester, og med resultat frå internasjonale undersøkingar. Ut i frå hovudmåla som vart sette for etaten, vurderer departementet resultatata samla sett som gode.

Viktige utfordringar framover

DFØ vart omorganisert i 2020. Fagområda til avdeling leiing, avdeling for utgreiing og analyse og avdeling for offentlege innkjøp i Digitaliseringsdirektoratet vart flytta til DFØ. Samlinga av fagmiljø gjev DFØ nye moglegheiter i arbeidet med å leggje til rette for effektiv ressursbruk og bidra til ei kunnskapsbasert og utviklingsorientert forvaltning. Arbeidet med å tilpasse verksemda til endringane og hente ut synergieffektar på tvers av fagområda, må halde fram i 2023.

På økonomiområdet leverer DFØ fellestjenester som gjev synergjar og stordriftsfordelar for staten. For å kunne gjere dette må direktoratet vege omsynet til direkte gevinstar frå standardiserte fellesløysingar, mot behovet for spesialtilpassingar for einskildverksemdar eller grupper av verksemdar.

Oppfølging av tilrådingane i Riksrevisjonens Dokument 3:5 (2021–2022) om grøne offentlege innkjøp vil vere ei viktig oppgåve for DFØ i 2023.

Mål og prioriteringar i 2023

Finansdepartementet fastsett desse hovudmåla for DFØ for 2023:

- DFØs kundar har effektiv økonomistyring
- Offentleg sektor gjer effektive og berekraftige innkjøp som bidrar til å fremje innovasjon
- Statsforvaltninga byggjer på kunnskap, er utviklingsorientert og har god styring, organisering og leiing
- Offentlegheita kan enkelt ta i bruk informasjon om resultat og bruk av ressursar i forvaltninga

Departementet ventar at resultatata i 2023 samla sett skal vere minst like gode som i 2021. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verksemda. I det daglege arbeidet er det naudsynt at etaten veg kvalitet opp mot effektivitet.

Viktige prioriteringar i 2023

Heilskapleg utvikling

Omorganiseringa av DFØ i 2020 har lagt til rette for meir samordna utvikling av fleire fagområde. Koronapandemien har bidratt til å forseinka arbeidet. Arbeidet med å tilpasse verksemda til endringane og hente ut synergieffektar, må halde fram i 2023.

Innføring av sams rekneskapsstandardar i statlege verksemdar

Finansdepartementet har fastsett at dei statlege rekneskapsstandardane (SRS) skal vere obligatorisk for alle statlege verksemdar, med ein innføringsperiode på fem år frå 1. januar 2022 for dei verksemdene som ikkje nyttar SRS, jf. omtale i Gul bok 2022. Sams rekneskapsstandardar vil bidra til å gjere det enklare å analysere og samanlikne ressursbruken i staten. Standardiseringa vil òg forenkle tenester og forvaltning i DFØ.

DFØ vil stø verksemdar som skal ta i bruk obligatorisk SRS i innføringsperioden, mellom anna med rettleiing og tilpassa kompetansetiltak. DFØ vil i dialog med departementa etablere ein plan for puljevis gjennomføring for verksemdar der DFØ er tenesteytar. Første pulje er etablert og skal etter planen ta i bruk SRS frå januar 2023. I samarbeid med dei aktuelle verksemdene vil DFØ òg avklare behandling av pensjonar og stønader i rekneskapen.

Offentleg ressursbruk

Det er ein ambisjon å utvikle direktoratet til eit kompetansesenter for offentleg ressursbruk. Departementet styrkjer difor DFØs innsats på området ytterlegare frå 2023 og tek sikte på at DFØ skal hjelpe til i arbeidet med områdegjennomgangar og andre analysar av offentleg ressursbruk. DFØ skal gjennomføre deler eller heile områdegjennomgangar og hjelpe til med metodeutvikling med meir.

Direktoratet skal òg leggje til rette for betre produksjon og bruk av data for effektiv ressursbruk. Føremålet er at forvaltninga skal kunne forbetre eigen ressursbruk og måloppnåing og å

lette arbeid med analysar på tvers av verksemder og område. Dette arbeidet krev ei heilskapleg tilnærming på tvers av fagområda i direktoratet.

Stabil teneste og drift av økonomitenestene

Talet på kundar av DFØs økonomitenester har dei siste åra auka raskt, og direktoratet har teke opp fleire store verksemder som kundar. Universiteta i Bergen, Oslo og Tromsø er eksempel på nye løns- og rekneskapskundar av DFØ. Etter planen vil òg Noregs teknisk-naturvitskaplege universitet (NTNU) verte kunde i 2023. DFØ skal utvikle fleire nye løysingar for både dei store universiteta og andre kundar.

Ein innovativ offentleg sektor

DFØ skal følgje opp tiltaka frå Meld. St. 30 (2019–2020) *En innovativ offentlig sektor – Kultur, ledelse og kompetanse*, på sine fagområde. Det gjeld særleg arbeidet med rammevilkår som å utforske nye modellar for styring, organisering, arbeidsprosesser og finansiering, samt å utvikle kompetanse og kultur for innovasjon i offentleg sektor.

Som ein del av arbeidet med tillitsreforma skal det setjast i gang forsøksordningar. DFØ må i samarbeid med dei andre virkemiddelaktørane for innovasjon i offentleg sektor, vere ressursar inn i dette arbeidet med sikte på å bidra til kunnskapsutvikling og deling av erfaringar frå innovasjonsarbeid i staten.

Meir effektive og berekraftige offentlege innkjøp som bidrar til eit seriøst arbeidsliv

For å kunne gjere effektive og profesjonelle offentlege innkjøp har oppdragsgjevarar behov for god rettleiing om planlegging av innkjøp og oppfølging av kontraktar. DFØ skal arbeide for at rettleiingsmateriellet skal vere brukartilpassa og gje offentlege oppdragsgjevarar kompetanse i å organisere, styre og leie sin innkjøpsverksemd på ei effektiv og profesjonell måte. Direktoratet skal òg gjennom si rettleiing bidra i arbeidet til regjeringa med å gjere offentlege innkjøp meir berekraftige og motvirke arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. DFØ skal fortsetje arbeidet med å betre innkjøpsprosessen gjennom digitalisering.

Marknadsplassen for skytenester i offentleg sektor gjev offentlege verksemder hjelp til å finne fram til og nytte kostnadseffektive og sikre skytenester. DFØ lanserte marknadsplassen som ei prøveordning i 2021 og vil i 2022 fortsetje arbeidet med å leggje til ny funksjonalitet.

I tråd med tilrådingane i Riksrevisjonens Dokument 3:5 (2021–2022) skal DFØ gjere sitt rettleiingsmaterielle om grøne offentlege innkjøp meir brukarvenleg og betre kjente for oppdragsgjevarar, og bidra til å byggje kompetanse om grøne innkjøp.

Leiging og arbeidsgjevarrolla

Den statlege arbeidsgjevarstrategien (2020–2023), med temaområda kompetanse, omstilling og endring, og arbeidsgjevarrolla, skal vere førande for DFØs tenester på leiings- og arbeidsgjevarområdet. Tillitsreforma er eit viktig felles arbeid for regjeringa, og DFØ skal stø Kommunal- og distriktsdepartementet i arbeidet med denne. Det er naudsynt med betre kunnskap om avtalar og ordningar for medbestemming og partssamarbeid. Det skal leggjast til rette for at leiarar i staten har opplæring i den norske arbeidslivsmodellen, medbestemming og partssamarbeid. DFØ skal samordne kompetansetilbodet til heile statsforvaltninga i samsvar med prioritering av tverrgående og strategiske kompetansebehov for leiarar og medarbeidarar.

Budsjett for 2023

Departementet gjer framlegg om å setje budsjett-ramma til DFØ for 2023 til 939,0 mill. kroner. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor, jf. mål og prioriteringar i 2023.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leige og drift av kontorlokale, reiser, drift og innkjøp av kontorutstyr og IKT-utstyr med meir. Beløpet omfattar dessutan direkte utgifter til lønskøyning for andre statlege verksemder hos eksterne leverandør, i tillegg til utgifter til vidareutvikling av tenestene. Løyvinga inkluderer òg løyving til drift av OK stat som vert auka med 0,8 mill. kroner, og DFØs arbeid med områdegjennomgangar og andre analysar av offentleg ressursbruk som aukar med 5 mill. kroner i 2023.

Til *marknadsplassen for skytenester* er det sett av vel 20 mill. kroner.

DFØ har inntekter mellom anna frå tenester som direktoratet utfører for andre statlege verksemder. DFØs kundemasse og korleis kvar einskild kunde betalar for tenestene, kan endre seg gjennom året. Sidan det er uvisst kor store inntektene vert, ber Finansdepartementet om full-

makt til å overskride løyvinga under kap. 1605, post 01 *Driftsutgifter*, med eit beløp tilsvarende meirinntekter under kap. 4605, post 01 *Økonomitjenester*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

I 2022 vert store nettobudsjetterte statlege verksemder kundar av DFØ. Desse vert fakturert for utgifter i samband med kundeopptaket og tenesteleveransane. Bortfall av desse aktivitetane i 2023 gjev isolert sett ein reduksjon i både utgifts- og inntektsløyvinga med om lag 20,3 mill. kroner.

Det vert gjort framlegg om å løyve 909,9 mill. kroner under post 01.

Post 22 Opplæringskontoret OK stat

OK stat er eit opplæringskontor for verksemder i staten. OK stat er eit ledd i satsinga for fleire

lærlingar og eit bidrag til at fleire lærlingar skal fullføre og bestå.

Løyvinga på posten omfattar utbetaling av lærlingstilskot til statlege verksemder som bruker OK stat, og som er knytte til OK stat.

Det vert gjort framlegg om å løyve 11,2 mill. kroner under post 22.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Posten omfattar særleg utviklingstiltak for DFØs system og infrastruktur på IKT-området, medrekna naudsynte endringar og vidareutvikling av systemløyvingar.

Det vert gjort framlegg om å løyve 17,9 mill. kroner under post 45.

Kap. 4605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Økonomitjenester	222 977	183 800	166 400
02	Opplæringskontoret OK stat	15 329	14 300	17 200
	Sum kap. 4605	238 306	198 100	183 600

Post 01 Økonomitjenester m.m.

Posten omfattar i hovudsak betaling frå kundar når DFØ vidarefakturerer visse utgifter i samband med elektronisk fakturabehandling, programvarevedlikehald og teknisk drift av lønssystemet. Posten inneheld òg inntekter som gjeld betaling for løns- og rekneskapstenester frå kundar som har fått unntak frå rammeoverføring som finansieringsform, eller som av andre årsaker ikkje kan overføre løyving til DFØ.

Ein del særskilde tiltak i 2022 i samband med at nokre store verksemder vert kundar, fell bort i 2023 og gjev isolert sett ein reduksjon av post 01 med om lag 20,4 mill. kroner.

Det vert vist til framlegg til fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1605, post 01 *Driftsutgifter*, med eit beløp tilsvarende meirinntekter

under kap. 4605, post 01 *Økonomitjenester*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Det vert gjort framlegg om å løyve 166,4 mill. kroner under post 01.

Post 02 Opplæringskontoret OK stat

Posten omfattar innbetalingar av lærlingstilskot frå fylkeskommunane.

Det vert vist til framlegg til fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1605, post 22 *Opplæringskontoret OK stat*, med eit beløp tilsvarende meirinntekter under kap. 4605, post 02 *Opplæringskontoret OK stat*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Det vert gjort framlegg om å løyve 17,2 mill. kroner under post 02.

Programkategori 23.20 Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon

Utgifter under programkategori 23.20 fordelte på kapittel

(i 1 000 kr)					
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
1610	Tolletaten	1 766 766	1 789 007	1 832 195	2,4
1618	Skatteetaten	7 929 947	8 339 682	8 404 436	0,8
1619	Skatteklagenemnda	73 831	72 090	73 803	2,4
Sum kategori 23.20		9 770 544	10 200 779	10 310 434	1,1

Kap. 1610 Tolletaten

(i 1 000 kr)				
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	1 604 747	1 622 307	1 697 395
45	Større utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	162 019	166 700	134 800
Sum kap. 1610		1 766 766	1 789 007	1 832 195

Samfunnsoppdrag, hovudoppgåver og organisering

Tolletatens samfunnsoppdrag er å sikre at lover og reglar for tollavgift og grensekryssande vareførsel vert etterlevde. Dette inneber at Tolletaten skal forvalte regelverket og medverke til at det vert etterlevd, mellom anna ved å informere og rettleie aktørane. Etaten skal leggje til rette for at varer som vert førte inn i eller ut av landet, som hovudregel vert registrerte og klassifiserte etter tolltariffen, oppgjevne med riktig opphavsland og verdsette med riktig verdi, samt kontrollere at aktørane etterlever regelverket ellers. Varer som er underlagde restriksjonar, skal kontrollerast for gyldige løyve ved inn- og utførsel. Smugling av varer skal motverkast. Samstundes skal Tolletaten leggje til rette for effektiv handel og vareførsel.

Tolletatens verksemd har fleire positive effektar på samfunnsnivå.

- Ved å motverke ulovleg inn- og utførsel av varer i strid med forbod eller restriksjonar, bidrar Tolletaten til eit trygt og berekraftig samfunn.
- Ved å sikre riktige og fullstendige opplysningar om grensekryssande varer som grunnlag for å fastsetje skattar og avgifter, og ved å fastsetje riktig tollavgift, bidrar Tolletaten til finansiering av offentlege tenester.
- Ved å motverke ulovleg vareførsel bidreg Tolletaten til rettferdige konkurransevilkår for lovlige aktørar.
- Ved å samarbeide med internasjonale partnarar og handelsorganisasjonar bidreg Tolletaten til at Noreg oppfyller internasjonale forpliktingar og til utvikling av internasjonalt regelverk og praksis ved vareførsel.
- Ved å registrere vareførselen inn og ut av Noreg medverkar Tolletaten til korrekt handelsstatistikk.

Etaten består av eit direktorat med fire fagdivisjonar (divisjonar for administrering, etterretning,

IT og juss) og to fagdivisjonar (grensedevisjonen og vareførselsdivisjonen). Direktoratet og begge fagdivisjonane har ansvar og oppgåver for heile landet. Per 31. desember 2021 var etaten lokalisert 38 stader med fast frammøte, der tre var i Sverige og Finland. Tolletaten hadde ei samla bemanning som svarar til 1 391 utførte årsverk. I tillegg utfører norske, svenske og finske tollstyresmakter oppgåver for kvarandre med tilvising til grensetollsamarbeidsavtalane landa imellom.

Resultat i 2021

Tolletatens resultat vert vurderte ut ifrå tre hovudmål, jf. nedanfor. Hovudmåla skal leggje til rette for ei styring av Tolletaten som i større grad legg vekt på dei samla effektane av verkemidla etaten brukar, og i mindre grad på aktivitetar.

Hovudmål 1: Det er enkelt og effektivt å etterleve lover og reglar for grensekryssande vareførsel

Tolletaten skal leggje til rette for korrekt og effektiv inn- og utførsel av varer, både for næringslivet og privatpersonar. Aktørane i vareførselen skal få tilbod om enkle løysingar for tollbehandling, slik at varer kan krysse grensa raskt og enkelt – samstundes som lover og reglar vert etterlevde. For å nå dette målet har Tolletaten òg eit formalisert og tett samarbeid med tollstyresmaktene i andre land. Til dømes er samarbeid over landegrenser om systemløysingar viktig for å leggje til rette for enkle og effektive løysingar.

Etaten gjorde i 2021 brukarundersøkingar, retta mot næringsdrivande og reisande. 53 pst. av dei næringsdrivande opplevde regelverket som forståeleg, noko som var ein oppgang frå 2020. Blant reisande var det i 2021 om lag halvparten av dei spurde som opplevde regelverket som forståeleg, noko som er marginalt høgare enn i 2020. Sjølv om etaten ser ei betring, tyder resultatane på at regelverka vert oppfatta som kompliserte. Systematisk arbeid med forenkling og brukardialog er satsningsområde i etaten og er forventa å gje verknad over tid.

Det er vedteke to nye lover, vareførselslova og tollavgiftslova, som skal erstatte tollova. Dei nye lovene skal tre i kraft 1. januar 2023. Deling i to lover legg til rette for at reglane på tollområdet får ein betre struktur og vert meir oversiktlege. Departementet forventar at dette på sikt vil gjere reglane meir tilgjengelege for brukarane.

Etaten handsamar og kontrollerer straumen av varer over grensa, med tilhøyrande vareinfor-

masjon og inn- og utførselsdeklarasjonar. Talet på deklarasjonar aukar år for år. I 2021 tok Tolletaten imot om lag 8,5 mill. inn- og utførselsdeklarasjonar, mot 8 mill. i 2020. Deklarasjonane er grunnlaget for det meste av statsinntektene som kjem frå innførsel av varer til Noreg. Deklarasjonane vert òg brukte av Statistisk sentralbyrå i statistikken for norsk utanrikshandel, og dei utgjer handsamings- og avgjerdsgrunnlag for andre etatar som Mattilsynet, Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet.

I dag er det slik at brorparten av varene som kryssar grensa, fyrst vert fortolla etter at dei har vore i landet ein periode. For å sikre effektiv vareførsel – samstundes som kontrollen med vareførselen er tilfredsstillande – er det på sikt ein ambisjonen at ingen varer skal krysse grensa utan at Tolletaten har naudsynt informasjon om varen. Det er difor ynskjeleg at delen varer som vert fristilt ved grensepassering inn til Noreg, aukar. I 2021 var delen varer fristilt ved grensepassering 13,4 pst. av alle fortollingar. Tolletaten arbeidde i 2021 for at næringsliv i større grad skal ta i bruk ekspressfortolling, sjå nærare omtale av Treffsatsinga.

Hovudmål 2: Aktørane i vareførselen oppfattar risikoen ved ikkje å etterleve lover og reglar som høg

Kontroll av vareførselen over grensa har òg som føremål å motverke ulovleg inn- og utførsel, mellom anna av varer som er farlege og restriksjonslagde. Dette gjer Tolletaten gjennom synleg nærvær som førebyggjer manglande etterleving, og ved å så langt som mogleg identifisere og stoppe dei som ikkje etterlever lover og regelverk for tollavgift og vareførsel.

Tolletaten medverkar til at aktørane i vareførselen oppfattar risikoen ved ikkje å etterleve lover og reglar som høg. Dette skjer mellom anna gjennom etatens bruk av etterretningsinformasjon for målretta kontrollinnsats, synleg og fysisk nærvær på grensa, elektronisk nærvær gjennom utstyr med kamera og skiltattkjenning (ANPR), å vere synleg i media og kontroll av dokumentasjon før og etter grensepassering. I 2021 har Tolletaten særleg prioritert auka synleg nærvær på grensa.

Tolletaten byggjer i stor grad kontrollen på risikoanalysar og etterretning for å avdekkje alvorlege lovbrøt og vinningsmotivert ulovleg inn- og utførsel. Kampen mot den organiserte kriminaliteten innan grensekryssande vareførsel har høg prioritet. Beslaga varierer frå år til år, og einskilde beslag kan gjere store utslag på årsresultatet.

Etaten har ikkje fullt ut oppfylt ambisjonsnivåa for talet på avdekte brot. Resultatet må sjåast i lys

av pandemien som blant anna førte til redusert grensekryssande persontrafikk i 2021 og at aktørane som aktivt bryt regelverk, truleg har endra åtfærd som følgje av det store uniformerte nærveret langs grensa. Tolletaten har òg hatt behov for å gjere interne omprioriteringar, blant anna for å stø politiet i grensekontrollen.

For å måle oppfatta risiko for oppdaging gjorde Tolletaten i 2021 brukarundersøkingar mellom næringsdrivande og reisande. Resultata syner at både næringsdrivande og reisande jamt over opplever risikoen for å verte oppdaga som høg. Tolletaten har i 2021 prioritert å vere synleg til stades på hamner, småflyplassar, laste-/lossestadar og grenseovergangar utan fast bemanning. Brukarundersøkinga mellom reisande syner mellom anna at 68 pst. opplevde at Tolletaten er

synleg til stades, mot 63 pst. i 2020. Tolletaten har òg gjort kontrollaktiviteten mindre føreseieleg, blant anna gjennom mobil innsats. Det er òg grunn til å tru at desse endringane heng saman med at Tolletaten og politiet har vore meir synleg til stades på grensa under koronapandemien, og at dekkinga av dette i media òg har påverka opplevd oppdagelsesrisiko.

Tolletaten har sidan 2012 nytta elektronisk utstyr med kamera og skiltattkjenning (ANPR). Systemet syner og registrerer køyretøy som passerer grensa, og det varslar mellom anna når køyretøy mistenkt brukt til smugling, passerer ein grenseovergang. Tolletaten har i 2021 arbeidd med å vidareutvikle og ytterlegare betre ANPR-løysninga.

Tabell 5.1 Tolletaten – nøkkeltal frå grensekontrollen

År	2019	2020	2021
Kontrollerte objekt	225 169	137 384	129 427
Tal på beslag	36 669	19 316	20 492
Tal på treff i kontroll av reisande	16 006	6 382	5 546
Tal på treff i kontroll av gods og kurér	631	622	737
Tal på treff i kontroll av transportmiddel	7 541	3 951	3 901
Tal på treff i kontroll av post	9 193	12 158	10 878
Tal på lovbrøt melde til politiet ¹	6 214	4 754	4 539
Tal på avdekte, alvorlege lovbrøt	637	406	341

¹ Lovbrøt melde til politiet, vert vurdert som alvorleg dersom det overstig ein fast definert terskelverdi for mengde varer.

Det samla talet på kontrollar og talet på beslag var lågare i 2021 enn i 2020 og 2019. Talet på treff er

òg lågare enn i 2020, utanom tal på treff i kontroll av gods og kurér som hadde ein auke i 2021.

Tabell 5.2 Tolletaten – grensekontroll – beslagsstatistikk

År	2019	2020	2021
Tal på narkotikabeslag	3 736	2 897	2 532
Dopingmiddel (einingar)	106 943	80 762	168 860
Farmasøytiske preparat (einingar)	972 720	49 242	155 762
Brennevin ¹ (i liter)	35 927	31 365	62 000
Sprit ² (i liter)	562	1 625	18
Vin (i liter)	29 183	15 024	7 555
Øl (i liter)	229 440	161 839	90 206
Sigarettar (stk.)	8,9 mill.	10,5 mill.	7,2 mill.
Valuta NOK ³	6,0 mill	6,3 mill.	7,5 mill

¹ Alkoholvarer med alkoholprosent over 22 pst. t.o.m. 60 pst.

² Brennevin med meir enn 60 pst. alkohol

³ Valuta som er beslaglagd pga. mistanke om straffbare tilhøve

I 2021 gjorde Tolletaten om lag 20 500 beslag. Av desse galdt om lag 2 500 narkotika. Talet på narkotikabeslag var lågare enn i 2020. I 2021 gjekk talet på beslag av brennevin, vin og øl noko opp frå 2020. Desse beslaga utgjer i stor grad beslag av mindre mengder alkohol frå reisande med fly, personbil eller ferje. Færre beslag er ei naturleg følgje av at den grensekryssande persontrafikken til Noreg var svært låg i store delar av 2021.

Hovudmål 3: Tolletaten støttar opp under verksemda til andre styresmakter

Tolletatens nærvær på grensa inneber samarbeid med andre styresmakter og aktørar, og etaten varetek interessene deira i den grensekryssande vareførselen. I tillegg til eige regelverk, handhevar Tolletaten regelverket til om lag 20 statlege styresmakter i samband med den grensekryssande vareførselen.

Tolletaten har i 2021 hatt høg merksemd på samarbeid med andre styresmaktar. Særleg samarbeid med politiet har vore prioritert. Tolletaten vurderer samarbeid med andre styresmakter og aktørar i 2021 samla sett som tilfredsstillande, men med potensial til å verte betre på fleire område. Tolletaten har fortsatt arbeid med å vidareutvikle og forsterke samhandlinga med regelverkseigarar, kontrollstyresmakter og andre aktørar etaten samarbeider med. Etaten har identifisert utviklingsområde for betre samhandling med andre aktørar.

Tolletatens rolle som samfunnskritisk verksemd vart meir tydeleg då grensa vart stengt som følgje av koronapandemien, særleg på området forsyningstryggleik. Etaten har òg hatt ei sentral rolle i samband med innførsel av smittevernustyr, samt levert data om trafikk- og varestraumar på oppdrag frå Nærings- og fiskeridepartementet. Under pandemien har Tolletaten samarbeidd med politiet i samband med innføringa av personkontroll på riksgrense (indre Schengengrense).

Samla resultatvurdering

Finansdepartementet vurderer resultatata i 2021 samla sett som tilfredsstillende. Pandemien har medført løpande justeringar og omprioriteringar som har påverka delar av Tolletaten sitt resultat. Etaten har i 2021 vist god evne til omstilling og høg fleksibilitet. Pandemien har medverka til at samhandlinga mellom Tolletaten og fleire samarbeidande etatar vart særleg viktig i 2021. Departementet er særleg nøgd med etatens samarbeid med og bistand til politiet i samband med kontrollen på indre Schengen-grense.

Pandemien førte til auka nærvær av uniformert personell på grenseovergangane, blant anna på grunn av politiet sin grensekontroll, noko som truleg har ført til at kriminelle aktørar kan ha endra åtferd og søkjer nye måtar for å omgå regelverk. Dette utfordrar i kva grad etaten kan gjennomføre målretta kontrollar. Saman med smitteverntiltak og færre utanlandsreisande, er dette

nokre av forklaringane på at etaten leverer under ambisjonsnivå for avdekte lovbrøt.

Departementet er nøgd med at etaten i 2021 har arbeidd med ei rekkje tiltak for å gjere Toll-etaten meir effektiv og utviklingsorientert. Etaten har blant anna arbeidd med kompetanseheving og rekruttering, og etaten har i 2021 sett i verk fleire tiltak for å sikre at han har tilstrekkeleg kompetanse til å løyse samfunnsoppdraget. Hausten 2021 starta det fyrste kullet med studentar på det nye bachelorstudiet i toll, vareførsel og grensek kontroll ved Universitetet i Stavanger. Studiet var blant dei mest populære studia i 2021 med over 5 000 søkjarar som vart tildelt 43 studieplassar. Departementet er òg nøgd med korleis etaten har arbeidd med den nye organiseringa, og då særleg arbeidet med styrande dokumentar og fordeling av roller, ansvar, myndigheit og oppgåvar på lågare nivå i etaten.

Departementet er òg nøgd med korleis etaten har arbeidd med digitalisering. Tolletaten arbeidde i 2021 med Treff-satsinga. Etaten har tatt i bruk den komplette systemløysinga for fyrste fase av ICS2 (EUs importkontrollsystem). Etterfølgjande drift har òg gått som planlagt. Etaten har òg gjennomført ei samla evaluering av prøveordningane for ekspressfortolling på Ørje og Svinesund. På bakgrunn av denne er utarbeidd ein strategi og handlingsplan for auka bruk av ekspressfortolling. Gjennom Treff-satsinga tok etaten i 2021 i bruk ei ny systemløysing for kontroll og intern etterretningsrapportering, samt ei ny nettverksanalyseløysing innanfor etterretningsområdet.

Viktige utfordringar framover

Tolletatens evne til å løyse samfunnsoppdraget vert utfordra av stadig større volum og meir samansette varetraumar som skal kontrollerast. Dette inneber krevjande prioriteringar i Toll-etaten. Etaten må arbeide systematisk for å nytte tildelte ressursar og tilgjengelege verkemiddel slik at etaten vert mest mogleg effektiv.

Tolletaten vil prioritere å digitalisere verksemda og å utvikle eit nytt hovudlaup for næringslivet for innførsel av varer. Mellom anna er ANPR-ordninga og Treff-satsinga viktige for å lukkast med dette. Etaten må framleis arbeide med å nytte IKT som verkemiddel for å gjere det enklare for reisande og næringslivet, samt å effektivisere interne prosessar.

Tolletaten har over tid hatt eit stort behov for endring og utvikling og har dei siste åra hatt høg

aktivitet med mellom anna omorganisering og digitaliseringsprogram. I tida framover vil det fortsatt vere behov for å få dei gjennomførte endringane til å fungere godt.

Tolletaten vart omorganisert i 2020. Departementet meiner det er vesentleg at etaten framover utnyttar dei gevinstane som ny organisering gjev, mellom anna ved å tryggje god samhandling i organisasjonen. Den nye organiseringa er viktig for at etaten skal kunne tilpasse seg endringar i varetraumane, samt utvikle seg vidare innan automatisering og digitalisering. I tillegg er ny organisering viktig for innretning av kontrollarbeidet og effektivisering av prosessar i tråd med dei måla og samfunnseffektane etaten skal nå.

Kompetanse er viktig for utvikling av etaten. Etatsutdanninga er evaluert og endra til eit bachelorstudium i toll, vareførsel og grensek kontroll. Vidare er det i 2022 etablert ein ny etter- og vidareutdanningsbachelorgrad for tilsette i etaten. Dette, saman med, andre iverksatte etter- og vidareutdanningstiltak, skal bidra til å dekkje større delar av etaten sitt framtidige kompetansebehov. Dette for å løyse eit stadig meir komplekst samfunnsoppdrag, og dessutan gje tilsette i Toll-etaten betre moglegheiter for kompetanse- og karriereutvikling.

Etaten opplever utfordringar med å rekruttere personell innanfor fleire tekniske kompetanseområde. Dette gjeld spesielt innanfor IT-området og dessutan juridisk spisskompetanse. For IT-området har det vore igangsett eksterne aktivitetar for å gjere etaten meir konkurransedyktig i høve til kvalifiserte søkjarar til ledige stillingar og dei ressursutfordringane ein har ved digitaliseringa av etaten.

Internasjonal utvikling innanfor tryggleikspolitikk vert ei viktig utfordring for Tolletaten. Blant anna vil utvida sanksjonar mot Russland og Belarus påverke etatens kontrollverksemd ved inn- og utførsel av varer.

Internasjonale løysingar på globale utmaningar krev samarbeid over landegrensene. Toll-etaten skal lære av internasjonale samarbeidspartnarar og fange opp idear og røymsler for betre å møte utfordringar som digital omstilling, auke i e-handel og auka behov for kommunikasjon mellom dei ulike landa sine tollsystem og -prosessar. I tillegg til vidareutvikling av internasjonale pliktar og standardar for grensekryssande vareførsel, skal etaten delta i internasjonalt arbeid mot svinde, terrorisme, organisert kriminalitet og miljøkriminalitet.

Mål og prioriteringar i 2023

Finansdepartementet har fastsett desse hovudmåla for Tolletaten for 2023:

- Det er enkelt og effektivt å etterleve lover og reglar for grensekryssande vareførsel.
- Aktørane i vareførselen oppfattar risikoen ved ikkje å etterleve som høg.
- Tolletaten støttar opp under verksemda til andre styresmakter.

Hovudmåla skal leggje til rette for ei styring av Tolletaten som legg vekt på dei samla effektane av verkemidla etaten bruker. Resultata i 2020 og 2021 var prega av korona-pandemien. Departementet ventar at resultata i 2023 samla sett minst skal vere på same nivå som før pandemien. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verksemda.

I det daglege arbeidet er det naudsynt at etaten veg kvalitet opp mot effektivitet. Etaten må nytte kontrollressursane på best mogleg måte og prioritere på grunnlag av risikovurderingar. Departementet ventar at etaten prioriterer betre utnytting av teknologi og arbeider for at etaten har rett kompetanse til dei ulike oppgåvene han skal løyse.

Viktige prioriteringar i 2023 vert:

Digitalisert systemstøtte på kontrollområdet og ekspressfortolling

I 2019 samla Tolletaten prosjektet for å digitalisere systemstøtta på kontrollområdet og prosjektet for ekspressfortolling i ei satsing – *Treff-satsinga*. Sjå omtale i Prop. 1 S (2018–2019). Satsinga inneber å etablere både ny og forbetra systemstønad for oppgåver i alle ledd av Tolletatens kontrollprosessar og ei ny løysing for deklarerering og automatisk fortolling av varer på grensa (ekspressfortolling).

Samstundes vart det arbeidd med å revidere tryggleiksavtalen mellom Noreg og EU (EØS-avtalen, protokoll 10, kapittel IIa) frå 2009. Tryggleiksavtalen knyter Noreg til EUs tryggleiksområde og inneber at Noreg må innføre tiltak på lik line med dei tiltaka EU vil innføre for medlemslanda sine, sjå omtale i Prop. 1 S (2020–2021).

Den reviderte avtalen vart sett i verk i februar 2021, og fyrste fase av ICS2 (EUs importkontrollsystem) som omhandlar ekspressfrakt og post, vart sett i verk 15. mars 2021. Andre fase av ICS2 vil verte sett i verk i mars 2023 og tredje fase i mars 2024.

Gjennom Treff-satsinga vert det òg utvikla nye analyse- og etterretningsverktøy for støtte til alle kontrollprosessar i Tolletaten. I laupet av 2021 er det arbeidd med å lage ny løysing for kontroll og intern etterretningsrapportering, og Tolletaten har starta med utfasing av dei gamle kontrollsystema. Dei gamle systema vil i laupet av 2022 tas ut av drift. I 2021 er det òg etablert ei nettverksanalyseløysing for etterretningsområdet, og i 2022 vert det arbeidd med etablering av løysing for sentral risikovurdering og fyrste versjon av ei løysing for melding og framlegging ved innførsel av varer. I 2023 skal etaten etablere og innføre støtte for fase 2 av ICS2, samstundes med vidare arbeid med digitalisering av melde- og opplysningsplikta og digital tollbehandling.

Innanfor Treff-satsinga er det vidare gjennomført eit prøveprosjekt med digital informasjonsinnhenting og automatisert grensepassering (ekspressfortolling) ved tollstadene Ørje og Svinesund. Ei evaluering i fyrste halvår 2021 viste at konseptet er godt, men at det er eigenskapar ved løysinga som kan betrast slik at dei næringsdrivande i større grad tek ho i bruk. Den forbetra løysinga vert klar i laupet av 2022 og vil utgjere grunnlaget for det nye hovudlaupet for innførsel av varer til Noreg. Det nye hovudlaupet (digital tollbehandling – «Digitoll») betyr at informasjon om varer og transport skal sendast til Tolletaten digitalt seinast ved grensepassering, slik at tollbehandlinga og grensepasseringa vert effektiviserte. Digital tollbehandling vil spare tid for både næringslivet og Tolletaten og gjev eit betre informasjonsgrunnlag for å sikre god etterleving av lover og reglar ved innførsel av varer. Tolletaten vil gjennom 2023 samarbeide med næringslivet for at digital tollbehandling skal kunne takast i bruk i stor skala, samt laupende forbetre IT-løysingene ut frå erfaringane hos næringslivet og Tolletaten.

Kostnadsramma for Treff-satsinga er 843,5 mill. kroner (2023-kroner), der 184,7 mill. kroner er Tolletatens eigenfinansiering. Gjennomføringsperioden er frå 2019 til 2024. For 2023 er det sett av 77,4 mill. kroner til Treff-satsinga. I tillegg er det sett av 74,8 mill. kroner til driftskostnadar for dei delane av systema som er sette i drift.

For Treff-prosjektet kan det verte bruk for avtalar som går utover budsjettåret, mot dekning av seinare løyvingar. Departementet ber difor om at Tolletaten får fullmakt til å inngå slike avtalar innanfor kostnadsramma som er gjeve ovanfor, jf. framlegg til romartalsvedtak IV.

Evaluering av elektronisk utstyr med kamera og skiltattkjenning (ANPR)

ANPR-løysinga er no etablert ved alle landevegs grenseovergangar og ferjeterminalar med utanlandstrafikk. Røynsla med ANPR er god, og bruk av data frå systemet legg til rette for at etaten i større grad kan målrette kontrollen av vareførselen. Etaten skal innan utgangen av 2022 levere ei fullstendig evaluering av ordninga. Eit viktig arbeid for etaten i 2023 vil vere å følgje opp resultatane frå evalueringa.

Kontroll med vareførsel til og frå Svalbard

Svalbard vart etablert som eiga tollområde i mai 2022. Sjå omtale i Prop. 70 L (2021–2022) og Innst. 250 L (2021–2022). Kontroll med vareførsel på Svalbard vart etablert på særskilt kort tid, slik at Svalbard ikkje skulle verte nytta til omgåing av sanksjons- og eksportkontroll-regelverket. Dagens kontroll med vareførselen på Svalbard er difor basert på ei minimumsløysing utan mellom anna de varslings-, melde- og opplysningsplikter som gjeld på fastlands-Noreg. Etter kvart er det naudsynt at tollmyndighetene får etablert oversikt over aktørane som fører varer inn til og ut frå Svalbard, og får etablert ordningar som sikrer at Tolletaten får tilgang til desse opplysningane. Ei viktig oppgåve for etaten i 2023 vert å vidareutvikle kontrollen med vareførselen på Svalbard, herunder vurdere behov for regelverksutvikling. Det legges opp til at kontrollen med tida, med enkelte moglege tilpasningar til dei lokale forholda på Svalbard, i størst mogleg grad bør tilsvare kontrollen på fastlandet, med dei plikter det inneber for aktørane i vareførselen. Eventuelle framlegg til endringar i regelverk vil verte sende på høyring. Løyvinga legg til rette for at Tolletaten kan handsame moglege endringar i regelverket. Etaten må òg etablere naudsynt systemstøtte til kontroll. For 2023 er det sett av 26 mill. kroner til vidareføring av vareførselkontrollen på Svalbard, irekna arbeidet med naudsynte IT-tilpasningar. Beløpet er fordelt likt mellom postane 01 Driftsutgifter og 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald.

Endra åtferd hos kriminelle aktørar

Endra åtferd hos aktørar som aktivt bryt regelverk, er ei kontinuerleg utfordring for Tolletaten.

Ettersom reise- og trafikkmønstre vert normalisert etter pandemien har tradisjonelle metodar for smugling igjen vorte aktuelle. Samstundes har kriminelle aktørar lært seg og teke i bruk nye metodar for smugling. Tolletaten må difor arbeide for å utvikle kontrollvirksameda til å verte endå meir målretta og tilpassa endra atferd hos kriminelle.

Budsjett for 2023

Departementet foreslår å setje utgiftsramma for Tolletaten til 1 832,2 mill. kroner. Dette er 2,4 pst. høgare enn Saldert budsjett 2022. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter og andre driftsutgifter og er budsjettert til 1 697,4 mill. kroner. Det er ein auke med 4,6 pst. frå Saldert budsjett 2022. Nærmare halvparten av auken gjeld drifts- og forvaltningsutgifter i samband med ekspressfortolling og digitalisert systemstøtte på kontrollområdet.

Finansdepartementet ber om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, mot tilsvarende meirinntekter under kap. 4610, postane 01 *Særskilt vederlag for tolltenester*, 04 *Ymse refusjonar* og 05 *Refusjonar frå Avinor AS*, jf. nærare omtale nedanfor.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Posten omfattar større vedlikehald, utskiftingar og kjøp av utstyr til grensekontrollen og IT-føremål. Posten er budsjettert med 134,8 mill. kroner. Det er 31,9 mill. kroner lågare enn Saldert budsjett 2022. Ein stor del av 2023-framlegget gjeld vidareføring av prosjekta for digitalisert systemstøtte på kontrollområdet og ekspressfortolling, jf. nærare omtale foran.

I samband med visse kjøp og prosjekt kan det vere behov for å bestille for meir enn det som er løyvt, mot dekning av seinare løyvingar. Departementet ber difor om ei bestillingsfullmakt på 40 mill. kroner, jf. framlegg til romartalsvedtak III.

Kap. 4610 Tolletaten

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Særskilt vederlag for tolltenester	5 033	7 600	7 900
02	Andre inntekter	942	2 200	2 300
04	Ymse refusjonar	693	1 100	1 100
05	Refusjon frå Avinor AS	25 829	26 300	26 800
85	Tvangsmulkt og gebyr for regelbrot	7 603	23 000	23 000
	Sum kap. 4610	40 100	60 200	61 100

Post 01 Særskilt vederlag for tolltenester

Posten omfattar gebyr for privatrekvirert tollbehandling og ekspedisjonsgebyr for utført tollforretning utanfor kontorstad og ekspedisjonstid. For å dekkje dei meirkostnadane som denne behandlinga og ekspederinga fører med seg ved høgare aktivitetsnivå enn det som er føresett, ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, mot tilsvarende meirinntekter under kap. 4610, post 01 *Særskilt vederlag for tolltenester*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Satsane for privatrekvirert tollbehandling skal i 2023 vere 500 kroner for 50 pst. overtid og 640 kroner for 100 pst. overtid. Ekspedisjonsgebyret skal vere på 250 kroner per påbyrja halvtime. Gebyrheimel er vareførselsloven § 7-9 andre ledd.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfattar fleire typar inntekter, som til dømes inntekter frå auksjonssal av varer som er forsøkt smugla inn i landet eller varer på tollager som ikkje har vorte tollbehandla, innkravde sakskostnader og agio.

Tolletaten har ein del direkte utgifter i samband med auksjonssal, særleg til kunngjeringar, provisjon til nettauksjonsstaden og til taksering av særskilde varer, til dømes tepper og smykke. Slike utgifter er med på å gje høgare salsinntekter. For å få eit meir korrekt uttrykk for salsresultatet foreslår departementet at slike direkte utgifter kan trekkjast frå brutto salsbeløp (nettoposterast), jf. framlegg til romartalsvedtak VII.

Post 04 Ymse refusjonar

Posten vert brukt til inntekter som er ei direkte følge av, og av same slag som, den tilsvarende utgifta. Det gjeld mellom anna bestemte prosjekt etter oppdrag og med tilskot frå andre statlege etatar, kompetansetiltak m.m. og inntekter frå kursverksemd for næringslivet.

Det er nær samanheng mellom desse inntektene og dei tilhøyrande utgiftene på kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, og inntektene varierer ein del frå år til år. Finansdepartementet ber difor om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, mot tilsvarende meirinntekter under kap. 4610, post 04 *Ymse refusjonar*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Post 05 Refusjon frå Avinor AS

Avinor AS skal dekkje Tolletatens meirkostnader til ordninga med enklare prosedyrar ved flybytte på Oslo lufthamn (forenkla transfer). Refusjonar frå Avinor AS vert førte på denne posten. Fordi meirkostnadane og dermed òg refusjonsbeløp er noko usikre, ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, mot tilsvarende meirinntekter under kap. 4610, post 05 *Refusjon frå Avinor AS*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Post 85 Tvangsmulkt og gebyr for regelbrot

Det er vedteke to nye lover, vareførselslova og tollavgiftslova, som skal erstatte tollova. Dei nye lovene skal tre i kraft 1. januar 2023. Reglane om gebyr for regelbrot og tvangsmulkt vert i hovudsak vidareførte i dei nye lovene.

Posten omfattar inntekter frå gebyr som vert ilagde ved ulovleg ut- og innførsel av valuta, og gebyr og tvangsmulkt for brot på nærare oppgitte føresegner i dei nye lovene.

Inntektene på post 85 er vanskelege å budsjettere sidan dei i stor mon avheng av åtferda hos

reisande og transportørar. Pandemien kan ha medverka til varig, lågare reiseaktivitet. Inntektene så langt i 2022 var høgare enn på same tid i 2021. Framlegget for 2023 ligg om lag 15 pst. lågare enn rekneskapen for siste normalår før pandemien – 2019.

Kap. 1618 Skatteetaten

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	7 220 870	7 210 611	7 379 848
21	Spesielle driftsutgifter	216 630	264 800	222 400
22	Større IT-prosjekt, <i>kan overførast</i>	313 019	616 800	549 400
23	Spesielle driftsutgifter, a-ordninga	95 474	97 638	100 088
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	77 960	143 400	146 300
50	Skatte- og avgiftsforsking			6 400
70	Tilskot	5 994	6 433	
	Sum kap. 1618	7 929 947	8 339 682	8 404 436

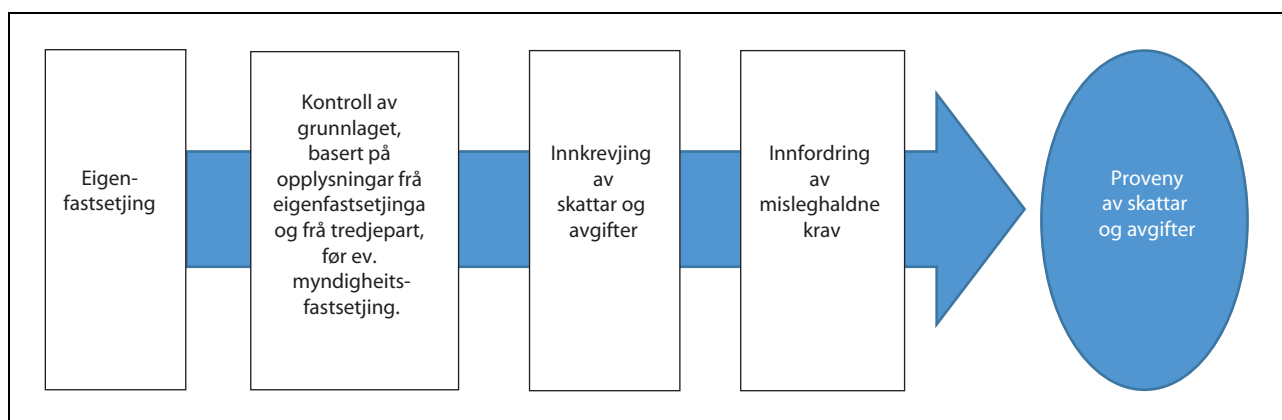
Samfunnsoppdrag og organisering

Skatteetaten skal sikre eit finansielt hovudgrunnlag for offentleg verksemd.

Skatteetaten består av eit direktorat og seks divisjonar med landsdekkjande ansvar for kvar sine fagområde. Etaten har 57 skattekontor fordelt rundt i landet. Skatteetaten har eit heilskapleg ansvar for fastsetjing, innkrevjing og kontroll av skattar og avgifter. Etaten hadde per 31. desember 2021 ei bemanning tilsvarande 6 638 utførte årsverk.

Resultat i 2021

Fastsetjing og innkrevjing av skattar og avgifter er krevjande prosessar. Desse prosessane byggjer på prinsippet om eigenfastsetjing og føreset omfattande bruk av tredjepartsopplysningar, registerinformasjon av god kvalitet, velfungerande og effektive IT-system og god dialog med dei skattepliktige. Figuren under gjev ei forenkla framstilling av denne prosessen.

Figur 5.1 Skatteetatens arbeid med fastsetjing av skattar og avgifter

Skatteetatens resultat vert vurderte ut ifrå tre hovudmål. Hovudmåla skal leggje til rette for ei styring av Skatteetaten som i større grad legg vekt på dei samla effektane av verkemidla etaten bruker, og i mindre grad på aktivitetar.

Hovudmål 1: Dei skatte- og opplysningspliktige etterlever skatte- og avgiftsreglane

Dei skatte- og opplysningspliktige skal oppleve at ordningane til etaten legg til rette for enkel og riktig registrering, rapportering og innbetaling. Skatteetaten skal likebehandle dei skattepliktige og avdekkje og korrigere uriktige og manglande opplysningar.

Tabell 5.3 syner fastsett proveny for dei viktigaste skatteartane. Skatteetaten bidrog i 2021 til

eit proveny på til saman 1 467,3 mrd. kroner frå direkte og indirekte skattar. Samla proveny var 291,9 mrd. kroner høgare enn i 2020. For personlege skattytarar auka provenyet med 42 mrd. kroner. Provenyet for upersonlege skattepliktige (aksjeselskap m.m.) vart redusert med 20,3 mrd. kroner. Samla arbeidsgjevaravgift auka med 18,3 mrd. kroner. Auken kom i hovudsak frå forskotstrekk. Petroleumsskatt auka med 225,8 mrd. kroner. Auka petroleumsskatt kjem mellom anna av auka utskriven terminskatt og meirinnbetalingar for 2. termin 2021. (I 2020 var utskriven terminskatt negativ som følgje av dei mellombelse skatteendringane som vart vedtekne våren 2020.) Nærare omtale finst i Prop. 1 LS (2022–2023) *Skatter, avgifter og toll 2023*.

Tabell 5.3 Skatte- og avgiftsproveny (i mrd. kroner)

	2019	2020	2021
Personleg skattepliktige ¹	473,6	550,7	592,7
Upersonleg skattepliktige	86,4	100,2	79,9
Meirverdiavgift	306,9	310,3	332,3
Særavgift	93,5	93,3	92,1
Kjeldeskatt ²	4,9	2,4	7,2
Tvangsmulkt (skatt)	0,5	0,1	0,4
Finansskatt	2,0	2,0	2,2
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	123,9	-60,9	164,9
Avgift på arv og gåver ³	0,0	0,0	0,0
Arbeidsgjevaravgift	184,2	177,3	195,6
Totalt skatte- og avgiftsproveny	1 275,9	1 175,4	1 467,3

¹ Kommune, fylke, stat og folketrygd samla.

² Artistskatt og kjeldeskatt på utbyte til utanlandske aksjonærar.

³ Beløp mellom 0,0 og 0,1 mrd. kroner.

Dei store fastsetjings- og innkrevjingsprosessane har i 2021 vore gjennomførte med tilfredsstillande kvalitet og utan vesentlege avvik. Kvaliteten på tredjepartsopplysningane som er grunnlag for både skattekort og den førehandsutfylte skattemeldinga, har vore god.

Analysar av etterleving

Skatteetaten analyserer etterlevinga hos dei skattepliktige og utviklinga over tid. Ein effektindikator gjev eit kvalitativt eller kvantitativt

uttrykk for høvet mellom innsats eller aktivitet og det resultatet eller den samla effekten som Skatteetatens verkemiddel gjev.

For 2021 hadde etaten fire effektindikatorar under hovudmål 1, knytte til etterleving: riktig registrering i pliktige register, korrekte og fullstendige opplysningar vert leverte til rett tid, betaling til rett tid og del verksemder som opplev lite eller svært lite sannsyn for å verte oppdaga.

Til dei pliktige registra vert rekna Folkeregisteret, meirverdiavgiftsregisteret og aksjonærregisteret. Ei samla vurdering viser at det i

hovudsak er ei positiv utvikling når det gjeld riktig registrering i desse registera.

Kvaliteten på innrapporterte grunnlagsdata som vert leverte som grunnlag for den førehandsutfylte skattemeldinga, har vore god. Det er ein positiv utvikling i kvaliteten og rettidig levering frå tredjepart. Heile 99,6 prosent av grunnlagsdata for inntektsåret 2020 vert leverte med god kvalitet til riktig tid. Den nye grunnlagsdataordninga for rapportering for formidlingstenester av utleige av eigedom hadde fyrste rapportering i 2021. For inntektsåret 2020 var det 57 opplysningspliktige som rapporterte totalt 44 268 utleigarar med ein samla utleigesum på 5,3 mrd. kroner.

Tiltak som dulting, rettleiing og førehandsutfylling i skattemeldinga har gjort det enklare for skattepliktige å rapportere riktig. Dultinga i skattemeldinga er bruk av tekstboksar med rettleiande informasjon som kjem fram, basert på ulike kriterium. Det kan for eksempel vere at ein person har fylt inn ein sum som verkar unaturleg høg eller låg, at vedkomande kan ha krav på eit frådrag eller at det er opplysningar etaten kan ha behov for å få frå den skattepliktige. Føremålet med «informasjonsboksane» er å sikre at opplysningane frå den skattepliktige vert riktige med ein gong, framfor at det må rettast i etterkant. Eigenrettingar innanfor kryptovalutaområdet har auka, truleg som følgje av kontroll- og rettleiingstiltak og betre forståing av regelverket.

Del rettidig leverte skattemeldingar frå næringsdrivande personar og selskap var høgare i 2021 enn i 2020, men framleis noko lågare enn før koronapandemien. Del rettidig leverte mva-meldingar vart òg høgare enn i 2020.

Delen rettidig betaling av skatt og avgift var 91,1 pst. ved utgangen av 2021. Dette er ein nedgang på 0,5 prosentpoeng frå 2019 (før koronapandemien). Del rettidig betaling på skatt- og meirverdiavgiftsområdet viser ei god etterleving. Som tidlegare år er det noko variasjon mellom dei ulike kravtypane. For meirverdiavgift er rettidig del uendra sidan 2019. For restskatt person, forskotsskatt upersonlege, forskotstrekk og arbeidsgjevaravgift har rettidig del gått noko ned, mens den har auka for restskatt upersonlege og forskotsskatt person. Skatteetaten har innvilga ei rekkje utsette betalningar i 2020 og 2021 på grunn av pandemien. Per 31. desember 2021 var det til saman 2,4 mrd. kroner i uteståande skattar og avgifter som følgje av innvilga utsette betalningar. Delen rettidige innbetalningar vil difor verte noko lågare enn før koronapandemien. Det er òg grunn til å tru at talet på konkursar vil auke noko når dei mellombelse betalingsutsetjingane forfell. Etaten

har sett i verk tiltak for å handtere innkrevjinga av utsette skattar og avgifter framover. Næringsdrivande med eldre restansar (med forfall før 29. februar 2020) kunne ikkje nytte ordninga med mellombels betalingsutsetjing. Det er grunn til å tru at det òg innanfor dette segmentet har vore fleire som har fått påverka betalingsevna som følgje av pandemien, og at dette òg har påverka etterlevinga.

Opplevd oppdagingsrisiko

Skatteetaten gjennomfører kvar vår ei spørjeundersøking (Sero) som mellom anna måler opplevd oppdagingsrisiko hos eit utval verksemder. Delen som opplever liten eller svært liten oppdagingsrisiko ved å ikkje rapportere alle skattar og avgifter, var 26 pst. i 2021. Dette er om lag same resultat som 2020.

I Sero-undersøkingane vert òg opplevd oppdagingsrisiko i ulike bransjar målt. Ein analyse av Sero-undersøkinga mellom 2019 og 2021 viser at særleg bygg- og anleggsbransjen og til dels bransjane transport, frisering, reingjering og servering, opplever det som mindre sannsynleg å verte oppdaga enn andre bransjar.

Skatteetaten har i 2021 arbeidd mykje med oppfølging av strategi mot arbeidslivskriminalitet. Måla for dette arbeidet er å redusere sentrale trugselaktørar si kapasitet og intensjon, setje utanlandske arbeidstakarar i stand til å vareta sine rettar og oppfylle sine plikter, samt sikre at oppdragsgjevarar og forbrukarar ikkje bidreg til a-krim ved kjøp av varer og tenester. Etaten samarbeider med relevante etatar gjennom dei sju a-krimsentra og i Nasjonalt tverretatleg analyse-senter (NTAES). I tillegg deltek etaten i internasjonale samarbeid.

Tredjepartsopplysningar

Kvaliteten på tredjepartsopplysningar som vert nytta i den førehandsutfylte skattemeldinga, vert vurdert som gjennomgåande høg og utan vesentlege avvik. Heile 99,6 pst. av tredjepartsopplysningane for inntektsåret 2020 vert leverte med riktig kvalitet til riktig tid. Den formelle datakvaliteten i a-ordninga er god og utvikla seg positivt i 2021 med færre feil enn tidlegare. For inntektsopplysningar er datakvaliteten svært god.

Ny skattemelding for formue og inntekt

Ny skattemelding for lønstakarar og pensjonistar vart ferdig utvikla i 2022 inkludert løysing for

papirbrukarar. Det er ein del av Sirius-prosjektet. For inntektsåret 2020 dekte løysinga 4,2 mill. skattepliktige. Førebelse røynslar og vurderingar er at den nye skattemeldinga gjev forventa gevinstar. Ho gjev betre støtte til eigenfastsetjinga hos dei skattepliktige og dermed riktigare skattemeldingar og mindre behov for manuell saksbehandling. I 2021 lanserte prosjektet òg ein pilot for enkeltpersonføretak. Piloten vart nytta av 4 500 enkeltpersonføretak for inntektsåret 2020, og som rapporterte frå eit sluttbrukarsystem, fordelt på seks ulike leverandørar. I tillegg vart det utvikla ein pilot for upersonlege skattepliktige (selskap) og som vart lansert i mars 2022.

Ny løysing for meirverdiavgiftsregistrering

Som ein del av Memo-prosjektet, vart ei ny løysing for meirverdiavgiftsregistrering lansert i 2020, med tilhøyrande ny saksbehandlarløysing. Den nye løysinga har gradvis vorte innført frå september 2020 til juni 2021. I tillegg har etaten arbeidd med ny mva-melding som vart innført frå 2022. Innrapportering vil anten skje direkte frå sluttbrukarsystem eller via portalen «Mi meirverdiavgift». Målet er at flest mogleg skal levere via sluttbrukarsystemet.

Bruk av opplysningar frå a-ordninga om obligatorisk tenestepensjon (OTP)

I januar 2021 vart ein ny versjon av a-meldinga teke i bruk. Denne inneheld nytt krav til innrapportering av pensjonsinnretning frå OTP-pliktige arbeidsgjevarar. Nye tenester for deling av opplysningar frå a-meldinga med pensjonsinnretningane vart òg sette i drift. Nye delingstenester for pensjonsinnretningane er òg utvikla. Etaten har òg overteke ansvaret for tilsyn med arbeidsgjevarane si plikt til å opprette OTP-ordning.

Saksbehandlingstid for klager

I 2021 vart 80,2 pst. av sakene på skattekontora behandla innan tre månader. Ved utgangen av 2021 var det ein auke i restansane ved skattekontora, samanlikna med 2020. I saker der skattekontoret ikkje finn å gje klagar medhald, vert klaga hovudsakleg sendt til Skatteklagenemnda for avgjerd. Av sakene som vart sende til nemnda for avgjerd, hadde 84,7 pst. ei samla saksbehandlingstid på under åtte månader, noko som var betre enn året før. Klager i saker med lav provenyeffekt eller av særskilte sakstyper, vert avgjort av Skattedirektoratet.

Restansane i Skatteklagenemndas sekretariat vart færre i 2021. Frå 2018 til 2021 er det totale talet på ubehandla saker redusert frå 2 550 til 1 672. Samla saksbehandlingstid for sakene som vert sende til nemnda, er framleis for lang. Saksproduksjonen i sekretariatet har òg i 2021 vore negativt påverka av koronapandemien sidan heimekontor har gjort saksbehandlinga meir krevjande. Skattedirektoratet er i jamleg dialog med sekretariatet om restansesituasjonen. Sjå nærare omtale under kap. 1619 Skatteklagenemnda.

Hovudmål 2: Skatteetaten sikrar brukarane tilgang til registerdata og informasjon med god kvalitet

Det offentlege og andre brukarar har behov for registerdata og informasjon frå Skatteetaten i sitt arbeid. Skatteetaten skal ha ei effektiv og sikker innsamling, gjennomarbeiding og tilgjengeliggjering av slik informasjon nasjonalt og internasjonalt. Registera er òg eit viktig grunnlag for Skatteetatens evne til å fastsetje skattane riktig og til rett tid.

For 2021 hadde etaten to effektindikatorar under hovudmål 2: tilgang på føremålstenleg informasjon for brukarane og registerdata og informasjon frå Skatteetaten av god kvalitet.

Tilgang til registerdata og informasjon har i all hovudsak vore god. Overgangen til ny modernisert løysing for Folkeregisteret har i periodar gjeve nokre mindre utfordringar i form av lang saksbehandlingstid på nokre meldingstypar. I periodar har det òg vore lang ventetid for å få time til ID-kontroll for å få d-nummer. Dette kom av heilt eller delvis stengde skattekontor grunna smitteverntiltak. For eigeomsregisteret har etaten sett i verk tiltak for å betre datakvaliteten. Tenestene som vert brukte av eksterne, har vore tilgjengelege mellom 99 og 100 pst. av tida. Kvaliteten på registerdata og informasjon vert vurdert av Skatteetaten som god.

Hovudmål 3: Samfunnet har tillit til Skatteetaten

Skatteetaten skal forvalte regelverk og tilby brukartenester for å vareta dei rettar og plikter som dei skatte- og avgiftspliktige har. Dei skatte- og opplysningspliktige skal møte profesjonell og effektiv saksbehandling, få god informasjon og oppleve at informasjonen deira vert forvalta på ein god og trygg måte.

For 2021 hadde etaten fire effektindikatorar under hovudmål 3: at dei skattepliktige har tillit til Skatteetatens utøving av mynde, at dei skatte-

pliktige opplever at rettar og plikter vert tekne vare på, at dei skatte- og opplysningspliktige opplever at informasjon vert forvalta på ein trygg måte, og at dei skatte- og opplysningspliktige opplever profesjonell og effektiv saksbehandling og at dei får god informasjon.

Skatteetaten gjennomfører årlege undersøkingar hos privatpersonar og verksemdar for å kartleggje deira inntrykk av etaten. Undersøkingane frå 2021 syner at ein stor del av brukarane har høg tillit til korleis Skatteetaten utøver mynde, og til at deira rettar vert tekne vare på. Heile 84 pst. av dei spurde verksemdene i 2021 har høg tillit til at Skatteetaten forvaltar informasjon på ein trygg måte. Dette er same resultat som 2020. Framleis er det noko låg tillit til at skattemyndighetene sikrar at andre verksemdar betalar riktig skatt, sidan berre 46 pst. har svart at dei har «stor» eller «svært stor» tillit. Kontakten befolkninga har med Skatteetaten (via Altinn, telefon, brev, chat, sosiale medium og personleg oppmøte på skattekontor), har auka. Heile 85 pst. av dei spurde personane og 81 pst. av verksemdene har vore i kontakt med etaten (82 pst. og 68 pst. i 2020). Auka kontakt kan truleg ha noko samanheng med at etaten har forvalta ei rekkje koronordningar, og at kommunale skatteoppkrevjaroppgåver vart overførte til Skatteetaten. Befolkningsundersøkinga viser at det har vore ein nedgang i kor nøgde personar er med Skatteetatens saksbehandling, samt kor nøgde personar og verksemdar er med Skatteetatens nettsider og kontakt per telefon. Etaten arbeider med tiltak for at fleire brukarar får løyst problemet sitt ved fyrste kontakt med Skatteetaten.

Arbeid med koronatiltak

Skatteetaten har i 2021 forvalta fleire mellombelse koronatiltak, både innafor og utanfor skatteområdet: mellombels tilskotsordning for føretak med stor reduksjon i omsetnaden (kompensasjonsordninga for næringslivet), mellombels tilskotsordning for arbeidsgjevarar i tiltakssona og på Svalbard, mellombels tilskotsordning ved avbroten permittering (lønsstøtteordninga), den forenkla ordninga for mellombelse betalingsutsetjingar etter skattebetalingslova § 15-4 (utsetjingsordninga), og dei materielle skatteordningane. I lønsstøtteordninga for perioden 15. mars–31. august 2021 har etaten innvilga 1 099 søknadar, og samla utbetalt støtte var 190 mill. kroner per 31. desember 2021. Lønsstøtteordninga vart vedtatt vidareført for perioden desember 2021–februar 2022. Vidare var det per 31. desember

2021 til saman 2,4 mrd. kroner i uteståande skattar og avgifter som følgje av innvilga, utsette betalningar. I 2021 har etaten òg arbeidd med kontroll av endringssøknader, etterkontroll og klagar i samband med kompensasjonsordninga for næringslivet og lønsstøtteordninga. Det er gjennomført 901 etterkontrollar med endring som gjeld kompensasjonsordninga for næringslivet i 2021. I tillegg har etaten gjennomført mange kontrollhandlingar både manuelt og maskinelt før avgjerd om etterkontroll. Etaten har òg arbeidd med tilrettelegging, informasjon og handtering av stadfesting frå revisorar og autoriserte rekneskapsførarar. Uteståande tilbakebetalingskrav etter kompensasjonsordninga for næringslivet og lønsstøtteordninga utgjorde til saman 126 mill. kroner per 31. desember 2021. Om lag 860 aktørar hadde forfalne krav, og om lag 420 aktørar hadde krav som var komne til tvangsinnkrevjingsstadiet per 31. desember 2021.

Samla resultatvurdering

Finansdepartementet vurderer Skatteetatens resultat i 2021 samla sett som tilfredsstillande, sett i lys av enda eit krevjande år med koronapandemi. Kjerneoppgåvene og arbeidet med koronatiltak har hatt høgaste prioritet. Departementet meiner etaten har gjort gode og heilskaplege prioriteringar.

Dei store fastsetjings- og innkrevjingsprosessane har vore gjennomførte utan vesentlege avvik og med tilfredsstillande kvalitet. Etaten har i hovudsak gode resultat på styringsparametrane.

Analysar og evalueringar peiker i retning av at etatens aktivitetar og bruk av verkemiddel på områda arbeidslivskriminalitet, frivillig retting og rettidig levering har effekt på etterlevinga. Det er positivt at del rettidig leverte skattemeldingar frå næringsdrivande personar og selskap har vore høgare i 2021 enn 2020. Samstundes er resultata framleis noko lågare enn før koronapandemien, noko som underbyggjer at etaten framleis må vektleggje arbeid med auka etterleving på dette området. Departementet ventar òg at innvilga betalingsutsetjingar truleg vil gjere innkrevjingsarbeidet meir krevjande framover.

Brukarundersøkingar tyder på at befolkninga og verksemdene har høg tillit til Skatteetaten. Dette er ein viktig føresetnad for etterleving av skatte- og avgiftsreglane. Samstundes viser undersøkinga frå 2021 en lågare tilfredsheit med rettleiing på telefon og med Skatteetatens nettsider. Det er positivt at Skatteetaten har innført tiltak, då desse resultata er viktig å følgje opp framover.

Utviklinga i klagesaksbehandlingstida i etaten var positiv i 2021. Meir effektiv saksbehandling i etaten bidreg til at samla saksbehandlingstid vert redusert. Samstundes er samla saksbehandlingstid for sakene som vert sende til Skatteklagenemnda, framleis for lang. Restansane i sekretariatet for Skatteklagenemnda må reduserast.

Skatteetaten har ein stor og kompleks utviklingsportefølje. Departementet meiner etaten har arbeidd godt med utviklingsprosjekta i 2021, sjølv under krevjande forhold med stor bruk av heimekontor. I 2021 har etaten teke i bruk ny dialogbasert skattemelding for 4,2 mill. skattepliktige og lansert ein pilot for modernisert skattemelding for 4 500 enkeltpersonføretak. Ny versjon av a-meldinga varetek innrapportering av pensjonsinnretning frå OTP-pliktige arbeidsgjevarar. I tillegg har etaten overteke ansvaret for tilsyn med arbeidsgjevarane si plikt til å opprette OTP-ordning. Etaten har òg arbeidd med ny mva-melding som skal innførast frå 2022. Utviklingsprosjekta gjev moderniserte og meir effektive løysingar som igjen gjev Skatteetaten og brukarane gevinstar.

Viktige utfordringar framover

Finansdepartementets styring av Skatteetaten har eit fleirårig perspektiv. Evna etaten har til å oppfylle samfunnsoppdraget og nå måla sine, avheng både av utanforliggjande forhold og dei interne prosessane og oppgåveløysinga i etaten.

Framover vil det framleis vere viktig at etaten vektlegg arbeidet for auka etterleving. Skatteetaten må arbeide systematisk for at kontrollnivået skal vere tilstrekkeleg høgt og at kontrollar vert gjennomførte på ein planmessig og heilskapleg måte, basert på gode risikovurderingar. Skatteetaten må til ei kvar tid vege kontrollnivået opp mot andre aktivitetar som kan betre etterlevinga.

Skatteetaten har ein stor og kompleks IT-systemportefølje. Velfungerande og sikre IT-system er avgjerande for etatens evne til å løyse sitt samfunnsoppdrag. Etaten må difor fortlaufande vurdere informasjonstryggleiken i eiga system.

Skatteetaten har ei rekkje pågåande utviklingsprosjekt. I januar 2022 starta programmet *Fremtidens innkreving*. Programmet vil gå over sju år og inneber ei modernisering av statleg innkreving. Skatteetaten forvaltar no ein omfattande IT-portefølje på innkrevjingsområdet med sju parallelle hovudsystem som er noko ulike. Fleire av systema er vorte overførte frå andre verksemder. Innkreving av dei ulike kravtypane skjer

i stor grad i parallelle prosessar. Systema er òg bygde på utdatert teknologi som framover ikkje vil innfri krav til effektiv drift og forvaltning, endringsevne og tryggleik. Vidare er dagens regelverk på innkrevjingsområdet spreidd i fleire lover, tilpassa tidlegare organisatoriske einingar slik situasjonen var før oppgåvene vart flytta til etaten. Finansdepartementet og Skatteetaten samarbeider om eit framlegg til ny lov om innkreving av statlege krav m.m. for å harmonisere dette regelverket. Skatteetaten samarbeider med Nav, Brønnøysundregistera, politiet og Lånekassen om å utvikle samanhengande tenester. IT-system, tenester, lovverk, prosessar og brukarflatar skal harmoniserast. Programmet vert det største som Skatteetaten har leia, og vil krevje store ressursar i åra framover. Det er viktig at etaten arbeider for å sikre rett kompetanse og tilstrekkeleg med kapasitet til pågåande utviklingsprosjekt. Tilstrekkeleg tilgang på utviklingsressursar kan verte spesielt krevjande framover grunna høg etterspørsel etter IT-kompetanse. Generelt vil etaten truleg difor vere pressa på utviklingskapasitet framover, og gode prioriteringar vil difor vere viktig. God portefølje- og prosjektstyring vil vere viktig for å sikre at prosjekta leverer i tråd med planlagt framdrift, kostnader og kvalitet.

Samla saksbehandlingstid for klagesakene som vert sende til Skatteklagenemnda, er framleis for lang. Skattedirektoratet må framleis følgje opp skattekontora og sekretariatet for Skatteklagenemndas arbeid med å redusere restansane.

Departementet ventar at utsette fristar for innbetaling av skattar og avgifter som følgje av koronapandemien, framleis vil kunne gjere innkrevjingsarbeidet til etaten noko meir krevjande. Den samla restansen for skatte- og avgiftskrav er fallande, men framleis noko høgare enn før 2020 då restansane auka.

Etaten skal i 2023 òg handtere krav til effektivisering, innsparingar og gevinstrealiseringar. God økonomistyring, bemanningsplanlegging og prioriteringar vil difor vere viktig framover. Samla sett må etaten gjere krevjande prioriteringar i 2023.

Mål og prioriteringar i 2023

Finansdepartementet fastset desse hovudmåla for Skatteetaten for 2023:

- Dei skatte- og opplysningspliktige etterlever skatte- og avgiftsreglane
- Skatteetaten sikrar brukarane tilgang til registerdata og informasjon med god kvalitet
- Samfunnet har tillit til Skatteetaten

Resultata i 2020 og 2021 var prega av koronapandemien. Departementet ventar at resultata i 2023 samla sett minst skal vere på same nivå som før pandemien. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verksemda. I det daglege arbeidet er det naudsynt at etaten veg kvalitet opp mot effektivitet.

Viktige prioriteringar i 2023 vert:

Etterleving og kontroll

Skatteetaten arbeider etter OECDs etterlevingsmetodikk. Den er risikobasert, og årsaksanalysar og kunnskap om framferd legg grunnlag for tiltak for auka etterleving. Ulike verkemiddel som skal auke etterlevinga, vert sette i samanheng. Innsats i forkant, til dømes å utnytte digitaliseringa som skjer i samfunnet (*compliance by design*), tilrettelegging av gode digitale tenester, forenklingar, regelverksendringar og god rettleiing, vil kunne hindre at feil oppstår og kan òg vere ressurseffektive verkemedel. Skatteetaten arbeider kontinuerleg for å få skattepliktige til å handle riktig og for at dei som omgår regelverket, skal oppleve høgt sannsyn for å verte oppdaga, korrigert og sanksjonert. Kontroll er eit avgjerande verkemedel for å avdekkje uriktige og manglande opplysningar og for å byggje tillit i samfunnet. Skatteetaten må arbeide systematisk for at kontrollnivået skal vere tilstrekkeleg høgt og at kontrollar vert gjennomførte på ein planmessig og heilskapleg måte, basert på gode risikovurderingar.

Det er òg viktig å sikre at skatteytarar som treng rettleiing til å etterleve, kan få dette via Skatteetatens kanalar.

Arbeidet mot arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet

Regjeringa vil styrkje arbeidet mot arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet, og arbeidet vert følgt opp i to spor. Hausten 2022 la regjeringa fram ein handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, og som Skatteetaten vil bidra aktivt i gjennomføringa av. Handlingsplanen er meir spissa mot arbeidstakarrelaterte og sosiale forhold enn det strategi mot arbeidslivskriminalitet var.

Skatteetaten vil i 2023 òg verte involvert i arbeidet med ei stortingsmelding om økonomisk kriminalitet, særleg den organiserte delen, og som skal bidra til å utvikle ny politikk på dette området.

Det organiserte tverretatlege samarbeidet mellom Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferds-

etaten, Skatteetaten, Tolletaten og politiet er ein viktig del av det operative arbeidet mot arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet. Ein føresetnad for eit effektivt samarbeid er høve til å dele opplysningar. Den nye forskrifta om informasjonsdeling mellom etatane i akrim-samarbeidet som tredde i kraft i juni 2022, er venta å få positiv påverknad på samhandlinga og motarbeidinga av slik kriminalitet. På oppdrag frå Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet utfører KPMG ei forskningsbasert evaluering av det tverretatlege akrim-samarbeidet. Ein rapport vil liggje føre mot slutten av 2022 og vil vere ein del av grunnlaget for å vurdere tiltak i vidareutviklinga av samarbeidet.

Internasjonalt arbeid for å sikre skattegrunnlaget

Skatteetaten skal leggje til rette for god etterleving og riktig skatt frå utanlandske aktørar i Noreg, herunder òg norske aktørar med utanlandsk aktivitet. Etaten skal fortsette arbeidet med å avdekkje skjulte inntekter og formuar i utlandet og sikre skattegrunnlaget i multinasjonale konsern.

Informasjonsutveksling mellom land er viktig, og Skatteetaten skal vidareføre arbeidet med å leggje til rette for effektiv bruk av opplysningar etaten mottek frå andre land, og arbeid for å auke kvaliteten på desse opplysningane. Etaten skal følgje med på utviklinga av nye internasjonale standardar og bidra i dette arbeidet.

Skatteetaten skal delta på internasjonale arenaer for å sikre god og effektiv førebygging og nedkjemping av skattekriminalitet, mellom anna gjennom deling av erfaring og informasjon.

Internasjonalt arbeid med skattlegging av store fleirnasjonale selskap

Etaten må òg i 2023 bidra i arbeidet med å forberede innføring av nye skattereglar for store fleirnasjonale selskap. For 2023 er det sett av 50 mill. kroner til regelverksarbeid og arbeid med saksbehandlingsløysingar. Sjå nærare omtale om regelverksarbeidet i Prop. 1 LS (2022–2023) *Skatter, avgifter og toll 2023*.

Arbeid med store konsern, petroleumsskattlegging og internprising

Store konsern og selskap som er underlagt petroleumsskatteregimet, står for det vesentlege av skattegrunnlaget frå etterskotspliktige selskap.

Innsatsen for auka etterleving, herunder kontroll, er difor sentral. Vurdering av internprising, både i grenseoverskridande transaksjonar og transaksjonar mellom nasjonale skatteregime, er ein viktig del av arbeidet med slike føretak og må fortsette i 2023.

Særskatten for petroleumsverksemdar er frå inntektsåret 2022 erstatta med ein kontantstraumskatt. I overgangen til ein kontantstraumskatt må skjema, datasystem, kontroll m.m. verte endra for å passe til dei nye reglane. Samstundes vil dei mellombelse endringane i petroleumsskattelova som vart vedtekne i 2020, ha effekt i mange år framover. I ein periode må Skatteetaten handheve tre ulike regelsett (gamle ordinære reglar, mellombelse reglar og ny kontantstraumskatt). Det er planlagt store investeringar i nye petroleumsprosjekt dei komande åra. Om investeringane er omfatta av dei mellombelse reglane eller ikkje, har stor økonomisk betydning fordi dei mellombelse reglane er mykje gunstigare for selskapa enn dei ordinære reglane. Skatteetaten må kontrollere at investeringane kjem inn under riktig regelverk.

Dialogbasert skattemelding for formue og inntekt (Sirius)

Sirius er eit prosjekt for utvikling og innføring av ei ny dialogbasert støtte til skattepliktige si eigenfastsetjing. Det skal utviklast ei ny, dialogbasert skattemelding for inntekt og formue for næringsdrivande, lønstakarar og pensjonistar, og som vil gjere fleire opplysningar tilgjengelege for dei skattepliktige ved utfylling av skattemeldinga. Prosjektet skal bidra til ein heilskapleg prosess for skattlegging, med samanhengande og einsarta prosessar for forskot, fastsetjing og skatteoppgjer. For næringsdrivande skal prosjektet gje grunnlag for betre og enklare integrasjon mellom bokførings- og rekneskapssystema deira og system i etaten for behandling av næringsoppgåver.

I 2023 skal prosjektet levere skattemelding for inntektsår 2022 for alle lønstakarar og pensjonistar og alle enkeltpersonføretak. For upersonleg skattepliktige (selskap) skal det leverast ei stor skalaløysing, inkludert førehandsfastsetjing for inntektsår 2023. I tillegg skal det leverast ei ny løysing for upersonleg skattepliktige. Når dette er lansert i mars 2023, skal prosjektet utvikle ei løysing for alle skattepliktige for inntektsår 2023. Den vil verte lansert i mars 2024. Dei gamle løysingane vil berre verte haldne opne for endringar for tidlegare år.

Prosjektet starta i 2018 og er planlagt ferdig i 2024. Prosjektet har ei kostnadsramme (P85) på 777,6 mill. 2023-kroner. For 2023 er det sett av 92,3 mill. kroner til prosjektet.

Nytt IT-system for meirverdiavgift (Memo)

Memo er eit prosjekt for utvikling av eit nytt IT-system for meirverdiavgift for å auke kvaliteten på meirverdiavgiftsforvaltninga. Tiltaket vil gje ei modernisert IT-plattform for registrering i meirverdiavgiftsregisteret, mottak og behandling av skattemeldinga for mva., dialog med dei skattepliktige og anna saksbehandling i samband med meirverdiavgift. Målet er auka etterleving av regelverket, sikring av meirverdiavgiftsprovenyet og meir effektive løysingar og arbeidsprosessar for næringslivet og Skatteetaten.

I 2023 skal prosjektet fullføre moderniseringa av mva.-fastsetjing og overlevere løysinga til vidare utvikling og forvaltning. Skatteetaten vil då ha eit moderne IT-system som kan ta imot mva-meldingar rett frå rekneskapssystem, og som legg til rette for maskinell og risikobasert saksbehandling og ein digital dialog med brukarane. Prosjektet vil òg i 2023 leggje til rette for at det gamle systemet på sikt kan fasast ut.

I Prop. 1 S (2018–2019) går det fram at det parallelt med systemutviklinga i Memo vert vurdert moglege regelendringar som kunne effektivisere forvaltninga av meirverdiavgifta og auke etterlevinga ytterlegare. Slike reglar vil eventuelt fyrst vere aktuelle på noko lengre sikt, og det er ikkje aktuelt å gjere systemtilpassingar for slike reglar i Memo-prosjektet. Kostnadsramma til prosjektet er redusert med 85 mill. kroner som følgje av at det no er valt å ikkje utvikle ei løysing for rapportering av sals- og kjøpsmeldingar.

Prosjektet starta i 2019 og er planlagt ferdig i 2023. Prosjektet har ei kostnadsramme på 564,6 mill. 2023-kroner. For 2023 er det sett av 61,8 mill. kroner til prosjektet.

Betre identitetsforvaltning

Fleire etatar har oppgåver som påverkar identitetsforvaltninga i Noreg. Skatteetaten skal i 2023 halde fram arbeidet i den rådgjevande gruppa for betre identitetsforvaltning (KoID). Hovudmålet med gruppa er å bidra til ei styrkt identitetsforvaltning i Noreg og at dei fem etatane sin innsats på området vert meir heilskapleg og koordinert. KoID har ein felles, overordna visjon som partane arbeider målretta etter. Gruppa vil òg samarbeide med andre sentrale aktørar som Nav, Finans

Noreg, Nasjonalt ID-senter og Brønnøysund-registera. Skatteetatens innsats held fram i 2023.

Personopplysningane i Folkeregisteret vert nytta når andre instansar skal utferde dokument som pass, bankkort og førarkort, og når verksemdar yter tenester til personar registrert i Folkeregisteret. Folkeregisteret viser om identiteten til personen er kontrollert eller ikkje. Slik kan brukarar av Folkeregisteret avgjere om identiteten er trygg nok for deira bruk. Skatteetaten skal framleis arbeide med å bevisstgjere brukarane av Folkeregisteret om at dei sjølve må vurdere om dei har behov for å nytte slike opplysningar på deira ansvarsområde.

Etablering av UNIK i Folkeregisteret

Skatteetaten har etter lov om folkeregistrering høve til å registrere om ein identitet er unik. Fødsels- og d-nummer vert nytta i nær sagt alle digitale prosessar i samfunnet for å identifisere ein innbyggjar og skilje ein person frå ein annan. Det å sikre at ein person har ein identitet i Noreg, som tenesta og autentiseringsmekanismer kan byggje vidare på, er ein grunnstein i identitetsforvaltninga. Tilliten til Folkeregisteret avheng av at samfunnet kan stole på at ein person har eit fødselsnummer eller d-nummer. Det er behov for at personar som er tildelt eitt fødsels- eller d-nummer, kan dokumentere at vedkommande er rettmessig innehavar av sitt tildelte fødsels- eller d-nummer. ID-bevis som viser fødsels- eller d-nummer, vil vere ein slik dokumentasjon.

For å sikre at ein person kan ha ein unik identitet i Folkeregisteret, er det naudsynt å nytte informasjon om biometriske data frå register i justissektoren. Etaten skal i 2023 i samarbeid med den rådgjevande gruppa for betre identitetsforvaltning (KoID) og relevante verksemdar, følgje opp aktivitetar i justissektoren som legg til rette for å etablere unik identitet i Folkeregisteret. Skatteetaten skal halde fram arbeidet med å bidra til å utvikle det juridiske rammeverket som må etablerast for å ta i bruk biometri som grunnlag for etablering av status «unik» i Folkeregisteret.

Modernisering av innkrevjing

Programmet *Fremtidens innkrevjing* starta i 2022 og er planlagt ferdig i 2028. Skatteetaten skal, i samarbeid med Nav, Brønnøysundregistera, politiet, Lånekassa og fleire andre etatar, modernisere statleg innkrevjing ved å harmonisere og koordinere tenester, lovverk, prosessar, IT-system og brukarflater. Innkrevjing av skattar, avgifter og

andre pengekrav skal effektiviserast gjennom datadeling og moderniserte og integrerte løysingar med brukar i sentrum.

Programmet er planlagt gjennomført i tre steg. Fyrste steg (2022–2024) er særleg innrette mot forbetringar for næringslivet. Fyrste halvår 2022 var prega av oppstartsaktivitetar, og i andre halvår skal dei fyrste mindre leveransane ligg føre. For 2023 er det venta auka progresjon. Året vil i tillegg verte prega av to større anskaffingar; ny økonomikjerne (ERP) og saksbehandlingsløysing (CRM).

Programmet har ei *Design to cost* (DTC)-ramme for heile programmet (steg 1–3) lik P65 på 4 471 mill. 2023-kroner inkl. mva. For steg 1 har programmet ei kostnadsramme på 1 920 mill. 2023-kroner inkl. mva. For 2023 er det sett av 485 mill. kroner til prosjektet, fordelt på Skatteetaten (421,6 mill. kroner), politiet (24,0 mill. kroner), Nav (26,1 mill. kroner) og Brønnøysundregistera (13,3 mill. kroner). Midlane til Skatteetaten er fordelte med 26,3 mill. kroner på post 01 Driftsutgifter og 395,3 mill. kroner på post 22 Større IT-prosjekt.

Ny innkrevjingslov

Finansdepartementet og Skatteetaten samarbeider om eit framlegg til ny lov om innkrevjing av statlege krav m.m. Målet er å få ei samordna, systematisk og moderne lov, som gjev eit oversiktleig og brukarvenleg regelverk. Ved utforminga av lova vil det òg verte lagt stor vekt på at lova er godt tilpassa ei digital forvaltning. Ei ny innkrevjingslov er ein naudsynt føresetnad for å realisere delar av gevinstane av programmet *Fremtidens innkrevjing*, jf. omtala ovanfor. Ein tar sikte på å sende eit framlegg til ny lov på høyring våren 2023.

Nytt verdsetjingssystem for fritidsbustader

Framlegg til eit nytt verdsetjingssystem for fritidsbustader i formuesskatten var på høyring frå Finansdepartementet fram til 7. januar 2022. Dagens regelverk for å fastsetje formuesverdiar av fritidsbustader er lite treffsikkert og kan gje vilkårlege utslag. Framlegget har bakgrunn i desse utfordringane og eit oppmodingsvedtak frå Stortinget (vedtak 738 nr. 15, 31. mai 2016), som eit breitt stortingsfleirtal stilte seg bak. Framlegget vil betre formuesgrunnlaga av fritidsbustader vesentleg. Det vil òg auke likebehandlinga av skattytarane.

Å innføre ein ny verdsetjingsmodell for fritidsbustader krev administrative førebuingar og til-

passingar, mellom anna av IT-system. Til matrikkelen må det hentast inn opplysningar om blant anna byggjeår og areal, og som manglar for mange fritidsbustader. Departementet tek sikte på at det skal vere mogleg å innføre nytt verdsetjings-system frå 2026. Dei samla eingongskostnadene for Kartverket og Skatteetaten er rekna til 236,0 mill. kroner i åra 2023–2025. For 2023 er det sett av 30 mill. kroner til oppstart av arbeidet, fordelte på 20 mill. kroner til Kartverket og 10 mill. kroner til Skatteetaten. Midlane til Skatteetaten er avsette på post 01 Driftsutgifter.

Departementet viser òg til omtale i Prop. 1 S (2022–2023) for Kommunal- og distriktsdepartementet under Kartverket.

Klagesaksbehandling

Samla behandlingstid for klagesakene som vert sende til Skatteklagenemnda for avgjerd, er i dag for lang. Skattedirektoratet må følgje opp både skattekontora og sekretariatet for Skatteklagenemndas arbeid med å redusere restansane. Sjå nærare omtale om prioriterte tiltak for Skatteklagenemnda under kap. 1619 Skatteklagenemnda.

Informasjonstryggleik

Skatteetaten har omfattande digitale prosesser og ein stor og kompleks IT-systemportefølje. Vel fungerande og sikre IT-system i etaten er avgjerande for verksemda. Ifølgje Norsk tryggleiksmyndigheit (NSM) er den digitale risikoen auka, og Skatteetaten syner i si eigne trusselvurderingar fleire scenario innanfor området digitale trugsmål, der kriminelle retter innsats mot system, prosessar og menneske på jakt etter sårbarheiter som kan utnyttast. Etaten må fortløupande vurdere informasjonstryggleiken i eigne system på en god og systematisk måte, og setje i verk tiltak ved behov. Tiltaka skal ta omsyn til både kortsiktig og langsiktig risikobilete.

Budsjett for 2023

Budsjettramman for Skatteetaten er for 2023 sett til 8 404,4 mill. kroner som er 64,7 mill. kroner høgare enn i Saldert budsjett 2022. I framlegget ligg inne ei reversering av fjoråret si mellombelse styrking på 50 mill. kroner til å handtere pandemi-etterslep (post 01) og skjerpa krav til effektivisering, innsparingar og gevinstrealiseringar på grovt rekna 80 mill. kroner. I tillegg kjem lågare anslag for post 21 Spesielle driftsutgifter

(-42,4 mill. kroner) og lågare aktivitet over post 22 Større IT-prosjekt (-67,4 mill. kroner). Samla justering for pris- og lønsvekst utgjer om lag 180 mill. kroner (inkludert justering for ny premieordning i Statens pensjonskasse). Kapittelet er òg auka med 50 mill. kroner til vidare internasjonalt arbeid med skattlegging av store, fleirnasjonale selskap og 10 mill. kroner til arbeid med nytt verdsetjingssystem for fritidsbustader i formuesskatten. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar mellom anna lønsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leige og drift av kontorlokale, reiser og kontorutstyr.

For 2023 er det gjort framlegg om å løyve 7 379,8 mill. kroner under post 01. Dette er ein nominell auking frå saldert budsjett 2022 med 169,2 mill. kroner. Reversering av den mellombelse styrkinga for 2022 til å handtere pandemi-etterslep inneber ein reduksjon med 50,0 mill. kroner. Posten er òg auka med 89,8 mill. kroner for å dekkje auka driftsutgifter i samband med nye investeringar (jf. post 22), med 10 mill. kroner til arbeid med nytt verdsetjingssystem for fritidsbustader i formuesskatten og med 50 mill. kroner til vidare internasjonalt arbeid med skattlegging av store fleirnasjonale selskap. Framlegget inneber òg skjerpa krav til effektivisering, innsparingar og gevinstrealiseringar på grovt rekna 80 mill. kroner, medan justering for løns- og prisvekst utgjer vel 168 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten omfattar utgifter til innkrevjing av arbeidsgjevaravgift, skatt, trygdeavgift, meirverdiavgift, særavgifter og petroleumsskatt m.m. Posten omfattar òg kostnader med tvangsforretning, tinglysing, garantistilling og innkrevjing av barnebidrag. Vidare omfattar posten sakskostnader i rettssaker som gjeld meirverdiavgift, petroleumsskatt, særavgifter, krav frå statlege oppdragsgjevarar og bidrag og tilbakebetaling. For 2023 er det gjort framlegg om å løyve 222,4 mill. kroner under post 21.

Post 22 Større IT-prosjekt, kan overførast

Posten omfattar løyvingar til arbeid med øyremerkte investeringsprosjekt – dialogbasert skattemelding (Sirius), eit nytt IT-system for meirverdiavgift (Memo) og modernisering av innkrevjing

(*Fremtidens innkreving*). Prosjekta er nærare omtalte ovanfor. For 2023 er det gjort framlegg om å løyve 549,4 mill. kroner under post 22.

For desse investeringsprosjekta kan det verte bruk for avtalar som går utover budsjettåret, mot dekning av seinare løyvingar. Departementet ber difor om at Skatteetaten får fullmakt til å inngå slike avtalar innanfor dei kostnadsrammene som er gjevne ovanfor, jf. framlegg til romartalsvedtak IV.

Post 23 Spesielle driftsutgifter, a-ordninga

Skatteetaten tek hand om interessene til dei tre samarbeidande etatane (Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå) og til dei opplysningspliktige i den vidare forvaltinga og utviklinga av a-ordninga. For 2023 er det gjort framlegg om å løyve 100,1 mill. kroner til forvaltinga av a-ordninga.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Posten omfattar utviklingstiltak for Skatteetatens system og infrastruktur på IKT-området, medrekna meir omfattande oppgraderingar, vidareutvikling av systemløyvingar med meir. For 2023 er det gjort framlegg om å løyve 146,3 mill. kroner under post 45. Auken frå 2022 – med nominelt 2,9 mill. kroner – er justering for pris- og lønsvekst.

I samband med visse kjøp og prosjekt kan det vere behov for å bestille for meir enn det som er løyvt. Difor ber departementet om ei tingingsfullmakt på 40 mill. kroner, jf. framlegg til romartalsvedtak III.

Post 50 Skatte- og avgiftsforskning

Eit effektivt og føremålstenleg skatte- og avgiftssystem krev framhaldande arbeid. Dette føreset

mellom anna forskning på området, gode fagmiljø og vidare utvikling av miljøa, og tilfredsstillande tilgang av kompetente personar til å arbeide med skatte- og avgiftsspørsmål. Til dette føremålet har Skatteetaten og Finansdepartementet mellom anna nytta avtalar med universitet om å prioritere forskning og utdanning på skatte- og avgiftsområdet, samstundes som Finansdepartementet har finansiert skatteøkonomisk forskning gjennom Noregs forskingsråd. Bidrag til avtalane har tidlegare kome frå post 70 Tilskot, men det er betre i tråd med staten sin kontoplan å nytte ein 50-post. Samstundes er nemninga av posten gjort meir presis.

For 2023 tek ein sikte på å nytte løyvinga på posten til:

- Vidareføring av ein samarbeidsavtale frå 2019 mellom Skatteetaten og Universitetet i Bergen. Føremålet med den avtalen er «*oppbygging(en) av et fagmiljø i skatterett som skal sikre rekruttering av høyt kvalifiserte forskere til toppstillinger i skatterett ved universitetene og forskningsbasert undervisning og formidling av høy kvalitet i sentrale skatterettsfag.*»
- Vidareføring av ein avtale frå 2020 mellom Finansdepartementet og Universitetet i Oslo. Dette er ein av fire avtalar med ulike aktørar om prosjektet «*Skatterett@JUS, UiO*» der føremålet er å «*dels etablere plattform for forskning og undervisning innen skatte- og avgiftsrett, dels å skape en arena for samarbeid mellom Det juridiske fakultet, det offentlige og private aktører innen skatte- og avgiftsrett.*»
- Ei ny, fleirårig satsing på skatteøkonomisk forskning som Noregs forskingsråd set i gang hausten 2022. Satsinga skal vere med på «*å utvikle kunnskapen om skatt og økonomi og å bidra til et sterkt faglig miljø for skatteøkonomisk forskning i Norge.*»

Kap. 4618 Skatteetaten

(i 1 000 kr)				
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	41 640	37 300	42 000
03	Andre inntekter	9 839	6 300	6 500
05	Gebyr for utleggsforretningar	110 173	107 800	109 000
07	Gebyr for bindande førehandsfråsegner	5 211	4 500	5 000
11	Gebyr på kredittdeklarasjonar	2 807	3 000	3 100
85	Inngått på tapsførte lån m.m.	265 741	240 000	240 000
86	Bøter, inndragingar m.m.	1 578 570	1 853 000	2 118 000
87	Trafikantsanksjonar	66 353	60 000	60 000
88	Forseinkingsgebyr, Rekneskapsregisteret	243 959	230 000	230 000
89	Gebyr for regelbrot	4 549	6 100	5 000
Sum kap. 4618		2 328 842	2 548 000	2 818 600

Inntektene på kap. 4618, postane 85–88, er jamt over vanskelege å budsjettere. Hovudgrunnen er at krava vert ilagde av andre. Også inntektene på nokre av dei andre postane på kapitelet vert monaleg påverka av forhold utanfor etaten.

Post 01 Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr

Posten omfattar refusjon av gebyr ved utleggsforretningar som vert utførte av Skatteetaten og dei alminnelege namsmennene, jf. kap. 1618, post 21. Inntektene framover på denne posten gjeld innfordringar som vart sette i gang før 1.11.2020. Kor mange slike som står att etter 2022, er svært usikkert.

Post 03 Andre inntekter

Dei fleste inntektene etaten har, gjeld refusjonar for datatenester som vart utførte for andre statlege verksemder, gebyr for folkeregisteropplysningar og nokre andre refusjonar. Etter eit unntak frå bruttoprinsippet i statsbudsjettet, vert slike refusjonar posterte på ein utgiftspost – her kap. 1618, post 01. Post 03 vert nytta til inntekter som ikkje kan reknast som refusjonar. Dette gjeld mellom anna nokre salsinntekter og tilskot. For 2023 reknar ein med 6,5 mill. kroner i slike inntekter.

Post 05 Gebyr for utleggsforretningar

Posten omfattar gebyrinntekter frå utleggsforretningar som Skatteetaten utfører sjølve.

Post 07 Gebyr for bindande førehandsfråsegner

Posten omfattar inntekter frå gebyr for bindande førehandsfråsegner frå Skatteetaten.

Post 11 Gebyr på kredittdeklarasjonar

Ved innførsel er hovudregelen at toll og avgifter skal betalast ved grensepasseringa. Etter tollkredittordninga kan godkjende importørar få kreditt slik at deklarasjonar for ein kalendermånad kan samlast og betalast den 18. i månaden etter. I månader der ein importør har brukt tollkredittordninga, vil han få eit gebyr på 100 kroner. Samla gebyrinntekter svarer til dei kostnadane som Skatteetaten har med tollkredittordninga. Kostnadsgrunnlaget vart gjennomgått i 2020 og vurdert å samsvare bra med gebyrnivået.

Post 85 Inngått på tapsførte lån m.m.

Posten omfattar inntekter frå innkrevjing av misleghaldne lån som er tapsførte i Statens lånekasse for utdanning og i Husbanken.

Post 86 Bøter, inndragingar m.m.

Posten omfattar inntekter frå bøter (forenkla førelegg, vanlege førelegg og bøter som er ilagde ved dom), inndragingar og sakskostnader. At framlegget for 2023 er vel 265 mill. høgare enn saldert budsjett 2022, heng mellom anna saman med planar om nivå- og prisjusteringar av ein del forenkla førelegg.

Post 87 Trafikantsanksjonar

Posten omfattar inntekter frå trafikkgjebyr, parkeringsgebyr og overlastgebyr, utferda av politiet og Statens vegvesen.

Post 88 Forseinkingsgebyr, Rekneskapsregisteret

Posten omfattar innbetaling av forseinkingsgebyr, ilagde av Rekneskapsregisteret.

Post 89 Gebyr for regelbrot

Posten omfattar inntekter frå gebyr for regelbrot som kan ileggjast arbeidsgjevarar som ikkje kan leggje fram ei oppdatert personalliste.

Tilsegningsordninga ved oppfølging av konkursbu

For å sikre og følgje opp krav i konkursbu som ledd i det offentlege innkrevjingsarbeidet, vert Skatteetaten kvart år gjeve fullmakt til å gje nye, vilkårsbundne tilsegner om dekking av kostnader

ved vidare bubehandling. Ved utgangen av 2021 låg det føre slike tilsegner for vel 13,7 mill. kroner. Tilsegningsfullmakta er knytt til kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Vanlegvis vert det gjeve tilsegn når ein reknar med at vidare bubehandling kan tilføre eit konkursbu aktiva, men buet ikkje har evne til å bere risikoen for kostnadane. I særlege tilfelle er tilsegna grunngevrne med preventive omsyn. Det gjeld mellom anna når mistanke om økonomisk kriminalitet tilseier at konkursbuet forfølgjer saka privatrettsleg eller overfører saka til påtalemakta. Ordninga medverkar dessutan til å avsløre brot på skatte-, avgifts- og rekneskapslovgjevinga og motverkar økonomisk tapping av verksemder.

Føremålet med tilsegningsordninga er å tilføre skatte- og avgiftskreditorane verdiar som gjev betre dekking av skatte- og avgiftskrav som er melde i buet. Skatteetaten opplyser at skatte- og avgiftskreditorane får ei meirdekking i konkursbu der det er gjeve tilsegn om midlar til vidare bubehandling.

Finansdepartementet ser på tilsegningsordninga som viktig med tanke på både innkrevjing og allmennprevensjon. Ansvar for å gje nye tilsegner er delegert til Skattedirektoratet. Departementet gjer framlegg om å vidareføre ordninga i 2023 ved å gje Skattedirektoratet fullmakt til å gje nye vilkårsbundne tilsegner om dekking av kostnader ved vidare bubehandling for opp til 16 mill. kroner innanfor ei samla fullmakt for nye og gamle tilsegner på 45,8 mill. kroner, jf. framlegg til romartalsvedtak VI.

Tabell 5.4 Tilsegningsordninga ved oppfølging av konkursbu

	(i 1 000 kr)
	Tilsegner
Samla ansvar per 1. januar 2021	10 932
Nye tilsegner i 2021	9 329
Tilsegningsreduksjonar som følgje av utbetalingar i ikkje-avslutta bu	- 180
Differanse mellom tilsegner og utbetalingar i avslutta bu	- 6 359
Ansvar per 31. desember 2021	13 722
Fullmakt til nye tilsegner i 2022	16 000
Framlegg til fullmakt til nye tilsegner i 2023	16 000
Framlegg til samla fullmakt i 2023 for nye og gamle tilsegner	45 722

Kap. 1619 Skatteklagenemnda

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap		Forslag 2023
		2021	budsjett 2022	
01	Driftsutgifter	73 831	72 090	73 803
	Sum kap. 1619	73 831	72 090	73 803

Samfunnsoppdrag og organisering

Skatteklagenemnda behandlar klager som gjeld skatt og meirverdiavgift. Ordninga skal bidra til rettstryggleik for dei skattepliktige ved at klager der vedtaka ikkje vert omgjorte i fyrste instans ved skattekontora, får ei ny og uavhengig behandling.

Eit eige sekretariat førebur sakene for nemnda. Sekretariatet er lokalisert i Stavanger og hadde per 31. desember 2021 totalt 58 tilsette. Sekretariatet er administrativt underlagt Skattedirektoratet, men er fagleg sjølvstendig. Det er lovfesta at Skatteklagenemnda og sekretariatet ikkje skal kunne instruerast i faglege spørsmål.

Kjernen i det faglege sjølvstendet er at overordna myndigheit ikkje kan instruere organet om utfallet av enkeltsaker eller sakstypar. Det administrative ansvaret gjer at det ansvarlege organet kan gå langt i å setje rammer for saksbehandlinga utan at det faglege sjølvstendet stenger for dette, jf. Prop. 1 S (2019–2020) for Finansdepartementet. Organisering av oppgåveløysinga, saksbehandlingstid og måloppnåing er eksempel på kva overordna organ kan gje føringar om.

Løyvingane til Skatteklagenemnda og sekretariatet vert frå og med 2020 gjort på eit eige budsjettkapitel. Utgiftene til nemnda og sekretariatet vart tidlegare løyvt på kap. 1618 *Skatteetaten*, post 01 *Driftsutgifter*.

Resultat i 2021

Saksproduksjonen i Skatteklagenemndas sekretariat har i 2021 vore negativt påverka av koronapandemien, sidan heimekontor har gjort saksbehandlinga meir krevjande. Restansane ved sekretariatet vart likevel redusert med om lag 400 saker i 2021. Totalt har 1 157 klagesaker vorte behandla i 2021. Frå 2018 til 2021 er det totale talet på ubehandla saker redusert frå 2 550 til 1 672. Sekretariatet har i 2021 fortsett å prioritere arbeid med å redusere dei eldste restansane. Delen ubehandla saker som er eldre enn eit år er lågare enn

i 2020, men framleis for høg. Samla saksbehandlingstid for sakene som vert sende til nemnda, er framleis for lang.

Mål og prioriteringar i 2023

Finansdepartementet fastset følgjande hovudmål for Skatteklagenemndas sekretariat for 2023:

- Saksførebuinga for Skatteklagenemnda skal vere effektiv og ha god kvalitet.

Viktige prioriteringar i 2023 vert:

Talet på ubehandla saker ved Skatteklagenemndas sekretariat er framleis for høgt. Skatteklagenemndas sekretariat må i 2023 halde fram arbeidet for å effektivisere saksbehandlinga. Det er viktig å redusere talet på ubehandla saker og eldre restansar vesentleg. For å få ei meir effektiv saksbehandling, må Skatteklagenemndas sekretariat gjere systematiske vurderingar av organiseringa av dei interne arbeidsprosessane og korleis fagkompetansen i sekretariatet kan verte utnytta best mogleg.

Departementet vil framleis følgje opp arbeidet med å redusere saksbehandlingstida i Skatteklagenemndas sekretariat.

Budsjett for 2023

Budsjettramman for Skatteklagenemnda er for 2023 sett til 73,8 mill. kroner.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar løn til tilsette i Skatteklagenemndas sekretariat, godtgjering til nemndmedlemene, arbeidsgjevaravgift, pensjon og andre personalutgifter samt enkelte andre driftsutgifter. Fordi det er Skatteetaten som har inngått dagens leigeforhold og Skatteklagenemnda bruker etatens IT-system, vert utgifter til eigedom, inventar, IT-utstyr mv. dekte over kap. 1618.

Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

Utgifter under programkategori 23.30

(i 1 000 kr)					
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
1620	Statistisk sentralbyrå	864 982	895 547	914 431	2,1
	Sum kategori 23.30	864 982	895 547	914 431	2,1

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå

(i 1 000 kr)				
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter	621 669	647 753	691 423
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	233 257	244 194	219 308
45	Større utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 056	3 600	3 700
	Sum kap. 1620	864 982	895 547	914 431

Samfunnsoppdrag og organisering

I statistikklova heiter det at Statistisk sentralbyrå (SSB) «er den sentrale myndigheten for utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge». Offisiell statistikk gjev viktig kunnskap om korleis samfunnet er bygd opp, korleis det verkar og korleis det utviklar seg. Statistikk medverkar til allmenn folkeopplysing, er grunnlag for analyse, forskning, planlegging og styring både for private og for styresmaktene, og legg til rette for eit opplyst offentleg ordskifte. Lova gjev SSB eit todelt samfunnsoppdrag. I tillegg til statistikk skal SSB «drive med forskning og analyse», retta mot regjeringa og sentralforvaltninga, Stortinget og partane i arbeidslivet.

Statistikklova slår fast at SSB er fagleg sjølvstendig i utføringa av oppgåvene verksemda er tilagt gjennom lova. Dette er avgjerande for den tilita og autoriteten offisiell statistikk må ha.

Lova gjev SSB ei sentral rolle i å samordne og kvalitetssikre den offisielle statistikkproduksjo-

nen på tvers av offentlege statistikkprodusentar, mellom anna gjennom si leing av Utvalet for offisiell statistikk.

Ved utgangen av 2021 hadde verksemda ein arbeidsstokk tilsvarande 762 utførte årsverk, ein moderat auke frå eit år tidlegare. I tillegg utgjorde intervjuarar 40 årsverk.

Talet på tilsette i SSB er redusert frå over 1 000 til om lag 830 dei seinaste ti åra. Krav til vidare effektivisering kan tilseie at talet på tilsette vert redusert ytterlegare.

SSB har kompetansmiljø både på Kongsvinger og i Oslo. Om lag 64 pst. av dei tilsette i 2021 arbeidde i Oslo og 36 pst. på Kongsvinger.

Finansdepartementet har oppnemnt Utvalet for offisiell statistikk. Utvalet er i hovudsak sett saman av statistikkprodusentar og eigarar av sentrale offentlege register som vert nytta til offisiell statistikk. Regjeringa vedtek periodiske nasjonale statistikkprogram som skal ramme inn den offisielle statistikken i Noreg. SSB leiar arbeidet med programforslaga, i samråd med Utvalet for offisiell statistikk. Framlegg til nasjonalt statistikk-

program for neste periode skal sendast departementet innan 1. november 2022.

Med heimel i statistikklova oppnemner Regjeringa representantar til Rådet for SSB for periodar av fire år. Rådet skal medverke til at dei oppgåvene som vert lagde til SSB, vert utførte på best mogleg måte. Rådet skriv årleg ein rapport om SSBs verksemd. SSB har òg rådgjevande utval og andre brukarforum for ei rekkje statistikkområde og kjem der i dialog med viktige brukarar av statistikken.

SSB har hovudansvaret for Noregs deltaking i internasjonalt statistisk samarbeid. Dette samarbeidet er med på å heve kvaliteten på norsk statistikk og legg til rette for å samanlikne norsk og internasjonal statistikk. Samstundes legg særleg EØS-avtalen sterke føringar på den norske statistikkproduksjonen. Forordning (EU) nr. 223/2009 om europeisk statistikk («*Den europeiske statistikklova*») inneheld retningsliner for å utvikle, utarbeide og formidle europeisk statistikk og er gjort gjeldande i norsk rett. Saman med Dei Sameinte Nasjonane sine grunnleggjande prinsipp for offisiell statistikk, utgjer desse retningslinene eit internasjonalt rammeverk for verksemda til SSB.

Resultat i 2021

Statistikk av høg kvalitet som dekkjer viktige sider av samfunnet, er eit hovudmål for SSB. Det er sett kvantitative mål for viktige indikatorar som skal underbygge SSBs arbeid med å levere relevant statistikk av høg kvalitet. Indikatorane er òg forankra i dei europeiske retningslinene for statistikk.

Nedanfor følgjer ein omtale av resultatata for sentrale resultatindikatorar for statistikkproduksjonen i 2021.

Aktualitet

Som mål på aktualitet i statistikken nyttar ein talet på veker frå referanseperioden går ut til statistikken vert publisert. Den gjennomsnittlege produksjonstida for statistikkane var betre enn målet sett av Finansdepartementet i 2021, og for månadsstatistikkane har produksjonstida avteke vidare frå 2020, mens kvartalsstatistikkane har same produksjonstid som i 2020. Årsstatistikkane har hatt ein liten auke frå 2020. SSB har over fleire år arbeidd målretta med effektivisering av statistikkproduksjonen.

Tabell 5.5 Aktualiteten til statistikken – veker frå utgangen av referanseperioden til publisering

	2017	2018	2019	2020	2021
Månadsstatistikk	3,6	3,6	3,7	3,5	3,3
Kvartalsstatistikk	8,1	8,0	7,7	7,3	7,3
Årsstatistikk	33,1	33,2	32,5	29,9	30,6

Svarrespons

For at statistikken skal halde høg kvalitet, er det viktig at ein så stor del av dei statistiske einingane som mogleg tek del i undersøkingane. Statistikklova gjev SSB heimel til å bruke opplysningsplikt ved innsamling av data og eventuelt tvangsmulkt ved manglande levering. SSB har arbeidd målretta

med å halde svarprosentane høge under koronapandemien, gjennom mellom anna tett samarbeid med bransjeorganisasjonane. Svarresponsen for både undersøkingar med oppgåveplikt og frivillige undersøkingar avtok difor berre moderat i 2020, og for undersøkingar med oppgåveplikt har den auka igjen i 2021.

Tabell 5.6 Svarrespons i undersøkingar frå SSB. Prosent

Undersøkingar:	2017	2018	2019	2020	2021
Med oppgåveplikt	96	96	96	94	96
Frivillige	54	61	58	56	55

Oppgåvebør

Det er eit viktig mål å minke oppgåvebøra til næringslivet. Tilrettelegging for elektronisk rapportering er eit viktig verktøy for å halde oppgåvebøra låg. Nær all rapportering til SSB skjedde elektronisk i 2021. Om lag eit av ti føretak i privat

sektor rapporterer til SSB i ei eller fleire undersøkingar, og større verksemdar ber ei større del av børa. Oppgåvebøra har minka over tid, sjølv om større, periodevise undersøkingar kan gje store svingingar frå eit år til det neste. SSB arbeider med å utvikle og ta i bruk nye kjelder og har i 2021 særleg arbeid med stordata.

Tabell 5.7 Oppgåvebør ved rapportering til SSB. Årsverk

	2017	2018	2019	2020	2021
Næringslivet i alt	81	75	73	69	65
Personar og offentlege institusjonar	15	12	16	17	15

Aktive statistikkar

I 2021 hadde SSB 294 aktive statistikkar, ei forsiktig nedgang frå året før, sjå tabellen nedanfor. Nedgangen her gjennom fleire år kjem i stor grad

av at ein har slått saman statistikkar for å gje meir heilskaplege bilete av tema. Regjeringa har vedteke eit nasjonalt statistikkprogram som i stor grad vil avgjere kva for statistikk som vert publisert framover.

Tabell 5.8 Statistikkpubliseringar

	2019	2020	2021
Antall aktive statistikkar	307	303	294

SSB måler òg feil i statistikkane sine. Det vart i 2021 avdekt to feil i SSB sine tal for utslepp til luft. SSB føretek regelmessige områdegjennomgangar av statistikkane sine for å avdekkje feil og finne moglegheter for utvikling eller effektivisering av eige arbeid.

Samla resultatvurderine

SSBs samfunnsoppdrag er å levere statistikk, analysar og forskning av høg kvalitet til nytte for det norske samfunnet. SSB har gjennomført dette oppdraget på ein god måte i 2021, trass i dei utfordringane koronapandemien har gjeve. SSB har jamt over hatt eit resultat på line med både 2019 og 2020, sjølv med mykje ekstra arbeid i samband med at ny statistikklov har vorte implementert. Verksemda må heile tida arbeide vidare med å betre måloppnåinga.

Viktige utfordringar framover

Moderne demokratiske samfunn må understøttast av truverdig offisiell statistikk. Det vert stadig viktigare med fakta som er både uavhengige og kvalitetssikra. Statistikk, forskning og ana-

lyse skal medverke til innsikt i samfunnsutviklinga, gje grunnlag for det offentlege ordskiftet og gjere det mogleg å ta avgjerder på informert grunnlag. Dette stiller krav til at SSB utviklar statistikken og analysane, til høg aktualitet og ikkje minst til evna til å formidle resultat. På denne måten bidreg SSB òg til å motverke spreiding av falske nyhende.

Koronapandemien har vore ei særskild utfordring for statistikkproduksjonen, og SSB har lagt ned mykje arbeid i å redusere konsekvensane av utsett eller manglande innrapportering som følgje av pandemien. Også i krisetid er det viktig at SSB har grunnlag for å lage god og oppdatert statistikk som klargjer viktige samfunnsspørsmål.

Eit nasjonalt program for offisiell statistikk vart vedteke av regjeringa i 2020. SSB skal framleis vere den sentrale produsenten av offisiell statistikk og må òg ta ei større rolle som samordnar og kvalitetssikrar av statistikk frå alle myndigheter som etter programmet er ansvarlege for offisiell statistikk. Statistikk som vert omfatta av programmet, må møte krava til kvalitet som er felte ned i både norsk og europeisk regelverk, og ein rapport om kvaliteten på offisiell statistikk skal produserast årleg.

Den offisielle statistikken i Europa skal ha høg kvalitet og tillit hos brukarane. For å sikre dette, vert det jamleg gjennomført fagfelle vurderingar av statistikkproduksjonen i dei europeiske landa. I perioden 2021–2023 skal alle medlemslanda i det europeiske statistikkssystemet gjennom ei slik fagfelle vurdering.

Fagfelle vurderinga av det norske statistikk-systemet vart gjennomført av eit europeisk ekspertteam hausten 2021. Teamet hadde tett kontakt med SSB, Fiskeridirektoratet, Folkehelseinstituttet, Norsk institutt for bioøkonomi og Utlendingsdirektoratet, som alle rapporterer til den europeiske statistikkmyndigheita Eurostat. Ekspertane fekk òg innspel i møte med brukarar av offisiell statistikk frå offentlege myndigheiter, interesseorganisasjonar, forskingsinstitutt og norske media. Rapporten vart publisert i juni 2022 på Eurostat og SSB sine nettsider.

Teamet si hovudoppfatning er at det er gjort godt arbeid med å utvikle det norske statistikk-systemet sida fagfelle vurderinga i 2014. Evalueringa trekk særleg fram det nye rammeverket for offisiell statistikk, med ny statistikklov, nytt nasjonalt program for offisiell statistikk og etableringa av Utvalet for offisiell statistikk, som framsteg. Rapporten legg òg vekt på den høge tilliten som SSB og offisiell statistikk har i den norske offentlegeita.

Ekspertteamet fann inga forhold som er i strid med retningslinene for europeisk statistikk. Rapporten inneheld derimot 15 oppmodingar på område der teamet meiner SSB og dei andre statistikkprodusentane kan verte betre. Mellom anna vart det oppmoda om å vidareutvikle det nasjonale programmet for offisiell statistikk og lage ein tiltaksplan for å forbetre kvaliteten i det norske statistikkssystemet.

Forventingane til digitale tenester vert stadig større, endringar skjer raskare og det er krav til at data vert gjort tilgjengeleg raskt og er betre tilpassa brukarane. Veksten i datamengda vil truleg gå endå raskare framover og gjer det mogleg å skape ny innsikt. Nye teknologiske løysingar vil kunne gje SSB meir avanserte analysemetodar som òg er betre eigna for bruk når SSB tek i bruk fleire datakjelder. Vidare vil løysingar baserte på maskinlæring, kunne medverke til meir automatisering, effektivisering og standardisering av statistiske produksjonsprosessar og betre formidling. Slik effektivisering vil vere viktig i møte med venta strammare økonomiske rammer i offentleg sektor framover. Samstundes inneber desse omveltingane store utfordringar, og verksemda må prioritere investeringar i mellom anna

kompetanse, datalager, nye løysingar og auka sikkerheit.

Det er ei føresetnad for utviklingsprosjekta i SSB at mykje data skal flyttast over til sky. Det største utviklingsprosjektet byggjer på dei same elementa som vert utvikla i samband med Skatteetatens prosjekt Sirius. SSB vil leggje til rette for at desse løysingane òg kan nyttast i annan statistikkproduksjon.

Datamaterialet som SSB samlar inn, skal vere vårt felles faktagrunnlag og bør kome alle til gode. Ny statistikklov gjev forvaltinga enklare tilgang på mikrodata for statistiske og analytiske føremål. Det er etablert nye retningsliner for deling og prising av data frå byrået. Desse skal betre transparens og bidra til at både produksjonstid og kostnad vert meir forutsigbart for brukarar. Det er høg etterspurnad etter mikrodata frå SSB. SSB må arbeide kontinuerleg med å gjere det enklare og raskare for forskarar og styresmakter å få tilgang til slike data, samstundes som datatryggleik og personvern er høgt prioritert.

Microdata.no-portalen skal gje forskarar og studentar lettare og betre tilgang til registerdata, og han skal òg frigjere ressursar hos SSB. SSB har i samarbeid med SIKT (Kunnskapssektorens tenesteleverandør), fått innvilga midlar til ein fase 2 av prosjektet frå Noregs forskningsråd. Fase 2 vil opne for klårt fleire variablar. Prioriteringa av variablane vert i stor grad basert på etterspurnaden frå brukarane og vil òg gje høve til å kople data frå SSB med egne tredjepartsdata hos forskarane. SSB vektlegg kompatibilitet med andre, offentlege dataplattformer. Det er nedsett eit brukarråd for ordninga slik at ho skal møte behova hos brukarane og avlaste arbeidet med anna tilgjengeleggjering av data.

SSB må prioritere å gjere data tilgjengeleg både gjennom microdata.no-løysinga og samstundes vareta gode og sikre tenester for tradisjonell tilgjengeleggjering.

Statistikk er omfattande regulert i EØS-avtalen. Nasjonale statistikkkrav må sjåast i samheng med og tilpassast krava frå EU, mellom anna dei nye krava til Arbeidskraftundersøkinga (AKU) og undersøkinga om levekår som utgjer ein del av ei ny rammeverksforordning om sosialstatistikk. SSB må òg innarbeide nye krav frå den europeiske rammeverksforordninga for næringsstatistikk. Forordninga gjev nye føringar om statistikk for fleire næringar, mellom anna undervisning, helse- og sosialtenester, kulturell verksemd, underhaldning og fritidsaktivitetar, finanstenester og anna tenesteyting, samt for hyppigare statistikk om tenestenæringer.

Mål og prioriteringar i 2023

SSBs samfunnsoppdrag, hovudmål og oppgåver er fastsette i statistikklova § 17 og skal ligge til grunn for verksemda i 2023:

- *Statistisk sentralbyrå er den sentrale myndigheten for utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge.*
- *Statistisk sentralbyrå skal også drive med forskning og analyse.*
- *Statistisk sentralbyrå kan påta seg andre oppgaver i den grad disse understøtter virksomheten som nevnt i første og annet ledd.*

I tillegg skal SSB leie *Utvalet for offisiell statistikk* som skal bidra til samordning og utvikling av offisiell statistikk og gje råd om utarbeiding og formidling av statistikken. *I 2023 skal SSB bidra i arbeidet med regjeringas vedtak av den kommande programperioden for det nasjonale statistikkprogrammet.*

Måla som skal ligge til grunn for SSBs verksemd dei neste åra, er at SSB skal:

- *vere den fremste leverandøren av fakta om norske samfunnsforhold*
- *sikre samarbeid, heilskap og kvalitet i det norske statistikkssystemet*
- *samle inn, bruke og dele data til beste for samfunnet*

Måla skal bidra til at SSB har naudsynt tillit, truverd og leverer produkt og tenester i tråd med brukarbehov, samt til at statistikk, forskning og analyse held god kvalitet. SSB skal òg vareta fagleg sjølvstende, kvalitet og kontinuitet i heile det norske offisielle statistikkssystemet. Vidare skal verksemda medverke til kvalitet og kontinuitet i grunnlagsdata og utnytte veksten i nye datakjelder. Innhenting, bruk og deling av data skal gjerast effektivt, og folk skal ha tillit til at SSB handsamar data og informasjon konfidensielt og sikkert.

Departementet venter at resultatata i 2023 samla sett skal vere minst like gode som i 2021. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verksemda. I det daglege arbeidet er det naudsynt at SSB veg kvalitet opp mot effektivitet.

Viktige prioriteringar i 2023

Heilskap og kvalitet i statistikkssystemet

Statistikklova seier at SSB er den sentrale myndigheta for utarbeiding, utvikling og formidling av offisiell statistikk, og skal ha rolla som samordnar

og kvalitetssikrar av statistikk frå alle produsentane i det norske statistikkssystemet. Dette vil vere ei viktig oppgåve framover.

Det er vedteke eit nasjonalt program for offisiell statistikk for 2021 til 2023. Fyrste program gjeld ein kort periode, og SSB skal hausten 2022 oversende framlegg til program som skal dekkje behovet for statistikk i neste periode. SSB må i 2023 rekne med å bidra i regjeringa sitt arbeid med handsaming og vedtak av nytt program som skal gjelde frå 2024. Framlegget skal fremjast etter samråd med *Utvalet for offisiell statistikk*, og *utvalet bør òg involverast i oppfølginga av regjeringas handsaming i 2023.*

SSB skal utvikle og fremje tiltak for kvalitets-sikring og kompetansebygging innan det norske statistikkssystemet i samråd med *Utvalet for offisiell statistikk*. Eit system for kvalitetssikring er etablert, og årlege rapportar om kvaliteten i den norske offisielle statistikken skal publiserast. Desse rapportane vil gje grunnlag for å vurdere tiltak for betre kvalitet i offisiell statistikk og endringar i systemet for kvalitetssikring.

Offisiell statistikk skal være lett tilgjengeleg for brukarane. SSB skal utvikle ei plattform for offisiell statistikk som er integrert med *ssb.no*. Nettsida gjev informasjon om det norske statistikkssystemet og har inngangar til offisiell statistikk hos andre produsentar. Plattformen skal gradvis byggjast ut i samarbeid med produsentane og etter samråd med *Utvalet for offisiell statistikk*.

SSB er ein viktig premisssgjevar som skal vere til stades i offentlegheita, bidra med statistikk om heile samfunnet, sjå statistikkar i samheng og gjere analysar av aktuelle saker. Verda vert meir komplisert, og det er viktig å nytte data frå fleire og nye kjelder for å belyse samhengane. SSB må difor fange opp og utvikle relevante statistikkar og statistikkområde og gode formidlingsmetodar innanfor tilgjengelege ressursar. Gjennom å leie *Utvalet for offisiell statistikk* og ha eit utvida ansvar for samordning, skal SSB òg kunne følge opp at alle dei offisielle produsentane i statistikkssystemet bidrar til dette.

Leiande miljø for anvendt forskning på norsk økonomi

SSB skal drive forskning og analyse i den grad det krevst for å kunne utvikle, utarbeide og formidle offisiell statistikk på ein god måte. Det vil stadig vere naudsynt å forske på statistiske metodar. Aukande tilfang av nye datakjelder gjer at nye problemstillingar vil dukke opp.

Statistikklova § 17 slår òg fast at SSB skal drive forskning og analyse på norsk økonomi ut over det

som krevst i samband med statistikkproduksjonen. Det er lange tradisjonar for slik forskning i SSB. Saman med statistikken har dette arbeidet lagt til rette for ei god forståing av samfunnet og samfunnsutviklinga. Modellane er sentrale for både verksemda sitt eige arbeid med mellom anna prognosar og til dømes som grunnlag for avgjerdar, analysar og politikktutvikling i sentraladministrasjonen, Stortinget og hos partane i arbeidslivet.

Betre produkt og tenester

Offisiell statistikk skal vere til allmenn nytte. Folk hentar informasjon om samfunnet og samfunnsutviklinga frå mange kjelder. For at SSB skal vere ei relevant og aktuell kjelde som vert brukt, må vidare utvikling av SSB òg skje i dialog med brukarar, registereigarar og andre dataforvaltarar. Brukarbehova vil vere viktige for utvikling, produksjon og formidling av statistikk, analysar og forskning.

Eit godt samarbeid med registereigarane og andre dataeigarar kan òg medverke til å redusere oppgåvebøra for næringslivet og andre, gje registerdata med betre kvalitet og sikre tilgang til nye datakjelder. For næringslivet vil betre skjema for sjølvadministrerte undersøkingar, auka bruk av data direkte frå næringane sine eigne system og auka bruk av ukonvensjonelle datakjelder vere viktig.

SSB skal òg fortsetje arbeidet med å betre tenesta for tilgjengeleggjing av mikrodata. Mikrodata skal gjerast tilgjengeleg for forskarar og styresmakter på ein effektiv og føreseieleg måte, både ved tradisjonell tilgjengeleggjing og ved å vidareutvikle dei nye tekniske løysingane for datatilgang, lansert gjennom *microdata.no*. SSB må ha god dialog med brukarane og finne praktiske løysingar for forskarar og forvaltninga. SSB skal arbeide for å utvide bruken av *microdata.no* og utvikle løysingar for deling av data til sikre analyserom.

Utvikling og effektivisering

Teknologiske endringar gjev tilgang på meir data og nye datakjelder. Det skapar nye høve til statistikkutvikling, men fører òg til auka etterspurnad etter statistikk og analysar frå SSB. SSB må bruke stordata og nye metodar for å utvikle ny statistikk og nytte ressursane sine betre. Det er naudsynt å effektivisere og fornye, og ikkje minst å frigjere ressursar som kan gje rom for utvikling. SSB må heile tida utvikle statistikkproduksjonen for å

møte auka krav frå brukarane, samstundes som verksemda skal effektiviserast. I det daglege arbeidet er det naudsynt at verksemda veg effektivitet opp mot andre kvalitetsindikatorar.

Arbeidet med dei fyrste utviklingsprosjekta for å etablere ei moderne IT-plattform starta i 2018. Utviklingsarbeidet inneber mellom anna nye løysingar for datalagring og datafangst og prosessforbetringar i dei statistikkproduserande avdelingane. Rutineprosessar som i dag krev mykje arbeidsinnsats, kan i større grad standardiserast og automatiserast, og slik skape rom for å nytte fleire nye datakjelder og lage meir statistikk, analyse og formidling som er godt tilpassa ulike brukaromsyn. I tillegg til at forenkla produksjonsprosessar kan gje rom for vidare kontinuerleg utvikling, vil auka bruk av nye datakjelder òg medverke til å redusere oppgåvebøra for oppgåvegjevarar.

Det største utviklingsprosjektet byggjer på dei same elementa som vert utvikla i samband med Skatteetatens prosjekt Sirius. SSB vil leggje til rette for at desse løysingane òg kan nyttast i annan statistikkproduksjon.

Transaksjonsdata, kvitteringsdata frå daglegvarekjedene og andre stordata kan gjere at arbeidet med statistikk vert meir effektivt, at oppgåvebøra vert mindre tung og at statistikken vert meir rettvisande eller kan dekkje nye område. SSB har allereie stødd seg på aggregerte transaksjonsdata for å betre kvaliteten på førebels nasjonalrekneskap i 2020, og arbeider no med å kunne nytte same data for å lage betre indeksar for omsetjing i detaljhandelen og nokre av tenestenæringane. Bruken av desse data kan òg lette oppgåvebøra for næringslivet og gje moglegheit for auka aktualitet. I 2022 gjennomfører SSB ei ny forbruksundersøking og utforskar å nytte meir detaljerte transaksjonsdata. Erfaringane så langt er at transaksjonsdata og kvitteringsdata er gode kjelder til å betre kvaliteten på undersøkinga. Kanskje kan dei òg minske oppgåvebøra for privatpersonar og gje grunnlag for hyppigare statistikk om forbruket i dei norske hushalda.

Informasjonstryggleik

SSB forvaltar store mengde data om personar og verksemdar, og folk skal ha tillit til at SSB hand-samar data og informasjon konfidensielt og sikkert. Det er difor særst viktig at SSB har god informasjonstryggleik. Det digitale risikobiletet er prega av at både framande makter og kriminelle aktørar bruker store ressursar og avanserte metodar for å tileigne seg data. SSB må

jamleg gjennomføre testar for å forsikre seg om at tryggleiken er god nok, og dersom det vert avdekt svakheiter, skal det straks setjast i gang tiltak.

Kompetente og motiverte leiarar og medarbeidarar

Tilsette med rett kompetanse er avgjerande for at SSB skal levere gode resultat. Behovet for kompetanse endrar seg i takt med den teknologiske utviklinga og etterspurnaden etter ny statistikk.

Med dei store endringane verksemda har vore i og skal gjennom, er det særskild viktig å halde på og utvikle kjernekompetansen, og å behalde eit godt arbeidsmiljø.

Modernisering av SSBs produksjonssystem vil gje store endringar i arbeidsprosessane. SSB vil difor utvikle kompetansen slik at verksemda kan meistre endringane som moderniseringa gjev, og slik at dei tilsette har grunnlag for å meistre nye oppgåver.

Internasjonalt samarbeid

SSB skal delta aktivt i internasjonalt samarbeid på statistikkområdet med samordning, til informasjonsdeling og kompetanseutvikling. Det internasjonale samarbeidet inneber at det vert sett særskilde krav til innhald, omfang og kvalitet i statistikkane. I stor grad samsvarer slike internasjonale krav med SSBs prioriteringar og gjev føringar for utvikling av nye statistikkområde.

Eurostat har gjennomført ei fagfellevurdering av det norske statistikkssystemet. SSB vil vurdere

og følgje opp tilrådingar frå rapporten i 2022 og 2023.

SSBs utviklingssamarbeid vert gjennomført i samarbeid med Utanriksdepartementet og Norad og er i tråd med norsk utviklingspolitikk.

Budsjett for 2023

Departementet gjer framlegg om å setje budsjett-ramma til SSB for 2023 til 914 mill. kroner. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar utgifter til løn, opplæring, leige og drift av kontorlokale, reiser, kontorutstyr o.a. For 2023 gjer departementet framlegg om ei løyving på 691,4 mill. kroner som er 6,7 pst. meir enn Saldert budsjett 2022. Auka gjeld i hovudsak ei flytting av midlar mellom grunnløyvinga og marknadsoppdrag.

I samband med førebuingane til komande statistikkprogram, har regjeringa vedteke å samle statsforvaltinga si direkte finansiering av offisiell statistikk på grunnløyvinga til offisielle statistikkprodusentar. For SSB inneber dette samla ei overføring på 30,85 mill. kroner, fordelt på fleire departement og statlege verksemdar. Overføringane skal ikkje ha netto verknad på budsjettet til SSB, ettersom midlane tidlegare vart omfatta av marknadsoppdraget til SSB. I praksis er midla derfor omdisponert frå post 21 til post 01.

Sjå tabellen nedanfor.

Offisiell statistikk – rammeoverføringer frå departement og etatar

Kap.	Post	Nemning	Beløp i 1 000 kr
141	01	Norad, Driftsutgifter	200
326	01	Språk- og bibliotekformål	170
335	73	Medieformål, Medietiltak	2 370
351	21	Likestilling og ikke-diskriminering, Spesielle driftsutgifter	130
352	21	Nedsatt funksjonsevne, Spesielle driftsutgifter	770
400	23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting	1 110
480	50	Svalbardbudsjettet, Tilskudd	60
577	01	Tilskudd til de politiske partier, Driftsutgifter	2 520
601	01	Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Spesielle driftsutgifter	4 730
605	01	Arbeids- og velferdsetaten, Driftsutgifter	3 030
671	21	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, Spesielle driftsutgifter	1 480
840	21	Tiltak mot vold og overgrep, Spesielle driftsutgifter	240
846	21	Familie- og oppveksttiltak, Spesielle driftsutgifter	120
858	01	Barne-, ungdoms- og familieetaten, Driftsutgifter	780
881	21	Tilskudd til trossamfunn m.m., Spesielle driftsutgifter	630
900	21	Nærings- og fiskeridepartementet, Spesielle driftsutgifter	1 070
1100	21	Landbruks- og matdepartementet, Spesielle driftsutgifter	170
1140	01	Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m., Driftsutgifter	2 700
1142	01	Landbruksdirektoratet, Driftsutgifter	40
1300	01	Samferdselsdepartementet, Driftsutgifter	340
1301	21	Forskning og utvikling mv., Utredninger vedrørende miljø, trafiksikkerhet mv.	1 220
1410	21	Kunnskap om klima og miljø, Miljødata	1 980
1420	21	Miljødirektoratet, Spesielle driftsutgifter	650
1428	50	Enova SF, Overføring til Klima- og energifondet	850
1600	21	Finansdepartementet, Spesielle driftsutgifter	2 800
1800	21	Olje- og energidepartementet, Spesielle driftsutgifter	400
1820	01	Norges vassdrags- og energidirektorat, Driftsutgifter	400
2421	50	Innovasjon Norge, Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	250

Offisiell statistikk som vert direkte finansiert av Kunnskapsdepartementet og Kunnskapsdepartementets verksemdar, er førebels ikkje rammeoverført, men vil verte overførte etter eigen avtale i eit seinare budsjettframlegg.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overførast

Spesielle driftsutgifter er knytte til brukarfinansierte oppdrag. For 2023 gjer departementet framlegg om ei løyving på 219,3 mill. kroner, 10,2 pst. lågare enn for 2022. Reduksjonen må sjåast i samanheng med overføring av midlar frå 21-posten til grunnløyvinga til SSB, i førebuing til nytt statistikkprogram.

Ved brukarfinansierte oppdrag vert utgiftene posterte på kap. 1620 *Statistisk sentralbyrå*, post 21 *Spesielle driftsutgifter*. Inntekta frå slike oppdrag skal dekkje utgiftene og vert postert på kap. 4620 *Statistisk sentralbyrå*, post 02 *Oppdragsinntekter*.

SSB kan overskride løyvinga til oppdragsverksemda på kap. 1620, post 21 *Spesielle driftsutgifter*, med eit beløp som svarer til meirinntektene på kap. 4620, post 02 *Oppdragsinntekter*. Eventuelle unytta meirinntekter kan reknast med ved utrekning av beløp som kan overførast på post 21, jf. framlegg til romartalsvedtak II.2.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Framlegget gjev om lag uendra løyving frå 2022.

Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
02	Oppdragsinntekter	220 141	253 194	222 808
85	Tvangsmulkt	15 368	10 000	10 000
	Sum kap. 4620	235 509	263 194	232 808

Post 02 Oppdragsinntekter

Sjå omtale under kap. 1620, post 21.

Oppdragsinntektene er førte opp med 3,5 mill. kroner meir enn utgiftene på kap. 1620, post 21. Inntektene skal overstige utgiftene med meirverdiavgifta i samband med brukarfinansierte oppdrag, og som vert å belaste kap. 1633 *Netto-*

ordning, statleg betalt meirverdiavgift. Desse utgiftene er vurderte til 3,5 mill. kroner.

Post 85 Tvangsmulkt

SSB har med heimel i statistikklova høve til å ileggje tvangsmulkt. Mulktene vert som hovudregel utmålte med utgangspunkt i rettsgebyret.

Programkategori 23.40 Andre føremål

Utgifter under programkategori 23.40 fordelte på kapittel

(i 1 000 kr)					
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
1632	Kompensasjon for meirverdiavgift	29 750 763	31 180 000	32 700 000	4,9
1633	Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift	8 395 984	9 100 000	9 300 000	2,2
1634	Kompensasjon for inntektssvikt som følgje av koronaviruset	429 306			0,0
1645	Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak	3 000	4 000	4 000	0,0
Sum kategori 23.40		38 579 053	40 284 000	42 004 000	4,3

Kap. 1632 Kompensasjon for meirverdiavgift

(i 1 000 kr)					
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	
61	Tilskot til kommunar og fylkeskommunar, <i>overslagsløyving</i>	27 469 462	28 900 000	30 200 000	
72	Tilskot til private og ideelle verksemdar, <i>overslagsløyving</i>	2 281 301	2 280 000	2 500 000	
Sum kap. 1632		29 750 763	31 180 000	32 700 000	

Post 61 Tilskot til kommunar og fylkeskommunar, overslagsløyving

Med verknad frå 1. januar 2004 vart det innført ei allmenn ordning der kommunar og fylkeskommunar vert kompenserte for meirverdiavgift på kjøp av varer og tenester. Føremålet med ordninga er at meirverdiavgifta i minst mogleg mon skal påverke avgjerdene som kommunane tek om anten å levere avgiftspliktige tenester gjennom eigne tilsette eller å kjøpe dei frå private. Ordninga vart finansiert med ein reduksjon i dei frie inntektene til kommunane. Den allmenne kompensasjonsordninga kom i staden for ei avgrensa kompensasjonsordning som vart innført i 1995.

Samla moms kompensasjon til kommunar og fylkeskommunar i 2023 er talfesta til 30 200 mill. kroner.

Kommunane sender inn oppgåver over meirverdiavgiftskompensasjon til avgiftsstyremaktene annankvar månad slik som i det ordinære meirverdiavgiftssystemet, men det er òg mogleg å levere årsoppgåver. Utbetalingane skjer etter kvart og innan tre veker etter innsending. Dokumentasjonskrava i samband med innsending av kompensasjonskrav er forenkla ved at krava berre skal ha stadfesting frå revisor. Kompensasjonskrav frå private tenesteproducentar kan sendast direkte til avgiftsstyremaktene. Det er ei minstegrense på 20 000 kroner for kompensa-

sjonsbeløp per år for at verksemder skal kome inn under ordninga. Ordninga gjeld nokre private og ideelle verksemder òg. Det er ein eigen tilskotspost for desse, jf. post 72.

Post 72 Tilskot til private og ideelle verksemder, overslagsløyving

For ikkje å medverke til konkurransevriding mellom kommunal og privat produksjon av sentrale velferdstenester er private og ideelle verksemder òg omfatta av ordninga. Det gjeld private og

ideelle verksemder som utfører slike sosiale tenester og helse- og undervisningstenester som kommunane ved lov er pålagde å utføre. Det er på desse områda ein reknar med at kompensasjonsordninga i størst mon vil kunne gje kommunane ein konkurranseføremon framfor private verksemder utan avgiftsplikt. Dei private og ideelle verksemdene som er omfatta av ordninga, skal sende krav etter dei same kriteria som kommunane.

Departementet gjer framlegg om ei løyving på 2 500 mill. kroner under denne posten for 2023.

Kap. 1633 Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
01	Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i>	8 395 984	9 100 000	9 300 000
	Sum kap. 1633	8 395 984	9 100 000	9 300 000

Post 01 Driftsutgifter, overslagsløyving

Med verknad frå 1. januar 2015 vart det innført ei ordning med nettoføring av meirverdiavgift i ordinære statlege forvaltningsorgan. Nettoføringsordninga inneber at forvaltningsorgana som er inkluderte i ordninga, ikkje vert belasta meirverdi-

avgift for utgifter på postane 01–49 i budsjetta og rekneskapane sine, men fører utgiftene til meirverdiavgift på eit sentralt kapittel for meirverdiavgift under Finansdepartementet (kap. 1633, post 01). Det vil vere uvisse om løyvingsbehovet til ordninga i 2023 òg. Regjeringa foreslår ei løyving på 9 300 mill. kroner.

Kap. 1634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av koronaviruset

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
21	Spesielle driftsutgifter	120 161		
70	Tilskott til verksemder med rett til stønad	86 127		
71	Kompensasjonsordning for arbeidsgjevare i tiltakszona og på Svalbard	1 457		
72	Stønad for å ta permitterte tilbake i jobb, <i>overslagsløyving</i>	221 561		
	Sum kap. 1634	429 306		

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Våren 2020 vart det etablert ei mellombels tilskotsordning for føretak med stort omsetningsfall. Føremålet var å hindre at elles levedyktige føretak gjekk konkurs som følgje av virusutbrotet og dei smitteverntiltaka som vart innførte. Seinare kom det òg ei kompensasjonsordning for arbeidsgjevarar i tiltakssona og på Svalbard og ei ny, søknadsbasert ordning for å stimulere verksemder til å ta permitterte tilbake i jobb. Tidleg i 2022 kom det dessutan til ei særskilt lønnsstønsordning for føretak som vart ramma av smitteverntiltak. Samstundes vart det vedteke å løyve 105 mill. kroner på post 21.

Skatteetaten har fått ansvar for å administrere alle ordningane ved rettleiing, søknadsbehandling, vedtak, registrering av vedtak, utbetaling og tilbakebetaling av tilskot, oppfølging og kontroll. Ordningane innebar vesentlege ressursbehov i Skatteetaten i åra 2020–2022, med tida særleg med etterkontroll og innkrevjing av for mykje utbetalt stønad. Kontrollarbeidet vil truleg verte ferdig i 2022. Kostnader til innkrevjing vert dekte over kap. 1618 *Skatteetaten*, post 21 *Spesielle driftsutgifter*.

Avslutta stønsordningar

Kompensasjonsordninga for føretak med stort omsetningsfall, med løyving over post 70, og tilskotsordninga for å ta permitterte tilbake i jobb, med løyving over post 71, vart båd avslutta i 2020. Tilskotsordninga for å ta permitterte tilbake i jobb, med løyving over post 72, vart avslutta i 2020, men så seint at ein stor del av utbetalingane kom i 2021.

Det har òg i 2022 vore nokre mindre utbetalningar på alle desse postane. For 2023 er utbetalningar her lite truleg.

Post 73 Lønnsstønad til verksemder som er ramma av smitteverntiltak, overslagsløyving

I januar 2022 vart det løyvd 4 300 mill. kroner på ny post 73 *Lønnsstønad til verksemder som er ramma av smitteverntiltak*. Ved budsjettrevisjonen våren 2022 vart løyvinga redusert til 1 000 mill. kroner. Det vert ikkje gjort framlegg om løyving for 2023.

Kap. 1645 Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap		Forslag 2023
		2021	Saldert budsjett 2022	
23	Spesielle driftsutgifter til administrering av statleg garantiordning for små og mellomstore føretak	3 000	4 000	4 000
	Sum kap. 1645	3 000	4 000	4 000

Post 23 Spesielle driftsutgifter til administrering av statleg garantiordning for små og mellomstore føretak

Våren 2020 vart det som eit av tiltaka for å avhjelpe verknader av koronapandemien etablert ei garantiordning for lån til små og mellomstore føretak og gjeve tilskot til tapsavsetjing under ordninga. Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) vart engasjert til å administrere ordninga. Til denne oppgåva vart det samstundes løyvd

midlar *post 23 Spesielle driftsutgifter til administrering av statleg garantiordning for små og mellomstore føretak*.

Både i 2021 og 2022 har det vore trong for å følgje opp tilskotsordninga, etter kvart særleg med behandling av krav på grunnlag av stilte garantiar. Oppfølginga skjer ved Eksportfinansiering Noreg som GIEK no er ein del av. Sjølv om behovet i 2023 er uvisst, er det gjort framlegg om å løyve 4 mill. kroner for det året òg.

Kap. 4634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbrotet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
85	Tilskot til verksemder med rett til stønad – tilbakebetaling	481 795		1 000
86	Lønsstønad til verksemder som er ramma av smitteverntiltak – tilbakebetaling			1 000
	Sum kap. 4634	481 795		2 000

Per august 2022 var det inntektsført 77,0 mill. kroner på post 85 *Tilskot til verksemder med rett til stønad – tilbakebetaling*.

På post 86 *Lønsstønad til verksemder som er ramma av smitteverntiltak – tilbakebetaling*, var det per august 2022 inntektsført 2,1 mill. kroner.

For 2023 ligg det truleg an til heller små inntekter på desse postane.

Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.**Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag m.m.**

Utgifter under programkategori 24.10 fordelte på kapittel

(i 1 000 kr)					
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
1650	Statsgjeld, renter m.m.	9 760 398	10 250 600	11 529 700	12,5
1651	Statsgjeld, avdrag og innløysing	74 005 000		78 457 000	–
	Sum kategori 24.10	83 765 398	10 250 600	89 986 700	777,9

Det oljekorrigerte underskotet på statsbudsjettet, slik det er rekna ut ved nysalderinga av budsjettet, vert finansiert med overføring frå Statens pensjonsfond utland. Finansieringsbehovet i statsbudsjettet, m.a. avdrag på statsgjelda, netto utlån og kapitalinnskott til statsbankane, vert dekt med låneopptak i marknaden og/eller ved trekk på staten sine kontantar.

Det er lagt opp til at finansieringsbehovet til staten skal dekkjast ved å ta opp nye langsiktige lån innanlands. Av omsyn til statspapirmarknaden vert det vanlegvis lagt opp til å glatte ut den lang-

siktige opplåninga over fleire år. Den kortsiktige opplåninga er m.a. for å fange opp behovet i marknaden for kortsiktige verdipapir. Finansdepartementets fullmakt til å låne i marknaden vart fram til 2015 fastsett av Stortinget på grunnlag av ein årleg proposisjon om lånefullmakter. For 2023 ber Finansdepartementet om fullmakter for statleg opplåning i Prop. 1 S (2022–2023) *Statsbudsjettet for budsjettåret 2023* (Gul bok).

Tabell 5.9 syner den innanlandske statsgjelda per 31. desember 2021, medrekna kontolån frå ordinære fond i statskassa.

Tabell 5.9 Innanlandsk statsgjeld per 31. desember 2021

Type lån	Beløp (mill. kr)
Faste innanlandske lån	466 000
Statskassevekslar	56 000
Kortsiktige kontolån	130 533
Kontolån frå ordinære fond ¹	171 512
Sum	824 045

¹ Gruppe 81 i Statsrekneskapen. Er ikkje omfatta av dei ordinære lånefullmaktene.

Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m.

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
89	Renter og provisjon m.m. på innanlandsk statsgjeld, <i>overslagsløyving</i>	9 760 398	10 250 600	11 529 700
	Sum kap. 1650	9 760 398	10 250 600	11 529 700

Post 89 Renter og provisjon m.m. på innanlandsk statsgjeld, overslagsløyving

(mill. kr)

Underpost	Underpostnamn	Rekneskap 2021 ¹	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
89.11	Faste lån	8 259	6 902	7 376
89.12	Gjenkjøps- og rentebyteavtalar	-667	-55	278
89.13	Kontolån	1	26	261
89.14	Kontolån frå ordinære fond	2 057	2 240	540
89.15	Statskassevekslar	110	168	1 261
89.17	Nye faste lån		971	1 814
	Sum kap. 1650, post 89	9 760	10 251	11 530

¹ I rekneskapen vert faste lån og nye faste lån ført samla.

Til grunn for overslaget for renteutgiftene under kap. 1650, post 89, ligg dels eksisterande lån og dels overslag over behovet for låneopptak i 2023. Renteutgiftene vert påverka av omfanget av ny opplåning, førtidig innfriing og endringar i statens portefølje av rentebyteavtalar. Renteutgiftene vert òg påverka av utviklinga i marknadsrentene. Overslaget over renteutgifter er usikkert.

Underpost 89.11 Faste lån

Under denne posten vert det budsjettert renteutgifter på obligasjonslån som er tekne opp før 1. januar 2022. Ved opptak av statsobligasjonslån kan det på grunn av skilnad mellom kupongrenta på det aktuelle lånet og marknadsrenta på lånetidspunktet oppstå ein over- eller underkurs. For å gje eit meir korrekt bilete av dei årlege finansieringskostnadene for staten, vert ein slik over- eller underkurs ikkje inntekts- eller utgiftsført på lånetidspunktet, men avrekna mot ein balansekonto i statsrekneskapen (gruppe 77) og inntekts- eller utgiftsført på post 89.11 over den løpetida som

står att for lånet. Renteutgiftene på faste lån i 2023 kjem dermed fram som kupongrenta, justert for den delen av over- eller underkursen som vert inntekts- eller utgiftsført i 2023.

Renteutgiftene på faste lån er estimert til 7 376 mill. kroner i 2023.

Underpost 89.12 Gjenkjøps- og rentebyteavtalar

Posten omfattar dels renteutgifter i samband med utlån av statspapir til primærmeklarane (gjenkjøpsavtalar). Staten betaler rente på kontantinnskotet som primærmeklarane stiller som sikkerheit i utlånsperioden. I tillegg vert nettoeffekten på renteutgiftene frå rentebyteavtalar i norske kroner ført på denne posten. Staten mottok ei fast langsiktig rente og betaler ei kortsiktig pengemarknadsrente i rentebyteavtalane. I 2022 hadde staten ei netto inntekt på denne posten. Ettersom pengemarknadsrentene no er høgare, reknar ein med ei netto utgift på denne posten på 278 mill. kroner i 2023.

Underpost 89.13 Kontolån

Statsinstitusjonar og statlege fond skal etter avtale plassere ledige midlar som innskot (kontolån) i statskassa. For dei fleste av desse innskota betaler staten rente. Kontolånplasseringar som kjem frå overskotslikviditet i samband med skatte- og avgiftsbetalningar, vert ikkje forrenta. Renteutgiftene på kontolån er anslått til 261 mill. kroner i 2023.

Underpost 89.14 Kontolån frå ordinære fond

Inneståande kontolån frå ordinære fond (gruppe 81 i Statsrekneskapen) var ved utgangen av 2021 på 172 mrd. kroner (medrekna kapitaliserte renter). Det er foreslått at Infrastrukturfondet skal avviklast for 2023. Innskota i dette fondet er på om lag 100 mrd. kroner, og renteutgiftene her utgjer en stor del av denne posten. Avvikling av fondet vil difor føre til ei stor nedgang i utgiftene på posten. For 2023 vert rentene på kontolån frå ordinære fond anslått til 540 mill. kroner.

Underpost 89.15 Statskassevekslar

Den ordinære kortsiktige opplåninga i marknaden skjer gjennom auksjon av statskassevekslar. Dette er renteberande papir utan kupongrente, der rentekostnaden følgjer av underkursen som papira vert lagde ut til. Den effektive renta på statskassevekslane er såleis avhengig av kursen som staten oppnår i auksjonane.

Dei samla renteutgiftene til staten under denne posten er anslått til 1 261 mill. kroner i 2023.

Underpost 89.17 Nye faste lån

Underposten omfattar renteutgifter på innanlandske obligasjonslån med faste rente- og avdragsterminar, tekne opp etter 1. januar 2022. Over- eller underkurs er budsjettert som omtalt under post 89.11. For 2023 er renteutgiftene på nye faste lån anslått til 1 814 mill. kroner.

Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløyning

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
98	Avdrag på innanlandsk statsgjeld, <i>overslagsløyving</i>	74 005 000		78 457 000
	Sum kap. 1651	74 005 000		78 457 000

Post 98 Avdrag på innanlandsk statsgjeld, overslagsløyving

Posten omfattar avdrag på langsiktige statsobligasjonslån. I 2022 er det ikkje forfall av langsiktige statsobligasjonslån. Noregs Bank har per august 2022 arrangert to tilbakekjøpsauksjonar i marknaden i lånet som forfell i 2023 og vil kunne velje

ytterlegare tilbakekjøp i 2022. Kjøpte beløp vert då å rekne som avdrag i 2022 og vil samstundes redusere forfallet i 2023. Det er ikkje mogleg å gje gode overslag for omfanget av tilbakekjøp, og slike er difor ikkje teke omsyn til i budsjettframlegget. Det er heller ikkje ynskjeleg å gå ut med overslag her, sidan dette kan gje staten mindre handlefridom i marknaden.

Programkategori 24.20 Statlege krav, avsetningar m.m.

Inntekter fordelte på kapittel

		(i 1 000 kr)			
Kap.	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023	Endring i pst.
<i>Statlege fordringar, avsetningar m.m.</i>					
5341	Avdrag på uteståande fordringar	6 000 786	700	6 000 700	–
5351	Overføring frå Noregs Bank	15 169 207	10 113 000	8 600 000	-15,0
5605	Renter av kontantar i statskassa og av andre fordringar	1 229 334	1 423 250	8 496 600	497,0
5692	Utbyte av statens kapital i Den nordiske investeringsbanken		104 100	86 400	-17,0
5693	Utbyte av aksjar i ymse selskap m.m.	770	300	700	133,3
<i>Sum kategori 24.20</i>		<i>22 400 097</i>	<i>11 641 350</i>	<i>23 184 400</i>	<i>99,2</i>
<i>Sum programområde 24</i>		<i>22 400 097</i>	<i>11 641 350</i>	<i>23 184 400</i>	<i>99,2</i>

Den nordiske investeringsbanken (NIB)

Den nordiske investeringsbanken (NIB), som har hovudsete i Helsingfors, Finland, vart skipa i 1975 etter avtale mellom regjeringane i dei nordiske landa. Avtalen er seinare revidert etter semje 23. oktober 1998. Frå 1. januar 2005 vart Estland, Latvia og Litauen medlemmar av banken.

Avtalen om NIB vart endra igjen frå 29. juli 2020, mellom anna for å betre risikostyringa for banken si verksemd. Endringane innebar mellom anna at ordningane med lån til prosjektinvesteringar utanfor Norden (PIL) og miljøinvesteringar i nærområda til medlemslanda (MIL) vart avvikla. Vidare vart det gjort fleire endringar i avtalen og statuttane for NIB. Sjå nærmare i Prop. 1 S (2019–2020) frå Finansdepartementet, s. 107.

Låne- og garantiordninga i NIB

Etter endringane i avtalen om NIB i 2020 utgjer hovudtyngda av verksemda til banken vanlege investeringsutlån og garantiar til aktivitetar i

eigarlanda. Det aller meste av utlåna går med til fremje av miljø og/eller produktivitet. Utlåna vart finansierte med grunnkapitalen til banken.

Grunnkapitalen

Grunnkapitalen er dels innbetalt kapital og dels garantikapital frå medlemslanda. Den norske kapitalen utgjer 21,5 prosent av den samla kapitalen i NIB. Noregs innbetalte kapital utgjer no 181 832 487 euro, medan garantikapitalen fråtrekt innbetalt kapital er 1 617 872 454,48 euro. Dette er uendra frå 2022-framlegget.

I tråd med ovannemnde tilrår departementet at Stortinget gjev Finansdepartementet fullmakt til å gje garantiar i 2023 for Noregs del av grunnkapitalen til NIB, fråtrekt innbetalt kapital, innanfor ei samla ramme for nye tilsegner og gammalt ansvar på 1 617 872 454,48 euro, jf. framlegg til romartalsvedtak V. Med eurokursen per 1. juni 2022 (10,0438) utgjer ansvaret om lag 16 250 mill. kroner.

Kap. 5341 Avdrag på utestående fordringar

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
91	Vanlege fordringar	57		
95	Avdrag på lån til andre statar	729	700	700
98	Avdrag på eigenbeholdning statsobligasjonar	6 000 000		6 000 000
	Sum kap. 5341	6 000 786	700	6 000 700

Post 91 Vanlege fordringar

På denne posten vert det ført eventuelle avdrag på lån, m.a. til næringsverksemd.

Post 95 Avdrag på lån til andre statar

Posten gjeld avdrag på eit lån som vart gjeve til Jugoslavia i 1983. Den delen av lånet som står att, vert no betalt av statane Serbia og Montenegro. Sjå nærare omtale i Prop. 1 S (2015–2016) frå Finansdepartementet.

Post 98 Avdrag på eigenbeholdning statsobligasjonar

Posten omfattar avdrag som staten får innbetalt på eigenbeholdning av statsobligasjonar som vert nytta til marknadspleie. I 2023 er det forfall av eit langsiktig statsobligasjonslån der staten eig papir for 6 mrd. kroner.

Kap. 5351 Overføring frå Noregs Bank

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
85	Overføring	15 169 207	10 113 000	8 600 000
	Sum kap. 5351	15 169 207	10 113 000	8 600 000

Etter retningslinene for Noregs Banks årsoppgjersdisposisjonar, fastsette ved kgl. res. 21. desember 2000, skal eit eventuelt overskot setjast av til bankens kursreguleringsfond inntil fondet utgjer ein bestemt del av dei innanlandske og utanlandske aktiva som inneber ein kursrisiko for banken. Eventuelt overskot etter avsetjingar til kursreguleringsfondet skal setjast av i eit overføringsfond. Ved kvart årsoppgjer skal eit beløp svarande til ein tredel av innestående beløp i overføringsfondet overførast til statskassa.

Basert på vurderingar av risikoen for svingingar i resultatet til Noregs Bank i åra framover, er storleiken på kursreguleringsfondet sett til 40 pst.

av bankens netto internasjonale fordringar og 5 pst. av bankens beholdning av innanlandske verdipapir. Retningslinene er nærare omtalte i St.prp. nr. 40 (2002–2003). Kursreguleringsfondet var i fleire år lågare enn minstekravet i retningslinene, og det vart difor ikkje sett av midlar til overføringsfondet. Dette endra seg frå 2015 av. I 2021 vart det overført 15,2 mrd. kroner til statskassa og i 2022 var overføringa 11,1 mrd. kroner. Ein reknar førebels med at det vil vere grunnlag for overføringar til staten i 2023 på 8,6 mrd. kroner. Endeleg beløp vert fastlagt ved Noregs Banks avslutning av rekneskapen for 2022.

Kap. 5605 Renter av kontantar i statskassa og av andre fordringar

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2021	Saldert budsjett 2022	Forslag 2023
80	Av statskassas foliokonto i Noregs Bank	16		5 879 300
81	Av verdipapir og bankinnskot i utanlandsk valuta	19	200	200
82	Av innanlandske verdipapir	1 032 918	925 000	1 710 800
83	Av alminnelege fordringar	17 733	120 000	120 000
84	Av driftskreditt til statsverksemder	114 593	334 450	746 200
86	Renter av lån til andre statar	26	100	100
89	Garantiprovisjon	64 029	43 500	40 000
	Sum kap. 5605	1 229 334	1 423 250	8 496 600

Post 80 Av statskassas foliokonto i Noregs Bank

Ved utgangen av 2021 var staten si kontantbeholdning i Noregs Bank om lag 344 mrd. kroner, som er 31 mrd. kroner høgare enn ved utgangen av 2020.

Alle betalningar til og frå staten vert avrekna mot staten sin foliokonto i Noregs Bank. Det er store daglege svingingar på kontoane til staten, m.a. som følgje av skatteinnbetalningar og overføringar til Statens pensjonsfond utland.

Renta av det innestående på foliokontoen vert rekna ut på bakgrunn av den renta som Noregs Bank får på sine utanlandske krav, avrunda til næraste ¼ prosentteining, og vert endra kvartalsvis. Anslaget for dei samla renteinntektene i 2023 under denne posten er rekna til 5 879,3 kroner.

Post 81 Av verdipapir og bankinnskot i utanlandsk valuta

Posten omfattar m.a. renter på staten sine bankinnskot til bruk på utanriksstasjonane. For 2023 er renteinntektene under denne posten rekna til 0,2 mill. kroner.

Post 82 Av innanlandske verdipapir

Posten omfattar for det meste renteinntekter som staten får på eigenbeholdninga av statspapir som vert nytta til marknadspleieføremål.

For å gje eit meir korrekt bilete av dei årlege renteinntektene på eigenbeholdninga og dermed av dei årlege netto finansieringskostnadene til

staten, vert over- eller underkurs ført etter dei same prinsippa som for statsgjelda, jf. omtale under kap. 1650, post 89. For 2023 er renteinntektene under denne posten rekna til 1 710,8 mill. kroner.

Post 83 Av alminnelege fordringar

Posten omfattar renteinntekter av innskot frå statens rekneskapsførarar i bankar utanom konsernkontoordninga, utlån som vert forvalta av Finansdepartementet og andre departement, og andre renteinntekter av alminnelege krav. Posten omfattar òg tidvis negative renter av innskot.

Inntektene på denne posten er vanskeleg å føreseie. På usikkert grunnlag er det for 2023 ført opp inntekter på 120 mill. kroner.

Post 84 Av driftskreditt til statsverksemder

Dei regionale helseføretaka kan ta opp lån i statskassa til investeringsføremål. Føretaka skal ikkje betale renter i opptrekkperioden. Rentene i denne perioden skal i staden kapitaliserast og leggjast til låna gjennom ei særskild låneløyving for opptrekkrenter under Helse- og omsorgsdepartementet, jf. kap. 732, post 83. Post 84 her er den motsvarande inntektsposten. Etter opptrekkperioden skal rentene på låna innbetalast av føretaka og inntektsførast på særskilde postar under fagdepartementet.

I 2009 vart dei regionale helseføretaka sine driftskredittar i private bankar omgjorde til driftskredittar i staten, jf. kap. 732, post 86 under Helse- og omsorgsdepartementet. Føretaka betaler

renter av trekka på driftskredittramma, og desse rentene vert òg inntektsførte under post 84.

For 2023 er renteinntektene under denne posten rekna til 746,2 mill. kroner.

Post 89 Garantiprovisjon

Garantiordninga for lån frå finansforetak til små og mellomstore føretak vart etablert i mars 2020 for å styrkje tilgangen på lån til verksemder som

vert ramma av virusutbrotet. Føretaka som får garanterte lån, skal betale ein årleg garantiprovisjon til staten, i tillegg til at bankane skal betale ei årleg garantiavgift. *Eksportfinansiering Norge* som forvaltar ordninga på vegner av staten, har bedømt at dette kan gje inntekter på 40 mill. kroner i 2023. Overslaget er usikkert og kviler på usikre føresetnader om kor mykje av utlånsvolumet som vil verte innfridd eller misleghalde.

Kap. 5692 Utbyte av statens kapital i Den nordiske investeringsbanken

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap		Forslag 2023
		2021	Saldert budsjett 2022	
85	Utbyte		104 100	86 400
	Sum kap. 5692		104 100	86 400

Den nordiske investeringsbanken betaler utbyte til medlemslanda i høve til den innskotne kapitalen. Storleiken på utbytet vert vedteken av årsmøtet (guvernørrådet) i banken, etter tilråding frå styret, på grunnlag av resultatet av verksemda året før. For 2021 har banken i 2022 betalt utbyte til den norske stat med vel 8,6 mill. euro eller vel 88,5 mill. kroner.

Basert på same utbyte i 2023 som i 2022 og eurokursen per 1. juni 2022, gjer departement framlegg om for 2023 å føre opp eit utbyte på 86,4 mill. kroner. Departementet understrekjer at dette beløpet ikkje vil vere førande for Noregs stemmegiving i årsmøte i 2023.

Kap. 5693 Utbyte av aksjar i ymse selskap m.m.

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap		Forslag 2023
		2021	Saldert budsjett 2022	
85	Utbyte frå Folketrygdfondet	770	300	700
	Sum kap. 5693	770	300	700

Det er tidlegare lagt til grunn at staten skal ha normalt utbyte av den innskotne ansvarlege kapitalen i Folketrygdfondet, jf. Prop. 1 S (2009–2010) for *Finansdepartementet*. I tråd med dette er det for 2022 fastsett eit utbytekrav på 677 000 kroner.

Utbytekravet er fastsett med utgangspunkt i ei femårig statsobligasjonsrente. For 2023 er det difor budsjettert med eit utbyte på 0,7 mill. kroner.

Del III
Andre saker

6 Likestilling og mangfald

Nedanfor kjem ei oversikt over stoda i arbeidet med likestilling og mangfald på Finansdepartementets område, jf. § 26 a i likestillings- og diskrimineringslova. Som nemnt i pkt. 1.1 i del I omfattar denne proposisjonen av praktiske grunnar òg programkategori 00.30 Regjering, som Statsministerens kontor har ansvaret for. Difor er likestillingsstoda for denne programkategorien òg teken med.

Budsjettkapitla på området til Finansdepartementet gjeld i hovudsak administrasjon og statens gjeld og krav. Disponeringa av desse løyvingane har lite å seie for kjønns- og likestillingstilhøve. Departementet sitt arbeid med til dømes skatte-, avgifts- og pensjonsspørsmål har i nokre tilfelle følgjer for likestillinga. Det same gjeld personalpolitikken til departementet.

6.1 Finansdepartementet

6.1.1 Om arbeidet med likestilling og mangfald

Departementet har gjennom årlege personalrapportar merksemd på alders- og kjønnsamansetnad, rekruttering og turnover i avdelingane og på stillingsgruppenivå. Rapporten gjev grunnlag for HR-analysar og vurdering av eventuelle utfordringar og vert drøfta på leiarnivå og i arbeidsmiljø- og samarbeidsutvalet eller møter etter Hovudavtalen. Lønsstatistikk vert brukt for å følgje med på lønsutviklinga for kvinner og menn. Det er òg merksemd på profileringsaktivitetar og tilrettelegging i vid forstand.

Finansdepartementet ynskjer å vere ein arbeidsplass som speglar befolkninga og oppfordrar kvalifiserte kandidatar til å søkje, uavhen-

gig av alder, kjønn, funksjonsevne, «hòl i CV-en», nasjonal eller etnisk bakgrunn. Ledige stillingar vert kunngjorde på nettmedium som JobbNorge, JobbiFIN (på regjeringen.no), Finn, Nav, Jobbforalle, LinkedIn og aktuelle universitet og høgskular.

6.1.2 Status for 2021

Kvinner utgjorde 47 pst. av dei tilsette ved utgangen av 2021. Delen kvinner er god på dei fleste nivå, sjå tabellen under. Gjennomsnittsalderen ved utgangen av 2021 var 42 år for kvinner og drygt 47 år for menn. I åra som kjem ventar ein at aldersforskjellane mellom kvinner og menn vert mindre.

Kvinner er i fleirtal i aldersgruppene under 50 år og i stillingar som lovrådgjever, underdirektør, rådgjever og førstekonsulent.

Det er rekruttert fleire kvinnelege leiarar dei seinare åra. Delen kvinnelege leiarar var 42,1 pst. ved utgangen av 2021.

Kvinner har noko høgare turnover enn menn (10,3 mot 9,2 pst.).

Departementet legg til rette for fleksibel arbeidstid og arbeidsstad som òg tek omsyn til delvis sjukmelding, nedsett funksjonsevne og omsorgsoppgåver. Ved utgangen av 2021 hadde 32 pst. av dei tilsette barn under 12 år, og halvdel av dei var kvinner. Ein legg til rette for at tilsette kan stå lenge i arbeid. Gjennomsnittleg avgangsalder i 2021 var 67,8 år.

Ved utgangen av 2021 hadde 88 pst. av kvinnene og 98 pst. av mennene høgare utdanning. 51 pst. av juristane, 41 pst. av økonomane og 45 pst. av dei med anna høgare utdanning var kvinner. Tala har vore stabile over fleire år.

Deltid, mellombels tilsette og sjukefråvær, fordelt på kjønn og samla, per 31. desember 2021. Prosentdelar. Tal for 2020 i parentes.

Deltid			Mellombels tilsette			Samla sjukefråvær		
K	M	Båe	K	M	Båe	K	M	Båe
6,5 (3,7)	2,0 (0,7)	4,1 (2,1)	8,0 (6,6)	9,2 (7,9)	8,6 (7,3)	5,0 (3,8)	1,6 (1,0)	3,2 (2,3)

Departementet har ingen tilsette på ufrivillig deltid. 1,4 pst. av dei samla 4,1 pst. er ordinære, mellombelse og små deltidsstillingar, medan 2,7 pst. kjem av redusert arbeidstid grunna sjukdom eller omsorg. Mellombels tilsetjing vert berre nytta ved vikariat eller kortvarige engasjement.

Kvinner som starta i foreldrepermisjon i 2021, tok i gjennomsnitt ut 34 veker, medan menn tok ut 20 veker.

Ved utgangen av 2021 hadde om lag 3 pst. av dei tilsette innvandrarakgrunn. Personar med innvandrarakgrunn utgjorde 12,1 pst. av søkjarane til ledige stillingar. 4,3 pst. av dei vart vurdert som kvalifiserte og innkalla til intervju. Ein vart tilsett.

Regjeringa Solberg hadde som mål gjennom «inkluderingsdugnaden» at fem prosent av alle nyttilsette i staten skulle vere personar med nedsett funksjonsevne eller «hòl i CV-en». Departementet oppnådde 3,7 pst. for 2021. Målgruppa utgjorde 3,9 pst. av søkjarane og 2,9 pst. av dei som vart innkalla til intervju. Ein vart tilsett. Det vert arbeidd vidare med planlagde tiltak, mellom anna i samarbeid med Nav i 2022. Det vert òg vurdert å rekruttere ein ny trainee i løpet av 2022 eller 2023. Departementet har ein samarbeidsavtale med Fontenehuset – for overgangsarbeid. Eit medlem frå Fontenehuset vart engasjert i eit ni-månaders overgangsarbeid 2021–2022. Ved utgangen av 2021 hadde departementet to lærlingar, det same som i 2020.

6.1.3 Lønsskartlegging for 2021 – prosentdelar

Stillingsgruppe	Kjønnsbalanse antall			Del kvinner	Kvinner sin del av menns løn	
	Kvinner	Menn	Båe kjønn		Alle kontant- ytingar ¹	Avtalt løn
Leiarar på leiarløn ²	2	7	9	22,2	86,3	86,3
Seksjonsleiarar ³	14	15	29	48,3	94,2	103,5
Fagdirektør m.fl. ⁴	8	32	40	20,0	97,5	102,6
Lovrådgjevar	10	9	19	52,6	90,1	91,6
Underdirektør	10	8	18	55,6	98,8	99,2
Fagsjef ⁵	16	28	44	36,4	96,5	97,2
Senior (skattejurist) ⁵	7	8	15	46,7	110,7	102,6
Seniorrådgjevar	25	26	51	49,0	101,5	102,4
Rådgjevar	26	12	38	68,4	97,6	105,3
Seniorkonsulent, førstekonsulent, konsulent	19	7	26	73,1	102,1	104,2
Totalt i verksemda ⁶	137	152	289	47,4	85,3	87,0

¹ Summen av avtalt løn, overtidsgodtgjering, helgetillegg, stedfortredergodtgjering, etterberekna løn, stipend, m.m.

² Finansråd og ekspedisjonssjefar

³ Avdelingsdirektør med personalleiaransvar, kommunikasjonssjef, spesialrådgjevar med personalleiaransvar

⁴ Fagdirektør, avdelingsdirektør utan personalleiaransvar, spesialrådgjevar, investeringsdirektør

⁵ Arbeidstitel, kode som utredningsleiar

⁶ Alle unntatt 2 lærlingar

Kvinner har i snitt høgare fastløn enn menn i dei fleste stillingskategoriane. Kvinnelege lovråd-gjevarar har ein del på knapt 92 pst. når det gjeld fastløn. Ein medverkande årsak er at mannlege lovråd-gjevarar i snitt er 10 år eldre og har lengre erfaring.

Kvinner hadde i 2021 i snitt 99 timer overtid, medan menn hadde 130 timer. Fordelinga var om lag som dei seinare åra. Dette gjer eit stort utslag på samla løn, spesielt i stillingsgrupper på høgare nivå, men òg blant rådgjevarar.

6.2 Etatane under Finansdepartementet

6.2.1 Sjukefråvær

Tabellen nedanfor syner tal for samla sjukefråvær for 2021 for både kjønn, kvinner og menn, med 2020-tal i parentes.

Tabell 6.1 Samla sjukefråvær i pst.

	Skatteetaten	Tolletaten	SSB	DFØ	Finanstilsynet
Både kjønn	4,8 (4,5)	5,0 (5,5)	3,1 (3,1)	3,9 (4,2)	3,1 (3,0)
Kvinner	5,8 (5,5)	6,0 (6,3)	3,9 (4,0)	4,8 (3,3)	4,7 (3,7)
Menn	3,1 (3,0)	4,2 (4,7)	2,5 (2,4)	2,6 (0,9)	1,6 (2,4)

6.2.2 Etnisitet

Tabell 6.2 Tilsette med innvandrarbakgrunn

Prosentdelar	Skatteetaten	Tolletaten	SSB	DFØ	Finans- tilsynet	Statleg tariffomr.
I alt	9,1 (8,8)	6,4 (5,9)	15,8 (14,8)	13,2 (12,0)	9,6 (6,6)	13,0 (12,4)
– Frå landgruppe 1 ¹	3,0 (3,1)	2,8 (2,7)	4,6 (4,2)	4,4 (3,9)	3,1 (2,5)	6,3 (6,2)
– Frå landgruppe 2 ²	6,1 (5,7)	3,6 (3,1)	13,3 (10,6)	8,8 (8,1)	6,5 (4,1)	6,7 (6,3)

¹ EU/EFTA-land, Nord-Amerika, Australia og New Zealand

² Resten av verda

Kilde: SSB

Tabellen over syner prosentdelen tilsette med innvandrarbakgrunn i statleg tariffområde, departementsområdet og etatane. Tala er frå 2021, med 2020-tal i parentes. Alle etatane har ein større pro-

sentdel tilsette med innvandrarbakgrunn enn i 2020.

Omtale av etatanes arbeid med likestilling og mangfald ligg i årsrapportane frå etatane.

6.3 Programkategori 00.30 Regjering

Statsministerens kontor

Tilstandsrapport kjønn

Tabellen under syner prosentdelen kvinner i verksemda, prosentdelen mellombels tilsette kvinner

	SMK	Kvinner sin del av menn si løn
	Prosentdelar	Prosentdelar
<i>Kvinner:</i>		
Totalt i verksemda	62 (45)	88 (98)
Leiarstillingar	44 (40)	126 (127)
Fagdirektørar og seniorrådgjevarar	52 (54)	89 (90)
Andre saksbehandlarar og støttefunksjonar	79 (72)	102 (108)
<i>Mellombels/deltid:</i>		
Mellombels tilsette kvinner	0 (5,0)	
Mellombels tilsette menn	4,8 (4,1)	
Deltid kvinner	8,6 (10,0)	
Deltid menn	0 (0)	
<i>Foreldrepermisjon; uttak av veker:</i>		
Kvinner	32 (29)	
Menn	0 (16)	

Målet er ei jamn kjønnsfordeling blant dei tilsette ved kontoret. Kjønnsfordelinga kan verte betre i einskilte grupper, som til dømes i sekretærgruppa der det er ti kvinner og ein mann.

Samla sjukefråvær:

Prosentdelar	Båe kjønn	Kvinner	Menn
	2,1 (1,8)	2,7 (2,5)	1,1 (1,4)

Tiltak for å fremje likestilling og mangfald

Personar med nedsett funksjonsevne, personar med «høl i CV-en» og personar med innvandrarbakgrunn vert oppmoda om å søkje ledige stillingar ved kontoret. Dersom det finst kvalifiserte søkjarar i desse gruppene, vert minst ein søkjar kalla inn til intervju.

Statsministerens kontor er IA-verksemd. Kontoret legg vekt på å tilpasse den fysiske arbeids-

og menn og prosentdelen deltid kvinner og menn. Tabellen viser òg gjennomsnittleg uttak av foreldrepermisjon for kvinner og menn.

plassen, utstyr, arbeidsoppgåver og arbeidstid for medarbeidarar med nedsett funksjonsevne eller for andre med behov for særskild tilrettelegging, til dømes på grunn av sjukdom, graviditet eller omsorgsoppgåver.

Kontoret ynskjer å leggje til rette for gode arbeidsvilkår for ulike fasar i livet. For tilsette over 60 år vert det i medarbeidarsamtalen utført ein seniorsamtale for å kartlegge eventuelle ynskjer om endra arbeidsoppgåver, tilrettelegging av arbeidssituasjonen og andre tiltak som kan styrkje moglegheita for å stå lenge i stillinga.

Om arbeidet for likestilling og mot diskriminering

Statsministerens kontor har som mål å fremje likestilling og mangfald gjennom personalpolitikken. Kontoret legg vekt på å gje kvinner og menn same moglegheit til utvikling i oppgåver og kompetanse, og dermed same høve til lønsutvikling. Kontoret søkjer god kjønnsbalanse i alle

stillingar og mangfald i etnisitet, alder, erfaring og fagleg bakgrunn.

Det vert med jamne mellomrom gjennomført undersøkingar av arbeidsmiljøet.

Eigne rutinar for varsling av kritikkverdige forhold ved kontoret gjeld òg forhold som diskriminering.

Kvart år blir det utarbeidd ein personalrapport om mellom anna løn, likestilling og sjukefråvær, og som vert behandla i Arbeidsmiljøutvalet.

Regjeringsadvokaten

Tilstandsrapport kjønn

	Regjeringsadvokaten	Kvinner sin del av menn si løn
	Prosentdelar	Prosentdelar
<i>Kvinner:</i>		
Totalt i verksemda	51 (55)	83 (79)
Leiarstillingar	33 (33)	95 (93)
Fagleiar	53 (36)	100 (102)
Andre advokatar og støttefunksjonar	52 (61)	83 (88)
<i>Mellombels/deltid:</i>		
Mellombels tilsette kvinner	5,4 (2,4)	
Mellombels tilsette menn	2,9 (2,9)	
Deltid kvinner	8,1 (4,8)	
Deltid menn	0 (0)	
<i>Foreldrepermisjon; uttak av veker:</i>		
Kvinner	22 (32)	
Menn	14 (18)	

Av dei 49 i advokatembetet var 41 pst. kvinner. Av dei 24 tilsette på administrativ side var 71 pst. kvinner. Regjeringsadvokaten har ein god kjønnsbalanse i alle stillingskategorier, med unntak av advokat-assistentane, der alle fast tilsette er kvinner.

På leiarnivå hadde menn høgare lønsnivå i gjennomsnitt enn kvinner. Dette har si årsak i at leiar av verksemda, som har høgast løn, er mann. For dei andre i leiargruppa var gjennomsnittsløna høgare for kvinner enn for menn. Gjennomsnittsløna for menn og kvinner i andre grupper varierte, avhengig av fagområde, kompetanse og arbeidserfaring. For advokatane gjeld eit rent ansiennitetsprinsipp ved fastsetjing av løn, noko som medfører at kvinner og menn har lik løn gitt same ansiennitet.

Hos Regjeringsadvokaten får advokatane eit relativt stort lønshopp når dei får møterett for Høgsterett. Tildeling av prøvesaker for Høgsterett

følgjer i stor grad ansiennitet og vil såleis alltid skje på kjønnsnøytrale premiss.

Samla sjukefråvær:

Prosentdelar	Båe kjønn	Kvinner	Menn
	2,2 (1,9)	3,4 (2,6)	1,2 (1,2)

Ved utlysing av stillingar i grupper med skeiv kjønnsfordeling, vert det underrepresenterte kjønn oppmoda til å søkje. Regjeringsadvokaten kallar som hovudregel inn minst ein søkjar, som regel fleire, med innvandrarbakgrunn til intervju. Tilsvarande gjeld dersom det er kvalifiserte søkjarar med nedsett funksjonsevne eller «hòl i CV-en».

Regjeringsadvokaten legg vekt på å tilpasse den fysiske arbeidsplassen, utstyr og arbeidsoppgåver for medarbeidarane i tillegg til arbeidsopp-

gåver og arbeidstid for dei med behov for særskilt tilpassing.

For dei som har minimum fem år til fyrste moglege avgangstidspunkt, vert det lagt opp til ein seniorsamtale. Føremålet er å diskutere framtidssutsikter og kva moglegheiter arbeidsgjevar har til å foreslå utfordrande oppgåver og kompetansehevande tiltak som kan gjere det attraktivt å stå lenger i stillinga. For at dei eldre skal stå lenger i stillinga, har embetet innført betre ordningar for seniorar.

Om arbeidet for likestilling og mot diskriminering

Regjeringsadvokaten har som mål å fremje likestilling og mangfald gjennom personalpolitikken. Embetet har ein likestillingsplan med mål som skal hindre at tilsette vert behandla ulikt på grunn av kjønn. Planen gjeld område som bemanning, leiging, faglege utfordringar, løn og å leggje til rette for omsorgsplikter m.m.

Det er etablert egne rutinar for varslings.

Arbeidsmiljøutvalet har møter minimum fire gonger i året, der status på likestillingsarbeidet og sjukefråvær er tema. Utvalet gjennomfører òg årlege vernerundar.

7 Omtale av klima- og miljørelevante saker

7.1 Finansdepartementet

Berekraftig utvikling

Finansdepartementet har eit sektorovergripande ansvar for å leggje grunnlaget for effektiv forvaltning av dei økonomiske ressursane. I arbeidet med den økonomiske politikken skal Finansdepartementet medverke til at den økonomiske utviklinga skjer på eit miljømessig forsvarleg grunnlag.

Oppfølginga av Dei Sameinte Nasjonanes 17 mål for berekraft er integrert i regjeringas ordinære politiske arbeid. Kommunal- og distriktsdepartementet koordinerer den nasjonale oppfølginga og Utanriksdepartementet koordinerer oppfølginga internasjonalt.

Sektorovergripande klima- og miljøverkemiddel

Finansdepartementet har det overordna ansvaret for innretting av avgifter i miljøpolitikken. Rett utforma miljøavgifter gjev tildriv til å minke utsleppa og sikrar òg at forureinarane betaler.

7.2 Statistisk sentralbyrå

Statistikk over utslepp til luft er eit prioritert område. Statistikken over utsleppa av klimagassar er mellom anna knytt til oppfølginga av Noregs klimamål slik dei mellom anna kjem fram i Parisavtala, i forordning om miljørekneskapar i Eurostat, samt rapportering som følgjer av klimalova. Norsk klimapolitikk er nært knytt til EU og inngjekk i 2019 eit samarbeid om klimaskyldnadene for 2030. Statistikken over langtransportert forureining gjeld for det meste oppfølginga av Göteborg-protokollen.

Utviklinga av statistikk over verkemiddelbruk, m.a. avgifter og utsleppskvotar, skal halde fram. I 2019 vart statistikken utvida med tal for miljøsubsidiar. SSB starta opp eit arbeid med fossile subsidiar same år med blant anna to artiklar. Dette arbeidet fortset i 2022 med vidare utvikling av datagrunnlag og metode. Statistikken over

reinsing og utslepp av kommunalt avløpsvatn vert utvikla vidare. SSB følgjer òg opp statistikkforordninga om materialrekneskapar; «*Sirkulær økonomi*» (materialstraumar og attvinning). SSB skal hjelpe Miljødirektoratet med å finne målepunkt som er tilpassa nytt direktiv, tilpasse innhentinga av data og avklare korleis statistikken skal kunne ta vare på nasjonale og internasjonale behov. SSB utreier nye kjelder om plastavfall og plastprodukt for ein mogleg statistikk om plast. SSB er med på å kartleggje matsvinn i primærleddet, altså hos jordbruksbedriftene. Det er Landbruksdirektoratet som finansierer arbeidet ved utviding av skjema i to avlingsundersøkingar. SSB skal oppdatere og publisere arealstatistikken for Noreg (arealbruk og arealressursar) og andre meir analyseprega temastatistikkar om areal. Statistikk og analysar er publiserte som planlagd.

Etterspurnaden etter miljøstatistikk til internasjonale publikasjonar og indikatorsystem, særleg i EU og OECD, er aukande.

Frå 2017 gav ei EU-forordning rapporteringsplikt på områda rekneskap for miljøvernuttgifter (EPEA), statistikk for produksjon, bruttoprodukt, sysselsetjing og eksport av miljørelaterte varer og tenester (EGSS) og næringsfordelt energibruk. Alle desse områda vert utarbeidd etter den internasjonale standarden SEEA (System for Environmental Economic Accounting) og i tråd med prinsipp i nasjonalrekneskapen.

Som del av ny utviding av EU-forordninga på miljørekneskap vil tre nye statistikkar verte utvikla. Statistikk over miljøvennlege subsidiar og skogrekneskap vil i stor grad byggje på allereie eksisterande statistikkar, medan statistikk for økosystemrekneskap vil krevje betydeleg utvikling. Økosystemrekneskapet følgjer SNs statistiske rammeverk som vart godkjent i 2021 – SEEA EA (Ecosystem Accounting). Rekneskapen består av eit arealrekneskap over utbreiinga av ulike økosystem, samt deira tilstand og tilgang, og etterspørsel etter økosystemtenestar. Utviklinga vil krevje samarbeid med fleire andre statistikkproducentar og dataleverandørar.

Innanfor forskingsverksemda i SSB på miljø- og klimafeltet er det fleire analyseprosjekt i gang

om energimarknadstrender, klimapolitisk utvikling og bruk av naturressursar. I desse nyttar ein økonomiske analysemodellar av norsk, europeisk og global økonomi. Ein modell av norsk økonomi (SNOW) er òg levert til Finansdepartementet for bruk der. Forskingsprosjekta nyttar norske data, i hovudsak frå SSB, og medverkar til statistikkarbeid på energi-, utslepps- og miljøfeltet. Prosjekta omfattar mellom anna omstilling av norsk

økonomi og studiar av Noregs klimapolitiske mål og verkemiddel, løysingar for låge utslepp i transport, energi og industri, samt verdsetjing av naturressursar og tenester frå økosystema. Forskarane arrangerer og deltar i aktivitetar overfor norske brukarar i forvaltninga, nærings- og organisasjonslivet, allmenta, samt nasjonale og internasjonale samarbeidspartnarar.

Finansdepartementet

t i l r å r :

I Prop. 1 S (2022–2023) om statsbudsjettet for år 2023 blir dei forslag til vedtak førde opp som er nemnde i eit framlagt forslag.

Forslag

Under Finansdepartementet blir i Prop. 1 S (2022–2023)
statsbudsjettet for budsjettåret 2023 dei forslag til vedtak som følgjer førde opp:

Kapitla 20–51, 1600–1651, 3024–3051, 4600–4634, 5341, 5351, 5580, 5605, 5692–5693

I

Utgifter:

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Regjeringa				
20	Statsministerens kontor			
	01	Driftsutgifter	97 084 000	97 084 000
21	Statsrådet			
	01	Driftsutgifter	176 589 000	176 589 000
24	Regjeringsadvokaten			
	01	Driftsutgifter	112 828 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 600 000	128 428 000
		Sum Regjeringa		402 101 000
Stortinget og tilknytte organ				
41	Stortinget			
	01	Driftsutgifter	1 053 178 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	4 200 000	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	155 000 000	
	50	Sannings- og forsoningskommisjonen	2 900 000	
	70	Tilskot til partigruppene	232 600 000	
	72	Tilskot til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 500 000	
	73	Kontingentar, internasjonale delegasjonar	17 000 000	
	74	Reisetilskot til skular	5 400 000	1 471 778 000
42	Stortingets ombodsnemnd for Forsvaret			
	01	Driftsutgifter	7 991 000	7 991 000
43	Stortingets ombod for kontroll med forvaltninga			
	01	Driftsutgifter	99 038 000	99 038 000
44	Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvakings- og tryggingsteneste			
	01	Driftsutgifter	41 265 000	41 265 000

Kap.	Post		Kroner	Kroner
45	Noregs institusjon for menneskerettar			
	01	Driftsutgifter	26 857 000	26 857 000
51	Riksrevisjonen			
	01	Driftsutgifter	576 820 000	
	75	Internasjonale organisasjonar og nettverk	28 700 000	605 520 000
		Sum Stortinget og tilknytte organ		2 252 449 000
		Finansadministrasjon		
1600	Finansdepartementet			
	01	Driftsutgifter	423 537 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	96 382 000	
	70	Forsking på og allmennopplysning om finansmarknaden	14 300 000	534 219 000
1602	Finanstilsynet			
	01	Driftsutgifter	464 518 000	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	36 000 000	500 518 000
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring			
	01	Driftsutgifter	909 884 000	
	22	Opplæringskontoret OK stat	11 200 000	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	17 900 000	938 984 000
		Sum Finansadministrasjon		1 973 721 000
		Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon		
1610	Tolletaten			
	01	Driftsutgifter	1 697 395 000	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	134 800 000	1 832 195 000
1618	Skatteetaten			
	01	Driftsutgifter	7 379 848 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	222 400 000	
	22	Større IT-prosjekt, <i>kan overførast</i>	549 400 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, a-ordninga	100 088 000	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	146 300 000	
	50	Skatte- og avgiftsforsking	6 400 000	8 404 436 000
1619	Skatteklagenemnda			
	01	Driftsutgifter	73 803 000	73 803 000
		Sum Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon		10 310 434 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner
Offisiell statistikk			
1620	Statistisk sentralbyrå		
	01 Driftsutgifter	691 423 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	219 308 000	
	45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	3 700 000	914 431 000
	Sum Offisiell statistikk		914 431 000
Andre føremål			
1632	Kompensasjon for meirverdiavgift		
	61 Tilskot til kommunar og fylkeskommunar, <i>overslagsløyving</i>	30 200 000 000	
	72 Tilskot til private og ideelle verksemdar, <i>overslagsløyving</i>	2 500 000 000	32 700 000 000
1633	Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift		
	01 Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i>	9 300 000 000	9 300 000 000
1645	Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak		
	23 Spesielle driftsutgifter til administrering av statleg garantiordning for små og mellomstore føretak	4 000 000	4 000 000
	Sum Andre føremål		42 004 000 000
Statsgjeld, renter og avdrag m.m.			
1650	Statsgjeld, renter m.m.		
	89 Renter og provisjon m.m. på innanlandsk statsgjeld, <i>overslagsløyving</i>	11 529 700 000	11 529 700 000
1651	Statsgjeld, avdrag og innløyving		
	98 Avdrag på innanlandsk statsgjeld, <i>overslagsløyving</i>	78 457 000 000	78 457 000 000
	Sum Statsgjeld, renter og avdrag m.m.		89 986 700 000
Sum departementets utgifter			147 843 836 000

Inntekter:

Kap.	Post	Kroner	Kroner
Regjeringa			
3024	Regjeringsadvokaten		
	01 Vederlag for utgifter i rettssaker	21 300 000	21 300 000
	Sum Regjeringa		21 300 000
Stortinget og tilknytte organ			
3041	Stortinget		
	01 Salsinntekter	5 700 000	
	03 Leigeinntekter	2 300 000	8 000 000
3051	Riksrevisjonen		
	01 Refusjon innland	2 000 000	
	02 Refusjon utland	300 000	2 300 000
	Sum Stortinget og tilknytte organ		10 300 000
Finansdepartementet			
4600	Finansdepartementet		
	02 Ymse refusjonar	50 000	50 000
4602	Finanstilsynet		
	03 Sakshandsamingsgebyr	13 200 000	
	86 Vinningsavståing og gebyr for regelbrot m.m.	500 000	13 700 000
4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring		
	01 Økonomitjenester	166 400 000	
	02 Opplæringskontoret OK stat	17 200 000	183 600 000
4610	Tolletaten		
	01 Særskilt vederlag for tolltjenester	7 900 000	
	02 Andre inntekter	2 300 000	
	04 Ymse refusjonar	1 100 000	
	05 Refusjon frå Avinor AS	26 800 000	
	85 Tvangsmulkt og gebyr for regelbrot	23 000 000	61 100 000
4618	Skatteetaten		
	01 Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	42 000 000	
	03 Andre inntekter	6 500 000	
	05 Gebyr for utleggsforretningar	109 000 000	
	07 Gebyr for bindande førehandsfråsegner	5 000 000	
	11 Gebyr på kredittdeklarasjonar	3 100 000	
	85 Inngått på tapsførte lån m.m.	240 000 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner	
	86	Bøter, inndragingar m.m.	2 118 000 000	
	87	Trafikantsanksjonar	60 000 000	
	88	Forseinkingsgebyr, Rekneskapsregisteret	230 000 000	
	89	Gebyr for regelbrot	5 000 000	2 818 600 000
4620		Statistisk sentralbyrå		
	02	Oppdragsinntekter	222 808 000	
	85	Tvangsmulkt	10 000 000	232 808 000
4634		Kompensasjon for inntektssvikt som følgje av virusutbrotet		
	85	Tilskot til verksemder med rett til stønad – tilbakebetaling	1 000 000	
	86	Lønsstønad til verksemder som er ramma av smitteverntiltak – tilbakebetaling	1 000 000	2 000 000
		Sum Finansdepartementet		3 311 858 000
		Ymse inntekter		
5341		Avdrag på uteståande fordringar		
	95	Avdrag på lån til andre statar	700 000	
	98	Avdrag på eigenbeholdning statsobligasjonar	6 000 000 000	6 000 700 000
5351		Overføring frå Noregs Bank		
	85	Overføring	8 600 000 000	8 600 000 000
		Sum Ymse inntekter		14 600 700 000
		Skatter og avgifter		
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Finanstilsynet, bidrag frå tilsynseiningane	508 318 000	508 318 000
		Sum Skatter og avgifter		508 318 000
		Renter og utbyte m.m.		
5605		Renter av kontantar i statskassa og av andre fordringar		
	80	Av statskassas foliokonto i Noregs Bank	5 879 300 000	
	81	Av verdipapir og bankinnskot i utanlandsk valuta	200 000	
	82	Av innanlandske verdipapir	1 710 800 000	
	83	Av alminnelege fordringar	120 000 000	
	84	Av driftskreditt til statsverksemder	746 200 000	
	86	Renter av lån til andre statar	100 000	
	89	Garantiprovisjon	40 000 000	8 496 600 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner
5692	Utbyte av statens kapital i Den nordiske investeringsbanken		
	85 Utbyte	86 400 000	86 400 000
5693	Utbyte av aksjar i ymse selskap m.m.		
	85 Utbyte frå Folketrygdfondet	700 000	700 000
	Sum Renter og utbyte m.m.		8 583 700 000
	Sum departementets inntekter		27 036 176 000

Fullmakter til å overskride gjevne løyvingar

II

Meirinntektsfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2023 kan:

1.

overskride løyvinga under	mot tilsvarende meirinntekter under
kap. 41 post 01	kap. 3041 post 01
kap. 51 post 01	kap. 3051 post 02
kap. 1600 postane 01 og 21	kap. 4600 post 02
kap. 1605 post 01	kap. 4605 post 01
kap. 1605 postane 01 og 22	kap. 4605 post 02
kap. 1610 post 01	kap. 4610 postane 01, 04 og 05
kap. 1618 post 01	kap. 4618 post 03

Meirinntekt som gjev grunnlag for overskriding, skal òg dekkje meirverdiavgift som er knytt til overskridinga, og kjem difor òg ved kap. 1633, post 01, for dei statlege forvaltningsorgana som kjem inn under nettoordninga for meirverdiavgift.

Meirinntekter og eventuelle mindreinntekter skal reknast med ved berekninga av overføring av unytta løyving til neste år.

2. overskride løyvinga til oppdragsverksemd på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesi-

elle driftsutgifter, med eit beløp som svarer til meirinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter.

Unytta meirinntekter og eventuelle mindreinntekter skal reknast med ved utrekning av overførbart beløp på posten.

Meirinntekt som gjev grunnlag for overskriding, skal òg dekkje meirverdiavgift som er knytt til overskridinga, og kjem difor òg ved kap. 1633, post 01.

Fullmakter til å pådra staten skyldnader utover løyvingane

III

Tingingsfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2023 kan gjere tingingar utover det som er løyvt, men slik at den samla ramma for nye tingingar og gammalt ansvar ikkje overstig desse summane:

Kap.	Post	Nemning	Samla ramme
1610		Tolletaten	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald	40 mill. kroner
1618		Skatteetaten	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald	35 mill. kroner

IV

Fullmakter til å pådra staten skyldnader i investeringsprosjekt

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2023 kan gjennomføre investeringsprosjekt innanfor kostnadsrammer som vist nedanfor:

Nemning	Etat	Samla ramme
Dialogbasert skattemelding (Sirius)	Skatteetaten	777,6 mill. kroner
Nytt IT-system for meirverdiavgift (Memo)	Skatteetaten	564,6 mill. kroner
Modernisering av innkrevjing – steg 1	Skatteetaten m.fl.	1 933,8 mill. kroner
Treff-prosjektet	Tolletaten	843,5 mill. kroner

Fullmaktene gjeld òg forpliktingar som vert pådregne for seinare budsjettår og innanfor kostnadsrammene for prosjekta. Finansdepartementet vert gjeve fullmakt til å prisjustere kostnadsrammene i seinare år.

V

Garantifullmakt

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2023 kan gje garanti for grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbanken innanfor ei samla ramme for nye tilsegner og gammalt ansvar på 1 617 872 455 euro.

VI

Fullmakt til å dekkje utgifter til vidare
bubehandling

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet for 2023 under ordninga med oppfølging av staten sine krav i konkursbu kan pådra staten skyldnader utover løyvingane, men slik at den samla ramma for nye tilsegner og gammalt ansvar ikkje overstig 45,8 mill. kroner. Utbetalingar vert dekte av løyvingane under kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Andre fullmakter

VII

Fullmakt til å rette opp uoppklåra differansar og feilposteringar i statsrekneskapar for tidlegare år

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2023 i einskildsaker kan rette opp uoppklåra differansar i rekneskapane og feilposteringar i statsrekneskapen som gjeld rekneskapar for tidlegare år. Dette må gjerast ved å postere over kontoen for forskuvingar i balansen i statsrekneskapen i rekneskapen for det inneverande året. Fullmakta gjeld opp til 1 mill. kroner.

VIII

Nettoposteringsfullmakt

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2023 kan trekkje direkte utgifter i samband med auksjonssal frå salsinntektene før det overskytande vert ført som inntekter under kap. 4610 Tolletaten, post 02 Andre inntekter.

IX

Fullmakter til postering mot mellomværet med statskassa

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2023 kan gje Skatteetaten fullmakt til å:

1. inntektsføre statens del av skatteinngangen i statsrekneskapen i same periode som denne vert rapportert frå skatterekneskapen, og mot mellomværet som skatterekneskapen har med statskassa. Mellomværet vert utlikna i påfølgjande periode når oppgjeret vert overført frå skatterekneskapen.
2. føre uplasserte innbetalingar mot mellomværet med statskassa. Etter at krava er fastsette og registrerte i rekneskapssystemet, vert innbetalingane resultatførte i statsrekneskapen og mellomværet utlikna.
3. føre midlar Skatteetaten har kravd inn på vegner av andre aktørar, mot mellomværet med statskassa i dei tilfelle der Skatteetaten sender midlane vidare. Mellomværet skal utliknast i perioden Skatteetaten sender midlane vidare til aktuell aktør.

Vedlegg 1

Tilsetjingsvilkåra for leiarane i heileigde statlege føretak**1 Noregs Bank**

Sentralbanksjef Øystein Olsen var tilsett på eit åremål med varigheit frå 1. januar 2017 og ut 2022. Han melde 28. august 2021 til Finansdepartementet at han ynskte å fråtre stillinga i februar 2022. Ida Wolden Bache er ny sentralbanksjef frå 1. mars 2022. Sentralbanksjefen leier òg hovestyret i Noregs Bank og komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet.

Løna til sentralbanksjefen utgjorde 2 592 843 kroner i 2021. Verdien av andre føremoner utgjorde same året 178 529 kroner. Sentralbanksjefens pensjon er regulert gjennom ei eiga pensjonsordning. Maksimalt pensjonsgrunnlag er 12 ganger Folketrygdens grunnbeløp (12 G). Årsløna til den nye sentralbanksjefen – Ida Wolden Bache – er i 2022 avtalt til 2 416 000 kroner med regulering kvart år framover. Den nye sentralbanksjefen er medlem i Noregs Banks eiga pensjonsordning med m.a. maksimalt pensjonsgrunnlag 12 ganger Folketrygdens grunnbeløp (12 G). Den eiga pensjonsordninga for sentralbanksjef og visesentralbanksjef tek no ikkje opp nye medlemar.

2 Folketrygdfondet

Folketrygdfondet er eit særlovselskap, jf. lov 29. juni 2007 nr. 44 om Folketrygdfondet.

Løna til administrerande direktør utgjorde 3 910 000 kroner i 2021 og anna godtgjersle 85 000 kroner.

Administrerande direktør må fråtre si stilling seinast ved fylte 70 år. Oppseiingstida er seks månader. Administrerande direktør har rett til etterløn tilsvarande seks månaders løn, rekna frå utgangen av oppseiingstida, dersom han vert oppsagd eller sjølv seier opp etter avtale med styret. Det er ikkje knytt rett til feriepengar eller pensjon til etterløna.

Folketrygdfondet har ein avtale om innskottsbasert pensjonsordning for dei tilsette. Dersom administrerande direktør i perioden frå han er 65 til 67 år tek imot yting knytt til sjukdom eller arbeidsuførleik, frå Nav og/eller tenestepensjonsordningar, vil desse ytingane kome til frådrag i pensjonen frå Folketrygdfondet i denne perioden. Pensjon for administrerande direktør vil verte samordna med alderspensjon frå folketrygda, oppsett rettighet i Statens pensjonskasse og innskottspensjon frå 67 år.

Bestilling av publikasjonar

Trygging- og serviceorganisasjonen til departementa

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonane er også tilgjengelege på

www.regjeringen.no

Trykk: 07 Media AS – 10/2022

